SHOUT
SHARE
IT

3 2044 106 338 577

Den
B-1

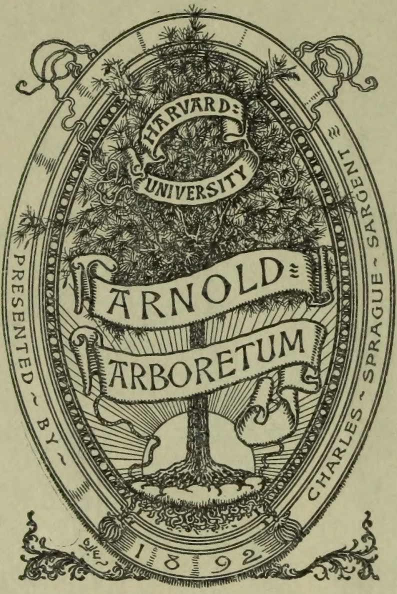
HARVARD UNIVERSITY
ARNOLD ARBORETUM
PRESENTED BY CHARLES SPRAGUE SARGENT
1892

JOURNAL DE BOTANIQUE

PUBLIÉ PAR

LA SOCIÉTÉ BOTANIQUE DE COPENHAGUE.

TOME XII.

AVEC 4 PLANCHES.

COPENHAGUE.
H. HAGERUP, LIBRAIRE-ÉDITEUR
IMPRIMERIE DE CARL LUND.
1880—81.

BOTANISK TIDSSKRIFT

UDGIVET AF

DEN BOTANISKE FORENING I KØBENHAVN.

REDIGERET AF

HJALMAR KIÆRSKOU,
CAND. MAG.

BIND 12.

MED 4 TAVLER.

KØBENHAVN.
H. HAGERUPS FORLAG.
CARL LUNDS BOGTRYKKERI.
1880—81.

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/botanisktidsskri1218dans

INDHOLD.

(Table des matières.)

Side

Den botaniske forenings virksomhed i året 1879 . . . 1

Oversigt over den botaniske forenings regnskab i året 1879 12

E. PETIT, justitsråd: Udkast til en floristisk beskrivelse af Als 13

EUG. WARMING, docent, dr. phil.: Den danske botaniske literatur fra de ældste tider til 1880. 42, 158

JOH. LANGE, professor, dr. phil.: Studier til Grønlands flora 132

SOPHUS RÜTZOU, cand. pharm.: Om axeknuder (tavle I—IV) 248

Register over nogle af de anførte plantenavne 264

Résumé français:

- JOH. LANGE: Études sur la flore du Groenland . . . (1)
- SOPHUS RÜTZOU: Sur certains gonfiements de l'axe dans quelques plantes (pl. I—IV) . . . . (14)

DEN BOTANISKE FORENINGS VIRKSOMHED

I AARET 1879.

MEDDELT AF

BESTYRELSEN.

Foreningen har i dette tidsrum fortsat sin virksomhed i samme retning som tidligere.

Medlemsantallet, der den 31te december 1878 var 179, er nu 181, nemlig 5 æresmedlemmer, 57 indenbys; 84 udenbys og 35 udenlandske medlemmer.

Foreningen står som tidligere i stadig forbindelse med 18 fremmede lærde selskaber eller videnskabelige instituter (jfr. beretn. om foreningens virksomh. i Bot. tidsskrift 11te bind, s. 1), hvis skrifter udveksles med »Botanisk tidsskrift«.

Foreningens bestyrelse består for tiden af prof., dr, phil. *Lange* (formand). apotheker *Boysen* (kasserer), bibliothekar, cand. mag. *Kiærskou* (redaktør), cand. mag. *Petersen* (sekretær) og docent, dr. phil. *Warming* (arkivar). Revisorer ere, apotheker *Benzon* og adjunkt *Grönlund*.

Følgende exkursioner ere foretagne:

1. Den 14de og 15de juni 1879 til *Hvalsö* og *Skjoldnæsholm*.

Nedenstående beretning er forfattet af eksam. pharm. *Jensen*.

Deltagerne vare: Eksam. pharm. Jensen, cand. phil. Ottesen og lærer Vogel-Jørgensen.

Ved ankomsten til Hvalsø station modtoges de to fra Kjøbenhavn kommende medlemmer af apotheker G. Jensen, som indbød dem til frokost saa vel som ophold hos sig den tid, der blev tilovers fra exkursionerne. I den smukke og vel vedligeholdte apotheks-have fandtes vildvoksende på og omkring en stenhøj Oxalis stricta og Geranium lucidum i mængde. Efter frokost begav man sig til Storskoven, som ligger et lille stykke fra byen. Her, lidt fra indgangen voksede en del temmelig store eksemplarer af Carpinus Betulus og længere inde, i nærheden af skovridergården Valborup, iagttoges en smuk Hængebog. hvis ca. 5 al. høje og $\frac{1}{2}$ al. tykke spiralsnoede Stamme, foroven udsendte grene i alle retninger, som dernæst bøjede sig nedad, såat deres spidser berørte jorden og det hele dannede en grøn hvælving med en grundflade, hvis diameter var omtrent 5 alen. På en grøftekant voksede Polytrichum aloides.

I Magistratskoven bliver terrænet mere bakket og trævegetationen mere afvekslende, større Gran-plantager afveksle med Egeplantager og Lærk, medens Bogen dog vedbliver at være fremherskende. Bakkerne afveksle med engstrækninger, af hvilke nogle sandsynligvis tidligere have været søer, men nu ere tilgroede og beklædte med et mere eller mindre frodigt tæppe af græs og halvgræs. På en bakkeskråning stod en smuk samling af Pinus Strobus sammen med Pinus silvestris, Larix Europæa og Picea excelsa. Ved Avnsø passeredes en Mose med gamle tørvegrave, hvor den sjældne Osmunda regalis vokser frodig og i stor mængde. I en grøft på den østlige side af Avnsø voksede Fegatella conica og lige over for på den anden side Orobus vernus. På bakkeskråningerne på den sydlige side er Plagiothecium undulatum almindelig. På den anden side af bakken steg man ned til Tryggebrændesø, som på alle sider er omgivet af skovklædte bakker. I et krat ved søen vokser Lycopodium annotinum i mængde og på engen ved den vestlige side iagttoges Carex limosa, Geum rivale β. hybridum og Paludella squarrosa.

Lidt derfra ligger Elsø, som er den smukkeste af egnens søer; den er omgiven af en bredere og smalere engstrækning, som er bevokset med spredte grupper af Betula verrucosa, engen er igen begrænset af stejle, højere eller lavere, bøgeklædte bakker. Da de her voksende planter også fandtes ved Hjorte-Sø, forbigås de her. Hjorte-Sø eller rettere Hjorte-Mosen kan betragtes som en i mosedannelsen temmelig langt fremskreden sø, da selve vandfladen om sommeren neppe er mere end $\frac{1}{10}$ af hele mosens areal, alt det øvrige består af mere eller mindre fast hængesæk, som i vegetation har meget tilfælles med den bekjendte Lyngbymose, men dog ikke er så righoldig på arter. Foruden de almindelige iagttoges følgende planter: Carex limosa, C. dioeca, C. pulicaris, C. filiformis, Eriophorum alpinum, Rhyncospora alba, Scheuchzeria palustris, Malaxis paludosa, Sturmia Loeselii, Drosera longifolia, D. longifol. β. obovata, Utricularia minor og desuden Mosserne Cinclidium Stygium, Meesia tristicha, Paludella squarrosa og Fissidens adiantoides.

Fra Hjorte-Sø begav man sig til en gård i Helvigstrup skov, hos hvis gæstfri ejer man nød en kort hvile, efter at have tilfredsstillet sin appetit. Herfra vandrede man gennem Helvigstrup skov forbi større Gran-plantager til Lerbjærg, hvor der på en mark stod et anseligt ca. 10 alen højt ekspl. af Taxus baccata. Vandringen fortsattes gennem Lerbjærg-skov til Smidstrup-old, en Strækning på nogle få tønder land, bestående af lyng- og kratbevoksede bakker og fugtige enge. Her fandtes Platanthera chlorantha og Pl. solstitialis i mængde, desuden Listera ovata. Orchis Morio, Arnica montana og Hypochæris maculata. I en rugmark bemærkedes Alyssum calycinum og på hjemvejen gennem Stuelund og Storskov Equisetum umbrosum. Kl. 9 ankom man til Hvalsø.

Tidlig den næste morgen brød man op. Fra godsforvalter Spleth på Skjoldnæsholm havde man modtaget indbydelse til frokost Kl. 11, hvorfor turen indrettedes derefter. Fra Hvalsø gik man langs Storskoven og Stuelund gennem Lerbjærg skov, hvor Lycopodium annotinum og Epipactis latifolia iagttoges, videre gennem Hopold skov til en mose i samme; her fandtes, som ny for denne egn, Scirpus cæspitosus i mængde, desuden Eriophorum alpinum, Scheuchzeria palustris, Rhyncospora alba, Andromeda polifolia, Erica Tetralix, Lycopodium Selago og L. annotinum. Kort efter kom man ind i Folehaveskoven, ved hvis vestlige udkant i en mose Ophioglossum vulgatum og Scorzonera humilis fandtes. Ved den sydlige ende af denne mose ligger Skjoldnæsholm teglværk, ved hvilket der står nogle meget gamle Hyldetræer, af hvilke det enes stamme var ca. $\frac{1}{2}$ al. i gennemsnit. Herfra begav man sig op på Gyldenløves høj, Sællands højeste punkt, 402 fod, fra hvilket man kan se ned over Lellinge og Køge-Aas til skovene ved Vallø, på de andre sider er udsigten forhindret af skov. Her oppe fandtes Alliaria officinalis. I Folehaven iagttoges en stor hul Eg, der i omfang maalte 24 fod og i gennemsnit omtrent 8 fod, hulheden var så stor, at væggen kun var $\frac{1}{4}$ alen tyk. For et par år siden havde den givet de sidste livstegn fra sig, men nu kan det neppe vare mange år inden, i det mindste en del af den, falder til jorden. Efter at have gennemvandret Skjoldnæsholm have, begav man sig til godsforvalteren, for at nyde godt af hans gæstfri og venlige indbydelse. Efter endt frokost tilbød han at ledsage foreningen over til øen, som ligger midt i Hvalsølille sø. Man vandrede over enghaven til ruinen af det gamle Skjoldnæs, som nu er bevokset med skov. Efter godsforvalterens sigende var Skjolnæs et af de steder, hvor kong Valdemar tog ind på sine rejser mellem Vordingborg og Gurre, og den vej, som nu førte over engen, var sandsynligvis den samme, som den gang benyttedes, da man nemlig endnu kunde se rester af brolægning med store utilhugne sten, som nu rigtig nok vare overgrode med græs. Ved næsset fandtes Littorella lacustris i mængde. Man steg i land ved øens nordlige ende, hvor den er højere og bevokset med Bøg og Gran, den øvrige del af øen er lav og sumpet, men hist og her stå nogle prægtige gamle Ege. På den nordostlige side findes en kort strækning hængesæk og her vokser Corallorrhiza virescens i mængde mellem Sphagnum, således at kun blomsterstanden rager op over mosset, men på denne tid af året var det forgæves at søge efter den. På samme sted bemærkedes Carex limosa, Scheuchzeria palustris og en svamp, Exobasidium Vaccinii, som i mængde havde angrebet Vaccinium Oxycoccos. På den sydlige del af øen har Circæa alpina udbredt sig over store strækninger af skovbund. På tilbagevejen over næsset iagttoges Campanula latifolia, men dog ikke i blomst. På nogle marker ved Skjoldnæsholm fandtes Alyssum calycinum.

Ved den sydlige ende af Mortenstrup sø, ved indgangen til en dyb kløft hvorigennem søen har sit afløb, holdt man rast en lille tid, hvorpå man atter begav sig på vej langs den østlige skovklædte side af søen, hvor Pteris aquilina var. pubescens, Orobus niger og Plagiothecium undulatum voksede. Fra søen strækker sig en lang eng nordpå, pålangs gennemskåren af en bred grøft, hvis nordlige del på to steder udvider sig til små damme eller søer, i hvilke begge danske repræsentanter for Hydrocharideerne findes, af disse er Stratiotes aloides til stede i en sådan mængde, at den i begge søer i blomstringstiden frembyder en eneste grøn flade, hvor under det i ringe afstand ikke er muligt at skelne vandet. På engstrækninger voksede Eriophorum alpinum, Sturmia Loeselii, Drosera longifolia og Scorzonera humilis. Fra Mortenstrup sø begav man sig på hjemvejen til Hvalsø, hvorfra de københavnske deltagere rejste til København med aftentoget.

Af planter som bemærkedes hist og her kan nævnes følgende: Actæa spicata, Pyrola minor, Carex pulicaris, C. dioeca, C. stellulata, C. limosa, Lysimachia thyrsiflora, Platanthera chlorantha og Pl. solstitialis, Prunus Padus, Vaccinium Vitis Idæa, Neottia Nidus avis, Epipactis latifolia, Rubus saxatilis, Vicia silvatica, Nardus stricta, Circæa intermedia, Andromeda polifolia, Calla palustris, Lastræa spinulosa * dilatata, Polypodium Dryopteris og Phegopteris, Lycopodium clavatum.

2. Den 26de—28de juli 1879 til *Kalundborgegnen.*

Nedenstående beretning er forfattet af lærer *Ernstsen* og prof. *Lange.*

Deltagerne i denne tur vare lærer Ernstsen, gartnerne C. Hansen fra Lerchenborg og J. J. Hansen fra Vedbygård, prof. J. Lange, grev Moltke til Nørager og fuldmægtig Smith. (I den ene dags udflugt, til Bjerre-Aas, deltoge desuden af ikke-medlemmer: d'hrr. skovrider Bøgvad, grev Viggo Moltke og skovfoged N. Pedersen.)

Udflugten til Saltbæk måtte opgives, da medlemmerne fra København og omegn dels udebleve, dels på grund af uvejret den 25de—26de først ankom til Kalundborg fredag aften d. 25de.

Lørdag morgen kørte man fra Kalundborg til Lerchenborg; her beså man den store og vel vedligeholdte have, som nærmest hovedbygningen har karakteren af den gamle franske stil med mægtige Linde-alléer og klippede hækker, men som for øvrigt er et smukt parkanlæg med skovpartier, vandbassiner, græsplæner og mange særdeles smukke fritstående træer. Efter at have indtaget en frokost hos gartner Hansen begav selskabet sig til fods langs fjorden ad en smuk spadserevej, der fulgtes indtil begyndelsen af Asnæs Forskov. Langs denne vej fandtes af sjældnere træer og buske plantede: Ulmus suberosa, Populus laurifolia og balsamifera, Salix nigricans, Schraderiana og alba var. vitellina; på skrænter nær fjorden voksede Tetragonolobus maritimus i mængde, som indsamledes i blomst og frugt; på engene fandtes Ophioglossum vulgatum, højere oppe, på klinten Libanotis montana, Calamagrostis Epigejos, Dianthus deltoides, Gnaphalium arenarium, og i krattet hen imod Forskoven Rubus dumetorum, Rosa rubiginosa, tomentosa og pomifera, Origanum vulgare, Geranium sanguineum og Epipactis microphylla.

Ved Asnæs skovriderbolig vokser Echinops sphærocephalus i mængde. I den smukke og frodige Asnæs Vesterskov, som fortrinsvis består af Bøg og Gran, fandtes Rubus vestitus, Radula og cæsius ♂. pseudo-Idæus, Hypericum hirsutum. Verbascum Thapsus (i stor mængde på åbne steder i skoven), Lithospermum officinale, Ervum tetraspermum, Epipactis microphylla, Listera ovata og Carex paniculata var. simplicior. En kredsrund dam i skoven (»Bønnedammen«) undersøgtes; her fandtes et par eksemplarer af Trapa natans, hidrørende fra udsæd ved gartner Hansen. Omkring dammen iagttoges Rumex glomeratus, Carex Pseudocyperus, Samolus Valerandi, Scirpus Caricis o. s. v.

Fra Vesterskoven strækker sig indtil den yderste pynt af Asnæs et indhegnet overdrev, Lerchenborg Dyrehave, hvor talrige hjorde af faar og køer græssede i selskab med raadyrene. Mellem lavt, af kreaturerne tildels afædt græs vokse her enkelte forkrøblede træer og talrige buske af Slaaen og Hvidtjørn. Træernes stærke hældning mod øst vidner om vestenvindens styrke, og buskene ere navnlig så tæt sammentrængte, ofte i kugleform, tildels udgaede og bevoksede med Laver (Physcia ciliaris, Xanthoria parietina o. desl.), at de sjælden ere mere end 1—2′ høje og så tætte at de kunne bære et menneskes vægt. — I og ved Dyrehaven bemærkedes Silene nutans og Bromus hordeaceus, i små fugtige lavninger Alisma ranunculoides, Samolus Valerandi, Batrachium trichophyllum og circinnatum, Potamogeton gramineus β. graminifolius, Carex dioeca, stellulata, stricta, Oederi o. fl. — Hjemvejen til Lerchenborg tilbagelagdes til vogns ad Asnæs sydstrand, hvorfra der er en vid udsigt over Store-Bælt med Rersø i baggrunden og den fynske kyst i det fjærne. —

Den følgende dag (d. 27de) drog man til vogns fra Kalundborg til Beks kro. Her iagttoges mellem Aarby og Kalundborg Melilotus arvensis og Spiræa Filipendula, ved Rørby på marker Silybum Marianum. Omtrent fra Rørby af længere mod syd er Verbascum thapsiforme meget almindelig; her iagttoges derimod ikke V Thapsus, som er så almindelig på Asnæs.

Ved Beks kro besøgtes de høje skrænter nord for Tissø, her fandtes de fra tidligere tid bekendte:

Medicago falcata,
— minima,
Pulsatilla nigricans,
Thymus Chamædrys,
Acinos thymoides,
Scabiosa suaveolens,
Gnaphalium arenarium,
Phleum Böhmeri.

På enge og i torvemoser nærmest ved Tissø fandtes:

Trifolum fragiferum,
Lotus tenuifolius,
Myriophyllum verticillatum,
Thalictrum flavum,
Utricularia vulgaris,
Herminium Monorchis,
Alisma ranunculoides.
Sparganium simplex,
Scirpus maritimus,
Carex filiformis.

Derfra begav man sig til vogns ad vejen vest for Tissø over Fuglede, Philipsdal og Augerup kro, hvor Carduus acanthoides (sporadisk) og Melilotus officinalis (i mængde) iagttoges, til Bjerre Aas, et sandrigt overdrev (Havstokdannelse) mellem Halleby Aa og Store-Bælt. Hovedvegetationen her bestaar af Calluna og Erica Tetralix, Salix repens og var. arenaria, Empetrum, sjældnere Juniperus, men desuden fandtes følgende sjældnere eller for lokaliteten karakteristiske arter:

Geranium sanguineum,
Dianthus deltoides,
Helianthemum vulgare,
Thalictrum minus,
Pulsatilla nigricans,
Pedicularis silvatica,
Veronica spicata,
Euphrasia gracilis,
Scleranthus perennis,
Viola tricolor v. arenaria,
Taraxacum obliquum,
Scorzonera humilis,
Hypochoeris maculata,
Armeria maritima,
Plantago maritima,
Galium verum β. littorale,
Juncus squarrosus,
Nardus stricta,
Phleum arenarium,
Triodia decumbens (så vel på overdrevet som engene nær åen den fremherskende græsart).

Nærmest stranden bemærkedes på den yngre Havstok:

Eryngium maritimum,
Cakile maritima,
Crambe maritima,
Halianthus peploides,
og en del Atriplex-arter, der vare for unge til at bestemmes.

I små fugtige pletter mellem lyngen voksede, alm. blandede med Sphagnum,

Radiola linoides,
Drosera rotundifolia,
Pinguicula vulgaris,
Carex Hornschuchiana,
Eleocharis Bæothryon,
Lycopodium inundatum,
Juncus supinus og bufonius

Ved de sandrige bredder af Halleby-Aa fandtes Inula Britanica og meget store eksemplarer af Plantago maritima. Roden af et eksemplar måltes, den var næsten træagtig, $1\frac{1}{2}'$ lang og omtr. $1''$ tyk i tværmål.

I selve Halleby-Aa bemærkedes Batrachium circinnatum, Myriophyllum spicatum, Potamogeton prælongus, perfoliatus, lucens, crispus og mucronatus samt eksemplarer af Scirpus lacustris med talrige svømmende blade af $1—1\frac{1}{2}$ fods længde.

Mandag d. 28 juli tilbragtes på Norager, i hvis have og skove der foretoges vandringer under vejledning af ejeren, grev Moltke. Der er i haven siden 1872 foretaget flere udsædsforsøg med Viscum album, af hvilken flere Eksemplarer på forskellige udviklingstrin toges i øjesyn. Det ældste er fra 1875, voksende på et æbletræ, det har allerede opnaaet en kraftig vækst og er begyndt at sætte blomsterknopper. I parkerne blomstrede Nymphæa alba var. rosea, og i haven fandtes forvildet Verbascum Blattaria (bemærket i 20 år) og Lactuca macrophylla. I skoven ved Nørager iagttoges følgende arter:

Vicia silvatica,
Pimpinella magna,
Galium boreale,
Melampyrum silvaticum,
Epipactis palustris,
Carex Hornschuchiana,
Eriophorum latifolium,
Hordeum silvaticum,
Schedonorus Benekeni,
— serotinus,
Equisetum hiemale,
— umbrosum,
— arvense *β*. nemorosum,

og ved et skovgærde fandtes Myrrhis odorata.

På forskellige steder i skoven har grev Moltke anbragt Bregner, dels i revnerne af sprængte stene, dels på stenhøje. Der findes i det hele omtr. 170 arter, som vokse meget frodigt og af hvilke flere ere meget sjeldne, enkelte næppe andet steds her i landet dyrkede i friland. I et større indhegnet anlæg findes, foruden Bregnerne, en meget stor plet bevokset med Linnæa boralis, og flere sjeldnere Orchideer. I en af fiskeparkerne fandtes en mængde eksemplarer af Trapa natans, fremkomne efter udsæd i forrige efterår.

Om eftermiddagen foretoges en ekskursion til Løjes-Mølle, der grænser tæt op til »Aamosen«. Her er en blandet bevoksning, hvoriblandt ikke få eksemplarer af Tilia parvifolia, Cerasus Padus i mængde, men fortrinsvis Birk (udelukkende B. odorata). Flere af disse Birke udmærke sig ved en betydelig størrelse (de omtales i Vaupells »de danske Skove«), det største eksemplar måltes, og fandtes at være 5′ i omkreds i brysthøjden. I skoven fandtes desuden Ribes nigrum (i mængde), Melampyrum nemorosum, Monotropa hirsuta, Polypodium Dryopteris, Athyrim Filix femina. Pteris aquilina bedækket med en snyltesvamp (Dothidea Pteridis) i stor mængde. I åmosen fandtes Viola stagnina, Barbarea stricta, Sagina nodosa etc.

Et af medlemmerne fandt på hjemrejsen ved Bromølle kro Melampyrum nemorosum, Melilotus officinalis og Medicago falcata, og ved Holbæk Geranium Pyrenaicum. —

3. Den 14de september 1879 til *Jægersprisegnen.*

Nedenstående beretning er forfattet af seminarielærer *Mortensen.*

Der mødte 16 deltagere, nemlig stud. Borries, apotheker Boysen, lærer Fraas, adjunkt Grønlund, assessor pharm. Heiberg, stud. Th. Holm, stud. pharm. C. Jensen, stud. mag. Kolderup Rosenvinge, jægermester Lowzow, seminarielærer H. Mortensen, cand. phil. Ottesen, assessor pharm. Piper, dr. phil. Poulsen, stud. O. Rasch, cand. pharm. S. Rützou og lærer Vogel Jørgensen.

Efter morgentogets ankomst til Frederikssund begav man sig til fods ned til broen, nogle langs strandbredden, andre over markerne og den høje strandskrænt nord for vejen. De første iagttoge foruden almindelige strandplanter Halimus pedunculatus, Chenopodium urbicum, der i Nordsjælland er langt sjældnere end forhen antaget, end videre Medicago silvestris (M. media) med gule, hvidlige, grønlige og violette blomster. Denne Plante synes at være en form mellem M. sativa og M. falcata, og er vist nok identisk med former, der af nogle ere benævnte M. sativo-falcata og M. falcato-sativa Rchb. (se Bot. tidsskr. 2. b., s. 67 og 3. b., s. 122 flg., på hvilket sidste sted den Anskuelse gøres gældende, at M. sativa er en ved dyrkning fremkommen form af M. falcata.) På den høje skrænt mod nord fandtes en rigelig mængde af Vincetoxicum officinale, Geranium sanguineum, Scabiosa Columbaria og Helianthemum vulgare, og nedenfor på marken Setaria viridis. Køkkenmøddingen mellem bakken og broen blev også besét, og man havde der god lejlighed til at forsyne sig med eksemplarer af Østers, Hjertemuslinger og andre skaldyrs huse. På brodæmningerne vokser Sedum album og Trisetum flavescens, langs fjorden i Horns-Herred syd for broen Veronica spicata.

Gennem Færgelunden gik selskabet, ligeledes i 2 afdelinger, om til Nedre-Dråby. Ved »Pavillonen« vokser et stort eksemplar af Halesia tetraptera (sneklokketræ), en busk fra Nordamerika, der synes at egne sig godt til anbringelse i haver og lystanlæg. På strandengen nedenfor skoven findes Odontites littoralis, Scirpus rufus, Festuca duriuscula β. cæsia, Cochlearia officinalis, og ved Nedre-Dråby Statice rariflora var. Danica i største mængde. Oppe i skoven er der fra nogle høje bakker herlige udsigter, dels mod nord op mod Frederiksværk og Lynæs, dels mod syd ned ad Holbæksfjord.

Efter et kort ophold på Jægerspris, hvor Lactuca macrophylla fandtes forvildet, endnu blomstrende, drog selskabet til vogns ud til Nordskoven, hvor man ønskede at besé de meget omtalte »Kæmpe-Ege«. Gennem den smukke Jægerspris-skov, der som bekendt er prydet med en mængde mindestøtter, kom man ud på en aldeles flad strækning, der tydeligt nok er hævet havbund, som endnu kun ligger få fod over havets overflade, men hvor alligevel frugtbare kornmarker ses ved siden af uopdyrket engjord. En mils vej nord for Jægerspris ligger Nordskoven, der har et meget broget udseende på grund af den højst forskellige jordbund; der er sandede lyngbevoksede bakkestrøg, frugtbare, med Bøg bevoksede partier, større plantninger af Naaletræer og sumpede Elle-krat. Blandt de sidste, ud mod nordøstsiden, findes de 3 Kæmpe-Ege. En overordentlig mængde Bregner, især Pteris aquilina, findes i denne del af skoven; Lastrea Thelypteris og Polypodium Phegopteris ere almindelige; i Elle-krattet fandtes Circæa alpina i usædvanlig mængde.

Kæmpe-Egene, af hvilke tiden kun tillod at undersøge de to største, befinde sig for øjeblikket omtrent i samme tilstand som er beskrevet af C. Vaupell i »de danske Skove« for 16 år siden, kun ere de endnu lidt mere ruinagtige, og synes ikke ret længe at kunne modstå tidens alt fortærende indvirkninger. »Konge-Egen« er endnu, som den gang, 42 fod i omfang i brysthøjde, men toppen synes at være reduceret noget. Man søgte forgæves efter frugt på den, medens den endnu 1870 bar rigelig frugt; også dette synes at antyde en tilbagegang. På stammen fandtes i 3—4 alens højde flere eksemplarer af Fistulina hepatica, hvilken mærkelige, i Danmark temmelig sjeldne svamp også findes i Jonstrup vang på en anden gammel Eg, »Djævle-Egen«, helt oppe på topgrenene. Ellers plejer den kun at forekomme på udgåede træstubbe; måske den altså, ligesom Agaricus melleus, både bidrager til levende træers ødelæggelse og lever af dem efter deres død. End videre vokser Calicium hyperellum, rigeligt frugtbærende, på den ærværdige stamme. »Storke-Egen», som også måltes, angives hos Vaupell at have et omfang af 36 fod; den synes snarere at være aftaget end tiltaget i tykkelse siden 1863, thi omfanget var nu kun 33 fod. Flere af dens vandrette topgrene ere udgåede siden 1870; men Hyldetræet, der efter Vaupells udtryk »snylter« på dens rod, står der endnu, og en vild Rose (R. canina) er tilkommet.

Ude på strandengen mellem skoven og Fjorden fandtes igen Statice rariflora i mængde; i vandpytter toges Ruppia rostellata, og ude i fjorden, hvor nogle af medlemmerne søgte efter sandorme og andre havdyr, fandtes Ruppia brachypus, der synes at være lige så hyppig ved vore kyster som de to andre arter af samme slægt. Erythræa pulchella og andre hyppigere strandplanter fandtes endnu til dels blomstrende.

Midt inde i skoven er en høj bakke, på hvilken er opført en Pavillon. Humle og Vedbend slynge sig smukt op ad taget; den sidste havde lige begyndt at blomstre. Et Kronhjorte-gevir (af en 18-ender), der er anbragt som gavlprydelse, befandtes helt overvokset med Lichener (Parmelia, Physcia). Nede på den lyngklædte skrænt fandtes Lycopodium clavatum L. Det viste sig flere steder, at jordbundsforholdene ikke var gunstige for Larix Europæa og Pinus montana, hvorimod den almindelige Pinus silvestris L. trivedes godt. På et stendige omkring en have midt imellem bægge skove blomstrede Cakile maritima L., der formodenlig er kommet dertil med tang fra strandbredden.

På tilbagevejen besåa man den mærkelige »Jættestue« i Jægerspris skov, der viste sig at være stor nok til at rumme hele selskabet. Ligeledes besøgtes det smukke have-anlæg ved slottet, med det der værende pragtfulde aabne gravkammer. Efter middagen i gæstgiverstedet kørte man kl. 7 aften i øsende regnvejr til Frederikssund, hvorfra banetoget førte de rejsende til deres hjem.

Angående *plantebytningen* meddeles her følgende oversigt af seminarielærer *Mortensen*, der ligesom tidligere har forfattet listen over planterne og fordelt disse til medlemmerne.

	Kryptogamer		Monokotyled.		Dikotyledoner		i alt		Sum.
	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk	
Indkom. i efteråret 1878: Fra 37 medlem. og korrespond.	1204	1327	989	781	2554	3937	4747	6045	10792
Fra foreninger. i Lund og Upsal.	»	278	15	141	15	299	30	718	748
Restbeholdn. f. foråret 1878 .	394	42	283	88	360	222	1037	352	1389
I alt . .	1598	1647	1287	1010	2929	4458	5814	7115	12929
Uddelt i foråret 1879: Til 53 medlem og de 2 forening	1377	1589	1177	869	2686	3943	5240	6401	11641
Restbeholdning	221	58	110	141	243	515	574	614	1288

Om *foreningsmöderne* meddeles følgende:

1. Den 30te januar 1879. Cand. phil. *Jörgensen* gennemgik rodens anatomi hos Drosera og Pinguicula (Meddelelsen findes trykt i Bot. tidsskr. bd. 11 s. 139 ff.)

2. Den 27de februar 1879. Justitsråd *Petit* gav en skildring af sine ekskursioner i de østerrigske Alper og foreviste et udvalg af sammesteds indsamlede planter.

Dernæst talte cand. phil. *Jörgensen* om mangecellede rodpapiller hos Musa (s. Bot. tidsskr. bd. 11 s. 144 ff.

3. Den 27de marts 1879. Dr. phil. *Poulsen* gav en skildring af Nordamerikas Nåletræs-flora og dvælede særlig ved Abies Douglasii, navnlig ved denne arts betydning som kulturtræ. (Bestemt til optagelse i »Tidsskrift for Skovbrug«.)

4. Den 1ste maj 1879. Professor *Lange* meddelte sine iagttagelser over løvspring, blomstring, frugtmodning og løvfald i veterinær- og landbohøjskolens have for femåret 1872—76. (s. Bot. tidsskr. bd. 11 s. 57 ff.)

5. Den 16de october 1879. Cand. mag. *Samsöe Lund* foreviste en samling kolorerede tegninger af rodvækster, nemlig forskellige form- og farvevarieteter af Beta vulgaris, Daucus Carota samt Rodkål, henhørende til 1) Knudekål, varietet af Brassica oleracea, 2) Rutabaga, varietet af Raps (Br. Napus) og 3) Turnips, varietet af Rybs (Br. Rapa). Også af Kartofler, af hvilke omtr. 30 varieteter temmelig godt kunne adskilles, forevistes en række tegninger. De fleste afbildninger vare udførte af tegneren Deichmann

under Lunds tilsyn og på landbohøjskolens regning. (Se i øvrigt »Landbrugets Kulturplanter«, udg. af foreningen for indenlandsk frøavl, i hvilken bog samtlige foreviste sorter findes beskrevne.)

6. Den 27de november 1879. Stud. mag. *Kolderup Rosenvinge* gav efter en skildring af Vaucheriaslægten i almindelighed en oversigt over denne algeslægts historie.

Slægten blev opstillet 1805 af De Candolle. Vigtige bidrag vare derefter leverede af Thuret, Pringsheim, Walx, Woronin, Borodin og Stahl, der i 1879 iagttog, at Vaucheria går over i en Gongrosira-agtig form, som kan danne Amoeber.

I 1876 beskrev Magnus en slags galledannelser hos Vaucheria, hvilke imidlertid allerede tidligere vare iagttagne af Vancher, Lyngbye, Unger og andre.

De vigtigste systematiske bidrag vare gjorte af Vaucher (11 arter), Lyngbye (16 arter), Agardh (nogle og tyve arter), og Pringsheim, der viste, at det var kønsorganerne og de modne sporer, der måtte benyttes ved den systematiske inddeling. Endelig havde Walx grundig behandlet slægten og reduceret arternes antal til 11. Senere vare nogle nye arter tilkomne.

Taleren omtalte derefter arternes systematiske gruppering og gennemgik dem enkeltvis. I Danmark, der ydede slægten gunstige betingelser, havde han fundet 12 arter, medens der i alt var kendt omtrent 17. Af mærkeligere her i landet fundne arter fremhævedes: V, Thuretii Wor, V. sphærospora Nordst. et β, dioica Kold. Rosenv. (nov. var.), V. litorea Ag. (V. clavata Lgb.), V. intermedia Nordst., V. coronata Nordst. og V. synandra Wor. De nærmere omtalte arter oplystes ved forevisning af tegninger. (Den udførlige meddelelse er bestemt til optagelse i Bot. tidsskr.)

7. Den 18de december 1879. Cand. mag. *O. G. Petersen* meddelte iagttagelser over stængelens bygning og udvikling hos Nyctagineerne (Se Bot. tidsskr. bd. 11 s. 149 ff.)

OVERSIGT OVER DEN BOTANISKE FORENINGS REGNSKAB I ÅRET 1879.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
Pr. cassa	58	74
I sparekassen	1	10
Medlemskontingent	771	18
Tilskud fra kultusministeriet	400	00
— - Reiersenske fond	400	00
Gave fra en anonym	10	00
Bogsalg	80	90
	1716	92

Udgift.

	Kr.	Ø.
Trykning af tidsskriftet	586	56
— - Katalog etc.	128	54
Illustrationer til tidsskriftet	285	00
Oversættelse af franske résuméer	15	00
Redaktøren	150	00
Lederen af plantebytningen	150	00
Bogtrykker Kleins bo, som afdrag	200	00
Lys og varme ved møderne	5	00
Budtjæneste	65	58
Porto	89	93
Avertissementer	16	52
Saldo	24	79
	1716	92

Status den 1ste januar 1880.

Aktiva.

Pr. cassa . . . . 24 Kr. 79 Øre.
I sparekassen . . . . 1 — 10 —
Restancer . . . . 15 — 60 —

Passiva.

Gæld til bogtrykker Kleins bo . . . . . 1000 Kr.

Den 1ste januar 1880.

J. Boysen,
f. t. kasserer.

UDKAST TIL EN FLORISTISK BESKRIVELSE AF ALS.

AF

E. PETIT.

Det Udkast til en alsisk Flora, som her leveres, støtter sig væsenlig til Iagttagelser, der under den første slesvigske Krig foretoges af mig under et Ophold, som med forskjellige Afbrydelser strakte sig over halvandet Aar, og hvor det ideligt skiftende Kantonnement førte mig til de forskjelligste Punkter paa Øen — med Undtagelse dog af den nordvestligste Del. Forat bøde paa denne Lakune og for muligvis tildels at efterspore de Forandringer, Vegetationen kunde være undergaaet i det lange Mellemrum af 30 Aar besøgte jeg ifjor atter Øen i Begyndelsen af Juli Maaned og gjennemstreifede i henved 14 Dage hele den nordlige Del samt Østkysten.

Hensigtsmæssigheden af Lokalfloraer er mere og mere blevet anerkjendt, vor fortrinlige Floristiker Prof. Langes Bestræbelser for en nøiere Kjendskab til Plantefordelingen virkede alt længe befrugtende paa den yngre Slægt af Botanikere, og der foreligge for flere Landsdeles Vedkommende fortjenstfulde Arbeider i saa Henseende. — Idet jeg aldeles henholder mig til Prof. Langes Yttringer (Bot. T. 2. I) om den danske Botanikers Stilling ligeoverfor de foreløbigt afstaaede Landsdele, behøver jeg neppe at godtgjøre det Berettigede i at betragte Floraen paa Als som en integrerende Del af hele Danmarks, ligesom Kjendskaben til den hidtil fornemmelig skyldes dansk Arbeide.

Da der i det siden den første Krig forløbne Tidsrum kun findes faa og spredte floristiske Notitser fra Als (der ere tilføiede min Fortegnelse), har jeg fremdraget disse gamle Minder, som et meget beskjæftiget Liv som Læge længe lod ligge glemte, og hvortil jeg maa knytte den Bemærkning, at Langes Haandbog, der opstillede flere nye Arter og præciserede en stor Del Afarter, dengang ikke var udkommen, saa der til saadanne intet Hensyn kunde tages; Anlæggelsen af en Plantesamling tillode Feltforholdene heller ikke.

Øen Als, der ligger Fastlandet saa nær, at den næsten synes et løsrevet Stykke deraf, er $5\frac{7}{10}$ □ Mile stor, 4 Mile lang og $2\frac{1}{4}$ Mile bred. Den ligger for en stor Del temmelig høit over Vandet, omgivet af Lille-Bælt paa Nord- og Øst-Siden, mod Syd af Østersøen, hvor den tillige er fladest og lavest, medens Terrainet bliver mere og mere bølgeformet i den midterste og nordlige Del, idet et sammenhængende Bakkestrøg strækker sig midt gjennem Landet, der naaer sit høieste Punkt i Høgebjerg (256′), medens ikke faa andre Høider, især henimod Nordenden beæres med Navn af »Bjerg«. Jordbunden er stærkt leret med et større eller mindre Muldlag, kun paa Halvøen Kegenæs viser Sandet sig mere fremherskende, ligesom ogsaa i en Del af det nordvestlige Oxbøl-Sogn. Med temmelig bratte, om ikke høie Brinker falder Landet af paa de fleste Steder mod den smalle Strandbred, dog støder man ogsaa paa lave, udstrakte Strandenge, især ved Fjordene og Vigene, der gjøre Øens Konturer saa uregelmæssige, og af hvilke det halvanden Mil lange Høruphav afskjærer den i flere Henseender eiendommelige Halvø Kegenæs, medens det brede Augustenborg-Nor fra det smalle Alssund forlænger sig ind mod Øens Midtpunkt, hvor Fjordens inderste Flig ved en Dæmning er forvandlet til den lille Sø Nydam. Smukke Indsøer mangle iøvrigt ikke, Miang-Sø og især Nordborg-Sø have en ikke ubetydelig Størrelse, medens Udtørringen af den store Bund-Sø, Meels-Sø og Gammeldam

(Oldenor) i den senere Tid er blevet fuldført. Vandløbene ere færre og mindre, 4 à 5 smaa Bække ere dog benævnte. — Om end mange Moser baade i Skov og Mark ved Opdyrkning ere forsvundne, ere dog enkelte ret anselige tilbage som Almsted- og Hunslev-Moser og flere i den nordligste Del, hvilke sidste mere eller mindre ere underkastede Indbrud af Havet. Hedemoser er ingen af dem mere (trods det endnu gjængse Navn: »Almsted-Lyng«), og Hede kan ingen Plet af Landet kaldes, om end den vestligste Pynt af Oxbøl-Sogn bærer Navnet: »Lyngen«, som vistnok antyder dens tidligere Beskaffenhed. Den særdeles frugtbare og befolkede Ø (med ca. 4100 Mennesker paa □ M.). har endvidere et stort Fortrin i sin Rigdom paa Skove, hvoraf alene Domainens indtager et Areal af 2766 Td. Land, der ere fordelte paa forskjellige Punkter saavel af den vestlige, som østlige Side. Har Skovbevoxningen end i tidligere Tid været større (som f. Ex. paa den nu næsten skovløse Halvø Kegenæs, hvis betydelige Skovstrækning alt ryddedes Aar 1615), forefindes der dog endnu en Del mindre private Skovpartier og smaa Bønderskove, der foruden de talrige Frugthaver oplive Landskabet. Bøg og Eg*) udgjøre Hovedbestanddelen i Domaineskovene, i de mindre sees sædvanligt en meget blandet Bestand, hvor Ahorn og Ask dominere, hvorimod en Naaletræs-Plantage hører til Sjeldenhederne. — Til Slutning fortjene endnu de høje levende Hegn af de forskjelligste Buske og Træer, der omgive alle Markerne (langs Hoved-Landeveien taale de nuværende Autoriteter dem ikke mere), at omtales, de forhøie Interessen ikke alene fra Skjønhedens Side, men ogsaa specielt for Botanikeren.

Uagtet jeg ved mit paany aflagte Besøg paa Øen, hvor jeg med Undtagelse af en forhenværende Astronom Brorson i Nordborg ikke kunde opspørge Nogen, der foretog botaniske

---

*) Der skal i gamle Dage have existeret et Lovbud, hvorefter enhver Bonde, inden han blev viet, maatte til Præsten medbringe et Bevis for at have plantet et eller flere Egetræer.

Exkursioner, fik min ældre Liste forøget med over et Dusin nye Arter (foruden en Del Varieteter), tør denne dog endnu ikke gjøre Fordring paa en saadan Fuldstændighed, at den ganske kan sidestilles de fortrinlige Lokalfloraer af »den sydfyenske Øgaards Vegetation« ved M. T. Lange, af Falster ved Provst Koch og af Lolland ved Hr. Rostrup, der ere begrundede paa en langvarigere og omhyggeligere Gjennemsøgning af det respektive Terrain, medens paa den anden Side Kjendskaben til de danske Planteformer i de sidste Aartier har udvidet disses Antal og Omraade. Samtidigt undergaaer jo ogsaa Vegetationen selv, især under den menneskelige Gjernings Indflydelse, en vis Forandring, de vilde Planter fortrænges mere og mere fra deres sidste Tilflugtsteder, og nye indslæbte Ukrudtsplanter vinde Borgerret. I Henseende til Iagttagelse af saadanne Forandringer var mit Ophold ifjor for kort (Vegetationen tillige mærkeligt forhalet i sin Udvikling ifjor), og Udbyttet deraf kun ringe, dog fik jeg i det Hele Indtrykket af, at Øen væsenlig har vidst at bevare sine gamle Borgere og ikke været villig til at give Plads for mange fremmede Indvandrere. En stor Del Moser ere opskaarne, Lyngen forfulgt til den yderste Pynt, og Udtørringen samt Bevoxningen af Søerne skreden videre frem. — Materialet anseer jeg dog for nogenlunde tilstrækkeligt til at anstille en Sammenligning, og interessantest er i saa Henseender den alsiske Floras Forhold til Fastlandet og til de nærmeste, paa samme Bredegrad mod Øst beliggende Øer. —

Grupperede efter de stedlige Naturforhold ville Eiendommelighederne og Forskjellighederne lettest falde i Øinene, og begynde vi ifølge den betydelige Rolle, den spiller, med:

Stranden og da først den sandede, stundom ret brede Havstok. Her træffe vi foruden de almindelige Agropyrum repens, Elymus, Salsola, Schoberia, Atriplex-Arter, Glaux, Halianthus og nærmest Kanten Sedum acre, Ononis, Lepigonum o. s. fr. paa flere Steder hyppig paa Carex arenaria, Eryngium og Crambe, sjeldnere paa Psamma arenaria (og Baltica), Bromus hordaceus, Agropyrum acutum og junceum, Kochia hirsuta, Brassica oleracea og Thalictrum simplex. Ligesom i den sydfyenske Flora savnes Phlenm arenarium og Lathyrus marit. (denne dog paa Ærø). — I Syltengen optræde ved Siden af store Masser af Scirp. maritimus og Caricis, Juncus compress. og Gerardi, Salicornia, Schoberia, Triglochin, Plantago marit. og Coronopus, Glyceria distans, Armeria, Aster o. fl. a., hist og her Glyc. marit., Hord. pratense, Scirpus rufus, Juncus marit., Asparagus, Samolus, Erythræa linearif. og pulchella, Bupleurum, Cochl. Danica og officinalis, Malva boreal., Althæa, Carex extensa og distans, og af de til Strandens Nærhed sig holdende: Odontites, Inula dysent. og Britanica, Ononis camp. og Melilot. alba (denne ligesaa lidt som C. extensa i Sydfyen). — Eleocharis unigl. (?), Artemisia marit., Statice, Gent. Amarella, Lepid. latifolium, Cochl. Angl., Lotus tenuis og Tetragonolobus, der optræde — om end meget sparsomt — i den sydfyenske Øgruppe, ere hidtil ikke trufne. I det Hele viser Oversigten af denne Afdeling næsten ligesaa stort Fællesskab med den lollandfalsterske Vegetation som med den sydfyenske Øgruppes.

Da tørre, sandede Marker høre til Sjeldenhederne paa Als, forklares let Mangelen eller den sjeldne Forekomst af flere ellers almindelige Planter. Nardus mangler ganske, Corynephorus, som af Alsingeren kaldes Katteskjæg og stærkt hades, træffes kun paa den nordvestlige Pynt, der ogsaa huser den i hine Floraer sjeldne Teesdelia, Fastlandets hyppige Ornithopus og Galium saxatile kun paa en sandet Strækning langs Augustenborg-Fjord. Galium verum, Filago minima, Hypoch. maculata maa man søge længe efter, og ganske forgjæves efterstræber man Carex ericet., Scleranth. perennis, Antenn. dioeca, Gnaph. aren., Artem. camp, Gent. camp, Thymus Serpyll., Viscaria, Dianth. delt., Helianthemum og Hyp. humif., om end nogle af disse forekomme i Sydfyen og paa Lolland-Falster.

Nærmest i Forbindelse med denne Afgang i Plantetallet kan man anføre den, der har sin Grund i Øens Mangel paa Hede og Hedemose. Ved mine tidligere Undersøgelser var det kun lykkedes mig at opdage i Almsted-Lyng og i en afsides Krog ved Sundsmark et Par tilbagevigende Pletter med Calluna paa, hvortil sluttede sig paalidelige Beretninger om en hyppigere Forekomst af Lyngen saavel Nord som Vest for Nordborg, hvorhen min Vei dengang ikke førte mig. Paa de førstnævnte Lokaliteter fandt jeg den ved mit Besøg ifjor sporløst forsvunden (og med den rimeligvis ogsaa Drosera), og overalt i Nordborgs Omegn, hvor man angav mig tidligere Voxesteder for den, søgte jeg den forgjæves, kun paa nogle Hegn Vest for Meels traf jeg nogle Rester, samt ved Gaarden Gammelskov Nord for Pøl en hel lille Lyngbakke, hvor dog alt Nyplantninger af Træer havde gjort stort Afbræk i Tuerne, saa Øen om faa Aar vil være aldeles lyngfri. Ogsaa af Arnica saae jeg vist de sidste Exemplarer — og det ovenikjøbet i Hr. Brorsons Have, hvor han ifjor havde indplantet dem fra den nævnte Lokalitet. — Om Empetrum, Juniperus, Myrica, Tetralix, Andromeda, Vaccinieæ, Genista-Arter, Sarothamnus og Lycopodier er der ikke Tale. — Forekomme end Repræsentanter af nogle af disse Former sparsomt i Sydfyen og paa Lolland-Falster, maa man dog ogsaa kalde disse Landsdele fattige i saa Henseende i Forhold til Halvøens Rigdom derpaa. — Bevoxningen i de sædvanlige Tørvemoser er derimod temmelig righoldig og staaer ikke tilbage for Sydfyen; næsten alle der forekommende Moseplanter gjenfindes her, ligesom ogsaa de for dens Flora anførte Mangler (med Undtagelse af Juncus acutiflorus og ustulatus, som Als har tilfælles med Halvøen) gjøre sig gjældende her. Paa den anden Side deles Manglen af Erioph. gracile og Epilob. virgatum med Lolland-Falster; Enodium coeruleum, der er temmelig almindelig paa disse Øer, men fattes den sydfyenske Gruppe, fremviser derimod Als. —

Paa Ferskvands- og Eng-Planter er Øen ikke fattig, og vil Listen med Hensyn til de første, hvis Efterforskning jo altid er vanskeligere, sandsynligvis kunne forøges. Af disse kunne blandt flere Batrachier fremhæves marinum, blandt Potamogetoner densus og zosteræfolius, blandt Nasturtier anceps, der alle fattes Sydfyen; desuden Callitriche-Arter og Montia minor. Af Engplanterne fortjener den for Øerne saa sjeldne Hierochloa boreal. at nævnes, endvidere Heleoch. acicularis, Bromus racemos., Alopecurus pratensis, Glyceria spectabilis. Ret hyppigen forekomme Acorus, Pimpinella magna og Archangelica, end mere Senecio aquaticus. Af Halvøens eiendommelige Planter træffes Barbarea stricta. — Manglen af Trollius og Primula farinosa (nu ogsaa forsv. i Sydfyen) deler Als med Lolland-Falster, af Lath. palustris, Gymnadenia og Ranunculus reptans med Sydfyen. Utricularia er sjelden, Pinguicula har jeg ikke seet.

Har Skovbunden end i det Hele en med Sydfyen og fornemmelig da dennes Strandskove overensstemmende Karakter, er den dog paa Als nok saa livlig og smuk, især i de mindre Skovpartier, hvorpaa Øen er saa rig. Den særegne Maade, hvorpaa saa mange af disse drives, idet den for en stor Del frie Opvæxt af hurtigtvoxende Træsorter overlades til sig selv og af Eieren med temmelig korte Mellemrum ryddes til Husets Forsyning med Qvas, fremmer vistnok ved Lysets friere Adgang og de mere vilde Forhold Bundens frodige Beklædning. Vanskeligt skal man nogensteds træffe et skjønnere Foraarstæppe af Primula grandifl., Pulmonaria, Skovanemoner, Ranunkler, Mercurialis og Violer, rigt og fyldigt blandet med Gagea-Arter, Oxalis, An. ranunculoides, Masser af baade hvide og violette Corydalis cava, som lidt efter lidt afløses af Adoxa, Galeobdolon, Ajuga, Asperula, Convall. majal. og multifl, Paris i usædvanlig stor Mængde, Orchis mascula, Listera, senere af Melandrium diurn., Impatiens, Sanicula, Camp. latifolia o. fl. a. Schedonorus asper (og serotinus), Brachypod. gracile, begge Arter af Platanthera (især chlorantha), Lysimachia nemorum og nummularia, Chrysospl. oppositif., Lathyrus niger ere ikke sjeldne; Allium ursinum, Epipact. latif., Lathræa, Phyteuma, Actæa, Dentaria, Cardamine interm., Geum intermed., Lathyrus sylvestris ere fundne flere Steder, Hord. sylvat., Pyrola minor og Card. sylvat. ogsaa bemærkede. Af Hieracier ere vulgat. og umbellat. de hyppigste, sjeldnere boreale og tridentatum. — Vedbenden fletter sig hyppigt ind deri, klatrer stundom ogsaa høit op i Træerne, talrige Arter af Brombær afvexle med Hindbær-Krat, af Bregner er Lastræa Filix mas dens hyppigste, af de sjeldnere træffes Cystopteris og Dryopteris. Interessant er Forekomsten af Ilex, der i Arnkils-Skov endnu har modstaaet Efterstræbelserne, thi tidligere har den sikkert været mere udbredt paa Øen. At Hepatica mangler i Egeskoven, er mere paafaldende, end at Øen deler Manglen af Convall. verticill., Trientalis, Lathyrus macrorhizus og Melica nutans med Sydfyen og Lolland-Falster, af Convallaria Polygonatum og Circæa alpina med Lolland. Primula elat., der er sjeldnere i Sydfyen end paa Lolland-Falster, har jeg ligesaa lidt seet som Pr. officinalis og af Melampyrum ikke en eneste Art.

Uagtet der i det nordvestlige Hjørne, hvor der ikke er Mangel paa Rullesten, kan forekomme mere eller mindre nøgne Stendiger, udgjøre, som ovenfor bemærket, de levende Hegn en af Øens Hovedprydelser, baade paa Grund af den store Forskjellighed i Bestanddelene og den frodige Plantevæxt, der finder Ly under og mellem dem. Medens Pil- og Poppel-Arter kun spille en meget underordnet Rolle, kunne vi træffe næsten alle almindelige Træer og Buske Side om Side i dem, saaledes foruden Eg, Bøg, Avnbøg, Birk, Ask, Alm, Ahorn, Navr hyppigst Slaaen, Kræge, Hvidtjørn, Rosenarter, Hyld, Liguster, Kornel, Snebolle, Stikkelsbær, Hassel, sjeldnere El, Benved, Røn, Æble, Blomme (tidligere Berberis, men Lycium ikke seet). Gedeblad, Humle og Vedbend sno sig ofte derimellem, men fremfor Alt bliver Hegnet uigjennemtrængeligt af de allestedsnærværende Brombær (især vestitus og cæsius), der stundom dog skifte med tætte Bregnetuer. Paa Skrænten og ved den ofte brede Fod mylrer Blomsterskaren frem, de skjønne Bælleplanter af Vicia, Lathyrus og Astragalus-Slægten, Arter af Geranium (undtagelsesvis ogsaa pratense og Phæum), af Hypericum (ogsaa hirsut. og mont.), af Convolvolus og Campanula (ogsaa Rapunculus), forskjellige Skjærmplanter, Masser af Gal. Mollugo, Alliaria, ikke sjeldent Melandr. diurnum, Agrimonia, Origanum, Clinopodium, Picris og Burre-Arter og saamange andre, der mere eller mindre falde sammen med de saakaldte Veiplanter som Tanacet., Cichor., Achillea, Crepis virens, Cent. Iacea og Scabiosa, Verb. Thapsus, nigr. o. fl., medens Manglen af Pastinaca, Echium, Verb. thapsif., Card. acanth. er den samme her som i Sydfyen, medens Anchusa offic. ligesom der er en Sjeldenhed, hvilket ogsaa kan siges om Plantago media (der viser samme Forhold paa Loll.-Falst. og ganske fattes Sydfyen) og Dipsacus derimod slet ikke forefindes. Af de til denne Gruppe grændsende Ruderatplanter har den i hine Floraer sjeldne Lamium album i de senere Aar udbredt sig over hele Øen, af Chenopodier er ogsaa her murale sjelden, urbicum ikke forefundet, ei heller Senebiera, Anthemis Cotula, Asperugo o. a., der mere eller mindre hyppig vise sig paa Loll.-Falster. Paa de — fornemmelig med Hvede — dyrkede Marker, der i det Hele holdes renere end mange andre Steder, stemme Ukrudsplanterne ligeledes mere overens med Sydfyen end med Loll.-Falster, fælles med begge optræde dog ogsaa her Valerianella, Stachys arv., Antirrh. Oront., Linaria Elatine (ikke minor). Ranunc. arvens., Camelina-Arter, Erysim. cheiranth., Melilot., noget særegen er den hyppige Forekomst af Barbarea vulg. og præcox (selv stricta). Af de seneste med udenlandsk Frø indførte, ellers hist og her optrædende Planter har jeg under mit korte Besøg ifjor ingen seet. —

Man vil af denne korte Oversigt erholde et tydeligt Indtryk af, at den alsiske Flora, saavel hvad Arterne som deres Forekomst angaaer, nærmest slutter sig til »den sydfyenske Øgruppes« og af denne dernæst fortrinsvis til Sydfyens og Skovøernes Vegetation, fjernende sig noget mere end disse fra Loll.-Falsters. Det for Als angivne Artsantal (690) kan iøvrigt ikke absolut sidestilles hin Øgruppes 898 eller Lollands 899 eller Falsters 916, da ikke faa Planter, som jeg ikke har kunnet bekvemme mig til at tildele Borgerret, fordi de enkeltvis have forvildet sig udenfor et Havegjærde, i hine

Floraer ere medregnede, og dernæst ere, som sagt, nyere Arter opstillede, som jeg ikke senere har havt Leilighed til at efterspore. At desuden fortsatte Undersøgelser let vil forøge den her meddelte Fortegnelse, tvivler jeg ikke om, og det turde ogsaa tydeligt fremgaae af en Sammenstilling med det Als nærmestliggende Ærø. Medens Sydfyen (uden Øerne) fremviser 153 Arter, som ikke ere fundne paa Als, denne Øes Flora derimod indeholder 47 Arter, som fattes hist, angives der fra det lille Ærø alene 70 Arter, Als efter Fortegnelsen synes at mangle, hvorimod det ikke er til at forundre sig over, at denne af Naturen begunstigede og større Ø har ca. 180 Arter til at veie op mod denne Mangel. Den tidlige og nøiagtige Undersøgelse af Ærø gjør sig her vistnok gjældende ved Siden af en Eiendommelighed ved dens Flora.

Spørgsmaalet om Forholdet til det slesvigske Fastland, hvorfra Øen jo kun ved det smalle (i den sydlige Del kun 4 à 500 Alen brede) Alssund er adskilt, er vanskeligere at besvare, en Sammenstilling med hele Hertugdømmets Flora, der frembyder saa forskjelligartede Naturforhold, vilde desuden være mindre berettiget. Det Antal af Planter, som ere iagttagne paa Øen og ikke i Slesvig, er vistnok ubetydeligt, nævnes kunne maaske: Cystopteris, Aspl. Trichomanes,*) Gagea minima, Asparagus, Montia minor, Pulm. azurea, Thalictr. simplex, Vicia tenuifolia, Althæa; omvendt er Tallet ligesaa ringe paa saadanne, der hidtil eiendommelige for Fastlandet strække sig over til Als: Juncus acutifl. (ustulat. findes igjen paa Sjælland), Potamoget. densus, Nasturt. anceps og Petasites albus (for denne angives dog ogsaa et sjællandsk Voxested). — Med det nærmeste sundevedske Gebet har jeg været istand til at anstille en Sammenligning ikke alene ved egne Udflugter fra Brohovedet i

---

*) Efter en Angivelse af Hornem. tidligere funden et Sted i Sundeved. Aspl. Ruta mur., for hvilken der efter Kylling anføres en slesvigsk Kirkemur, fandt jeg ikke alene paa Sønderborg-Slot (synes nu forsv.), men ogsaa ovre paa den anden Side henad Dybbøl.

Krigens Tid, men især ved en af M. T. Lange omhyggelig affattet Liste over Planter fra Graasten og Omegn, der rigtignok kun støtter sig til et kort Ophold dersteds, hvorfor dens Ufuldstændighed ikke tillader at tillægge den alsiske Fortegnelses Overvægt af ca. 175 Arter nogen reel Betydning, hvorimod det er værd at lægge Mærke til, at der fra Sundeved angives 37 Arter, der savnes i den alsiske Flora. Om nu ogsaa nogle af disse sikkerligen findes der (som et Par Veronica-Arter, Valer. sambucif., Chenop. polysp., Agrim. odorata, Semperv. tect. o. fl.), som tilfældigvis ere oversete af mig, blive i al Fald fra den (ufuldstændige) sundevedske Liste mellem 20 à 30 Arter tilbage, som ikke ere vandrede over det smalle Sund. — Som det var at vente, fremviser Als ingen for Øen eiendommelig Art.

FORTEGNELSE

OVER DE PAA ALS FOREFUNDNE PLANTER.

Equisetaceæ: Equisetum arvense L.
— Telmateja Ehrh. — sjelden: Mummark.
— var. β. serotinum — sammesteds.
— umbrosum Willd. — Hørup.
— palustre L.
— var. γ. arenarium — Mummark.
— limosum L.

Filices: Polypodium vulgare L.
— Dryopteris L. — sjeldnere: Nørreskov.
Lastrea Filix mas Presl. — overordentlig hyppig i Skove og Hegn.
— spinulosa Presl. — hist og her: Nørreskov, Stevning-Skov, Hjortholm.
— — var. dilatata Presl. — Østerlund ved Nordborg.

Cystopteris fragilis Bernh. — hist og her: Frydendal, Østerholm, Meels-Skov.
Asplenium Filix femina Bernh.
— Trichomanes L. — sjelden: Adserballe (Kjærbølling).
— Ruta muraria L. — Sønderborg-Slot (synes nu forsv.).
Pteris aquilina L. — mindre almindelig.
Ophioglossum vulgatum L. — sjelden: Igen (Kjærb.)

Lycopodiaceæ: mangle.

Gramineæ: Cynosurus cristatus L.
Digraphis arundinacea Trin.
Hierochloa borealis R. S. — sjelden: Miang-Sø.
Anthoxanthum odoratum L.
Alopecurus pratensis L. — sjeldnere: Gammelgaard.
— geniculatus L.
— agrestis L. — sjeldnere: Tanslet (Petit), Sønderborg (Schiøtz).
Phleum pratense L.
Psamma arenaria R. S. — temmelig hyppig paa de sydvestl. Strandmarker.
— Baltica R. S. — sjelden: Als (Nolte).
Calamagrostis Epigejos Roth.
— lanceolata Roth. — sjeldnere: Almsted, Mummark.
Agrostis Spica venti L. — hist og her.
— canina L. — temmelig sjelden: ved Nordborg, Sandvig, Almsted.
— vulgaris With.
— alba L.
— — var. δ gigantea — Meels.
Milium effusum L.
Phragmites communis Trin.
Holcus lanatus L.
— mollis L. — sjeldnere: Augustenborg.
Melica uniflora Retz.
Avena pubescens L. — hist og her.
— elatior L.
— fatua L.
Airopsis caryophyllea Fr. — ikke alm. Stevninge, Steenbæk.
— præcox Fr.
Aira flexuosa L. — hist og her: Almsted, Augustenb.
— cæspitosa L.
Corynephorus canescens Beauv. — sjelden: Vest for Holm.

Triodia decumbens Beauv. — hist og her: Almsted, Sønderskov o. s. v.
Enodium coeruleum Gaud. — sjelden: Østerholm.
Glyceria maritima M. K. — sjeldnere: Kegenæs, Balle.
— distans Wahlb. — hist og her: Dyvig, Kegenæs, Augustenborg.
— spectabilis M. K.
— fluitans R. Br. — et var. triticea.
— plicata Fr.
Briza media L.
Poa annua L
— nemoralis L.
— trivialis L.
— pratensis L.
— compressa L. — hist og her.
Dactylis glomerata L.
Schedonorus sterilis Fr. — hist og her: Augustenborg, Kettinge o. fl. St.
— asper Fr. — sjeldenere: Fyenshav, Nørreskov.
— — var. serotina — Stevningnæs.
Festuca ovina L.
— duriuscula L.
— rubra L.
— — var. β. arenaria — Kegenæs.
— pratensis Huds.
— littorea Wahlbg. — hist og her: Sønderborg, Alssund.
— gigantea Vill.
Bromus secalinus L.
— arvensis L. — sjeldnere: Werthemine.
— commutatus Schrad. — sjeldnere: Gundestrup (P.), Sønderborg (Schiøtz).
— racemosus L. — hist og her: Nordborg o. fl. St.
— mollis L.
— hordaceus Wahlbg. — sjelden: Als (Schiøtz).
Brachypodium gracile Beauv. — temmelig hyppig.
— — var. major — Kegenæs, Stevninge.
— pinnatum Beauv. — sjelden: Hjortholm.
Lolium perenne L.
— Linicola Sond. — Fyenshav.
— temulentum L. — sjeldnere.
Agropyrum junceum Beauv. — hist og her saavel ved den nordlige, som sydlige Strand.
— acutum D. C. sjeldnere: Dreiet.
— — var. macrostachya — Augustenborg-Fjord.
— repens Beauv.

Agropyrum repens var. δ littorale — hist og her: Alssund.

— caninum R. S. — Fyenshav.

Elymus arenarius L. — hyppig, især paa den nordlige og østlige Strand.

Hordeum pratense Huds. — Sønderborg (Mathiesen).

— murinum L. — talrig omkring Sønderborg.

— sylvaticum Huds. — »Als« (Kjærb.).

Echinochloa Crus galli Beauv. — »Als« (Horn.).

Cyperaceæ: Eleocharis palustris R. Br.

— acicularis R. Br. — sjelden: Stevninge.

Scirpus lacustris L.

— Tabernæmontani Gmel. — Hellesø.

— maritimus L. — meget almindelig.

— silvaticus L. — hist og her: Gundestrup og andre Steder.

— Caricis Retz. — hyppig.

— rufus Schr. — sjeldnere: Stevninge.

Eriophorum latifolium Hoppe — sjeldnere: Fyrmose, Steenbæk.

— angustifolium Roth. — temmelig hyppig.

Carex disticha Huds.

— arenaria L. — hist og her: Dreiet, Gl.-Pøl, Hellesø.

— teretiuscula Good.

— paradoxa Willd. — hist og her: Nordborg, Miang-Sø.

— muricata L.

— vulpina L.

— stellulata Good.

— leporina L.

— elongata L. — hist og her: Adserballe, Kegenæs.

— remota L.

— stricta Good.

— vulgaris Fr.

— acuta L. — sjeldnere: Miang-Sø.

— panicea L.

— glauca Scop.

— præcox Iacq.

— flava L.

— Oederi Ehrh. — sjeldnere: Hellesø, Kegenæs.

— extensa Good. — sjelden: Igen-Næs (Schiøtz).

— distans L. — hist og her: Augustenborg, Stevninge, Kegenæs.

— speirostachya Wahlb. — sjelden: Dreiet.

— sylvatica Huds. — meget hyppig i alle Skove,

— Pseudocyperus L.

Carex vesicaria L.
— ampullaeea Good.
— riparia Curt. — hist og her: Hunslev, Fyrmose P. Mintebjerg, Kegenæs (Schiøtz).
— paludosa Good.
— hirta L.
Typhaceæ: Typha latifolia L. — Hunslev o. a. St.
— angustifolia L. — »Als« (Bot. F.).
Sparganium simplex Huds. — Østerholm.
— ramosum Huds.
Lemnaceæ: Lemna trisulca L.
— minor L.
Aroideæ: Arum maculatum L. — hist og her: Mummark, Østerholm o. a. St.
Acorus Calamus L. — Miang-Sø o. a. St.
Fluviales: Zostera marina L.
Zanichellia palustris L.
Ruppia maritima L.
Potamogeton pectinatus L. — Kegenæs.
— — var. scoparia — Kegenæs.
— pusillus L.
— marinus L. — i Brakvand paa Kegenæs.
— acutifolius Link — Hørup.
— crispus L.
— densus L. — Adserballe-Aa (Kjærb.).
— zosteræfolius Schum. — Hørup.
— lucens L. — Miang-Sø.
— perfoliatus L. — sammesteds.
— natans L.
Alismaceæ: Triglochin palustre L. — meget almindelig.
— maritimum L. — ligesaa.
Alisma Plantago L.
— var. β. lanceolata — Nordborg-Sø.
— ranunculoides L. — sjeldnere: Hørup-Skov.
Butomus umbellatus L. — sjeldnere: Hunslev, Gammeldam.
Juncaceæ: Juncus maritimus Lam. — sjeldnere: »Als« (Horn.), Hjortholm (Petit).
— conglomeratus L.
— effusus L.
— glaucus Ehrh. — hist og her: Alssund, Bro.
— acutiflorus Ehrh. — sjelden: Alssund.
— lamprocarpos Ehrh.
— ustulatus Hoppe — sjeldnere: »Als« (Kjærb.). Mummark (Pet.).
— supinus Moench.
— compressus Jacq.

Juncus Gerardi Lois. — Alssund.
— bufonius L.
Luzula pilosa Willd.
— multiflora Lej.
— campestris D. C.
Liliaceæ: Ornithogalum nutans L. — som vild paa flere Steder.
Allium Scorodoprasum L. — meget hyppig.
— oleraceum L. — hyppig, især langs Alssund.
— — var. canaliculata — Dyvig.
— ursinum L. — sjeldnere: Arnkils-Skov.
Gagea lutea Schult.
— minima Schult. — hist og her: Almsted, Stevninge-Skov.
— arvensis Schult. — sjelden: Gundestrup.
— spathacea Schult. — hist og her: Nørreskov, Gammelgaard o. a. St.
Smilaceæ: Asparagus officinalis L. — sjeldnere: Augustenborg-Fjord.
Convallaria majalis L. — hyppig.
— multiflora L. — meget hyppig.
Maianthemum bifolium D. C. — sjelden: Meels-Skov.
Paris quadrifolia L. — særdeles hyppig, især i alle Smaaskove.
Hydrocharideæ: Hydrocharis Morsus ranæ L.
Irideæ: Iris Pseudacorus L.
Orchideæ: Orchis Morio L. — ikke sjelden.
— mascula L. — temmelig hyppig.
— majalis Reichb. — hist og her.
— incarnata Fr. — ligesaa.
— maculata L. — hyppig.
Platanthera solstitialis Drej. — hist og her: Kettinge, Østerholm o. a. St.
— chlorantha Cust. — meget hyppig.
Neottia Nidus avis Rich. — Arnkils-Skov.
Listera ovata R. Br. — hist og her.
Epipactis latifolia All. — ligesaa.
Ceratophylleæ: Ceratophyllum oxyacanthum Cham.
Callitrichineæ: Callitriche platycarpa Kütz. — Almsted, Sundsmark.
— stagnalis Scop.
— autumnalis L. — sjeldnere: Gammel-Pøl.
Betulineæ: Betula odorata Bechst
Alnus glutinosa Gaertn.
Cupuliferæ: Carpinus Betulus L.
Fagus silvatica L.
Quercus pedunculata Ehrh.
Ulmaceæ: Ulmus montana Sm.
Urticaceæ: Parietaria erecta M. — sjelden: omkring Sønderborg.

Urtica urens L.
— dioeca L.
Humulus Lupulus L.
Salicineæ: Salix fragilis L.
— alba L.
— amygdalina L.
— purpurea L.
— viminalis L.
— Smithiana Willd.
— acuminata Sm.
— cinerea L.
— caprea L.
— aurita L.
— repens L. — hist og her: Hellesø, Fyrmose.
— var. γ. argentea — Almsted-Mose.
Populus alba L.
— canescens Sm.
— tremula L.
— pyramidalis Roz.
— balsamifera L.
Chenopodeæ: Salicornia herbacea L. — temmelig hyppig, især langs Alssund.
Schoberia maritima Mey. — hyppig.
Salsola Kali L. — hyppig.
Kochia hirsuta Volt. — sjelden: Kegenæs.
Chenopodium hybridum L.
— murale L. — sjeldnere: Adserballe.
— album L. — almindelig.
Blitum rubrum Rchb.
— Bonus. Henricus Mey. — almindelig
Atriplex calotheca Fr.
— hastata L. — meget almindelig.
— patula L. — ligesaa.
— littoralis L. — ligesaa.
Polygoneæ: Polygonum amphibium L.
— lapathifolium L.
— Persicaria L.
— strictum All.
— Hydropiper L.
— aviculare L.
— Convolvulus L.
Fagopyrum Tataricum Gaertn.
— esculentum Mnch.
Rumex Hydrolapathum Huds.
— crispus L.
— divaricatus L. — sjeldnere: Hjortholm.
— obtusifolius L.

Rumex nemorosus Schrad. — hyppig.
— Acetosa L.
— Acetosella L.
Plantagineæ: Plantago major L.
— media L. — sjelden: Stevninge, Arnkilsøre.
— lanceolata L.
— maritima L. — meget hyppig.
— Coronopus L. — hyppig.
Plumbagineæ: Armeria vulgaris Willd — meget hyppig.
Valerianeæ: Valeriana dioeca L.
— officinalis L. — hyppig.
Valerianella olitoria Poll. — hyppig, især ved Stranden.
— dentata Poll. — sjeldnere: Sundsmark, Bro.
Dipsaceæ: Knautia arvensis Coult.
Succisa pratensis Mnch. — hist og her.
Synanthereæ: Lampsana communis L.
Cichorium Intybus L. — meget almindelig.
Leontodon hispidus L. — hist og her.
— autumnalis L.
Picris hieracioides L. — sjeldnere: Mummark, Sønderborg.
Aracium paludosum Monn.
Hieracium Pilosella L.
— Auricula L.
— vulgatum Fr. — temmelig hyppig.
— tridentatum Fr. — sjeldnere: Werthemine.
— boreale Fr. — hist og her: Werthemine, Bro, Arnkilsøre.
— umbellatum L.
Crepis virens L. — meget almindelig.
— var. β. elatior — hist og her: Sønderskov o. fl. St.
— tectorum L.
Sonchus arvensis L.
— asper Vill.
— oleraceus L.
Lactuca muralis Fres.
Taraxacum officinale L.
Tragopogon pratensis L.
Hypochoeris maculata L. — sjeldnere: Alssund.
— radicata L. — almindelig.
Centaurea Jacea L.
— var. β. lacera — Fyrmose.
— Scabiosa L. — temmelig hyppig.
— Cyanus L.
Arctium majus Schk. — temmelig hyppig.
— minus Schk. — almindelig.

Arctium intermedium Lge. — hist og her.
— tomentosum Schk. — Sønderborg, Frydendal.
Carduus crispus L.
Cirsium lanceolatum Scop.
— palustre Scop.
— oleraceum Scop. — sjeldnere: Sønderskov.
— acaule All. — hist og her.
— arvense Scop.
— heterophyllum All. — sjeldnere: Augustenborg (Math.).
Carlina vulgaris L.
Bidens cernua L.
— tripartita L. — hist og her.
Eupatorium cannabinum L.
Petasites officinalis Mnch. — sjeldnere: Sønderborg, Alssund.
— albus Gaertn. — sjelden: Augustenborg, (Math).
Tussilago Farfara L.
Tanacetum vulgare L — særdeles hyppig.
Artemisia vulgaris L.
Gnaphalium uliginosum L. — hist og her: Almsted, Hunslev.
— sylvaticum L.
Filago minima Fr. — sjeldnere: Augustenborg-Fjord, Hellesø, Pøl.
— arvensis L.
— Germanica L. — hyppig.
Aster Tripolium L. — hyppig.
Erigeron acris L. — kun hist og her.
Inula Helenium L. — ikke sjelden: Lysabel, Tanslet o. fl. St.
— Britanica L. — hist og her: Dreiet, Hjortholm, Horup, Sandvig o. fl. St.
— dysenterica L. — temmelig hyppig.
Bellis perennis L.
Achillæa Millefolium L.
— Ptarmica L. — hist og her.
Anthemis arvensis L.
Matricaria inodora L.
— var. salina — hyppig.
— Chamomilla L. — sjeldnere: Kegenæs.
Chrysanthemum Parthenium Pers. — hist og her.
— Leucanthemum L. — almindelig.
— segetum L
Arnica montana L. — sjelden: Pøl (Brorson).
Senecio aquaticus Huds. — hyppig.

Senecio Jacobæa L.
— sylvaticus L. — sjeldnere: Almsted-Mose.
— vulgaris L.
Campanulaceæ: Jasione montana L. — ikke alm.: Ærtebjerg, Høgebjerg, hyppigst nordost for Nordborg.
Campanula rapunculoides L. — hist og her: Notmark, Augustenborg o, a. St.
— Trachelium L. — almindelig.
— latifolia L. — hyppig i alle Skovpartier.
— rotundifolia L.
— patula L. — sjelden: Sønderborg (Rafn).
— Rapunculus L. — hist og her: Sønderborg (Schiøtz), Gammelgaard (Math.), Alssund (Pet.).
Rubiaceæ: Sherardia arvensis L.
Asperula odorata L. — meget hyppig.
Galium Mollugo L. — meget almindelig.
— verum L. — temmelig sjelden: Kegenæs, Hellesø-Strand.
— saxatile L. — sjelden: Augustenborg-Fjord.
— palustre L. — hyppig.
— uliginosum L. — ligesaa.
— Aparine L.
Caprifoliaceæ: Sambucus nigra L.
Viburnum Opulus L. — temmelig hyppig.
Lonicera Periclymenum L.
Oleineæ: Fraxinus excelsior L.
Gentianeæ: Erythræa linearifolia Pers. — hist og her: Augustenborg, Kegenæs.
— pulchella Fr. — sjeldnere: Strandmark ved Hjortholm,
— Centaurium Pers. — hyppig.
Menyanthes trifoliata L.
Labiatæ: Lycopus Europæus L.
Mentha aquatica L.
— sativa L.
— arvensis L.
Origanum vulgare L. — temmelig hyppig.
Thymus Chamædrys Fr. — hist og her: Østerholm, Kettinge, Kegenæs.
Clinopodium vulgare L. — hyppig.
Brunella vulgaris L.
Scutellaria galericulata L.
Glechoma hederaceum L.
Ballota ruderalis Sw.

Stachys silvatica L.
— palustris L.
— arvensis L. — hyppig.
Galeopsis Ladanum L. — hist og her.
— Tetrahit L.
— bifida Boen.
— versicolor Curt.
Lamium album L. — hyppig (først i de senere Aar).
— purpureum L.
— incisum Willd. — meget hyppig.
— amplexicaule L.
Galeobdolon luteum Huds. — meget almindelig.
Leonurus Cardiaca L.
Ajuga reptans L. — meget almindelig.
Verbenaceæ: Verbena officinalis L. — sjeldnere: Tanslet.
Borragineæ: Anchusa officinalis L. — sjeldnere: Augustenborg, Hjortholm.
— arvensis Bieb. — hyppig.
Myosotis palustris L.
— lingulata R. S. — hist og her: Miang-Sø o. fl. St.
— sylvatica Hoffm.
— intermedia Link.
— collina Hoffm.
— stricta Link.
— versicolor Pers.
Cynoglossum officinale L.
Symphytum officinale L. — sjeldnere: Nordborg.
Lithospermum officinale L. — hist og her: Gundestrup.
Pulmonaria officinalis L. — hyppig.
— azurea Bess. — sjelden: mell. Gundestrup og Gammelgaard.
Convolvulaceæ: Convolvulus sepium L. — hyppig.
— arvensis L.
Cuscutineæ: Cuscuta Europæa L. — af og til.
Solaneæ: Solanum Dulcamara L. — meget hyppig.
— humile Bernh. — hist og her: Skovby-Balle.
— nigrum L.
Hyoscyamus niger L.
Datura Stramonium L. sjelden: Stolbro (Kjærb.).
Scrophularineæ: Verbascum Thapsus L. — hyppig.
— thapso-nigrum Sch. — Østerholm.
— nigrum L. — hyppig.
— Lychnitis L. — sjelden: Gammelgaard (Math.).

Scrophularia vernalis L. — sjelden: »Als« (Bot. F.).
— nodosa L.
Veronica hederæfolia L.
— agrestis L.
— arvensis L.
— serpyllifolia L.
— officinalis L.
— Chamædrys L.
— scutellata L. — hist og her: Hørup, Almsted.
— Anagallis L.
— Beccabunga L.
Antirrhinum Orontium L. — sjeldnere: »Als« (Horn.), Broballe (Pet.).
Linaria vulgaris L.
— Elatine Mill. — sjelden: Sarup.
Rhinanthus major Ehrh.
— minor Ehrh. — hist og her: Augustenborg, Frydendal.
Pedicularis palustris L.
Odontites rubra Pers.
— — var. pallida — Ulkebøl (Math.), Høruphav (Pet.).
Euphrasia officinalis L.
— parviflora Fr. — hist og her: talrig paa Kegenæs.
Orobancheæ: Lathræa squamaria L. — hist og her: Stevninge, Oxbøl (Pet.), Augustenborg (Pouls.).
Lentibularieæ: Utricularia vulgaris L. — sjeldnere: Østerholm.
Primulaceæ: Glaux maritima L. — meget hyppig.
Anagallis arvensis L.
Lysimachia nemorum L. temmelig hyppig.
— nummularia L. — ligesaa.
— vulgaris L.
Primula grandiflora Lam. — meget almindelig.
Hottonia palustris L. — hyppig.
Samolus Valerandi L. — sjeldnere: Augustenborg (Pet.), Kegenæs (Schiøtz).
Ericineæ: Calluna vulgaris Salisb. — forsvindende: Gammelskov Nord for Pøl.
Pyrola minor L. — hist og her: Fyenshav, Nørreskov, Adserballe-Skov.
Umbelliferæ: Hydrocotyle vulgaris L.
Sanicula Europæa L. — meget almindelig.
Eryngium maritimum L. ikke sjelden baade ved den nordlige og især den sydvestlige Strand.

Aegopodium Podagraria L.
Carum Carvi L.
Apium graveolens L. — Meels.
Pimpinella Saxifraga L.
— var. dissectifolia — hyppig.
— magna L. — hist og her: Sundsmark, Augustenborg, Østerholm.
Sium latifolium L.
— angustifolium L.
Bupleurum tenuissimum L. — sjeldnere: Hjortholm.
Oenanthe fistulosa L.
— Phellandrium L. — hist og her: Guderup og a. St.
Æthusa Cynapium L.
Selinum Carvifolia L. — hist og her: Arnkils-Skov.
Angelica sylvestris L.
Archangelica littoralis Fr. — hist og her: Vollerup, Augustenborg, Strand udfor Nørreskov o. a. St.
Peucedanum palustre Mnch.
Heracleum Sphondylium L.
Daucus Carota L. — meget almindelig.
Torilis Anthriscus Gm.
Anthriscus silvestris Hoffm.
Chærophyllum temulum L.
Myrrhis odorata Scop. — temmelig hyppig: Kettinge, Werthemine, Frydendal o. a. St.
Conium maculatum — hyppig.
Araliaceæ: Hedera Helix L. — baade i Skove og Hegn.
Adoxa moschatellina L.
Corneæ: Cornus sanguinea L. — hyppig i Hegnene.
Crassulaceæ: Sedum acre L. — især ved Stranden.
— rupestre L. — hist og her: Kettinge, Hørup, et Dige nærmest Vyled.
— Telephium L. — hist og her: især paa Strandklinter.
Saxifragaceæ: Saxifraga granulata L. — temmelig hyppig.
Chrysosplenium alternifolium L.
— oppositifolium L. — ikke sjelden: Fyenshav, Nørreskov o. a. St.
Ribesiaceæ: Ribes Grossularia L — hyppig i Skove og Hegn.
— rubrum L.
Ranunculaceæ: Thalictrum flavum L. — sjelden: Kegenæs (Schiøtz).
— simplex L. — sjeldnere: Kegenæs, (Sch. og Pet.), Nord for Pøl (Pet.).
Anemone nemorosa L.
— ranunculoides L. — hyppig.
Myosurus minimus L.

Ficaria ranunculoides Roth.
Ranunculus Lingua L. — hist og her: Miang-Sø, Almsted-Mose.
— Flammula L.
— auricomus L.
— acris L.
— repens L.
— bulbosus L.
— sceleratus L.
— var. nova: fluitans (caule fluit., radices emitt. foliis inf. 3-partitis, longissime petiolatis) — Stevninge.
Batrachium hederaceum Fr. — sjeldnere: Sundsmark.
— heterophyllum Fr. — hyppig.
— confusum Gr. Godr. — sjeldnere: Sønderskov, Sønderb.-Ladegaard.
— circinnatum Fr. — hist og her: Bro, Miang-Sø.
marinum Fr. — hist og her: Miang, Kegenæsgaard.
Caltha palustris L.
Actæa spicata L. — sjeldnere: Bro.
Papaveraceæ: Papaver Argemone L. — meget hyppig.
— dubium L.
— Rhoeas L. — sjelden: Gammelgaard.
Chelidonium majus L.
Fumarieæ: Fumaria officinalis L.
— var. scandens — Sønderskov.
Corydalis claviculata D. C. — sjelden: MeelsSkov i Masse.
— fabacea Pers.
— cava S. K. — særdeles hyppig.
Cruciferæ: Cardamine pratensis L.
— amara L — temmelig hyppig.
— intermedia Horn — hist og her: Gammelgaard, Sønderskov.
— silvatica Link — sjelden: Sönderskov, (Schiøtz og Pet.).
Arabis Thaliana L.
Turritis glabra L.
Barbarea vulgaris R. Br.
— præcox R. Br. — sjeldnere: Gammelgaard Sønderskov.
— stricta Fr. — sjelden: Sundsmark.
Nasturtium officinale R. Br. — hist og her: Vollerup, Miang-Sø.

— amphibium R. Br. — hist og her: Nordborg, Almsted, Miang.
— anceps Reichb. — sjelden: Hummelmai (Schiøtz).
— palustre D. C.
Draba verna L.
Cochlearia officinalis L. — temmelig hyppig.
— Danica L. — ligesaa.
Thlaspi arvense L.
Teesdelia nudicaulis R. Br. — sjelden: Vest for Holm og Nord for Pøl.
Cakile maritima L. — hyppig.
Sisymbrium Sophia L.
Alliaria officinalis Andr.
Dentaria bulbifera L. — sjeldnere: Nørreskov, Arnkils-Skov.
Erysimum cheiranthoides L. — hist og her: Hørup, Notmark.
Camelina foetida Fr.
— dentata Pers. — hist og her.
— — var. pinnatifida — Østerholm.
Capsella Bursa pastoris Mnch.
Lepidium sativum L. — sjeldnere: vild ved Arnkilsøre.
Brassica oleracea L. — vild ved Arnkilsøre.
— campestris L.
Sinapis arvensis L.
— alba L. — sjeldnere: Sønderborg, Hørup.
Raphanus Raphanistrum L.
Crambe maritima L. — hyppig langs hele den østlige og nordlige Strand.
Resedaceæ: Reseda Luteola L. — hist og her.
Nymphæaceæ: Nuphar luteum Sm. — hist og her.
Nymphæa alba L. — hist og her.
Droseraceæ: Drosera rotundifolia L. — sjelden: Almsted-Mose.
Parnassia palustris L. sjelden: Almsted, Østerholm.
Violarieæ: Viola palustris L.
— hirta L. — sjeldnere: Sundsmark.
— odorata L.
— var. alba — Nordborg (Math.).
— silvatica Fr.
— var. macrantha — hyppig.
— canina L. — hist og her.
— stricta Horn. — sjeldnere: Sundsmark.
— tricolor L.
— var. Syrtica — Stranden ud for Nørreskov.
Portulacaceæ: Montia minor Gmel. — Sundsmark.
Paronychieæ: Scleranthus annuus L.

Herniaria glabra L. — kun hist og her.
Alsinaceæ: Lepigonum rubrum Fr. — hist og her: Kegenæs o. a. St.
— marinum Wg. — ligesaa.
Spergula arvensis L.
Sagina nodosa T. G. — sjeldnere: Fyrmose.
— procumbens L.
— stricta Fr. — hist og her: Augustenborg, Høruphav.
Halianthus peploides Fr.
Arenaria serpyllifolia L.
Moehringia trinervia Clairv.
Stellaria Holostea L.
— uliginosa Murr.
— palustris Retz.
— graminea L.
— media Vill.
— nemorum L. — temmelig hyppig.
Cerastium semidecandrum Fr. c. var.
— viscosum L. — hist og her: Augustenborg.
— vulgatum L.
Malachium aquaticum Fr. — hist og her: Arnkils-Skov o. a. St.
Silenaceæ: *Dianthus Armeria L. — sjeldnere: Kegenæs.
— barbatus L. — forv. Ulkebøl-Skov (Math.).
Saponaria officinalis L. — hist og her: Kjær o. o. St.
Silene inflata Sm. — ikke sjelden: hyppigst ved Alssund.
Melandrium diurnum Fr. — meget hyppig.
— vespertinum Fr. — ligesaa.
Lychnis Floscuculi L.
Agrostemma Githago L.
Malvaceæ: Malva borealis Wallm. — hist og her: Mummark, Kegenæs (Pet.) Miang (Lange).
— vulgaris Trag.
— silvestris L.
— Alcea L. — sjelden: Arnkils-Skov.
Althæa officinalis L. — sjeldnere: Stevninge-Nor.
Tiliaceæ: Tilia intermedia D. C.
— parvifolia Ehrh. — Meels-Skov.
Hypericineæ: Hypericum perforatum L.
— quadrangulum L.
— tetrapterum Fr. — hist og her: Sønderborg, Tanslet, Pøl.
— montanum L. — sjeldnere: Frydendal, Nørreskov.
— hirsutum L. — ikke sjelden.
Acerineæ: Acer Pseudoplatanus L. — »Als« (Horn.).

Acer campestre L.
Polygaleæ: Polygala vulgaris L.
Frangulaceæ: Ilex Aquifolium L. — Skovby-Balle, talrig i Arnkils-Skov.
Rhamnus cathartica L.
— Frangula L.
Euonymus Europæa L.
Euphorbiaceæ: Euphorbia Helioscopia L.
— Peplus L.
Mercurialis perennis L.
Geraniaceæ: Geranium pratense L. — sjelden: Hagenbjerg (i mange Aar).
— phæum L. — sjeldnere: Nordborg.
— rotundifolium L.
— dissectum L.
— columbinum L. — temmelig hyppig.
— molle L.
— Robertianum L.
Erodium cicutarium L'Her.
Lineæ: Linum catharticum L.
Oxalideæ: Oxalis Acetosella L.
Balsamineæ: Impatiens Noli me tangere L. — temmelig hyppig.
Onagrarieæ: Epilobium montanum L.
— palustre L.
— tetragonum L. — sjeldnere: Østerholm.
— pubescens Roth.
— hirsutum L.
Chamænerium angustifolium Scop. — sjelden: Frydendal.
*Oenothera biennis L. — forv. Østerholm.
Circæa lutetiana L.
— intermedia Ehrh. — sjelden: Adserballe (Kjærb.).
Halorageæ: Myriophyllum spicatum L. — Miang-Sø.
— verticillatum L.
Hippuris vulgaris L.
Lythrarieæ: Lythrum Salicaria L.
Pomaceæ: Cratægus monogyna Jacq.
— Oxyacantha Jacq.
Sorbus Aucuparia L.
Pyrus Malus L.
Rosaceæ: Alchemilla vulgaris L.
— Aphanes Leers.
Agrimonia Eupatoria L.
Rosa canina L. c. var. nitida et collina.
— rubiginosa L. — hyppig og ikke blot i Hegnene.

Rosa mollissima Fr. — hist og her: Almsted. Werthemine o. a. St.
— pomifera L'Her. — hist og her: Nørreskov o. a. St.
Rubus cæsius L. c. var. — meget hyppig.
— Radula Whe. — hist og her: Østerholm, Hørup.
— vestitus Whe. et var. viridis — den almindeligste Art.
— discolor Whe. — sjeldnere: Hjortholm.
— corylifolius Sm. — hyppig.
— Wahlbergii? Arrh. — Kegenæs.
— plicatus Whe. — sjeldnere: Mummark.
— suberectus And. — temmelig hyppig.
— thyrsoideus Wim. — hist og her: Sønderskov, Hørup o. a. St.
— Idæus L.
Potentilla Fragariastrum Ehrh. — Mintebjerg (Sch.), Druelund (Math.).
— Tormentilla Scop.
— reptans L.
— argentea L.
— anserina L.
Fragaria vesca L.
— elatior Ehrh. — Bro, i en afsides Slugt ved Mummark.
Comarum palustre L. — temmelig hyppig.
Geum urbanum L.
— intermedium Ehrh. — sjeldnere: Kettinge (Pet.), Sundsmark (Schiøtz).
— rivale L.
Spiræa ulmaria L.
— filipendula L. — sjelden: Gammeldam ved Nordborg (Brorson).

Drupaceæ: Prunus spinosa L.
— insititia L. — hist og her i Hegnene.
— domestica L. — ligesaa.
— avium L.
— Padus L.

Papilionaceæ: Ulex Europæus L. — Augustenborg (Horn, gjenf. 1879: Pet.), Nordborg (Math.), Sundsmark (Pet.).
Ononis campestris Koch. — hist og her, især ved Alssund.
— repens L. — meget hyppig.
Anthyllis vulneraria L.
Medicago lupulina L.
Melilotus officinalis Willd. — hist og her: Arnkilsøre, Mummark.

Melilotus alba L. — sjeldnere: Hardeshøi (Lge.), Dyvig (Pet.).
Trifolium filiforme D. C. — hist og her.
— procumbens L.
— repens L.
— fragiferum (L.).
— arvense L.
— striatum L. et var. strictum.
— pratense L.
— medium L.
Lotus uliginosus Schk. — ikke sjelden: Sønderskov, Fyrmose o. a. St.
— corniculatus L.
— — var. carnosa — Stevningnæs.
Astragalus glycyphyllos L. — særdeles hyppig.
Ervum tetraspermum L. — hyppig.
— hirsutum L. — temmelig hyppig.
Vicia lathyroides L. sjeldnere: Gammelgaard.
— angustifolia Roth.
— sepium L.
— tenuifolia Roth. — sjelden: Mummark.
— Cracca L.
— — var. leptophylla — Augustenborg-Fjord.
— silvatica L. — sjeldnere: Stevninge.
Lathyrus pratensis L. c. var.
— silvestris L. — hist og her: Werthemine, Østerholm o. a. St.
— niger Wim. — hyppig især i Vestsidens Strandskove.
— — var. fol. lineari-lanceolatis — Augustenborg.
Ornithopus perpusillus L. — sjelden: Augustenborg-Fjord.

Det hele Artsantal: 690.

DEN DANSKE BOTANISKE LITERATUR FRA DE ÆLDSTE TIDER TIL 1880.

SAMMENSTILLET AF

EUG. WARMING.

Efterkommerne maa altid, selv i Naturvidenskaberne, for en meget stor Del bygge paa Forgængernes Arbejder; det mindste man da kan gjøre er at kjende Navnene (Titlerne) paa disse, selv om Videnskaben allerede for længst har assimileret det ved dem vundne og et nøjere selvstændigt Kjendskab til Forgængernes Værker derfor i mange Tilfælde er overflødigt for det videre Arbejde. Gjælder dette for den videnskabelige Literatur i det hele, saa gjælder det specielt og i højere Grad om Fædrelandets Literatur; thi denne har man ligefrem den Pligt at gjøre sig selv og andre bekjendt med. Jeg har nu ofte med en vis Følelse af Skamfuldhed opdaget, at der i vor egen, ældre botaniske Literatur fandtes Arbejder, hvis Titel jeg ikke en Gang kjendte, og som endog stod i Berøring med Æmner, som jeg selv beskæftigede mig med; i Udlandets Literatur fandtes ingen Antydninger af, at de existerede, og i Indlandets faldt det mig ikke ind at søge. I Følelsen af, at jeg skyldte vore ældre Botanikere i det mindste at vide, hvad de have publiceret, begyndte jeg at gjøre derhen hørende Optegnelser, især efter vore Forfatter-Lexika. Men da det blev mig klart, at jeg langtfra var den eneste uvidende, gjorde jeg efter Samraad med botanisk Forenings Bestyrelse mine Optegnelser fuldstændigere for derpaa at lade dem trykke i »Botanisk Tidsskrift«.

Den nu foreliggende Fortegnelse over den danske botaniske Literatur har altsaa et praktisk Maal, nemlig at give de danske og andre Botanikere et let Middel i Hænde til at gjøre sig bekjendte med de af danske publicerede botaniske Arbejder — rigtignok kun for Titelens Vedkommende; men dette vil oftest være tilstrækkeligt til at vise dem, hvor vidt der findes et og andet, som de for deres speciellere Studiers Skyld bør gjøre sig nøjere bekjendt med. Jeg er overbevist om, at mange ville finde Ting omhandlede i vor Literatur, som de ikke have Anelse om, og som dog har Interesse for dem.

Hvad der her gives, er altsaa kun et historisk Skelet, i hvilket der er forsøgt gjennemført en kronologisk Ordning af de enkelte Forfattere og ligesaa af deres Arbejder; for at det kan faa Kjød og Blod og fremstaa som et levende, fyldigt Billede af Botanikens Udvikling i Danmark og af de enkelte Botanikeres Betydning, maa der gjøres saa mange Forstudier, og kræves der en saa omfattende Læsning i og Kjendskab til ikke blot vor egen Literatur, men ogsaa til den botaniske i det hele, — at man særlig maa ofre sig for denne Opgave gjennem meget lang Tid. Forhaabentlig findes der en Gang en eller anden, der vil paatage sig dette, ingenlunde uinteressante Arbejde; indtil da maa man nøjes med de faa Brudstykker, som findes f. Ex. af Rottbøll, Steffens, Hornemann og Didrichsen, og med det foreliggende »Skelet«.

I øvrigt skal jeg med Hensyn til Udarbejdelsen og Planen bemærke følgende.

Jeg har ikke selv set alle de anførte Værker eller Artikler, men bygger i meget paa Erslews, Nyerups og Krafts og andre Forfatter-Lexika. Herfra hentes ogsaa de fleste biografiske Data.

Jeg har anført alle en Forfatters botaniske Arbejder, smaa saa vel som store; men Vanskelighederne ved intet at forbigaa ere ikke ubetydelige, og at hver eneste lille Artikel skulde være kommen med, tør jeg ikke indestaa for. Dette forekommer mig dog at have mindre at sige; thi det manglende vil altid en Gang kunne gives i et Supplement, og meget er det i alt Fald ikke; alle Hovedværker og den overvejende Del af det øvrige vil findes.

Jeg har ligeledes anført, til hvilke videnskabelige Værker de forskjellige have ydet Bidrag; thi en Mand kan i væsentlig Grad fremme Videnskaben ved de Samlinger, Oplysninger, Iagttagelser o. l., som han meddeler andre, uden at han selv fremtræder som Forfatter; og hans Navn bør da findes anført.

Jeg har i Reglen paa den ene eller den anden Maade anført ogsaa de Arbejder, der af fremmede Botanikere ere publicerede i Danmark.

Norske Forfattere ere ikke medtagne, naar de først ere optraadte efter 1814, og slet ikke have været knyttede til Danmark. Tyske, i Slesvig eller Holsten publicerede Værker ere kun nævnte, naar jeg havde Grund til at antage, at Forf. var dansk Undersaat eller Embedsmand, eller at Arbejdet kunde have Interesse for danske Botanikere, f. Ex. i floristisk Henseende.

Vanskeligere har det i en anden Henseende været at drage Grænsen mellem, hvad der skulde nævnes og hvad ikke, nemlig i H. t. de Videnskaber, med hvilke Botaniken har saa mange Berøringspunkter: Havekunsten, Skovbruget, Landhusholdningen og Lægekunsten. Jeg har nævnt alle Arbejder, der gik i denne Retning, naar de skrev sig fra en Botaniker, i det jeg gik ud fra, at de da vare udarbejdede med tilstrækkeligt Hensyn til Botaniken, og det desuden hører med til Fremstillingen af den paagjældendes Levnet at se hans Virksomhed ogsaa i andre, beslægtede Retninger; men lignende Arbejder af Folk, hvem jeg ikke tiltroede en grundig botanisk Uddannelse, ere som Regel udeladte. Hvorledes jeg har baaret mig ad over for andre Spørgsmaal vil man se af Fortegnelsen selv.

Af det biografiske er kun det allervigtigste medtaget, som giver Oplysning om den paagjældendes ydre Stilling; hvilke Ordensdekorationer Vedkommende har modtaget, hvilke lærde Selskaber han er Medlem af o. l. udelades. I øvrigt henvises til Forfatter-Lexika. De nyere Forfattere have i

Reglen selv opgivet mig de fornødne Data; naar de tillige have revideret min Fortegnelse over deres Arbejder, er dette betegnet ved et »Rev. af Forf.«

I Erkjendelse af, hvor mange Mangler der findes ved dette Arbejde, som dog har krævet ikke ringe Tid, beder jeg til Slutning alle dem, der kunne meddele mig Rettelser og Tilføjelser om godhedsfuldt at ville gjøre dette; muligvis kan et Tillæg om nogle Aar da afhjælpe Manglerne. Mest praktisk vilde det maaske endog være, om der f. Ex. hvert 20de eller 25de Aar blev givet et saadant, som tillige medoptog det i Mellemtiden publicerede.

Kjøbenhavn, 3, Maj 1880.

Henrik Harpestreng,

Kannik ved Domkirken i Roskilde i det 13de Aarh. † 1224.

Danske Lægebog fra det trettende Aarhundrede, første Gang udgivet efter et Pergamentshaandskrift i det store kongelige Bibliothek, med Indledning, Anmærkninger og Glossarium af Christian Molbech. Kbh. 1826. 8.

Henrik Smith (Henricus Faber Malmogius),

f. i Malmø. Studerede i Wittenberg. Vejermester i Malmø. † 1563.

En skøn, lystig, ny Urtegaard, prydet med adskillige Urter, som tjene til Sundhed; fordansket af Henrik Smith udi Malmoe. 1520. 1546. 8. Kbh. 1557. 4. Rostock 1599. 8. Hertil føjes: Den hele Titel m. m., se N. M. Petersens Literaturhistorie, II, S. 90—91.

Tredie Urtegaard tilhobesamlet af de beste og lærdeste Lægers Bøger. Kbh. 1555. Fjerde Urtegaard 1557. 4to. 1598. 8.

Desuden forskjellige »Lægebøger« (se N. M. Petersen, II, 89—96).

Johan Domitzer.

En nyttig Plante Bog, Om mange slags Artige Imper oc Poder, Oc huorledis maud skal sætte allehaande Fruct oc Træ. Lille 8to. Kjøbenh. 1602. 1635 (findes i Univ. Bibl.). 1639. Editio lat. Francof. 1547.

Simon Paulli.

F. i Rostock $\frac{6}{4}$ 1603. Student (Rostock) 1621. Rejste udenlands paa Bekostning af Frederik d. 2dens Enke, hos hvem (paa Nykjøbing Slot) hans Fader blev Livlæge. Kom tilbage 1625. Var derefter Hovmester hos unge Adelsmænd ved Sorø Akademi. Rejste atter udenlands og blev Dr. medicinæ 1630 i Wittenberg. Praktiserede i Lübeck fra 1631. Derpaa 1635 Prof. medicinæ i Rostock. 1639—1648 Professor Anatomiæ, Chirurgiæ og Botanices i Kjøbenhavn. 1650 Hofmedikus. 1656 kgl. Livmedikus. † i Kjøbenhavn $\frac{23}{4}$ 1680 — (*Paullinia* Linn.).

Flora Danica, det er Dansk Urtebog; udi huilcken, efter Christiani IV. skriftlige Befaling til Facultatem medicam udi det Kongelig Universiteet Kjøbenhafn, icke alleeniste zijrligste Figurer andragis, Men endocsaa Lægedomme til alle Siugdomme gafnlige, korteligen oc klarligen antegnis: Saa at den er baade en Urtebog oc Lægebog. Kbh. 1648. 4. Med Forf.'s Portrait og 4 Kbbr. Fire Parter. 393 p., præf., ind.

Quadripartitum botanicum de simplicium medicamentorum facultatibus. 4. Rostockii 1639. 1640. Argentorat. 1667. 4. 567 p. Francof. 1708 et alibi sæpius.

Hertil: Tegninger over Planter i fire Parter. Kjøbenhavn. Den første Part 1647. 4. 393 Sider. (1. Part: 8.; 2. Part: 136. 3. Part: 229. 4. Part: 11 Plantebilleder).

Viridaria varia regia et academica publica, in usum magnatum φιλοβοτανων collecta ac recognita. ¹) Catal. plantarum hort. reg. Hafniensis. ²) Cat. des plantes cultivees au jardin a Paris 1636. ³) Cat. plant. quæ 1651 in hortis Warsaviae erant. ⁴) Horti Oxoniens. 1648. ⁵) Horti Gymnas. Patavini 1642. ⁶) Horti L. Batavi 1642 et 1649. ⁷) quæ prope L. Bat. nascuntur. ⁸) Horti L. Bat. quæ accesserunt 1641. ⁹) Horti Groeningens. 1646. ¹⁰) Plantarum seminum exoticorum. ¹¹) Laurembergii Botanotheca. Hafniæ 1653. 12mo.

Commentarius de abusu Tabacci Americanorum veteri, et herbæ Thee Asiaticorum in Europa novo, quæ ipsissima est Chamaeleagnos Dodonæi, alias Myrtus brabantica, Danice Porss, German. Post, Gallice Piment royal, Belgice Gagel dicta. Cum figuris aeneis utensilia quædam Chinensium eaque pretiosissima repræsentantibus. Argentorati 1665. 4. — 1681. 4.

Ed. III: Quadripartitum botanicum de simplicium medicamentorum facultatibus ex veterum et recentiorum decretis et observationibus. Francofurti ad Moenum 1708. 4. 9 foll., 811 p., indices.

[Historia vitæ et mortis Simonis Paulli (ved Joh. Bagger) impr. cum S. Paulli quadripartito botanico. Francofurti ad Moenum. 1708. 4.

De gramine Ossifrago D. Simon Paulli et Th. Bartholini (Acta hafniensia, II, 126 – 134, c. fig.).

De herba Thée Asiaticorum. Ex Epistola Dr. Andræ Clyers, script. 20. Febr. 1674, Bataviæ Novæ, ad D. D. Simonem Paulli. (Acta hafn. IV. 1—c. tab.)]

Niels Knopf,

»Hieronymi filius Alstedensis«, Simon Paullis Discipel, hjalp ham med Fordanskningen af og Opsøgning af danske Plantenavne til Flora Danica. Se N. M. Petersen, S. 196.

Jørgen Fuiren.

F. i Kjøbenhavn $\frac{31}{5}$ 1581. Blev Dr. med. i Basel 1606. Læge i Kjøbenhavn † 1628. (*Fuirena* Rottbøll).

Index plantarum daniæ indigenarum anno 1623 in itinere per omnes regni istius insulas ac provincias collectarum (Bartholins Cista Medica, 1662, p. 278—93).

Joachim Burserus.

Fra Lausitz. Professor i Medicin og Fysik ved Sorø Akademi 1625. † 1639 (*Bursera* Jacq.).

Hans Herbarium findes i Upsala (Se Brünnich, Naturv. Fremgang, S. X. Se Vidensk. Selsk. Skr. X. 397).

Hans Hanssøn Skonning.

F. i Skaane 1577. Klokker ved Domkirken i Aarhus. Bogtrykker. † 1650.

Mirabilia naturalia Eller Natur Wunder, det er: wunderlige oc adskillige naturlige Tingsters Beskriffvelse, nemlig: om Mennisken: item, om underlige Bierge i Verden: Træers, Urters, Diurs, Fuglis oc Ormis, underlig Art oc Natur: med mere andet forunderligt som medfølger. Dernest: En drabelig papistisk Løgn om Johanne Chrysostomo osv. Aarhus 1639. 8. — Kbh. 1657. 8. (Se N. M. Petersen, III, 164—65).

Niels Michelssøn Aalborg.

F. i Aalborg. 1562. Præst ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.

Medicin- Eller Læge-Bog, Deelt vdi 5 smaa Bøger. Oc indeholdis i den 1. Bog, om Menniskets Sundhed ved lige at holde. 2. om atskillige Siuger at curere ved naturlige Kræfter. 3. om nogle synderlige Urters Krafffter: oc destillerede Vand. 4. om den Lægedom som hvert Menniske altid haffver hos sig selff. 5. om spæde Børns Siuger. — Kbh. 1633. 1634. 1635. 1638. 1640. 1664.

Huusholdnings-Calender Kbh. 1622. 2. Udg. 1632.

Otto Sperling.

F. i Hamborg $\frac{30}{12}$ 1602. Studerede ved tyske Universiteter. Kom 1622 til Danmark, hvor han i Selskab med Jørgen Fuiren gjorde botaniske Rejser 1622—23. Til Italien 1624. Dr. med. i Padova 1627. 1630 Provincialmedikus i Bergen. 1632 til Christiania. 1634 til Sjælland. 1638 Hofbotanikus; senere Stadsmedikus. Maatte forlade Danmark 1652 formedelst sin Forbindelse med Ulfeld. Levede en halv Snes Aar som Læge i Hamborg. Førtes 1664 som Fange til Kjøbenhavn. Døde i Kastellet 1681. (*Sperlingia* Vahl.)

Hortus Christianæus, seu Catalogus plantarum, quibus Ser. Princ. Christiani IV. Daniæ Norvegiæ etc. Regis viridarium Hafniense Anno 1642 et superiore præfecto ejusdem Othone Sperlingio adornatum est. Havniæ 1642. 8.

Oplagt paa ny og indført i Simon Paulis Viridaria varia. Havn. 1653.

Appendix ell. Catalogus plantarum indigenarum in Reg. Majest. Viridarium Havniense Anno 1645 translatarum. (Er indført i Bartholins Cista medica S. 462.)

Hans Rasmussen Block.

Urtegaardsmand. Boede i Kjøbenhavn 1647.

Horticultura Danica. Hvorledes en zirlig oc nyttig Urte-Hawe i Dannemarck kand anrettis, beprydis oc ved Mact holdis. Kbh. 1647. 4.

Johan Valentin Willius.

Feltmedikus i Chr. V. Tid. † 1676.

En Del naturhistoriske og medicinske Bidrag i Bartholins Acta medica, vol. III, saaledes:

Rara quædam in plantis observata (Acta Hafn. III. 143 —147 c. fig.).

Johan Daniel Major.

F. i Breslau $\frac{16}{8}$ 1634. Professor i Kiel. † i Stockholm $\frac{3}{8}$ 1693.

Dissertatio botanica de planta monstrosa Gottorpiensi Mensis Junii A. 1665, ubi quædam, de coalescentia stirpium et circulatione succi nutritii per easdem proferuntur, cum figuris aeri incisis. Schlesw. 1665. 4 16 foll., 2. tab.

Programma ad rei herbariæ cupidos. Accesserunt Theophili Kentmanni tabulæ, locum et tempus colligendarum stirpium experimentes (continent catalogum plantarum, in agro et hortis vulgo nascentium). Kilonii 1767. 4.

Dissertatio de Myrrha, Locustis, jejunio Christi, Christo medico, lunaticis, paralyticis et sale. Kilonii 1668. 4. 40 p.

Americanische und bey dem Hochfürstl. Schlosz Gottorff im Monat Aug. u. Sept. 1668 blühende Aloe dero Liebhabern zugefallen kürtzlich beschrieben. Schleszw. 1668. 4. 30 p. (Imp. cum Waldschmiedt Gründliche Beschreibung der Aloe insgemein. Kiel 1705. 4. 36 p. — Se Waldschmiedt).

Civibus academicis, Aloen, in seren. Aula Gottorpiensi sensim ac sensim jam efflorescentem, caulemque ramosum ac floridum post hebdomadas aliquot expansuram, curiose suo tempore atque in loco proprio visuris. s. p. d. Kilonii 1668. 4.

Memoriale De vegetabilibus littoris Holsatici quædam continet. Kil. 1669. 4.

Catalogus plantarum, quarum mentio fit in Werner Rolfink libro secundo de vegetabilibus in gratiam prælectionum. Kil. 1773. 4.

Thomas Bartholinus.

F. i Kjøbenhavn $\frac{20}{10}$ 1616. Berømt Anatom. Professor i Anatomien. Kgl. Livmedicus. Universitetsbibliothekar. † i Hagested $\frac{4}{12}$ 1680.

Cista medica Hafniensis, variis consitiis, curationibus, casibus rarioribus, vitis Medicorum Hafniensium, aliisque ad rem medicam anatomicam, botanicam, chymicam spectantibus referta. Accedit ejusdem domus anatomica brevissime descripta. Hafniæ 1662. 8.

Epistola de simplicibus medicamentis enquilinis cognoscendis, praefixa Hermanni Grube Commentario de modo simplicium medicamentorum facultates cognoscendi. Havniæ et Francofurti 1669. 8.

De medicina Danorum domestica dissertationes 10, cum ejusdem vindiciis et additamentis. Hafniæ 1666. 8. (Under »2- De medicis Danorum inventis« anføres Læger og Botanikere). 5. De Pharmacopaea danica.

Conrad Gesnerus. De raris et admirandis herbis, quæ, sive quod noctu luceant, sive alias ob causas, Lunariæ nomi-

nantur, etc. (cfr. Pritzel 3299). Ed. sec. emendatior, curante Thoma Bartholino. C. iconibus quibusdam herbarum novis. Hafn. 1669. 8.

Thomæ Bartholini Acta Medica et Philosophica Hafniensia. I. Ann. 1671 et 1672. II. 1673. III et IV. Ann. 1674. 1675. 1676. V. Ann. 1677. 1678. 1679. Heri:

Cerevisia ex succo betulæ (Acta hafniensia, I, S. 49).

Monstra varia plantarum et alia singularia (Ibid. 55—56).

Pisa Norwagica (Ibid. 66).

Plantæ novæ Africanæ. (Ibid. II. 57—58, med 4 Tab.)

Arbor Philosophica et Tuber (Ibid. 58).

Plantæ noctu odoratæ (Ibid, 59—61).

De gramine Ossifrago. D. Simon Paulli et Th. Bartholini. (Ibid. p. 126—135 c. fig.)

Appendix ad Obs. XXIV. De plantis Africanis. (Ibid. 347 c. fig.)

De gramine Ossifrago specilegium. (Acta Hafn. IV. S. 98—101).

Malva monstrosa (Ibd. V. S. 325 c. fig. in tabula).

Se Conrad Gesner.

Ole Borch (Olaus Borrichius).

F. i Sønderbork (Ribe Stift) $\frac{7}{4}$ 1626. Student fra Ribe 1644. 1650 Sjette Lectiehører ved Kjøbenhavns Skole. 1660 Prof. philologiæ et chemico-botanicus. 1660—66 i Udlandet. Senere Universitetsbibliothekar, Dr. med. (i Anjou) etc. Stiftede »Borchs Kollegium« 1689. † $\frac{13}{10}$ 1690. (*Borrichia* Adans.)

De usu plantarum indigenarum in Medicina, et sub finem, de clysso plantarum, et Thee specifico, Enchiridion. Havn. 1688. 8.

Oratio de experimentis botanicis, 1675, habita — mellem Dissertationes, udgivne af S. Linthrup. Havn. 1715. 8.

De somno et somniferis maxime papavereis. Hafniae 1683. 4. 40 pg.

Kurzer Begriff von Gebrauch der einländischen Kräuter in der Artzney. Hamburg 1696. 8. 255 p.

En Mængde naturhistoriske, kemiske, medicinske Afhandlinger i Acta Medica Havniensia, f. Ex.:

Planta in planis silicibus enatæ (Acta hafniensia, I, 118—119; (med Figurer VII og VIII).

Alga Saccharifera (Ibid. 119—120).

Hyoscyami radix spiralis (Ibid. 121—22).

Chamæmelum contortuplicatum. Hieracium contortuplicatum et Strumosum (Ibid. 122—123).

Ranunculus fasciatus. Cotula fasciata, Hesperis fasciata, Chamæmelum fasciatum, Pediculus ceras fasciatus (Ibid. 123 og 125 med Figurer).

Ophioglossum linguâ unâ, sed bifida. Plantago spicâ itidem bifidâ (Ibid. 125 med Fig.).

Kali inscriptum (Ibid. 125–26).

Muscus catharticus (Ibid. 126—27).

Viscum amygdalæ innatum. Flos caryophyllæus flori caryophyllæa innatus (Ibid. 127—28).

Ericæ bacciferæ usus an noxius? (Acta hafniensia, II, 161—62).

Geranium fasciatum, Corona imperialis fasciata, Hyssopus fasciata, Martagon fasciatum (Ibid. 162—63, c. fig.

Pyrum pyro innatum (Ibid. 163).

Scabiosa prolifera singularis (Ibid. 168).

Pomus bifera (Ibid. 168—69).

De algâ saccharifera Corollarium (Acta Hafn. IV. 159—61 c. fig.).

De Opio Observationes (Ibid. V. 331).

Se ogsaa de to følgende.

Thorkill Arngrim.

De alga saccharifera, Oskabiono etc. Ex literis Dr. Thorkilli Arngrimi Widalini, Gardæ, Island. 17. Aug. 1674, ad D. Olaum Borrichium (Acta Hafn. III. 165–66).

Plura de Alga saccharifera, etc. Ex lit. Gardæ Island. 31 Pat. Jul. 1675 (Ibid. 172—73).

Hermann Nicolai Grimm.

Læge paa Ceylon, senere i Nykjøbing paa Falster.

De arbore Cinnamomi. Ex Epist. Hermanni Nicolai Grimm, Columbæ script. 8. Sept. 1675 ad D. Olaum Borrichium (Acta hafn. III. 167—68).

Christian Frants Paullini.

F. i Eisenach (Thüringen) 1643. Kom til Danmark og hørte samt holdt (private theologiske) Forelæsninger i Kjøbenhavn. Rejste senere mest om i Evropa. 1689 til sin Død 1712 praktis. Læge i Eisenach.

Dissertatio botanica de Chamæmoro norvegica variis observationibus illustrata. Hamb. 1676. 4.

Caspar Thomesen Bartholin.

F. i Kjøbenhavn $\frac{10}{9}$ 1655. Blev Professor 1674. Læste over Anatomi og Fysik. Dr. medec. 1678. † $\frac{11}{6}$ 1738. (*Bartholina* Rob. Br.)

(De herba Fumana. D. Arnoldi Syen, Botanici Leidensis ad Casp. Bartholinum Thom. fil. 24. Jul. 1675. Acta hafn. III. 103).

Anatome plantarum. Ex Epistola Bononiæ 19. Maji 1676 (Acta hafn. IV no. 19, 54—55).

Johann Ludwig Hannemann.

F. i Amsterdam $\frac{25}{10}$ 1640. † i Kiel $\frac{25}{10}$ 1724. Læge i Hamborg. Blev 1675 Professor Physices i Kiel, Dr. 1675 i Kjøbenhavn.

Nova et accurata methodus cognoscendi simplicia vegetabilia. Kilonii. 1677. 4. 148 p.

Phønix botanicus seu diatriba physica curiosa de plantarum ex suis cineribus resuscitatione. Kiliae 1678 (eft. Pritzel) Hamb. 1679. 4. 15 foll.

De Pernionibus, transplantatione, Auro vegetabili, Catechu,, Maniaca (Act. hafn. Vol. III, p. 17 – 20).

De plantis noctee odoreris (Acta hafn. IV. 46 47).

Peder Kylling.

F. i Assens omtrent 1640. Student 1660. Blev kongelig Botanicus $\frac{19}{9}$ 1682 med 300 Rdlr i Løn. Levede fra 1680 som Alumnus paa Valkendorfs Kollegium, hvor han døde 1696. (*Kyllingia* Linn.).

Gyldenlund seu Catalogus Latino-Danicus plantarum CCCCIIII quibus Clem. Regis hæreditarii Christiani Vti lucus, aureus dictus, naturæ foetura adornatus est. Hafn. 1684 8.

Viridarium Danicum, sive catalogus trilingvis Latino-Danico-Germanicus plantarum indigenarum in Dania observatarum, qvarum cuique suus est additus locus, quo inprimis nascatur; nec non cuivis suum assignatum est tempus, quando quævis florescat. Hafn. 1688. 4to. 147 p., præf. ind. (Blev af Jørgen Tyge Holm bragt i system. Orden 1757).

Plantæ quædam domesticæ raræ et ungventum *ευποριζον* (Bartholins Acta medica hafn. II, 345. c. fig. af Linnæa borealis etc.).

Henrik Thomesen Gerner.

F. i Kjøbenhavn 1629. Præst i Birkerød; senere Biskop i Viborg. † 1700.

Meddelte Peder Kylling danske Planter (N. M. Petersen).

Peder Syv.

F. i Syv ved Roskilde 1631. »Philologus regius lingvæ danicæ«. † 1702.

Meddelte Peder Kylling danske Planter til Viridarium danicum (N. M. Petersen).

Sever. Jo. Cappellinus.

Dissertatio physicarum de plantis. I. Hafn. 1684. 4.

Gudmand Poscolan.

F. i Thorup i Sjælland. Blev 1694 Præst i Kallundborg, † 1715.

Flora medicea Hafniaca Anni 1691 seu de viribus plantarum in horto Collegii Medicei Anno 1691 inventarum vel aliunde illuc translatarum, ut ibi crescant, Schediasma botanicomedicum. Hafn. 1691. 4.

Kristian Gartner.

Horticultura eller Underviisning hvorledes Lyst-, Urte-, Frugt- og Kjøkkenhauger i de nordiske Lande, især her nordenfjelds, best kan bevares. Kbh. 1694. Trundhjem 1692.

✓ Günther Christoph Schelhammer.

F. Jena 1649. Professor i Helmstädt, Jena, Kiel. † Kiel 1716.

Viæ regiæ ad artem stadium primum, de studio botanico recte instituendo. Programma. Kilonii 1705. 4.

Programma botanologica annorum 1683, 1690, 1691, 1693, 1695 (trykte i Jena, Hamburg etc.).

Oligerus Jacobæus.

F. 1650. Depon. fra Kjøbenhavns Skole. Fra 1680 Prof. i Medicin. † 1701.

De Seminibus plantarum Indicis. Epistola. Lugd. Bot. 13 Nov. 1674 (Acta Hafn. III, 37).

V. Laurenberg

nævnes som Botaniker (N. M. Petersen III, S. 225).

Johan Friederik Marschalck.

De gramine ossifrago Appendix, Ex epistola Illustri et Magnifici Cancellarii Norwegiæ Johannis Friderici Marschalck, Bergis scripta ad D. Simonem Paulli Medicum Regium (Acta Hafn. II, 232).

Constitutiones regiæ de Medicis et Pharmacopaeis. Hafniæ 1672. 4 (Latine, dan. et germ.).

✓Wilhelm Ulrich Waldschmiedt.

F. Giessen 1669. Professor i Kiel. † Kiel 1731.

Programma ad herbationes anni 1696. Kiliæ 1696. 4.

Programma ad herbationes anni 1701 (De jucunditate studii plantarum). Kiliæ 1701. 4.

Programma ad herbationes anni 1702. Kiliæ 1702. 4.

De sexu ejusdem plantæ gemino. Kiliæ 1705. 4. 22 p.

Programma de vegetabilium usu eximio iu medicina. Kiliæ 1707. 4.

Civibus academicis, Aloen Americanam in seren. Aula Gottorpiensi secunda vice florescentem, inque caulem multiflorum propediem erupturam, curiose contemplaturis s. p. d. Kiliæ 1705. 4.

Kurtze und gründliche Beschreibung derer Aloen insgemein, insonderheit aber derer Americanischen, durch Veranlassung zweyer in dem Hoch-Fürstl. Lust-Garten zu Gottorff bald blühenden americanischen Aloen verfertiget, und nebst einem vor vielen Jahren von eben dieser Materie heraus gegebenem Tractat, ans Licht gestellet. Kiel 1705. 4. 36 p.

Americanischer zu Gottorff blühender Aloen fernere Beschreibung, worinnen derselben Blühung und Verblühung, nebst andren sonderbahren Anmerckungen, kürtzlich erörtert, und einige wieder die schon vorher herauszgegebene Beschreibung derer Aloen ingemein, und insonderheit der americanischen gemachte Einwürffe eines guten Freundes, bescheidentlich wiederlegt werden. Kiel 1706. 4. 36 p.

Programma (de plantarum vegetatione), quo ad publicas plantarum demonstrationes invitat. Kiliæ 1710. 4.

Programma de industria aevi hodierni, qua propagatio plantarum, veterum circa res hortenses occupationes post se relinquit. Kiliæ 1712. 4.

Progr. ad Diss. Falkii (quo de generatione metallorum, lapidum et plantarum). Kil. 1720. 4.

Johannes Siricius.

Historische, physische und medicinische Beschreibung derer im Hoch-Fürstl. Gottorpschen prachtigen Garten, das Neue Werck genant, dreyen sehr rar blühenden Aloen. Mit Beyfügung einer kurtzen Beschreibung der gleichfals blühenden Yucca gloriosa (M. 1 Kb. Tavl.). Schleszw. 1705. 4. 64 p.

Kurze Beantwortung derer von Dr. W. U. W. (ɔ: Wilhelm Ulrich Waldschmiedt) sehr ungereimten, nichtswürdigen

und injurieusen Imputationen, wider seine herausgegebene Beschreibung derer im Hochfürstlichen Gottorpschen Garten verwichenes Jahr 1705 blühenden Aloen, und dessen Persohn, der Wahrheit zu Steuer, und zur Rettung seines ehrlichen Nahmens, allen Verständigen und Unpassionirten zum Urtheil übergeben. Kiel 1706. 4. 68 p.

I. D. C. (ɔ: Siricius), Bajæ Cimbricæ s. hortus ducalis, qui sub Novi Operis Gottorpiæ colitur cum in ipso floreret A. 17(9 Aloe Americana, eaque intra quinquennium tertia depictus atque ad Bernh. Kempium missus. Sleswici (s. a.). (2 Bl. Fol.).

Villum Worm.

Læste 1700—1701 de natura simplicium.

[Georg Franke, paa Latin Francus de Franckenau.]

F. i Naumburg 1644. Professor i Heidelberg og Wittenberg. Blev 1695 Kgl. dansk Livmedikus. † 1704. Forfatter af botaniske Arbejder, men før han kom til Danmark, saasom:

Lexicon vegetabilium usalium, in quo plantarum, quarum usus usque innotuit, nomen cum synonymis latinis, graecis etc — —, temperamentum, vires et usus — — — proponuntur. 12. Argent. 1672. 142 p., præf.

Flora Francica sive Lexicon plantarum in quo nomina, vires, præparata etc. 12. Argent. 1685.

(Yderligere hos Pritzel i Thesaurus literaturæ.)

Georg Frederik Francus de Franckenau.

F. i Strasburg 1669. Prof. i Medicin 1708. † 1732.

Meddelte de medicinske Studerende ved Kjøbenhavns Universitet Kundskab om Planter 1709—12, 1714, 1716—18.

Georg Christian Fleischer.

Lilia Rubenis, sive Dissertatio philologicacritica. Hafniæ 1703. 4. 18 p.

Joachimus Irgens.

F. 1644 i Itzehoe. Læge i Trondhjem og Christiania. † 1725.

Catalogus plantarum Norwegicarum et præprimis Nidrosiensium. 1704. 4. (Manuskript i Bot. Haves Bibl.).

Hilarius Christopher Kaasbøl.

F. 1682. Præst i Kjøbenhavn. † 1754.

Dissertatio hist. critica de arboribus Sodomaeis. 23. Sept. 1705. 4to. 12 p.

Axel Olai Bay.

Dissertatio pharmaceutico-botanica de Junipero. 29. Febr. 1708. Hafn. 1708. 4.

Johannes de Buchwald.

F. i Meldorf $\frac{7}{4}$ 1658. Barbér. Blev Livkirurg hos Kronprins Frederik 4 (1689), senere Medikus ved Kvæsthuset osv. 1717—38 Professor medicinæ. † 1738.

Specimen medico-practico-botanicum, sive brevis et dilucida explicatio virtutum plantarum et stirpium indigenarum in officinis pharmaceuticis quam plurium usitatarum, quæ in regio botanico horto Havniensi iuveniuntur (med vedklæbede Planter) 4. Havniæ 1720 — Oversat paa Tysk af hans Søn:

Balthasar Johannes de Buchwald.

F. i Kjøbenhavn 1697. Prof. Medicinæ fra 1739. † 1663.

Læste over Botanik ved Universitetet 1740—1763 (jfr. Didrichsen's, For hundrede Aar siden, S. 57).

Oversatte Faderens Værk:

Specimen Medico-Practico-Botanicum, oder kurze und deutliche Erklärung, derer in der Medicin gebräuchlichsten und in Dänemark wachsenden Erd-Gewächse, Pflanzen und Kräuter — — — etc. Ins teutsche übersetzt von Balthasar Johan. de Buchwald, Med. Doct. Copenhagen 1721. (med vedklæbede Planter) 8. (Den fuldstændige Titel anføres hos Didrichsen, For hundrede Aar siden, p. 60).

Artikler i »Kiøbenhavnske nye Tidender om lærde og curiøse Sager« f. Ex. 1753, S. 361; 1753, S. 405 (se Didrichsen l. c. S. 70); 1754, S 11—12; 1755, S. 58.

Jonas Ramus.

F. i Romsdals Fogderi. Præst i Norge (Gift m. Anna Colbjornsen). † 1718.

Norriges Beskrivelse. Kjøbh. 1715. 4. (S. 258–274 en Fortegnelse over norske Planter).

Johan Adolph Jacobæus.

Johannis Adolphi Jacobaei, Oligeri fil. e regia societate Londinensi de plantarum structura et vegetatione schedion. Havn. 1727. 8. 27 p. præf.

Magn. Halling.

Theses botanicæ, respond. Severino Sevel. 4. Sept. 1733. Hafn. 1733. 2.

Henrik Løchstør.

F. i Christiania 1713. Læge i Bergen. † 1747.

Dissertatio de Nicotiana vera ejusque praeparatione et usu medico. 17. Jun. 1738. 4. 12 Sider.

De medicamentis Norvegiae sufficientibus. 10. Marts 1740.

Robert Stephan Henrici.

F. i Helsingør 1718; Dr. med. 1748. Fysikus i Throndhjem. † 1781.

Animadversiones quædam de laude et præstantia vegetabilium. Hafn. 1740. 4to. 12 p.

Georg Detharding.

F. i Stralsund 1671. Prof. i Medicin i Rostock. Indkaldt til Danmark 1733. † 1747.

Fundamenta scientiae naturalis (etc.), in usum Auditorum. Hafn. 1740. 8. (1735 hos N. M. P.).

Elias Müller.

F. i Tyskland. Dr. medicinæ. Landfysikus i Sjælland (boede i Sorø). † 1752.

Inhalt einer Abhandelung von Fürtrefflichkeit der natürlichen Gewächse, in Dännemark und Norwegen, samt der dazu behörigen Länder, wovon es komme, dasz biszhero sie nicht alle so hoch und vor andern ästimirt werden wollen als sie verdienen etc. Hamburg u. A. (c. 1740). 8vo.

Christiernus Nørager.

Observationes de potu Thee. 12. Apr. 1740. 4. 12 S.

Christian Ludvig Mossin.

Specimen botanico medicum de centaurio minore et chelidonio majore. 19. Jun. 1742. 4. Hafn. 1742.

Versuch einer poetischen Beschreibung zweier Amerik. Aloen, welche 1745 in den Monathen Aug. u. Sept. in den Königl. Lust-Garten zu Friederichsberg geblühet haben. Mit einer in Kupfer geätzten Vorstellung begleytet. Copenhagen 1745. 4to.

Christian Winneke.

Møntmester i Kjøbenhavn. † 1746.

Beschreibung des wahren Opobalsam-Baumes de Meccha. Copenh. 1745. 8.

(Gust. Westbeck.)

Underretning om en Opfindelse af tvende Slags Bomuld, som voxer hyppigt over heele Riget, saavelsom om Træ-Moossen, og al dets hidindtil ubekjendte Tillavelse og Nytte. Udg. paa Kgl. May.s af Sverrig Befaling, og nu af det Svenskes i det Danske Sprog oversat. Kbh. 1746.

Biarno Pauli fil. (Bjarne Paulsen).

F. paa Island $\frac{12}{5}$ 1719. Student 1746. Berejste Island sammen med Eggert Olafsen (se denne). 1760 Landfysikus paa Island. † 1779.

Specimen observationum quas circa plantarum quarundam maris Islandici et speciatim algæ saccchariferæ dictæ originem, partes et usus collegit atque pro stipendio victus regio publ. oppos. exam. submittit. 31. Oct. 1749. Hafn. 1749. 4.

Olafsens og Paulsens Rejse, se Olafsen.

Georg Tycho Holm (Jørgen Tyge H.).

F. i Korup (Fyn) d. $\frac{3}{1}$ 1726. Student fra Odense 1743. Cand. theol. 1746. Var 1750—1751 i Upsala for at studere under Linné, 1751—1753 i Norge. Rejste atter 1754 til Upsala, hvor han 1757 tog Doktorgraden i Medicin. Blev 1759 Professor i Oekonomien ved Amphitheatret paa Charlottenborg. † $\frac{25}{9}$ (eller $\frac{15}{9}$?) 1759.

Nogle oekonomiske Optegnelser paa en Reise i Sandsværd, men meest i Nummedalens Fogderie. 1751. (Thaarups Magazin, I, 85—101. 1760). (Den 2. Del, der er botanisk, findes i Manuskript i d. St. Kgl. Bibl.; se Didrichsen l. c. p. 91.)

Disputatio inauguralis sistens Prodromum floræ Danicæ. Upsaliæ 1754. 4. (Ogsaa trykt i Linné's Amoenitates Academicæ, vol. 5, og i Pontoppidans danske Atlas.)

Johan Pauli.

F. i Nykjøbing paa Falster. Tog 1763 den medicinske Doktorgrad i Büzow. Levede som Læge i Kjøbenhavn.

Efterretning om de lollandske Mannagryn. (Oeconom. Journal, II., 388.)

Dansk oeconomisk Urtebog, hvori endeel vilde Væxter og Urter beskrives, og deres Nytte vises Kbh. 1761. 8. 510 p.

Indbydelse til Subskription paa en Flora Danica. (Uden Sted og Aar; før 1761).

Hans Egede.

F. 1686 i Trondenæs Sogn. Fra 1721—1736 Missionær i Grønland † i Stubbekjøbing 1758.

Det gamle Grønlands nye Perlustration eller Natural-Historie, og Beskrivelse over det gamle Grønlands Situation, Luft, Temperament osv. Kbh. 1729. 8. Forøget Udg. Kbh. 1741. 4. Med 11 Tavler. (Oversat paa Tysk, Hollandsk og Fransk.)

Description et histoire naturelle du Grønland. Traduite en François. Avec 1 carte et 9 planches. Copenhague et Genève. 1763. 8.

Paul Egede.

F. i Norge 1708 (Søn af Hans Egede). 1754—1741 Missionær i Grønland. 1761 titul. Prof theologiæ. Tit. Biskop 1779. † 1789.

Herbarium vivum samlet i Grønland ved Colonierne Christianshaab og Godthaab. 1739. 4.

Efterretninger om Grønland, uddragne af en Journal holden fra 1721 til 1788. Kbh. 1788. 8.

Erik Ludvigsen Pontoppidan.

F. i Aarhus 1698. Depon. fra Fredericia 1716. 1747 Biskop. i Bergen. 1755 Prokantsler ved Kjøbenhavns Universitet. † 1764.

Det første Forsøg paa Norges naturlige Historie, forestillende dette Kongeriges Luft, Grund, Fjelde, Vande, Væxter, Metaller, Mineralier, Steen-Arter, Dyr, Fugle osv. Bd. 1. 2. Med 29 Kaabertavler. Kbh. 1752—53. 4to.

Danmarks og Norges oeconomiske Magazin. 8. Bd. Med 23 Kobtavl. Kbh. 1757—1764. 4.

Den danske Atlas eller Konge-Riget Dannemark med dets naturlige Egenskaber, Elementer, Indbyggere, Væxter, Dyr og andre Affødninger etc. etc. 7 Bd. 1763—81 (fra 4de Bd. ved Hans de Hofman).

Heri Fortegnelse over danske Planter, forfattet efter Tycho Holms »Flora Danica«, og væsentligt forøget ved Captain Teilmand og forsynet med danske Navne af Jens Bang.

Johannes Pontoppidan.

F. paa Falster 1730. Præst. † 1802.

De Manna Israelitarum. Havniae 1756. 4. 8 p.

Frands Mygind.

Præsteson fra Broust i Jylland. F. c. 1710. Student fra Aalborg 1729. Relegeret fra Universitetet i Kjøbenhavn 1734. Opholdt sig senere i Leyden, Paris, St Petersborg, Italien, Wien, hvor han blev kejserlig Hofraad. † i Wien $\frac{6}{4}$ 1789. (*Myginda* Jacquin.)

Han meddelte Schrader mange Bidrag til hans Værk om Græsarterne.

Hos Didrichsen (For Hundrede Aar siden, S. 84 ff.) nævnes og omtales nogle til dette Tidsrum, 1700—1752, hørende Mænd, som have beskæftiget sig med Botanik, men intet skrevet.

Johan Hartvich Haugen.

Jens Horsenius.

Mag. Peder Jensen Lucoppidan (botanisk Manuskr. i St. Kgl. Biblioth., Ny Saml., no. 338, a).

Jochum Halling.

Frederik Rostgaard.

Peter Friederich Suhm.

Georg Christian Oeder.

F. i Anspach $\frac{3}{2}$ 1728. Studerede i Göttingen, hvor han 1749 tog Doktorgraden i Medicin. Var Discipel af Haller. Kom 1752 i dansk Tjeneste og blev 1754 kongelig Prof. Rejste udenlands 1754 til de vigtigste botaniske Haver. 1755—1760 botaniske Rejser i Norge og Danmark. 1770 Finansraad og Deputeret for det norske Rentekammer. 1773 Landfoged i Oldenborg. † i Oldenborg $\frac{28}{12}$ 1791. (*Oederia* De Cand.)

Disputatio medica de irritabilitate, respond. P. Ascanio. Hafn. 1752. 4.

H. L. du Hamel de Monceau, Vorschläge nach welchen der Transport der Bäume, Landgewächse, Saamen und verschiedener anderer Naturalien über die See zu veranstalten ist, übersetzt (von Oeder). Kph. 1756.

Samme paa Dansk: Underretning om, hvorledes Træer, Urter, Frø bedst kan forsendes tilsøes, oversat af Fransk. Kbh. 1760. 8.

Index plantarum in Linnaei Systematis naturæ editione decima recensitarum. 12. Hafniæ 1761.

Programma de opere Flora Danica dicto, jussu regio edendo, adjecta speciminis loco icone plantæ, Rubus Chamæmorus. Prospectus d'un ouvrage intitulé: Flora Danica, avec une Planche qui représente le Rubus Chamæmorus. Fol. Hafniæ Cal. Maj. 1761.

Efterretning om et Verk, som paa Kongelig Befaling skal udgives, Flora Danica kaldet, tilligemed en Prøve-Plade af Multebærs Planten (Rubus Chamæmorus). Kbh. d. 1. May

1761. Fol. 7 p., 1 tab., og Fortegnelse over de 60 Planter, som det første Fascicul skal indeholde paa ligesaa mange Plader. — Ogsaa paa Tysk.

Aftegninger paa de Planter, sem voxe vildt i Kongerigerne Danmark og Norge, i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, og i Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst, til at oplyse det under Titel Flora Danica paa Kgl. Befaling foranstaltede Værk over disse Planter, udg. af Georg Chr. Oeder [og O. F. Müller, M. Vahl, J. W. Hornemann, F. M. Liebmann, Joh. Lange] — eller:

Icones plantarum sponte nascentium in regnis Daniæ et Norwegiæ,*) in ducatibus Slesvici et Holsatiæ. et in comitatibus Oldenburgi**) et Delmenhorstiæ***) ad illustrandum opus de iisdem Plantis, regio jussu exarandum, *Floræ Danicæ* nomine inscriptum, editæ ab ejus operis auctore Geo. Chr. Oeder. Vol. I–III. Hafn. 1761—70. —

Dette Værk, sædvanlig kortelig kaldt „*FLORA DANICA*", har haft følgende Udgivere:

Oeder Vol. I. Fascic. 1, 1761. — Fasc. 2, 1763. — 3, 1764. — Vol. II Fasc. 4, 1765. — 5, 1766. – 6, 1767. — Vol. III. Fasc. 7, 1768. — 8, 1769. — 9, 1770.

O. F. Müller: Vol. IV. Fasc. 10, 1771. — 11, 1775. — 12, 1777. — Vol. V. Fasc. 13, 1778. — 14, 1780. — 15, 1782. —

Martin Vahl: Vol. VI. Fasc. 16, 1787. — 17, 1790. — 18, 1792. — Vol. VII. Fasc. 19, 1794. – 20, 1797. — 21, 1799.

J. W. Hornemann: Vol. VIII. Fasc. 22, 1804. — 23, 1808. — 24, 1810. — Vol. IX. Fasc. 25, 1813. — 26, 1816 — 27, 1818. — Vol. X. Fasc. 28, 1819. — 29, 1821. — 30, 1823. — Vol. XI. Fasc. 31, 1825. — 32, 1827. — 33, 1829. Vol. XII. Fasc. 34, 1830. — 35, 1832. — 36. 1834. — Vol. XIII. Fasc. 37, 1836. – 38, 1839. – 39, 1840.

F. M. Liebmann: Vol. XIV. Fasc. 40, 1843. – 41, 1845. — 42, 1849. — Vol. XV. Fasc. 43, 1852. — Supplementi fasc. 1, 1853.

Joh. Lange: Vol. XV. Fasc. 44, 1858. – 45, 1861. — Supplementi fasc. 2, 1865 — Vol. XVI. Fasc. 46, 1867. – 47, 1869. — 48, 1871. — Supplem. fasc. 3, 1874. — Vol. XVII. Fasc. 49, 1877. — 50, 1880.

Index systematicus secundum classes Linnaei dispositus. Accedunt plantae gedanenses indigenæ ex Godofridi Reygeri Flora Gedanensi desumptæ. Fol. (1764?). Hertil: Index alphabeticus; Table alphabetique; Register mit. beygefügten deutschen Nahmen der Gattungen nach dem Linnäischen Lehrgebäüde. — 4 Hæfter hver med de angivne Registere.

---

*) Nævnes ikke fra Vol. IX, medens Lauenburg tilføjes.

**) Nævnes ikke fra Vol. VIII.

***) Nævnes ikke fra Vol. IV.

Floræ Danicæ Volumen primum. Elementa botanicæ. 2 Voll. 8. VI. 382 p. cum 14 tabulis. Hafniæ 1764—1766 (Blev lagt til Grund for Forelæsninger i Edinburgh og Montpellier).

Flora Danica. Første Bind. — Indledning til Plantelæren af O. C. Oeder. I. Part, oversat af Niels Henric Thyrholm og II. Part, oversat af Barth. Jo. Lodde. 402 S. Med 14 Kobbertavler. 8. Kbh. 1764—1766.

Einleitung zu der Kräuterkenntnisz 2 Theile, 434 p. 14 Taf. 8. Kopenh. 1764–1766.

Nomenclator botanicus inserviens Floræ danicæ (continens plantarum in terris Danicis sponte nascentium nomina vernacula in linguis Gallica, Anglica, Germanica, Suecica, Danica, cum nomenclatore synonymico-Linnæano et Pharmaceutico-Linnæano). Hafn. 1769 8. 231 p. — Nomenclator botanicus til at bruge ved Flora Danica, af G. C. Oeder. Kbh. 1769. 8. — Nomenclator botanicus zum Gebrauche bey der Flora Danica. Cph. 1769.

Enumeratio plantarum Floræ Danicæ, id est sponte nascentium in regnis Daniæ et Norvegiæ, ducatibus Slesvici et Holsatiæ, comitatibus Oldenburgi et Delmenhorstiæ. Hafn. 1770. 8. 112 p. — Cryptantheræ. Samme paa Tysk:

Verzeichniss zu der Flora Danica gehörigen in den Königreichen Dänemark und Norwegen, in den Herzogthümern Schleszwig und Holstein und in den Grafschaften Oldenburg und Delmenhorst wildwachsenden Kräuter. Kopenhagen 1770. 8.

Oederiana. (»Den Manen der Oeders, dem Vater und seinen vier gelehrten Söhnen gewidmet von einem alten Freunde«). Schleswig und Leipzig. 1792. 8vo. 263 S. Heri: G. C. Oeders erste Rüge einer Zudringlichkeit, geziert mit Noten von einem Veteranen. 1792; undertegnet: Im Julius 1781. G. C. Oeder.

[Andenken an Oeder. Von Halem. Altona 1793. 8. 168 S. med Portrait].

Hans Strøm

F. paa Søndmør 1726. Student fra Bergen 1743. Præst i Norge. Fik 1780 Titel af Professor Theologiæ. † 1797. (*Strømia* Vahl.)

Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Söndmørs Fogderi. I—II. Deel. Sorø 1762–69. 4.

Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Eger. Kbh. 1784.

Beskrivelse over Ti Norske Søe-Væxter. (Kjøbenhavnske Selsk. Skr. X. 249—259, med 2 Tavler, og XII, 1779, S.

299—316, med 3 Tab., nærmest S. 314—16: Om udenlandske Væxter opkastede paa vore Strandbredder.

Om islandsk Mos (lichen islandicus). (Schulz's Christian. phys. Aarbog. 1783.)

Underretning om den Islandske Moss, Marie-Græsset og Geitna-Skoven, deres Tilberedelse til Mad. Paa det kgl. d. Landhusholdnings-Selskabs Bekostning trykt og uddeelt i Norge. Kbh. 1785. 22 p., med 1 Kbtavl. — 2. Udg. efter Rentekammerets Foranstaltning, sst. 1795. 3. Udg., sst. 1801. 4. Udg. Christiania 1807.

Fortegnelse over endeel Norske Væxter, især Cryptogamister, som et Tillæg til Gunneri Flora Norvegica. 1. Stykke (Danske Vid. Selsk. Skr. Ny Samling, III. 348—82). Samme. 2. Stykke (Ibid. IV. 369—97).

Anmærkninger til Søndmørs Beskrivelse (Norske Vidensk. Selsk. Skr. Ny Saml. 1. 103—70).

Fortegnelse over norske Søvæxter (Norske Vidensk. Selsk. Skr., Ny Saml. II, 345—55).

Om vildtvoxende ædelige Væxter (I Ugeskriftet »Samleren«, III, 22—26).

Recensioner over naturhistoriske Skrifter i de Berlingske »lærde Efterretninger» fra 1786 af.

Om en rød Materie paa Fiskedamme (Naturhistorieselskab. Skr., I. Bd., 2. Hæfte, 18--24).

Om nogle rare Mosarter i Norge (Ibid. I. Bd., 2. H., S. 30—38).

Nytten og Fornødenheden af Natûrens Kundskab osv. (Alm. D. Bibl. 1778.)

Christopher Hammer.

F. 1720 i Gran Sogn i Norge. Student 1738. Studerede ved Sorø Akademi. 1752-1801 Generalkonduktør for Landet og Kjøbstæderne i Aggershus Stift. † 1804 (Ved Testament skænkede han sin Formue. Bøger og Samlinger til det Trondhjemske Videnskabernes Selskab).

Afhandling om Potatos. Christiania 1766. — Udgivet paa Fransk: Traité botanique des batates. Copenh. 1778.

Samme Afhandl., i 2 Opl., forøget med Anmærkninger og Anhang udkom under Titel: Samlinger af botaniske, chymiske, philosophiske og oeconomiske Afhandlinger. Christiania 1769.

Første Tillæg til Norske Natur-Historie, indeholdende Betragtning over fornærmende og skumlende Rescensioner, som Forsvar for Norske Fauna, tillige med Rettelser, Forbedringer, systematiske Register og Trykfeil. Kbh. 1784. 8.

Recension af Rafns Flora, 1. Del (Som Tillæg med N. IX af »Hermoder«).

Skrev ogsaa: Forsøg til en norsk Naturhistorie, 1. 2. Del. Kbh. 1775–78; hertil Tillæg, Kbh. 1784. —

Underretning om Melia Azederach (Phys. oecon. Biblioth. II. 416 19).

Floræ Norvegicæ prodromus. Forløber af Norske Flora eller Planterige. Udi systematisk og Linnæisk Dragt efter Sexualsystemet. 8. 164 p., 10 foll. Kjøbenhavn 1794 (Hertil Rafns Kritik i Phys. Oek. Med. Bibliothek, V. 1795, 59—52 og Hammers Antikritik, sst, VII, 1796, 109).

Christian Frederik Bang.

Dissertatio de plantis quibusdam sacræ botanicæ, cujus particulam primam edidit Chr. Fr. Bang, respondente prestantissimo et honoratissimo Casparo Abrahamo Borch. Hafniæ 1767. 8. 26. S.

Jens Kraft.

F. i Frederikshald 1720. Fra 1746 Professor matheseos ved Sorø Akademi. † 1765.

Anmærkninger over Træernes Natur (Kjøbenhavnske Vidensk. Selsk. Skrifter 1. Række, VI. 233—40).

Niels Henrik Tyrholm.

Præst ved Frederiks Hospital i Kjøbenhavn, senere i Norge. † 1766.

Hr. L. du Hamel du Monceau, Underretning om, hvorledes Træer, perennerende Urter, Frøe, og adskillige andre Naturalier, best kand forsendes til Søes. Oversat av det Franske efter Editionen av Aar 1753 af Niels Henrik Tyrholm. Kbh. 1760.

Oversatte Oeders Indledning til Plantelæren. 1. Deel. Kbh. 1764. 8.

Christianus Carolus Krøyer.

Dissertatio botanico-historica de sexualitate plantarum ante Linnæum cognita. Hafn. 1761, Mense Julii. 4. 12 p. (i Botan. Haves Exemplar findes det rettet til 12 Calendarum January 1762).

⁄ Theodor Holm, adlet Holmskjold.

F. i Nyborg $\frac{14}{6}$ 1732. Studerede Medicin; rejste udenlands 1757; blev 1760 Medikus i Sorø, og 1762 Professor i Medicin, Naturhistorie og Botanik sammesteds. 1765—67 hos Grev Danneskjold Samsø i Aarhus. 1767 Generalpostdirektør. 1772 Kabinetssekretær hos Dronning Juliane Marie. 1781 ophøjet i Adelstanden. † 1793. (*Holmskioldia* Retz.)

Om Anagallis og dens Brug i Vandskræk. Kbh. 1761. 8. 30 p., 1 tab. col. (Se Kritik og Svar i L. Tid. 1761, no. 37 og 40).

Afhandling om nogle Cryptogamer, som deels voxe paa visse Dele af andre Vexter, deels fremkomme af Dyreriget; iblandt hvilke Stridskøllen (Clavaria Militaris) og den Pudrede Greensvamp (Ramaria Farinosa) fornemmeligen beskrives. — Læst d. 13. Febr. 1778. (Vidensk. Selsk. Skr., Ny Saml. 1781. I. 279—302. Med 1 Tavl.).

Beata ruris otio fungis danicis s. Coryphæi Clavarias Ramariasque complectentes, cum brevi structuræ interioris expositione. Topsvampene som indbefatte Kølle- og Greensvampene, med en kort Forklaring over deres indvortes Bygning. T. 1. XXIV, 118 p., 38 p., 33 tab. col. Kbh. 1790 (Tome II, 70 p., 42 tab. col. ved E. Viborg, Havn. 1799), Fol. En ny Udgave besørget af C. H. Persoon. Leipz. 1797:

Coryphaei Clavarias Ramariasque complectentes cum brevi structurae interioris expositione. Denuo cum adnotationes editi nec non commentatione de fungis clavæformibus aucti a Christiano Henrico Persoon. Lipsiae 1797. 8. IV. 239 p. 4 tab. col.

Otto Friederich Müller.

F. i Kjøbenhavn $\frac{2}{3}$ 1730. Student fra Ribe 1748. Studerede ved Akademiet Theologi, senere Jura og Naturhistorie. Rejste udenlands (Tyskland, Schweitz, Italien, Frankrig, Holland) med Grev Schulin. 1771 Arkivar i det norske Kammer. Levede som Privatmand fra 1772. Konferentsraad. † $\frac{26}{12}$ 1784.

Beskrifning paa Liimsvampen (Svenske Vetenskaps Acad. Handl. 1762, II. S. 105—114).

Efterretning og Erfaring om Svampe, især Rørsvampens velsmagende Pilse (Boletus bovinus); med Kaaber. Kbh. 1763. 4to. 70 p., 2. tab. (Samme Bog med kolorerede Tavler).

Beskrifning på en mycket liten Mossa (Svenska Vetenskaps Akad. Handl., 1764, XXVI, S. 28—33).

Die Feldlilie als ein Stunden-Zeiger bei Nacht und Tage (Samlungen d. Bernischen oecon. Gesellsch. 1766, IV, S. 85—102).

Flora Fridrichsdalina sive methodica descriptio plantarum in agro Fridrichsdalensi simulque per regnum Daniæ crescentium cum characteribus genericis et specificis, nominibus trivialibus, vernaculis, pharmaceuticis, locis natalibus specialissimis, iconibus optimis allegatis, ac speciebus pluribus in Dania nuper detectis. Argentorati, 1767. 8. XVIII, 238 p., ind., 2 Kobtavl..

Enumeratio plantarum terram vegetabilibus destitutam intra anni spatium occupantium (Nova Acta Acad. Nat. Curios. 1770, IV, 198—203).

Enumeratio stirpium in Islandia sponte crescentium (Nova Acta Acad. Nat. Curios., IV, 203—215).

Von Würmern des süsssn und salzigen Wassers. Kopenhagen 1771. 4to.

Vermium terrestrium et fluviatilium sive animalium infusoriorum, helminthicorum et testaceorum non marinorum succincta historia. Vol. I—II. Havn. et Lips. 1773—74. 4to.

Udgiver af Flora danica etc. (se under Oeder). Udgiver af 6 Hefter (fasc. X, XI, XII, XIII, XIV, XV), Vol. IV—V. Havniæ 1771 - 82. Fol. (Svar paa Recensioner af Fasc. XI og XV findes henholdsvis i Krit. Tilskuer 1775, no. 16 og Dansk Litteraturjournal, IV. B.)

Rejse igjennem Øvre-Tellemarken til Christianssand og tilbage 1775. Kjøbenh. 1778. 8.

Beskrifning på en klasad Växt eller Frøplanta (Svenska Vetenskaps Acad. Handl., 1779, S. 329 - 335).

Om Gonium pectorale, et för blotta ögon osynligt vattenkråk. (Svenska Vetenskaps Acad. Handl. 1781, S. 21—28).

Kleine Schriften aus der Naturgeschichte. Herausgegeben von G. A. E. Gøze. 1. Bd. Dessau 1782. 8. 132 p., 18 tab.

Strand-perlebandet och Armbandet, tvänne microskopiska Strandväxter (Svenska Vetenskaps Acad. Handl., 1783, S. 1—85).

Animalcula infusoria, fluviatilia et marina, quæ detexit, systematice descripsit, et ad vivum delineari curavit O. F. Müller, sistit opus hoc posthumum, quod in lucem tradit vidua episcopi cura Othonis Fabricii. Hafn. 1786. 4to.

Om Infusionsdyrenes Forplantelsesmaader (Kjøbenhavnske Vidensk. Selsk. Skr. II, R. 2. Bd., 226—39).

Om et besynderligt Væsen i Strandvandet (Læst d. 7. Dec. 1781). Ibid. II, 2, S. 277—87, med 1 Tavle.

Om Infusionsdyrenes Frembringelse. Læst d. 14. Nov. 1783 (Sst., Ny Samling, III, 1788, S. 1—64, med Tab. I—II).

Om Svampenes Tilblivelse af forraadnede Materier (Nat. Selsk. Skr. 1. B., 2. H.).

Kort Efterretning om Svampe i Almindelighed (Naturhistorie Selsk. Skr., 1. Bd., 2. H., S. 176 - 210).

Über die ersten Gewächse unsers Erdkörpers und den vom Schöpfer eingeschränkten Platz ihres Aufenthalts (Magaz. für die Botanik, V, 177 ff., og i Eggers's gemeinnüz. Magaz. I, S. 21—26).

Observations sur une explosion particulière qu'on remarque dans quelques espèces de clavaires et de Lycoperdon (Journal de Physique. XIV. 467–74).

Sur la mousse d'eau invisible (Journal de Physique, XXIV, 248—53).

Von einer sonderbaren Pflanze (Der Naturforscher, VII, S. 189–94).

Synonymen aus dem unsichtbaren Thierreiche (Der Naturforscher, IX, 205–214).

Bemerkung einer sonderbaren Austäubung bey einigen Arten der Käulschwämme (Beschäft. d. berlin. Ges. naturforsch. Freunde, 1. Bd., S. 152—169).

Von einem in der Orangerie an einem Lorbeerbaum gewachsenen Schwamme (Beschäft. d. Berl. naturf. Freunde, III, 349–55).

Von unsichtbaren Wassermosen (Beschäft d. berlin. Ges. naturf. Freude, IV, 42–54).

Von sich bewegenden Wassermoosen (Schriften der berlin. Gesellsch. naturforsch. Freude, IV, 171—77).

Recensioner i Badens critiske Journal.

[Lorenz Hansen. Tale til Erindring af Herr Otto Friderik Møller. Kbh. 8.]

Johan Ernst Gunnerus.

F. i Kristiania $\frac{26}{2}$ 1718. Student 1737. Rejste udenlands 1742 (tog 1743 Magistergraden i Jena). Kom 1754 tilbage til Kjøbenhavn, blev Professor theologiæ extraordinarius. 1758 Biskop i Trondhjem. Stiftede sammen med Suhm og Schønning det norske Videnskabernes Selskab 1760. † i Kristianssand $\frac{25}{9}$ 1773.

Efterretning om de saakaldte Løsnings-Stene eller Vette-Nyrer, om Orme-Stene og nogle andre udenlandske Frugter, som findes hist og her ved Stranden i Norge (Trondhj. Selsk. Skrifter, III, 1765, S. 15).

Om nogle norske Planter (Trondhjemske Selsk. Skrifter, IV, S. 81–86).

Flora Norvegica observationibus præsertim oeconomicis panosque norvegici locupletata. Part I—II, c. 12 tabulis. Fol. Pars I. Nidrosiæ 1766, 96 p., ind., 3 tab. Pars II. Hafniæ 1772, 148 p., ind., 9 tab.

Rudolph Buchhave.

F. paa Bornholm 1737. Student 1758. Dr. med. 1767. Læge i Sorø, senere i Kjøbenhavn. † 1796.

Grunden til Plantelæren. Indrettet til Forelæsning paa pet Ridderlige Akademie i Sorøe. Sorøe 1766. 8. (Omarbejdet af Olavius; se denne).

Observationes circa radicis gei urbani vires in febribus. Hafniæ 1781. — Edit. altera, Hafn. et Lips. 1784. Oversat paa Dansk, Kbh. 1781 og paa Tysk, 1782 osv. (Se Nyerup og Kraft, S. 103).

Hans von Aphelen.

F. 1719 i Trondhjems Stift. Professor i d. filosof. Fakultet i Sprog. † 1779.

Valmon de Bomare, Den almindelige Natur-Historie, i Form af et Dictionnaire. Oversat, forøget og forbedret. 1—8 Tome. Kbh. 1767–1770.

Christen Friis Rottbøll.

F. paa Hørby Gaard (Sjælland) $\frac{3}{4}$ 1727. Student fra Roskilde 1745. 1754 Medikus ved Vaisenhuset. 1756 Professor medicinæ. Rejste til Sverige for at høre Linné, senere til Tyskland, Frankrig og Italien (indtil 1761). 1776 Prof. medicinæ ordinarius og Direktør for Universitetets botaniske Have. † i Kjøbenhavn $\frac{15}{6}$ 1797. (*Rottboellia* R. Br.)

Afhandling om en Deel enten gandske nye eller vel forhen bekiendte, men dog for os rare Planter, som i Island og Grønland ere fundne, tilligemed en kort Indledning om Urtelærens Tilstand i Dannemark (Kjøbenhavnske Videnskab. Selsk. Skrifter, Bd. X, 1766—67, S. 393—468, med 8 Kobbertavler. 4to.).

Botanikens udstrakte Nytte foredraget i et Indbydelses-Skrift til Forelæsningerne i den botaniske Have for Aaret 1771. Med 1 Kobbertavle. 8. Kjøbenhavn 1771.

Descriptiones plantarum rariorum iconibus illustrandas cum earum, quæ primo proximeque prodituro fasciculo continebuntur, elencho indicit. Programma lectionum in horto botanico. 8. 32 p. Hafn. 1772.

Plantas Horti Universitatis rariores programmate, quo lectiones botanicas anni 1773 auspicatur, describit. Hafn. 1773. 8. 32 p.

Descriptionum et iconum rariores et pro maxima parte novas plantas illustrantium liber I. Cum 21 tabulis aeneis. Fol. 71 p. Hafniæ 1773.

Editio nova. Hafniæ 1786. Fol. 71 p., 21 tab.

Descriptiones rariorum plantarum nec non materiæ medicæ atque oeconomicæ e terra Surinamensi fragmentum. (Disput. pro loco in consistorio). Respond. Arnold Nicol. Aasheim. Accedunt 5 tabulæ. 34 p. 4to. Hafniæ 1776.

Beskrivelse over nogle Planter fra de malebariske Kyster. Læst 13. Dec. 1782 (Vidensk. Selsk. Skrifter. Ny Saml. II. 525–46 og Tillæg S. 593–94).

Rottbøll, E. Viborg og N. Bache: Catalogus horti botanici Havniensis. 1783. 8. (Manuskript i Botan. Haves Bibliothek.)

Anmærkninger og Oplysninger til M. Porcius Cato de re rustica (indrettede efter den Gesnerske Udgave) (Kjøbenh. Vidensk. Selsk. Skr., Ny Saml., Bd. 4, S. 229—300. 1793).

Beskrivelse over Strelitzia reginæ (Vid. Selsk. Skr., Ny Saml. IV. 301—309, med 1 Tavle).

Descriptiones plantarum quarundam Surinamensium, cum fragmento materiæ medicæ et oeconomicæ Surinamensis. Cum figuris aeneis. Editio II. emendatior. Fol. 22 p., 5 Tab. Hafniæ et Lips. 1798.

Descriptio plantarum Surinamensium (Bibl. f. Phys. Med. og Oek. 14. 1798, p. 387).

Observationes ad genera quædam rariora exoticarum plantarum cum genere novo Rolandræ (Collectan. Societ. medicæ havn., II., se Hornemans Efterretn. om Rolander i Skand. Selsk. Skr. 1811, 457—94).

[Forsøg til en nye Grund-Lære om Koppernes Indpodning. Vidensk. Selsk. Skr. 1. Række, 9. Deel, S. 449—511].

[Gartner Baches (se denne) Svar paa Tønder Lunds Angreb paa den botaniske Have, er forfattet af Rottbøll].

[Om Rottbølls Opposition mod Oeders Disputats, se Langebekiana p. 347—64].

[Brev fra Linné til Prof. Rottbøll, aftrykt i Videnskabelige Meddel. fra d. naturhist. Forening. 1860, S. 265—266.]

Henrik Tonning.

Hører i Trondhjems Skole. Blev 1768 Dr. med. i Upsala. Senere ansat ved Toldvæsenet i Trondhjem. † 1796.

Dissertatio botanico-medica sistens rariora Norvegiæ sub præs. Caroli a Linnæi Upsaliæ 1768. 4.

Norsk medicinsk og oeconomisk Flora, indeholdende adskillige Planter, som fornemmelig ere samlede i Tronhiems Stift, hvilke systematisk anføres efter Linnæi Methode, samt oplyses med fornødne Beskrivelser, og Anmærkninger udi Læge-Kunsten, Landhuusholdningen, Farverier m. m. 1. Deel. Kbh. 1773. 4. 185 p.

Olaf Olavius.

F. paa Gaarden Eyre (Isefjords Syssel) paa Island 1741 ell. 1742. Student 1765. Anlagde et Bogtrykkeri paa Island 1773. Berejste Island 1775—77 paa kgl. Befaling. Blev 1779 Tolder i Skagen, 1788 i Mariager. † 1788.

Islandsk Urtegaardsbog søfnud og samannteken Bændum og Alpydu aa Islande til reynstu og nota. Kaupmannahøfn 1. 1770. 8.

I. G. Wahlbom, Kort Afhandling om Planternes Bryllup og Trolovelse. Oversat af den latinske Original, som findes i C. Linnæi Amoenitat. Academie. Vol. I, Lugd. Batavor. 1749, ved O. Olavius. Med 1 Kobbertavle. Kjøbenhavnske patriotiske Samlinger, 1771. 1. Hefte, S. 5—109.

Termini botanici, som Grunden til Plantelæren, paa nye i en alphabetisk Orden udgivne Kbh. 1772. 8. 72 p. (Egentlig en Omarbejdelse af Buchhaves Plantelære i alfabetisk Orden).

Oeconomisk Reise igjennem de nordvestlige, nordlige og nordostlige Kanter af Island; tilligemed Ole Henchels Underretning om de islandske Svovel-Miiner og Svovel-Raffinering, samt Christian Zieners Beskrivelse over nogle Surturbrands-Fielde i Island. 1. og 2. Deel. Med 6 Kort og 11 Kobbertavler. Kbh. 1780. 4.

Nogle Islandske Urte-, Fiske- og Fugle-Navne med hosføjede latinske Navngivelser efter vore Tiders Naturkyndiges Brug. (Islandske Literaturselsk. Skrift, 1. Bd.)

Græs- og Foderarter i Island (Sst., 8. Bd.).

Afhandling om de opmuntringsværdigste Naturproducter af Plante- og Dyreriget for Island (Landhuusholdningsselskabets Skr., 4. Bd., S. 1—128).

Peder Thorstensen.

F. i Kjobenhavn 1750. Student 1767. Dr. medic. 1775. Bergmedikus paa Kongsberg, senere Inspektor ved Bergseminariet og Lærer i Kemi, Mineralogi og Naturlære ved samme. † 1792.

Dissertatio de scirpis in Dania sponte nascentibus. Respondente Nicol. Mohr. Havn. 1770. 4.

Johan Ditlev Breckling Brandt.

F. paa Langeland. 1780 Præst paa Langeland.

Geo. Rothe, Kort Begreb af Naturlæren til Nytte for Begyndere, samlet udaf Natur-Forskernes nyeste Opdagelser. Oversat af tydske I det danske Sprog efter Det 3. og for Bedrede Oplag. Kbh. 1770.

Eggert Olafsen (Egerhardus Olavius).

F. paa Island 1726 (Svefney i Bredefjord). Student 1745. Sendtes 1752 tillige med Bjarne Paulsen af Videnskabernes Selskab til Island for at undersoge det i fysisk og okonomisk Henseende. Kom 1757 tilbage til Kjobenhavn. 1767 Vice-Laugmand paa Island. Druknede 1768.

Rejse gjennem Island. I.—II Deel. Sorø 1772. 4.

Reise durch Island. 2 Theile. m. 51 Kupfertafeln (Pflanzen etc. Kopenhagen 1774—75 4to. — Oversattes ogsaa paa Fransk ved Gauthier de Lapeyronie. Paris 1802. 8vo.

Gerhard Schønning.

F. 1722 i Nordlandene. Rektor i Trondhjem, senere Professor eloquentiæ et historiarum i Sorø. Medstifter af det trondhjemske lærde Selskab. † 1780.

Udgav Olafsens og Paulsens Rejse i Island og skrev en Fortale til den.

Christian Ernst Wilberg Schulze.

F. i Norge. Student. Fra 1790 Klokker og Skolelærer i Kragerø.

Tanker om Planternes dyriske Liighed. Til andres Eftertanke, Undersøgelse og Fornøyelse. Kbh. 1772. 8.

Morten Thrane Brünnich.

F. i Kjøbenhavn $^{29}_{9}$ 1737. Student 1757. 1769 Professor Historiæ naturalis ved Kjobenhavns Universitet. 1789—1814 ansat ved Bjærgværksvæsenet i Norge. Fra 1814 i Kjøbenhavn.

Reviderede den naturhistoriske Del af E. Olafsens og B. Paulsens Reise gjennem Island. Bd. 1—2. Sorø 1772.

Historisk Afhandling om Naturvidenskabernes Fremgang under de danske Konger siden Universitetets Stiftelse. Kbh. 1782. Fol. Oversat paa fransk: Les Progrès de l'histoire naturelle et des sciences analogues, en Danemarc et en Norwège depuis la fondation de l'Université de Copenhague. Traduit du Danois par N. J A. Yanssens de Campeaux, i hans Litteratura Danica scientiarum naturalium. Copenh. 1783. 8.

Brünnich, Literatura danica scientiarum naturalium, qua comprehenduntur 1) Les progres de l'histoire naturelle etc. (se foran). 2) Bibliotheca patria Scriptorum scientias naturales tractantium. Hafn. 1783.

Niels Dorph Gunnerus.

F. i Agershus Stift $^{13}_{6}$ 1751 (Broderson af J. E. Gunnerus). Student fra Trondhjem 1770. 1788 Amtmand over nordre Bergenhus's Amt. † 1789. (*Gunnera* L.)

Tentamen oeconomico-botanicum de usu plantarum indigenarum in arte tinctoria methodo Linnæana conscriptum, una cum discursu præliminari de utilitati botanices. Hafn. 1773.

Tractatus oeconomicus de divitiis Floræ Dano-Norvegicæ in alimentum hominum. Hafn. 1774. 8.

Samlinger til Huusholdnings Videnskaberne. 1. Bd., 1. Hefte, indeholdende Ekonomisk Afhandling om Dannemarks og Norges naturlige Fordeele til Føde for Mennesket af Planteriget. Kbh. 1774.

Fortale til 2den Del af J. E. Gunneri Flora Norvegica.

Johan Gerhard Kønig.

F. i Ungernhof (Polsk Livland) $\frac{29}{3}$ 1728. Kom 1748 til Danmark. Var paa Apothekerne i Sorø og Viborg. Studerede senere i Upsala under Linné og i Kjøbenhavn paa Frederiks Hospitals Apothek under Cappel. Sendtes 1764 som Botanicus til Island. 1767 Medicus ved den danske Mission i Ostindien. Dr. med. 1773. † i Tranquebar 1785. — *Königia* Linn.; *do.* Comm.

Dissertatio de remediorum indigenorum ad morbos cuivis regioni endemicos expugnandos efficacia. Præside C. Friis Rottbøll. Hafniae 1773. 8. 80 p.

Enumeratio stirpium in Islandia sponte crescentium (Nova Act. Acad. Nat. Curios. IV, 203—15). Samme indførtes med Tillæg bag i Olafsens og B. Paulsens Reise i Island, Bd. 2. —

Reise fra Tranquebar til Ceylon (Vidensk. Selsk. Skr. XII, 283—402).

Beschreibung eines Baums welcher zur VIII. Classe, Octandria, und den 1sten Ordnung, Monogynia, floribus completis inferis gehört. (Der Naturforscher, XX, S. 1—7).

Botanische Bemerkungen. (Sst. XXIII, 201—12.)

Naturhistorische Gegenstände betreffende Briefe an Retzius (Sst. XXV, 170—86 og XXVI, 166—73).

Peder Forskål.

F. i Upland 1736. Studerede 1753—56 i Gøttingen under Michaelis, derpaa Naturhistorie i Upsala. Blev 1760 udnævnt til Professor af den danske Regering og sendt 1761 som Naturforsker til Arabien. † i Yemen 1763. (*Forskålea* Linn.).

Flora ægyptiaco-arabica sive Descriptiones plantarum, quas per Ægyptum inferiorem et Arabiam felicem detexit, illustravit Petr. Forskål. Post mortem Auctoris edidit Carst. Niebuhr. Acced. tabula Arabiæ felicis geographico-botanica. Hafn. 1775. 4to. 32, CXXVI, 219 p. (Texten er af Joh. Zoega. I Værket findes tillige: Florula litoris Galliæ, ad Estac prope Massiliam, Florula Melitensis, Florula Constantinopolitana, Florula ægyptiaca sive catalogus plantarum systematicus Aegypti inferioris).

Icones rerum naturalium, quas in itinere orientali depingi curavit P. Forskål. Post mortem auctoris ad regis mandatum aeri incisas edidit Carsten Niebuhr. Hafn. 1776. 4. 15 p., 43 tab.

Carsten Niebuhr.

F. i Lüdingworth $\frac{17}{3}$ 1733. Gik i Skole i Hamborg. Studerede i Gøttingen 1757—61. Sendtes 1761 af den danske Regering som Geograf paa en videnskabelig Expedition til Arabien. Kom tilbage 1767. Levede i Kjøbenhavn til 1778, da han blev Landskriver i Ditmarsken. † 1815. (*Niebuhria* DC., *do.* Neck., *do.* Scop.)

Se Forskål.

Johan Zoega.

F. i Rapsted ved Tønder $\frac{7}{10}$ 1742, Gik i Skole i Plon og Altona. Studerede hos Linné i Upsala 1762—64. Var 1765—70 Medhjælper hos Oeder ved den botaniske Have. Blev 1771 Finanssekretær; senere Deputeret i Finantskollegiet. † i Kjøbenh. 1788. (*Zoegea* Linn.)

Beskrivelse af nogle Planter i Linnés Mantissa plantarum altera. Holmiæ 1771.

Skrev Texten til Forskåls Flora ægyptiaco-arabica, som Niebuhr udgav 1776.

Flora islandica, indført i Olafsens og Paulsens Rejse i Island (som han udarbejdede efter O. F. Müllers Enumeratio stirpium in Islandia sponte crescentium, med Tillæg af Kønigs haandskrevne Optegnelser).

Abraham Kall.

F. i Kjøbenhavn 1743. Bibliothekar ved Universitetsbibliotheket, senere Professor i Historie m. m. † $\frac{5}{12}$ 1821.

Supplementum ad Bibliothecam botanicam Alb. Halleri ex scriptis Danorum. Progr. Hafn. 1775.

Peder von Westen.

F. i Odense 1731. Dr. medicinæ i Rostock 1759. Blev Professor Philosophiæ ved Odense Gymnasium. Praktiserede i Fyen; senere Ejer af Odense Apothek, derpaa af det kgl. Adressekontor; derpaa Postmester i Fredericia m. m. † 1789.

Naturhistoriens Nytte. Et Indbydelsesskrift til Forelæsninger herudi med en Oversættelse af Büschings Undervisning i Naturhistorien. 1776. 4to.

Om Krappens eller Farverodens Plantning. 1781. 8.

Plan og Charte til en botanisk Haves Anlæg ved Odense Gymnasium. Odense 1782. 4.

Efterretning om Tobakken og Krappen. Odense 1783. 8.

[Käsemacher.

Fra 1770 Gartner v. botan. Have (paa Amalienborg). Derefter ved d. nye botan. Have (Charlottenborg). † 1780. (Efterfulgt af N. Bache.)

Catalog over den botaniske Haves Væxter. (Manuskr. 8. i Bot. Haves Bibl.)]

Niels Tønder Lund.

F i Trondhjem 1749. Student 1765. Blev Deputeret i Generaltoldkamret. † 1809 (ved det Skibs Forlis, hvormed han rejste til Norge som Medlem af den interimistiske Regeringskommission) (Gen. *Lundia* Vahl = *Analectis* Vahl.).

Tvende smaa Afhandlinger. I. Om Maaden, hvorpaa Naturen retter Udarter. II. Om Skiegaarder eller de Norske Trægjærder. Sorøe 1777. 8.

Svar paa Recensionen, indrykket i den almindelige danske Litteratur-Journal 4. Bd., 2. St. for Aar 1784, over Kobberstykker til Flora danica, 15de Hefte, Pag. 281—296. Kbh. 1786. 8.

Noget om den botaniske Have i Anledning af Gartner Baches: Et Par Ord til Publikum etc. Kbh. 1788. 4.

Videre om den botaniske Have i Anledning af Svaret for Gartner Bache mod det tilforn om Haven udgivne. Kbh. 1788. 4.

Om den rette quassia amara og om den falske efter H. v. Rohr. (Naturhistorieselsk. Skrifter, I. Bd., 2. H., 68—72).

Friderik Holm.

F. i Kjøbenhavn 1743. Student 1765.

J. C. Huths Efterretning om Svampenes Oprindelse, som findes i Bygninger, og det sikkreste Middel til at forekomme samme. Oversat af Fr. Holm. Kbh. 1778.

Lorentz Spengler.

F. i Schaffhausen (Schweiz) 1720. Rejste som Kunstdrejer til Tyskland og England. Kom 1743 til Kjøbenhavn og blev Kunstdrejer. 1769 Kunstkammerforvalter. † 1808.

Von der grossen maledivischen Cocusnuss. (Schriften d. Berlin. Gesellsch. naturforsch. Freunde, IV., S. 630).

Johan Christian Fabricius.

F. i Tønder 1745. Blev 1770 Professor Oeconomiæ i Kjøbenhavn. 1775 Prof. i Økonomi, Kameralvidenskaberne og Naturhistorie i Kiel. † 1807. (*Fabricia* Thunb. et alii.)

Reise nach Norwegen mit Bemerkungen aus der Naturhistorie und Oekonomie. Hamburg. 1779. 8.

Forsøg til en Afhandling om Planternes Sygdomme. (Norske Vid. Selsk. Skr. V, 431—92).

Georg Heinrich Weber.

F. i Gøttingen 1752. Professor i Kiel. † Kiel 1828.

Primitiæ Floræ holsaticæ. Kiliæ 1780. 8. 112 p.

Plantarum minus cognitarum decuria. Resp. Sebast. Grauer. Kiloniæ. 1784. 4. 20 p.

Suplementum floræ Holsatiæ. Kil. 1787. 8. 14 p.

H. F. Wiggers. Primitiæ floræ holsaticæ. Kiliæ. 1780. 8. (Skal være forfattet af Geo. Heinr. Weber. Hos Pritzel skrives: Dissertationem die 29 Martii 1780 sub præsidio Johannes Christiani Kerstens proposuit Friedrich Heinrich Wiggers; sed autorem se professus est cl. Georg Heinrich Weber.)

Johan Clemens Tode.

F. ved Hamborg (Vierlande) 1736. Prof. i Medicin ved Universitetet i Kjøbenhavn. † 1806. (*Todea* Willd.)

Oversatte paa Tysk Buchhaves Observationes circa radicis Gei urbani vires osv. Kbh. 1782 (Herom opstod en Strid, se Nyerup og Kraft, S. 103).

Anonym:

Underretning om den Islandske Moss eller Fieldegræs; meddeelt i Anledning af det kgl. d. Cancellies Skrivelse af 18. Augusti 1781 til det Islandske Literatur-Selskab. Tronhjem. 1782.

Underretning om den Islandske Mos eller Fieldgræs. U. St. og A. 4.

Nicolai Christopher Kall.

F. i Kjøbenhavn 1749. Professor i orientalske Sprog ved Universitetet. †?

De duplici plantarum sexu Arabibus cognito. Programma I. Hafn. 1782. Fol. Programma II. Ibid. 1783. 8vo.

Niels Bache.

F. i Knudstrup, Aarhus Stift, $\frac{15}{3}$ 1748. Uddannede sig som Gartner paa Rejser i Holland og England. Blev 1780 Gartner ved d. botan. Have i Kjøbenhavn, 1793 ved Frederiksborg Slotshave, 1794 Slotsforvalter og Gartner ved Charlottenlund. † 1795.

Et par Ord til Publicum i Anledning af den usandfærdige Beretning om den kgl. botaniske Hauge og dens Gartner, som Hr. Riegels i sit nyligen udkomne Skrift: De fatis faustis et infaustis Chirurgiæ, S. 582 har indført. Kbh. 1787. 4.

Kammerraad Lunds Angreb paa den botaniske Haves Forfatning, besvaret af N. S. Bache. Kbh. 1788. 4. (Skriftet skal være forfattet af Chr. Friis Rottbøll).

Erasmus Gunnerus.

F. i Brevig. † i Kjøbenhavn som Student 1787.

Flora Macelli hortensis. Kiøkken- og Urtehauge. Indeholdende alle de fornemste i Europa brugelige Kiøkkenhauge-Madvexter, med deres Dyrkning. Udgivet efter det Svenske ved Erasmus Gunnerus. Kjøbenhavn 1786. 8.

Niels Ditlev Riegels.

F. paa Lolland 1755. Studerede Theologi. Boede mest paa sin Gaard i Byen Højet paa Falster. † 1802.

Chirurgiens Historie i Danmark. Kbh. 1786. 8.

De faustis et infaustis chirurgiæ. Hafn. 1787. 8.

Noget at overveje for Direktionen i Naturhistorieselskabet. Kbh. 1790.

Nicolai Mohr.

F. i Thorshavn (Færøer) $\frac{22}{11}$ 1742. Student 1765. Rejste 1780 paa kgl. Bekostning til Island. Var 1786 som Naturkyndig med paa Løvenørns Expedition til Opdagelse af Grønlands Østerbygd. 1787 ansat ved d. kgl. Porcellænsfabrik som Kontrollør. † 1790.

Forsøg til en islandsk Naturhistorie. Kbh. 1786. 8. XVI. 413 p., 7 tab. (Planteriget p. 149—252.)

H. P. C. Esmarch.

Dr. phil. Rektor ved Domskolen i Slesvig.

Anfangsgründe der Naturgeschichte, welche zugleich zur Übung in der Lateinischen Sprache dienen können. Flensb. u. Leipz. 1787.

Anfang (og 1ste og 2te Fortsetzung) einer Schleswigschen Flora. Schleswig. 1789. 1790. 1791. 8. — 24, 32, 20 p. (Linnés Class. I—VIII).

Beschreibung der Gräser, rietartigen Gewächse, Schäftlinge und Kannenkräuter, welche in den Herzogthümern Schleswig und Holstein wild wachsen. Schlesw. u. Leipzig 1794. 8. 111 p.

Beschreibung der Gewächse, welche in einer Strecke von zwey Meilen um die Stadt Schleswig ohne Anbauung wild wachsen. Zum Nutzen bey botanischen Excursionen verfertiget. Schlesw. 1810. 8. 270 p.

Erik Nissen Viborg.

F. i Bedsted (Aabenraa Amt) $\frac{5}{4}$ 1759. Student 1777. 1783 Lektor ved Kjobenhavns botan. Have og ved Veterinærskolen. 1787—1790 Rejse til Tyskland, Ungarn, Italien, Frankrig, England og Holland. $\frac{31}{12}$ 1790 Professor i Veterinærvidenskaben. $\frac{7}{6}$ 1792 Doctor medicinæ (Kiels Universitet) $\frac{29}{9}$ 1797 Professor i Botanik ved Kjøbenhavns Universitet. $\frac{24}{8}$ 1798 Meddirektor for den botaniske Have. 1801 Forstander for Veterinærskolen. † i Kjøbenhavn $\frac{25}{9}$ 1822. (*Viborgia* Thunb.; *do.* Munch.)

Botanisk oeconomisk Afhandling om Bygget. Et i Følge det Thottske Legatum af det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab d. 22. Juni 1787 kronet Priisskrift. Med 4 Kobberstykker. 4. 62 p. Kjøbenhavn 1788. (Oversat paa Tysk: Botanisch-ökonomische Abhandlung von der Gerste. Preisschrift.. Kopenhagen. 1802. 4. 56 p. 3 tab.

Schädlichkeit und Unschädlichkeit des Eibenbaums (Anzeige d. Leipz. oeconom. Gesellsch. in der Michaelis Messe, 1788, p. 18).

Fortgesetzte Beobachtungen über die Wirkungen des Taxusbaumes (Riems neue Saml. ökonom. Schr., 4. Th., S. 29).

Efterretning om Sandvexterne og deres Anvendelse til at dæmpe Sandflugten paa Vesterkanten i Jylland, udg. efter kgl. Befalning til Brug for Klitbeboerne. Kbh. 1788. 4. 71 p. Med 7 Kobb. — Oversat paa Tysk af J. Petersen: Beschreibung der Sandgewächse und ihrer Anwendung zur Hemmung des Flugsandes auf der Küste von Jütland. Zum Gebrauch der Sanddünen-Bewohner. X, 70 p. Mit 7 Tafeln. 8. Kopenhagen 1789.

Forsøg til systematiske Danske Navne af indenlandske Planter, forfattet til Brug for Lærlingerne ved den Kongelige Veterinærskole. 8. Kjøbenhavn 1793. 344 p. (Oversat paa Tysk 1795.)

Botanisk Bestemmelse af de i den danske Lov omtalte Sandvexter, samt Efterretning om Sandflugtens Dæmpning. Kronet Priisskrift. (Phys. oecon. med. chir. Bibl. III, 1794, 241—289 og 369—410.) I Særtryk. Kbh. 1795. Oversat paa Tysk.

Botanisk oekonomisk Beskrivelse over de i Landhuusholdningen vigtigste Aspe- og Pilearter. Et Priisskrift, som blev belønnet med det Kgl. Landhuusholdnings-Selskabs første

Guldmedaille i Aaret 1794. (Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter, VI, S. 1—116. I Særtryk. Kjøbenhavn, 1800, 8.

Underretning om Kær-Myssen og dens Anvendelse til Føde for Mennesker og Kreature. Efter Rentekammerets Foranstaltning trykt for Kongelig Regning og uddeelt i Norge. Kbh. 1795. 13 S. 8.

[Beata ruris otia fungis Danicis impensa a Theodore Holmskiold. Vol. secundum; post obitum auctoris editum. Curante E. Viborg. Haun. 1799 fol.]

Fortale til M. G. Schäffers Oversættelse af Burgsdorfs Anviisning til at opelske indenlandske og udenlandske Træarter i det frie, i hvilken Oversættelse der ogsaa findes Anmærkninger af Viborg. Kbh. 1799.

Indbydelse til Forelæsninger over oeconomisk Botanik og Veterinairvidenskaben for tilkommende Embedsmænd paa Landet. (Phys.-oeconom. og medico-chirurg. Bibliothek, XVII, 306—9.)

Bjærg Volverlej som Lægemiddel paa Huusdyr. (Nyt Bibl. f. Phys., Med., Oek., III, 1802, 43—69.)

Efterretning om engelske Kartofler, dyrkede i Danmark (Nyt Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie, VI, 188—93).

Om Jens Degn (Opsynsmand i Klitterne, boende i Saltum Sogn, Hjørring Amt) og om de Græsarter, hvis Dyrkning han har søgt at udbrede. (Handelstidenden, 1805, No. 95.)

Historisk Udsigt over det Kongelige Værk Flora danica. (Skandin. Litter. Selsk. Skrifter. II, 1806, S. 221—265.)

C. H. Pfaff, über unreife, frühreife und spätreife Kartoffeln, und die verschiedenen Varietäten der beiden letztern, vorzüglich in chemischer und mediçinisch-polizeilicher Hinsicht; und E. Viborg, von der Unschädlichkeit der unreifen und der rohen Kartoffeln. Kiel 1807.

Bemerkungen über die Veränderungen der Wegetabilien in ausgetrockneten Teichen. (Berlin. Magaz. 1808. p. 74.)

Om Planters pludselige Fremkomst. (Beschäft. d. Berl. Nat. Fr.)

Bidrag til Boghvedens oeconomiske Beskrivelse (Olufsens »Nye oeconom. Annaler«, IV, 35—62).

Om Spelt og dens Dyrkning som en nyttig Kornart i Danmark (Sstd. 88—122).

Almindelig Nøgleax eller Hundegræs (Fl. Dan. Tab. 743) dyrket som Foderurt i Danmark (Sstd. 123—27).

Om Pilevaands-Afbarkning og Plantning, tilligemed en Fortegnelse over de hertil fortrinligste Pilearter. Med 6 Kobbere. Kbh. 1821. 4to.

[*Carl Viborg.* Erik Nissen Viborg. en biografisk Skizze af

Prof. C. Viborg. (Biblioth. f. Læger, II, 1822, 195—231, og i Særtryk, Kbh. 1823. I Udtog i Nekrolog i Ørsted. Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, II, 1823. S. 382—86).]

Paul Erdmann Isert.

Dansk Overlæge ved de dansk-afrikanske Besiddelser.

[Reise nach Guinea und den Caribäischen Inseln in Columbien, in Briefen an seine Freunde beschrieben. Mit 1 Kupfertafel. Kopenh. 1788. 8.]

Index plantarum quas in regionibus Guineæ, in insulis Indiæ occidentalis St. Crucis, St. Johannis, Martinica, Gouadeloupe, aliisque pluribus locis collegit P. E. Isert. 8. (Manuscript.)

[Andreas Dahl.]

F. i Warnhelm $\frac{17}{3}$ 1751. Demonstrator i Botanik i Åbo. † i Åbo 1689. (*Dahlia* Cav.) 7

Observationes botanicæ circa Systema vegetabilium Divi a Linné, Gottingæ 1784 editum, quibus accedit justæ in manes Linneanos pietatis specimen. 8. Hafn. 1787 (Forf. fik herfor Doktorgraden i Medicin i Kiel).

Odin Wolff.

F. 1760 i Kjøbenhavn. Decanus, senere Archivarius ved Kommunitetet. Professor. † 1830.

Jean Jacque Rousseaus Botanik for Fruentimmer i Breve til Fru de L. Oversat fra Fransk og med Tillæg forøget af Odin Wolff. Kbh. 1789. — 2den gjennemseete og forøgede Oplag; Sst. 1790. -- 3die og forbedrede Oplag; Sst. 1803).

Peder Christian Abildgaard.

F. i Kjøbenhavn $\frac{22}{12}$ 1740. Student 1760. Paa Udenlandsrejser 1763—66 for at studere Veterinærvidenskab. Dr. med. 1768. Oprettede Veterinærskolen 1770. Professor ved samme fra 1773. Udkastede Planen til Naturhistorieselskabet 1789. † 1801. (*Abildgaardia* Vahl.)

Indbydelse til et Selskabs og en Nationalstiftelses Oprettelse for Naturhistorien. Kbh. 1789.

Om Meeldrøier. Naturh. Selsk. Skr., 1. Bd., 2. H., S. 52—67.

Om Infusionsdyrenes Oprindelse og Vandets Forraadnelse. Sst. 3. Bd., 1. H., S. 70—87.

✓ Martin Vahl.

F. i Bergen $\frac{10}{10}$ 1749. Student 1766. Studerede Botanik under Linné i Upsala 1769—75. Gjorde forskjellige inden- og udenlandske Rejser for Botanikens Skyld, f. Ex. 1783. 1779 Lektor i Botanik ved Kjøbenhavns Universitets botaniske Have 1789 Lærer ved Naturhistorieselskabet. 1801 Professor botanices ved Universitetet. (Han var Medlem af Vidensk. Selsk. Se dets Oversigt for 1844; S. 136.) ÷ $\frac{24}{12}$ 1804 (55 Aar gl.). (*Vahlia* Dahl., *do.* Thunb.)

Udgiver af Flora Danica, Hæfte XVI—XXI. Kjøbenh. 1787—1803.

Bemærkninger paa en Rejse til Tunis (Samleren, 1787, No. 23—25).

1788 Medstifter af Naturhistorie-Selskabet og væsentligste Arbejder ved dets Skrifter. [*Skrivter af Naturhistorie-Selskabet.* 1. Bd., 1. Hefte 1790, 2. H., 1791. — 2. Bd., 1. H., 1792; 2. Bd., 2. H., 1793. — 3. Bd., 1. H., 1793; 3. Bd., 2. H., 1794. — 4. Bd., 1. H., 1797; 4. Bd., 2. H., 1798. — 5. Bd., 1. H., 1799; 5. Bd., 2. H., 1802. — 6. Bd. 1810. (Selskabet ophævedes 1804.)]

Heri findes af Vahl selv:

Om Slægten Cinchona og dens Arter. (I. B., 1. H., S. 1—25 m. K.; Tillæg hertil i VI. Bd., S. 23—83.) (M. Vahl; Description of the genus cinchona, translated by B. Lambert. Lond. 1797. 4.

Om Perdicium og dens Arter og en ny Slægt, Rohria, henhørende til Compositas. (I. B., 2. H., S. 1—18; hertil Tillæg i 2. Bd., 2. H., S. 31—41.)

Iagttagelser ved en Rejse gjennem Norge til dets nordlige Dele. (2. Bd., 1. H., S. 1—71; Fortsættelse i 3. Bd., 2. H., S. 157—206).

Anmærkninger til Oberstlieutenant von Rohrs Beskrivelse over nogle Planter. (2. Bd., 1. H., S. 205—21).

Beskrivelse over to nye Planter Tradescantia undulata og Rudbeckia amplexicaule. (II., 2., S. 25—30.)

Tillæg til de tvende Slægter Perdicium og Rohria. (Ibid. S. 31.)

Om en Clavaria, funden paa Carabus hortensis. (Ibid. II, 2., S. 42—50.)

Beskrivelse over Stellaria grønlandica og Dryas integrifolia. (IV., 2., S. 169 - 72).

Om en Del cryptogamiske Vexter i de varme Himmelegne, og Beskrivelse over nogle Fuci fra St. Croix. (V, 2., S. 29—47.)

Tillæg til Beskrivelsen over Slægten Garcia. (V. B., 2. H., S. 48—53.)

Beskrivelse over nye Planteslægter (Corethrum, Symphyllanthus, Analectis, Lamarckia, Ptyxostoma, Catonia, Modecca, Wormia, Macaglia, Colvris, Sperlingia, Dacryodes, Westia, Hornemannia, Schumacheria, Thonningia). (VI. B., S. 84—128.)

Om Voxtræet fra Portorico. (Ibid. VI, 129—31.)

Om Atlasktræet (Zanthoxylum flavum). (Ibid. VI, 132—34.)

Symbolæ botanicæ sive plantarum, tam earum, quas in itinere, inprimis orientali, collegit Petrus Forskål, quam aliarum recentius detectarum, exactiores descriptiones nec non observationes circa quasdam plantas dudum cognitas. 3 Partes. Cum 75 tabulis aeneis. Fol. Hafniæ. 1790—94. (I: 1790; 85 p., tab. 1—25; II: 1791; 105 p., tab. 26—50; III: 1794; 104 p., tab. 51—55.)

Eclogæ Americanæ seu descriptiones plantarum præsertim Americæ meridionalis, nondum cognitarum. 3 Fasciculi (Fasc. 3 udg. af N. Tønder Lund og P. Thonning). Cum 30 tabulis aeneis. Fol. Havniæ 1796—1807 (I: 1796; 52 p., tab. 1—10; II: 1798; 56 p., tab. 11—20; III: 1807; 58 p., tab. 21—30).

Icones illustrationi plantarum americanarum in Eclogis descriptarum inservientes. Decas I—III. Hafn. 1798—99. Fol. 30 Tab.

Enumeratio plantarum vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis selectis et descriptionibus succinctis. 8. Vol. I. Hafniæ. 1804 p. LX, 381 p. Vol. II (posthumum edit. Niels Tønder Lund, J. W. Hornemann et P. Thonning). Hafniæ, 1806. VIII. 423 p. (En Udgave findes, publ. i Gøttingen 1824—25).

Bibliotheca Vahliana. 4. (Manuskript i Botan. Have).

Fungi per regnum Daniæ et Norvegiæ crescentes, cum differentiis Generum et Specierum, synonymis Autorum, descriptionibus et observationibus. Manuskript i Botan. Haves Bibliothek. 4o.

Enumeratio plantarum. Manuskript i Botan. Haves Bibl., 4o., 7 voll. (Syngenesia deest.)

Manuskript til Enumeratio plantarum, i 54 Volumina. 8o oblong. (Bot. Have.)

[Publicerede desuden en Mængde zoologiske Meddelelser, ydede Bidrag til Müllers Zoologia Danica, m. m.]

[Carl Pehr Thunberg.]

F. i Jönköping $\frac{11}{11}$ 1743. Professor i Botanik i Upsala. ÷ $\frac{8}{8}$ 1822. (*Thunbergia* L., *do.* Mont.)

Beskrivelse over en ny og tilforn ubekjendt Planteslægt, Dahlia crinita. (Naturh. Selsk. Skrifter, 2. B., 1. H., 133.)

Afhandling og Beskrivelse over nogle tilforn ukjendte Arter af Slægten Rohria. (Naturh. Selsk. Skrifter, 3. B., 1. H., 97.)

Beskrivelse over sex Arter af Slægten Rohria (Ibid. V. 1., S. 222).

Monographie af Urteslægten Gorteria. (Naturh. Selsk. Skr. IV, 2, S. 1.

Urteslægten Melanthium. (Ibid. S. 11.)

Beskrivelse over 19 Arter af Slægten Gladiolus fra Afrikas søndre Odde. (Nat. Selsk. Skr., 6. B., S. 1—15.)

Beskrivelse over de i Afrika ved det gode Haabs Forbjerg fundne nye Arter af Convolvulus. (Ibid. S. 16—22.)

Flora Capensis, etc. Fasc. I—V. Havniæ 1818—20.

[Anders Johan Retzius.]

F. i Christianstad (Skaane) $\frac{3}{10}$ 1742. Professor i Lund. † i Stockholm $\frac{6}{10}$ 1821.

Beskrivelse over Pentapetes suberosa (Skrift. fra Naturhist. Selsk., III., 2, 144).

Anmærkninger over Phaseolus nanus og Pyrus baccata. (Ibid. V. 2., 148.)

Hans West.

F. paa Hindsholm i Fyn 1758. Student fra Odense 1776. Var 1788—1800 Rektor ved Skolen i Christiansted paa St. Croix. Derpaa Notarius publicus. Gik 1802 som Konsul til Holland. † 1811 (i Cassel paa en Hjemrejse fra Frankrig). (*Westia* Vahl.)

Beretning om det danske Ejland St. Croix fra Junii 1789 til Junii 1790. (Iris, 1791; og i Særtryk. Kbh. 1790. 8.

Bidrag til Beskrivelse over St. Croix, med en kort Udsigt over St. Thomas, St. Jean, Tortola, Spanishtown og Crabeneiland. Kbh. 1793. 8. 363 p. — Oversat paa Tysk: »mit Verbesserungen des Verfassers«; Kopenhagen 1794.

Julius Phil. Benjamin v. Rohr.

Tjente fra 1757 længe som Landmaaler paa de danske Øer i Vestindien. Fra 1765 Opsynsmand ved de kongel. Bygninger der. Fra 1786 hengav han sig til Rejser og Undersøgelser over Bomuldsplantningen. Afskediget 1791. — (*Rohria* Vahl; Pritzel henfører med Urette Slægten til »Landkammerrath« Rohr i Merseburg).

Anmerkungen über den Kattunbau, zum Nutzen der dänischen westindischen Colonien auf königl. Befehl geschrieben. 1—2 Theil. Altona u. Leipzig. 1791. 8.

Beskrivelse over nogle Planteslægter med Anmærkninger af Vahl. (Naturh. Selsk. Skr. 2. Bd., 1. H., 205.)

Frants Wilhelm Trøjel.

F. 1746 i Fuglevig i Fyn. Godsforvalter, Landvæsens- og Forligelses-Commissair m. m. † 1819.

Skrev nogle landøkonomiske Afhandlinger, f. Ex. om Indhegninger, om de vigtigste Sorter af Pile og Popler, som vides at kunne lykkes i Danmark, om en Svamp, som undertiden findes paa Solsikken (Helianthus annuus), og dens Liighed med Meldrøjer. Se Erslews Forfatterlexikon, III, S. 403.

Om en Svamp paa Soelsikken, Helianthus annuus, og dens Liighed med adskillige Planters, især Rugens Misfoster, Moderkorn eller Meldrøjer kaldede, samt nogle Betragtninger om Brand hos Planterne i Almindelighed. (Naturhistorie-Selsk. Skrifter, I, 2, 32.

Jens Bang.

F. i Kjøbenhavn 1737. Fra 1805 Professor i Anatomi ved Kunstakademiet. † 1808.

Iagttagelse ved et Bøgetræ. (Naturh. Selsk. Skrifter, 4. B., 2. H., 186–87.)

Erik Gjørup Begtrup.

F. paa Ingvorstrup i Aarhus Stift $\frac{15}{4}$ 1713. Student 1734. 1740 Sognepræst. † 1785.

I »Iris« findes en Afhandling om den botaniske Videnskabs Nytte for Landmænd. — Skrev landøkonomiske Ting, om Tørvemoser (Oeconom. Magazin, VI, S. 387.)

Johan Jakob Paul Moldenhawer.

F. i Hamborg $\frac{11}{2}$ 1766. Professor botanices i Kiel. † Kiel $\frac{2}{8}$ 1827.

Tentamen in historiam plantarum Theophrasti. Hamb. 1791. 8. 151 p.

Beyträge zur Anatomie der Pflanzen. Kiel. 1812. 4. XII. 335 p., 6 tab.

Esaias Fleischer.

F. 1732 i Eggitsløvmagle. Student fra Roskilde 1749. Hører i Roskilde 1752—56. Senere Regimentskvartermester, Overforstinspektør ved Sorø Akademi, m. m. Blev 1781—85 Amtmand over Antvorskov og Korsør Amter. Levede derefter i Slagelse. † 1804.

Forsøg til en Natur-Historie, indeholdende vor Klodes Udvikling ved Adams Skabelse, og den dermed ved Syndfloden foregangne Forandring, samt den historiske Astronomie, etc. (10 Dele i 26 Bd., Kbh. 1786—1804.) 6te Deel. 1—2 Bd.: Planteriget. Kbh. 1793.

Johannes Colsman.

F. i Kjobenh. 1771. Blev 1811 Professor ved det kirurgiske Akademi. † 1830. (*Colsmannia* Lehm.)

Prodromus descriptionis Gratiolæ sistens species a D. König detectas. Hafn. 1793. 8. 16 p.

Carl Gottlob Rafn.

F. i Viborg $\frac{31}{1}$ 1769. Student 1788. 1797 Assessor i Oekonomi- og Kommercekollegiet. 1801 Medlem af Fabrikdirektionen. 1802 Sekretær i Kommissionen angaaende Oprettelsen af et Museum for Naturvidenskaberne. 1804 Kommitteret i Kommercekollegiet. † $\frac{17}{5}$ 1808. (*Rafnia* Thunb.)

Danmarks och Holsteens Flora, systematisk, physisk og oeconomisk bearbeydet; Et Priisskrivt. 1—2. Deel. 8. Kjøbenhavn 1796 - 1800. (Med Kobberstukket Titelbl. og Titelvignetter.) VIII, 52 p., 2 tab. — Danmarks og Holsteens Flora. (Recension i Bibl. f. Ph., Med. og Oekon. 14. 1798, p. 385.)

Udkast til en Plantephysiologie, grundet paa de nyere Begreber i Physik og Chemie. Kbh. 1796. 8. VIII. 240 p.

Entwurf einer Pflanzenphysiologie, auf die neueren Theorien der Physik und Chemie gegründet, mit vielen Zusätzen und Veränderungen des Verfassers. Aus dem Dän. Übersetzt von J. A. Markussen*). Kopenhagen u. Leipzig 1798. 8. XX. 346 p. — Entwurf einer Pflanzenphysiologie. (Recension i Bibl. f. Ph., Med. og Oekon. 14. 1798. p. 386.)

Utkast til en Växt-Physiologie, grundad på de nyare theorier i Physik og Chemie, hvartil slutteligen bifogas en kort Afhandling om Trädens Löf-fällning, forfattet af C. G. Rafn och öfvers. på Svenska af Dr. Jo. Henr. Olin. Upsala 1799. 8.

C. P. Funckes Naturhistorie og Technologie for Lærere i Skoler og for dem, som ynde disse Videnskaber. — 2det Bd., oversat efter den 2. forbedr. Udg. Forøget med Anmærkninger af C. G. Rafn. Kbh. 1798 (se Hornemann og Kielsen).

Naturhistorie for hver Mand. I. Bd., 1. Del; Kbh. 1802. 8. — 2. Del; Kbh. 1805. (Fortsattes af Kielsen).

Physiologisk Undersøgelse over Livskræfterne i den organiske Natur, især med Hensyn til det vegetative Liv.

---

*) Johan Ambrosius Marcussen. F. i Rodenæs ved Tonder 1773. Student 1789 (Kiel). Præst i 1) Asnæs, 2) Faarevejle i Odsherred (Sjælland). † 1811.

(Vidensk. Selsk. Skr. 3. Bd., for 1803—1804. Kbh. 1805, 1. H., S. 255—279. I Særtryk.)

Sammenligning imellem Forsøg anstillede i Danmark og Frankrige for at bestemme. hvormeget Meel og Brød en vis Mængde Korn kan give. Kjøbenhavn 1806. 8.

Redaktør af Physicalsk-oeconomisk og medico-chirurgisk Bibliothek. Kjøbenh. 1794—97 i 12 Bind. — Fortsattes under Titel:

Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie. 1798—1800 i 6 Bind, og endelig under Titel:

Nyt Bibliothek for Physik osv., 1801—7. 9 Bd. og 3 Hæfter.

Følgende findes af Rafn selv eller uden Forfatternavn i Phys.-oecon.-med.-chir. Bibliothek: Klintefrøets giftige Egenskaber. II, 1794, p. 104—6. Recension af Hammers Floræ Norvegicæ prodromus. (V. 1795. 59—62; hertil Hammers Svar i VII, 1796, 109.) Sukker Lønnen, Acer saccharinum (VI, 1795, p. 271).

I Bibliothek f. Physik, Med. og Oek.: Nyt Middel til at fremskynde Vegetationen. (16. 1799, p. 206.) Efterretning om Taxtræet, de Norskes Barlind. (17. 1800, p. 79—92.) Om et nyt, fuldstændigt Værk over Planterne. (17. 1800, p. 424.)

I »Nyt Bibliothek f. Phys., Med. og Oek.«: Tobaksavl ved Fredericia. (I. 1801, p. 245—60.) Oekonomisk Nytte af Vand-Ranunklen. (Ibid. II, 1801, p. 333—36.) Det lange Græs ved Orcheston (Efter Maton). (Ibid. II, 1801, p. 336—40.) Pomologisk Anmeldelse. (Ibid. III, 1802, p. 235—39.) Om Indflydelsen af Luften og forskjellige Gasarter paa Frøets Kimning (Efter Huber og Senebier). (Ibid. III, 1802, p. 359—63.) Indigo af danske Planter. (Ibid. V, 1803, p. 111—13.)

I de samme Tidsskrifter findes desuden f. Ex. i »Phys., oecon., med., chir. Bibliothek«: Andersen, Strand-Vejbred oekonomisk betragtet, især som tjenlig til at forebygge Jordens Bortskyllelse ved Elven og Vesterhavet. (IX, 1796, p. 1—29) Om Planternes chemiske Analyse. (IV. 357—77.)

I »Bibliothek for Physik, Medicin etc.«: Om en nye Maade at bevare Svampe. (VIII. 177—81.) Iagttagelse over Sneens og Regnens Indflydelse paa Vegetationen. Efter Journ. de l'école polytechnique, cahier IV, 270. (XI. 172—82.) Wimpey, Joseph. Forsøg for at opdage om hele Kartofler eller Snitlinger bør foretrækkes til Plantning. (Bd. XIII. 1798. S. 91—97.) En Maade at forstørre Træfrugter og bringe dem tidligere til Modenhed. (Ibid. S. 99.) Forsøg i Henseende til Safternes Circulation i Træerne; oversat af C. G. Rafn. (Ibid. XIII. 174—76.) Efterretning om den Farve, der uddrages af en Art Skampioner. (XIII. 177—78.) Hauy, At bevare tørrede Blomsters Farve. (Bd. XIII. 1798, p. 352.) Girod-Chantran: Mikroskopiske Iagttagelser over Lønboeplanterne. (Bd. XIII. 1798, p. 358—63.) Om Boerhaves spiritus rectus, de nyere Chemikeres Aroma eller Grundstoffet til Planternes Lugt (af Furcroy). (XIII. 363—69.)

Retzius, Forsøg med udenlandske Træer og Buske (Bd. XIV. 1798, 193—235). — Iagttagelser om Brandax fra Øvre-Tellemarken (Ibid. 235—37). — Vrolik, Om Aarsagen til at Planterne aarligen tabe Bladene (Ibid. 278—91). — Van Marum, Forøges Planternes Uddunstning under Elektriseringen? (Bd. XV. 1799, 269—70). — Samme: Frembringer Elektrisering nogen Virkning hos de ømfindligste Planter? (Ibid. 271—72). — Har Elektriseringen nogen Indflydelse paa de smaa bevægelige Blade paa den bevægelige Hanekam (Hedysarum gyrans). (Ibid. 272—73.)

I »Nyt Bibliothek f. Physik, Med., Oek.«: Turner: Om den store Nytte af Bregner (I, 1801, p. 521—23). Pontoppidan: Safranplantens Dyrkning i Danmark (III, 1802, p. 353—59). Otto: Om Indflydelsen af Jordens Bestanddele paa Vegetationen (III, 1802, p. 475). Viinholdt: Forslag til Skovopelskning paa de jydske Heder (IV, 1802, p. 1—66). Ventenat: Efterretning om Aya-Pana (V, 1803, p. 212—19). Gouan: Om rodskydende Sumak (VI, 1803, p. 219—20). Schæffer: Vejrligets Beskaffenhed og Virkning paa Vegetationen i 1803 (VI, 1803, p. 353-59). Hermbstädt: Gjødningen og dens Virkning i Agerdyrkningen osv. (Medd. af Uldahl). (VII, 1804, p. 68—77.) Thenard: Viingjæringen (VII, 1804, p. 77—85). Fourcroy og Berthollet: Beretning om Thenards Afhandl. om Viingjæringen (VII, 1804, p. 85—95). Roubieu: Forsøg med at indsprøjte Qviksølv i Planter (VII, 1804, p. 102—4).

Heinrich Christian Friedrich Schumacher.

F. $\frac{15}{11}$ 1757 i Glückstadt. 1773 Compagnichirurg ved det Moenske Regiment. $\frac{14}{9}$ 1778 Prosektor ved Kjobenhavns Universitet hos Rottbøll. 1779 Examen ved det anatom.-kirurg. Amphitheater. Holdt anatomiske Privatforelæsninger fra 1781. 1784 Overskibslæge paa Linieskibet »Oldenburg«. Efteraar 1784 Reservechirurg. 1785 Underchirurg ved Fredriks Hospital. 1786 Examen ved det kirurg. Akademi. 1786—89 Rejse til Paris og London. 1789 Lektor i Kemi og 1790 Lærer i Mineralogi ved Naturhistorieselskabet. 1792 Regimentskirurg. 1795 Professor ved kirurgisk Akademi og til 1811 Overkirurg ved Fredriks Hospital. $\frac{25}{11}$ 1808 Medlem af Videnskab. Selskab. Nedlagde sine Embeder og flyttede ud paa Frydenlund 1813. Begyndte paa ny sin Praxis i Kjøbenhavn (efter at have mistet sin Formue) 1816. $\frac{9}{10}$ 1819 Prof. ordin. i Anatomi. † $\frac{9}{12}$ 1830 i Kjøbenhavn. (*Schumacheria* Vahl).

Om Bobartia Linn. (Naturhist. Selsk. Skrift. 3. B., 1. H. S. 8.)

Om Slægten Paullinia Linn. (Naturh. Selsk. Skr. 3. B., 2. H., 115—32.)

I »The med. and phys. Journal« 1801. Oct., to Afhandl. Om Pecchurim-Bønner og om Cortex Caribæus.

Enumeratio plantarum in partibus Siællandiæ septentrionalis et orientalis. Pars I—II. Hafn. 1801—3 (vol. I: 1801; VIII, 304. II: 1803, 489 p.). I dansk Oversættelse ved Kielsen.

Den kjøbenhavnske Flora, eller Fortegnelse over Planterne med tydelige Befrugtningsdele, som voxe vildt omkring Kjøbenhavn, af C. F. Schumacher. Oversat af det Latinske og forøget med danske Trivielnavne samt et Register af F. Chr. Kielsen. Kbh. 1804. 8. 308 p.

Andel i Pharmacopoea Danica, regia autoritate a Collegio med. Havn. compos. Hafn. 1805, 4to.

Andel i Pharmacopoea militaris oder ausgewählte. Sammlung d. Arzneymittel für d. Militärstand, aufs allerh. Befehl herausg. v. d. Oberdirection d. milit. Medicinalwesens. Kopenh. 1813. 12mo.

De officinelle Lægemidler af Planteriget, som voxe vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater, ordnede efter de forskjellige Aarstider, paa hvilke de indsamles, af C. F. Schumacher og Johan Daniel Herholdt. Kbh. 1808, st. 4.

[Herbarium pharmaceuticum, eller Afbildninger til Prof. Schumachers og Herholdts Fortegnelse over de officinelle Lægemidler af Planteriget (Af St. Heger). Kbh. 1822—25. 8. med 141 illum. Kobb.]

Medicinsk Plantelære for studerende Læger og Pharmaceutiker, af C. F. Schumacher. 2. Bd. 8. Kjøbenhavn 1825—1826.

Beskrivelse af Guineiske Planter, som ere fundne af danske Botanikere, især af Etatsraad Thonning. (D. Kgl. D. Vidensk. Selsk. Afhandl. III. Deel. 1828, S. 21—248. I Særtryk, Kbh. 1827. 4to.) 2det Stykke. (Sammesteds IV, 1829, 1—236. I Særtryk, Kbh. 1827. 4. 466 p.). (Maanedsskr. f. Litteratur I: 1829. 315—23).

Florae hafniensis Fungi delineati. Vol. 1—3, fol. (Tegn. i Bot. Haves Bibl.)

Excerpta botanica cum delineationibus, pro maxima parte plantarum rariorum, ex herbario et manuscriptis Josephi Banksii. Pars 1. et 2 c. tab. 227. London 1788 et 1789. Manuskript.

[A. v. Schønberg. Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher. Kopenhagen 1837. 4.]

Jens Wilken Hornemann.

F. $\frac{6}{3}$ 1770 i Marstal. Student 1788. Udenlandsrejse 1798—1800 til Tyskland og Frankrig, og i 1800 fem Maaneders Ophold i London. 1801 Lektor i Botanik ved d. botan. Have i Kjøbenhavn. 1805—1841 Udgiver af Flora Danica. 1806—34 mange Rejser i Danmark og tilhørende Lande for Flora Danicas Skyld. 1808 overordentlig Professor: 1817—1839 ordentl. Professor; Æresdoktor i Filosofi ved Kjøbenhavns Universitet 1836. † $\frac{30}{6}$ 1841. (*Hornemannia* Reichb., *do.* Benth., *do.* Vahl.)

Nogle Bidrag og Bemærkninger til den danske Naturhistorie. (Phys.-medic.-chir. Bibliothek. Bd. I, S. 144–154.)

Om Landevejenes Beplantning med Træer. (Minerva, 1795, IV, 247.)

Naturhistorie og Technologie for Lærere i Skoler og for dem, som ynde disse Videnskaber. Af C. P. Funke. Oversat med Tillæg og Rettelser af J. W. Hornemann. I. Deel. Kbh. 1796 (2den og 3die Deel overs. af C. G. Rafn og F. Chr. Kielsen).

Forsøg til en dansk øconomisk Plantelære (1. Deel). Et Priisskrift. Kjøbenhavn 1796. 8.

Om de forskjellige Læremethoder i Naturhistorien. (Minerva, 1797, 1. 155.)

Vandringer paa Hartz i Sommeren 1798. (Neumans Danskes Reiseiagttagelser, Bd. II. S. 22—50.)

Breve fra Paris og Bourdeaux. (Phys.-medic.-chir. Bibliothek. Bd. XVI. S. 1—16 og Bd. XVII, S. 143–156 og S. 310—311.)

Brev fra London til Abildgaard (Ibid. XVIII. S. 364—75).

Reise til Pic de Midi. (»For Sandhed«; Bd. V, S. 335—352.)

Reise fra Bagnères de Luchon til Venasque (Ibid. Bd. VI; S. 92—110.)

(Haandbog for Fugleelskere, uddragen af Bechsteins Skrift om Stuefuglenes Naturhistorie. Kbh. 1802.)

Enumeratio Plantarum Horti botanici Hafniensis. Hafniæ 1804. 8. 30 S. — Supplementer hertil 1805 og 1806. — Ny Udg. 1807, 44 Sider, med 2 Sider Fortegn. af Frø fra Guinea sendte af Thonning. Supplem. III. 1809.

Nekrolog over Martin Vahl. (Lærde Efterretninger. 1805, no. 1. — Oversat paa Tysk i Schraders Journal f. Botanik. I, S. 166—77 og paa Fransk af N. Puerari.)

Medudgiver af: Martini Vahlii Enumeratio plantarum vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis selectis et descriptionibus succinctis. Vol. II. Hauniæ 1806. Skrev Fortalen hertil.

Dansk oeconomisk Plantelære, Andet Oplag, forøget med norske og holsteenske Planter (1. Deel). Kbh. 1806.

Flora Danica. Icones plantarum sponte nascentium in regnis Daniæ et Norvegiæ etc. Fasc. XXII—XXXIX (Vol. VIII—XIII) c. tabb. aeneis 1080. Ed. J. W. Hornemann. Havniæ 1806—1840. Folio (se Oeder.)

Nogle Bemærkninger ved mindre bekjendte, officinelle Planter (Nyt Bibl. f. Phys., Med. og Økonomie. IX. 1806. 36—56).

Fragmentariske Bemærkninger paa en Reise i Norge i Sommeren 1807, især med Hensyn til Planternes Geographi. (Skandinav. Literatur Selskabs Skrifter. 1807. II. S. 389—420.)

Enumeratio plantarum Horti botanici Hafniensis (Se oven for 1804).

Historisk-kritiske Bemærkninger over Flora Danica. (Skandinav. Literatur Selsk. Skrifter. 1809. S. 308—54.)

Bemærkninger om Aarsagerne til at vore indenlandske officinelle Planter ikke blive saa almindelig brugte, som man kunde vente og ønske, samt om Midlerne til at hæve de Hindringer, som standse denne Sags Fremme. (Olufsens oeconom. Annaler, 1809, Bd. XI, S. 118—138.)

Medredaktør af »Journal for udenlandsk Literatur«. I.—VII. Kbh. 1810—16. 4to.

Om den svenske Naturforsker Daniel Rolander og Manuscript af hans Reise til Surinam. (Skandinav. Litt. Selskabs Skrifter. 1811. S. 457—494 og i Særtryk.)

Om den kongelige botaniske Haves nærværende Forfatning og de Udvidelser og Forbedringer, den har erholdt i den sildigere Tid, samt om en udkommende Fortegnelse over dens Planter. (I »Athene«. 1813. I. S. 101—131.)

Hortus regius botanicus hafniensis, in usum tyronum et botanophilorum conscripsit J. W. Hornemann. Particula I—II. Hafniæ 1813—1815. 8. XIV. 995 p. (Hertil Supplementum 1—3. 1819—22).

Bemærkninger om Vegetationen i Grønland samt om nogle der af Wormskjold og Giseke fundne sjeldne Planter. (I Udtog i Vidensk. Selsk. Oversigt fra 1ste Nov. 1815 — 31te Maj 1816, S. 7—10. — Om Grønlands Flora (Dansk Litt. Tid. 1832, S. 46—48).

Om den mod Berberisbusken gjorte Beskyldning, at den skulde foraarsage Kornrust. (Olufsens nye oeconomiske Annaler. II. S. 241—272. I Særtryk, Kbh. 1816.)

Tale i Anledning af Universitetets aarlige Reformationsfest, holdt i Nov. 1819 (oversat fra Latin i Rahbeks »Hesperus«, Bd. I, S. 385—409).

De indole plantarum Guineensium observationes, Programma academicum. 4to. Havniæ. 1819. 27 p.

Rescension over H. C. Lyngbyes Tentamen Hydrophytologiæ Danicæ. (Dansk Literatur-Tidende. 1819. No. 48, 49.)

Supplementum Horti botanici Hafn. in usum tyronum etc. Hafniæ 1819—22.

Om Martin Vahls Fortjenester af Naturkyndigheden som Videnskabsmand og Lærer. (Videnskab. Selsk. Skrifter. I. 1824. S. 1—22. I Særtryk, Kbh. 1824. 4to.)

Bemærkninger angaaende Forskjelligheden af Vegetationen i de danske Provindser. (Videnskab. Selskab. Afhandl. 1820, 1. B., S. 153—208. I Særtryk; Kjøbenhavn 1821. 4to. (Dansk Litt. Tid. 1828. S. 221—24, 232—34).

Dansk øconomisk Plantelære. 3. forøgede Oplag. Kjøbenhavn 1821. XII. 1042 p., 2 tab. Fortsat med 2den Deel, 1837).

H. C. Ørsted, J. W. Hornemann og J. Reinhardt. Tidsskrift for Naturvidenskaberne. 1—5. Bd. Med 3 Tavler. Kbh. 1822—28. 8.

Om Universitetets botaniske Have. Ørsted, Hornemann, Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne. I. 1822. S. 64—85.

Udtog af et Brev fra Provst Deinboll i Vadsøe i Finmarken. (Ibid. S. 123—126).

Hornemann og J. F. Schouw, Oversigt af Botanikens Fremskridt og Tilstand i dette Aarhundrede. (Ibid. S. 127—191, S. 304—369.)

Recension af J. F. Schouws Plantegeographi. (Dansk Literatur-Tidende. 1823. No. 21, 22, 23, 24.)

Hornemann og J. F. Schouw, Oversigt af Botanikens Fremskridt og Tilstand i dette Aarhundrede. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskrift f. Naturvidenskaberne. II, 1823, S. 1—42. III. 1824. S. 105—131).

Om Maaden, paa hvilken den nyfaldne Snes Mængde maales i den botaniske Have. Ibid. III. 101—4.

Udsigt over Linnés Levnet, efter hans egne nys fremkomne Optegnelser. (Nyt Aftenblad, 1824, No. 29, 30.)

Anmærkning til foregaaende Notice (ɔ: til Hofmans Notice om Conferva zonatas Forvandling til Infusionsdyr). Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, IV, 1826, S. 63—64.

Udtog af et Brev fra Botanikeren H. Bojer paa Isle de France til Professor J. W. Hornemann. Dateret Port Louis paa Isle de France den 5te Febr. 1825. (Ibid. S. 263—65.)

Nomenclatura Floræ Danicæ emendata cum indice systematico et alphabetico. 8vo. Hafniæ 1827. XXVIII, 214 S.

Om Fucus buccinalis Linnæi. (Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Afhandl. III, 1828; S. 379—90, med 1 Kobbertavle.)

Recension af Schumachers Beskrivelse af Guineiske Planter (Maanedsskr. f. Litt. I, 315—22).

Fortale til R. Rothes Udtog af en Dagbog over Gartneri. Kbh. 1828.

Om de tydske Naturforskeres og Lægers Forsamling i Berlin i September 1828, især med Hensyn til Botanikernes Deltagelse deri. (I Rahbeks »Tritogenia«, Bd. II, 1828, S. 140—172. I Særtryk, Kbh. 1829).

Nekrolog af Frederik Ludvig Holbøll (Dansk Literatur-Tidende, 1829, No. 8, S. 125—28; aftrykt i Havetidende, I, 77—80).

Mindetale, holden i det Kongl. Landhuusholdningsselskab d. 30. Decbr. 1829 over afdøde Geheime-Statsminister Ove Malling (Nye landoeconomiske Tidender, Bd. VII, S. 408—430. I Særtryk, Kbh. 1830).

Medredaktør af Maanedsskrift for Literatur, Bd. I—XX. Kbh, 1827—28.

Fortale til L. Meyers tydske Oversættelse af C. A. Agardhs Lærebog i Botaniken. I. Afd. Kbh. 1831.

Bemærkninger om 33. Hæfte af Flora Danica. (Dansk Litt. Tid. 1830. 52—53.) — Om det 35. Hæfte. Ibid. 1833. 61.

[Sang afsjungen i Charlottenlund Skov d. 26de April 1834, da Etatsraad Hornemann foretog den første botaniske Excursion, af Christian Winther. Dansk Ugeskrift, V. 1834. 51.]

Necrolog over afdøde botanisk Gartner Holbøll. (Literatur-Tidende, og Have-Tidende. I, S. 77—80.)

Om de indenlandske Plante anvendte som Ziirplanter. (Havetidende, 1836, II, S. 167—192.)

Anmeldelse af O. J. N. Mørchs »Kort Anvisning til at ordne Træer« osv. (Have-Tidende, V, 85—91).

Beretning om det 37te Hefte af Flora Danica. (Oversigt ov. d. K. D. Vidensk. Selsk. Forhandl., Skrivterne Bd. 6, 1837, S. CVI CVII.)

Dansk oeconomisk Plantelære. 2. Del. 1837.

Om Flora Danica. Krøyers Naturhist. Tidsskrift, I, S. 105—137, og 417—475. — Over de Flora Danica; uit het oorspronkeligk deensch overgezet door G. Ph. F. Groshans. Leiden 1838. 8. (Særtryk af Tijdschrift voor Nat. Gesch. en Physiol.)

Om de danske, norske og holstenske Botanikere og Botanikens Yndere, som have nydt den Ære, at deres Navne ere blevne tillagte Planteslægter til Erindring om dem. Ibid. 550—595.

Anmældelse af »Planternes Sygdomme«, oversat ved S. Drejer (Halds Tidsskrift f. Landoec., Ny Række, Bd. 11, S. 300—309).

Anmældelse af Drejers »Anvisning til at kjende de danske Foderurter« (Maanedsskrift for Literatur. Bd. XIX, 235—42).

Anmældelse af Drejers »Flora excursoria Hafniensis« (Maanedsskrift for Literatur. Bd. XX, 373—404).

Forsøg til en Fortegnelse over de vildvoxende, men i ældre Tider indførte Planter i Danmark, samt om dem, hvis Oprindelse er uvis. (Krøyers Naturhist. Tidsskr., II, S. 639—650. III, 59—84 og 113—206.)

Af Hornemann findes mange Recensioner i Journ. f. udenl. Literatur I—VII og Maanedsskrift f. Literatur I—XX. Recensioner i Phys. medic. chir. Bibliothek I—XVIII osv., i »Lærde Efterretninger« f. Ex. 1808. No. 6, 47, 49, og i Dansk Literaturtidende.

Peder Kofod Anker Schousboe.

F. i Rønne 1766. Student 1785. Studerede Naturhistorie og holdt Forelæsninger i den botaniske Have. 1791—94 en botanisk Rejse til Spanien og Marokko. $\frac{1}{12}$ 1800 Konsul (1821 Generalkonsul) i Marokko. † 1832 i Tanger. (*Schousboea* Schum., *do.* Willd.)

Iagttagelser over Vextriget i Marokko, samlede paa en Rejse i Aarene 1791—93. 1ste Stykke, m. 7 Kb. (Vidensk. Selsk. Skrifter for 1800, 1. D., 1. H., S. 1—204 og i Særtryk.)

[Beobachtungen über das Gewächsreich in Marokko, gesammelt auf einer Reise in den Jahren 1791—93. 1. Theil. Aus dem Dänischen von J. Ambr. Markussen. Kopenh. u. Leipzig. 1801. 8. XVI. 186 p., 2 tab.]

[Observations sur le règne végétal au Maroc par P. K. A. Schousboe, assesseur au collège géneral d'agriculture, commerce et industrie. Edition française-latine, établie d'après l'édition danoise-latine de Copenhague (1800) par le Dr. E. L. Bertherand. Et augmentée de la synonymie actuelle par M. le Professeur J. Lange. Paris. 1874. 8.]

Om arabisk Gummi som Handelsvare (i Anledning af Borgeren Suediani's Bemærkninger herover. Bulletin des sciences, No. 8, 1797). (Rafns Phys.-oeconom. og medicochir. Bibliothek, 1799, XV, 178—185.)

Bidrag til Kundskab om Gummi-Sandarak. (Sammesteds, 209—215). Oversat paa Fransk.

Om de Planter, hvoraf de ældste Folk i Europa have betjent sig for at forgifte deres Pile; ved C. de Coquebert. Oversat med Anmærkninger. (Sammesteds, 332—39).

Udtog af en Afhandling, som indeholder Forsøg, Undersøgelser og Iagttagelser over Almetræerne, af Boucher (Oversat i Phys. oecon. og medico-chir. Bibliothek, XVII, 256—259).

Afhandling om Brand i Kornet og dens Syre, af Chantran. (Oversat, sammesteds, S. 259—60.)

Decandolles Forsøg om Lysets Indflydelse paa nogle Vexter. (Nyt Bibl. f. Phys. I. 1801. 276—81.)

Vigtigheden af Naturvidenskabernes almindelige Udbredelse. (»For Sandhed«, III, 2. H.)

Henrich Steffens.

F. i Stavanger $\frac{2}{5}$ 1773. Student 1790. Lod sig 1794 examinere af Naturhistorie-Selskabet; Mineralogisk Rejse i Norge 1794. 1796 – 1798 Privatdocent i Naturhistorie ved Universitetet i Kiel. Disputerede for Doktorgraden $\frac{8}{4}$ 1797. Opholdt sig derefter mest i Udlandet: som Professor i Mineralogi i Halle, i Physik og filosofisk Naturvidenskab i Breslau, i Naturvidenskaben i Berlin. † i Berlin $\frac{13}{2}$ 1845. (*Steffensia* Kth.)

Udkast til en Lærebog i Botaniken af C. L. Wildenow. Oversát efter den tydske Udgave og forøget med Anmærkninger og et Tillæg om Botanikens Skjæbne i Danmark. Kbh. 1794, m. 8 Kobb. og 1 Farvetabel.

Friedrich Ekkard.

F. i Fridrichsort 1744. Amanuensis ved Bibliotheket i Gottingen 1775—81, og 1784—1814 ansat v. d. kgl. Bibliothek i Kjobenhavn.

Haandbog over almeennyttig Naturkundskab, saavel til daglig Brug for Kundskabs-Elskere, som for Ungdoms Lærere. 1. Deel: Mineral- og Væxtrigerne. Kbh. 1795.

Hans Møller.

F. i Stoustrup ved Fredericia $\frac{20}{11}$ 1736. Student 1758. Studerede Medicin og rejste til Paris og London, og senere paa ny til England, Frankrig, Holland, Tyskland. 1771 Dr. med. ved Kjobenhavns Universitet. Levede som Læge i Norge. † 1796.

April Maaneds Flora. (»Hermoder«. Christiania 1795.)

En botanisk Sommer i Norge, med Anviisning til at lære Botaniken, og Anmærkninger over Planternes Brug i Lægevidenskaben og Oeconomien. (I »Hermoder«, III, S. 42—67; IV, 41—70; V, 1—14, 89—98. Christiania 1795.)

Beretning om nogle ulykkelige Huscurer og om nogle hos os voxende giftige Planter. (Topograph. Journal, 2. Hæfte, 108—27.)

Om Rensdyrmosen til Brød. (Sst., 7. Hæfte, 108—18.)

Nicolai Tychsen.

F. i Tønder 1751. Tog 1781 Examen chemicum et pharmaceuticum. 1788—1800 Apotheker i Kongsberg. Flyttede 1800 til Kjøbenhavn og anlagde Hjorteapotheket. † 1804.

Skrev en hel Del oekonomiske og farmacevtiske Afhandlinger, f. Ex.: Forsøg med Islandsk Geitnaskovs, Lichen proboscideus, og Rensmos, Lichen rangiferinus, i Henseende til deres opløselige nærende og farvende Bestanddele. (Naturhistorie-Selsk. Skrivter, IV, 2, 133.)

I det norske Videnskab. Selsk. Skr.: Om norsk Rhabarber og dens Nytte til Farvning; i N. Saml. I, 69—82; Forsøg med den Syre, hvilken Bladstilkene af Rheum palmatum indeholde; Sst. S. 83—90.

Sammenlignende Forsøg mellem lichen islandicus og lichen nivalis. (Danske Vid. Selsk. Skr., Ny Saml. V, 372—90.)

Hans Guldberg Sveistrup.

F. i Ringsted 1770. Student 1788. Cand. juris 1792. 1793—96 Huslærer paa Strandmøllen hos Drewsen. Levede senere i Kjøbenhavn som Literat og Translatør. Blev 1813—14 Notarius publicus i Bergen. † i Slagelse 1824.

Breve over Naturhistorien. (Iris og Hebe, 1796, I, 378—88.)

Om Planternes Fornemmelse. (Iris og Hebe, 1796, II, 264—80.)

Liden underjordisk Urtebog, forfattet af Niels den Anden og oversat af Magister Phalæna. Kbh. 1798. 8.

Martin Gottlob Schäffer.

F. i Kjøbenhavn 1745. Blev 1801 Forst-Plantageinspektør.

Anviisning til Skovdyrkningen og Plantagevæsenet i Danmark, efter Burgsdorf, oversat og omarbejdet af Schäffer, forsynet med Anmærkninger af E. Viborg. 8. Kjøbenhavn 1798.

Johan Christian Schønhejder.

F. i Kjøbenhavn 1742. Præst i Kjøbenhavn, senere Biskop i Trondhjem. † 1803.

Planternes Liv betragtet i Bladenes, Stilkenes og Stammens Næringsorganer og Bevægelighed. (Nyeste Saml. af det Kgl. Norske Vid. Selsk. Skr. 1799. 183—202.)

Frederik Christian Kielsen.

F. $\frac{7}{2}$ 1774 i Kjøbenhavn. 1790 Student fra Helsingør. Lærer i Naturhistorie ved Borgerdydskolen, Efterslægtskolen og Metropolitanskolen indtil 1819 (Overlærer 1812). Bosat som Pensionist fra 1819—1833 i Vordingborg, derefter i Kjøbenhavn. † $\frac{18}{1}$ 1850.

Naturhistorie for Ungdommen, til Brug i Skoler og ved privat Undervisning, af C. Ph. Funcke. 2det Oplag, gjennemseet og forøget af F. Chr. Kielsen. Kbh. 1799.

Samme Bog, 3. Opl., sst. 1801; 4. Opl., sst. 1812; 5. Oplag, sst 1817. 6te Opl., sst. 1841. 7de Opl., sst. 1852.

Aug. Jo. Geo. Batsch's Botanik for Fruentimmer og Planteyndere, som ikke ere Lærde. Oversat efter den anden tydske Udgave, og forøget med Anmærkninger af Fr. Chr. Kielsen. Med 4 Kobbere. Kbh. 1801. 8.

Carl Phil. Funcke, Naturhistorie og Technologie for Lærere i Skoler og for dem, som ynde disse Videnskaber; 3die Bd., som tillige indeholder Forbedringer og Tillæg til de tvende første, og alphabetisk Register over alle tre Bind. Oversat af det Tydske, efter den 3die forbedrede Udg. og forøget med Anmærkninger af Fr. Chr. Kielsen. Kbh. 1801.

Til Medlemmerne af Efterslægtselskabet, i Anledning af Prof. Schows Indbydelse. Kbh. 1803.

Forsøg til en Lærebog i Naturhistorien til Brug for Skoler. 1. Hæfte indeholdende Dyrlæren. Kbh. 1802. — 2. Hæfte indeholdende Plantelæren. Sst. 1803. — 3. Hæfte, indeholdende Minerallæren, tilligemed et Register over alle tre Hæfter. Sst. 1803. [Under én Titel, Kbh. 1804].

Samme Bog i 2. Opl., 1.—2. Hæfte. Kbh. 1812. 3. Hæfte, Kbh. 1815.

Den kjøbenhavnske Flora, eller Fortegnelse over Planterne med tydelige Befrugtningsdele, som voxe vildt omkring Kjøbenhavn, af C. F. Schumacher, oversat af det Latinske og forøget med de danske Trivielnavne, samt et Register. Kjøbenhavn 1804.

Lærebog i Naturhistorien for Begyndere. Kjøbenhavn 1807.

Samme Bog, 2det Opl., sst. 1812; 3die Opl., sst. 1820.

Forberedelse til Plantelæren, eller Anviisning til at kjende, samle og tørre Planter. Kjøbenhavn 1819.

Nøglen til det Linneiske System. En Tabel. Fol.

Hertil kan bedst knyttes følgende Værker, hvis Forfattere jeg ikke kjender:

Ledetraad ved Børns første Underviisning i Naturhistorien. Oversat af det Tydske Kbh. 1795.

Tavler til Funkes Naturhistorie, med Forklaring. 4.

Oluf Christian Olufsen.

F. i Viborg 1764. Professor i Statsøkonomi ved Kjøbenhavns Universitet. † 1827.

Udgav Økonomiske Annaler (I—XII, 1797—1810), hvori en hel Del botaniske Artikler. Af Oversættelser o. l. uden Navn eller Artikler af andre end de mere bekjendte Botanikere kunne anføres: Om Rodpodning; efter Kruse i Weimar (II. 1799, S. 45); Tillæg hertil eft. Sickler, S. 56. — Sygdom i Kartofler (eft. Pryce; II. 334). — Planternes Næringsstof (IV. 1804. 287); Oxygeneret Kogsaltsyres Indvirkning paa Vegetationen (IV. 302). Berberissens Virkning paa Sæden, af Heiberg (V. 1805, S. 9). — Planternes Næring og Jordens Frugtbarhed (eft. Kames ved Begtrup, V. 18). — En Opdagelse i Planteriget af Pastor Junge i Bloustrød (VI. 1805. 347; Kritik heraf i Litteraturtid. 1811, p. 279). — Aarsagen til Rugens Misvæxt af Junge (VII, 1806. 11). — Hornemanns Forsøg til en dansk-økonomisk Plantelære (VIII. 1806. 113). — En ny Art Kaal (IX, 1807, 80). — Hesperis matronalis af Paludan (IX. 196). — Bidrag til Kundskab om visse Vexters Skadelighed for andre i Nærheden staaende (IX, 1807, 279). — Forsøg for at opdage, om Brand i Hvede er smittende, af Schøler (X. 1807. 346). — Rodkopulering (XI. 1809. 245). — Bemærkninger til at berigtige Landalmuens Mening om Sædarternes Forvandling og Planternes Selvavling; af Olufsen (XI. 297). — Om vore Kornarters naturlige Voxesteder, af Olufsen (XII. 1810. 212). — Iagttagelser over Muldjorden (XII. 214). — Den brandige Hvedes kemiske Beskaffenhed (XII. 227). Meeldug og Honningdug (XII. 233).

I Nye Oekonomiske Annaler (I—V, 1812—20): Viingiæring ved melstofholdende Legemer, af Maschmann (III. 1816. 241). Kornarternes ældste Historie, af Link (IV. 1817. 246).

Lærebog i den danske Landoeconomie. Kjøbh. 1805. — 2. Udg. 1814.

Abraham og Salomon Soldin.

Boghandlere i Kjøbenhavn.

Den danske Flora, eller naturlige Afbildninger af danske Planter. Indeholdende en Samling af de almindeligste Markblomster, som voxe vildt i Egnen omkring Kjøbenhavn. Udgivet af A. et S. Soldin. Kbh. 1807. 4to. Med 40 Tavl. —

Samme har ogsaa Titelen: Botanisk Billedbog for Ungdommen. 1—4 Hefte. Kbh. 1807. 4.

Niels Hofman Bang.

F. $\frac{8}{6}$ 1776 i Vejle. Student fra Nyborg 1793. 1797 med Martin Vahl paa en botanisk Rejse i Danmark. Fra Efteraar 1797—Marts 1800 i Udlandet (Tyskland, sydl. Frankrig, Pyrenæerne). Fra Maj 1800 paa Rejse i Norge. Fra 1801 Besidder af Stamhuset Hofmansgave. Underviste Lyngbye 1812—17. 1816 en Rejse til Norge med Lyngbye. 1837 Rejse til Bøhmen, og i 1838 til Schweiz. † $\frac{5}{3}$ 1855 paa Hofmansgave. (Biografi ved Liebmann; se denne 1855.) (*Bangia* Lyngbye).

To Breve til Schrader af botanisk Indhold. (Schraders Botan. Journal for 1799.)

Anmældelse i »Dansk Litteratur-Tidende« af J. W. Hornemann's Hortus regius botanicus. Hafniensis. (1814, No. 17).

De usu Confervarum in oeconomia naturæ. 8. Hauniæ 1818. Accedit tabula col. (Anm. i K. Sprengels neue Entdeck. I.)

Om Confervernes Nytte i Naturens Husholdning. (Videnskabernes Selsk. Skrivter II. Bd., S. 207—20, m. 1 Tav. I Særtryk. — Se Dansk Litteraturtidende. 1828. 233—34).

Anmældelse i »Dansk Litteratur-Tidende« (1819, No. 48—49) af H. C. Lyngbye's Tentamen Hydrophytologiæ Danicæ.

Nogle Erfaringer om Planters pludselige Fremkomst, meddeelte af Hofman-Bang, samt derved foranledigede Bemærkninger om den saakaldte Generatio æquivoca, af J. F. Schouw. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskrift f. Naturvidenskaberne, I. 1822, S. 108—18).

Skrivelse fra Proprietær Hofman til Professor Schouw, angaaende de paa det Inddæmmede ved Hofmansgave fremkomne Planter, tilligemed Anmærkninger af sidstnævnte. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, II, 1823, 205—220.)

Bemærkninger om Vegetationen paa det Inddæmmede ved Hofmansgave, i Aaret 1823. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne. III. 1824, S. 290—301.)

[Om Fiskearter, der findes paa Kysterne af det nordlige Fyen og i Odensefjord. 1823.]

Notice om Conferva zonatas Forvandling til Infusions-Dyr; med 1 Tavle. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, IV, 1826, S. 60—62; jvfr. sst. S. 63—64.)

Bidrag til Kundskaben om de fossile Levninger af Forverdenens Dyr og Planter, som findes i Fyen. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaben, V, 223—42.)

Udtog af en Skrivelse, dat. Hofmansgave 16. Jan. 1828, ibid. 298—307.

Hans Christian Lyngby. Nekrolog. (Krøyers Naturhist. Tidsskr., II, S. 1—7.)

Mange Bidrag til Flora Danica fra 1799—1852.

Bidrag til Prof. J. Langes: Danske Flora, 1ste Udgave.

Botaniske Anmældelser i Literaturtidenden.

Jørgen Landt.

Forsøg til en Beskrivelse over Færøerne. Med 1 Kort og 2 Kobbertavler. Kbh. 1800. 8.

Mathias Hagerup.

F, i Trondhjems Stift 1765. Sproglærer, senere Expeditions-Sekretær ved den norske Statsraadsafdeling i Stockholm.

Oversatte: Will. Forsyth, Iagttagelser angaaende Sygdomme, Saar og andre Beskadigelser paa alle Arter Træer saavel Frugttræer som Skovtræer, tilligemed en egen Maade at læge dem paa. Kbh. 1801. 8.

Friedrich Weber.

F. 1781. Professor botanices i Kiel. † i Kiel 1823. (*Webera* Hedw.)

Fr. Weber und D. M. H. Mohr: Handbuch der Einleitung in das Studium der kryptogamischen Gewächse. Praktischer Theil. 1ste Abtheilung. Deutschlands Filices, Musci frondosi et hepatici. — Ogsaa under Titel: Botaniches Taschenbuch osv.

Botanische Briefe an Herrn Prof. Kurt Sprengel zu Halle; Ein Anhang zu seiner Einleitung in das Studium der kryptogamischen Gewächse. Kiel 1804. 8. 111 p.

Weber und Daniel Matthias Heinrich Mohr. Naturhistorische Reise durch einen Theil Schwedens. Göttingen. 1804. 8. 207 p., 3 tab.

Beiträge zur Naturkunde. In Verbindung mit ihren Freunden verfasst und herausgegeben. Kiel 1805—10. 2. Bd. 8. (I: 1805. VIII., 356 p., 7 tab; II: 1810. VI. 400 p., 4 tab.)

Botanisches Taschenbuch auf das Jahr 1807. Deutschlands kryptogamische Gewächse. I. Filices, musci frondosi et hepatici. Kiel 1807. 12. XLVI. 509 p., 12 tab.

Hortus Kiliensis; oder Verzeichniss der Pflanzen, welche im botanischen Garten in Kiel 1822 gezogen werden. Kiel 1822. 8. XII, 113 p.

Tabula exhibens calyptratarum operculatarum sive muscorum frondosorum genera. Kiliæ 1813. Fol.

Historia muscorum hepaticorum Prodromus. Kiliæ 1815. 8. 160 p.

Daniel Matthias Heinrich Mohr.

F. i Quickborn ved Pinneberg. Adjunkt v. Kiels Universitet. † i Kiel 1808. (*Mohria* Sw.)

Observationes botanicæ, quibus plantarum cryptogamarum ordines, genera et species illustrare conatus est. Kiliæ 1803. 8. 45 p.

Volradt Augustin Obdrup.

F. i Kjøbenhavn. Student 1796. Studerede Medicin. † 1810.

Descriptio plantarum officinalium in Sælandia nascentium. Particula I. Havniæ 1802. 8.

Begyndelses-Grunde af Botanikken, til Brug for de høiere Klasser i Skolerne, med et tilføiet Anhang om de indenlandske giftige Planter af V. A. Obdrup, Stud. medicinæ. Kjøbenh. 1803. 8. 78 S.

Christian Ernst Heltzen.

F. i Kjøbenhavn. Overbergamtsassessor, senere Berghauptmand nordenfjelds.

Underretning om Urter, Græs- og Lav- eller Mossarter, anvendelige i Nødsfald til Menneskers Føde. Trondhiem 1803.

Martin Richard Flor.

F. 1772 paa Thorseng. Student fra Odense 1790. 1801 Lærer i Naturhistorie i Christiania. 1817 Lektor ved Christiania Universitets botaniske Have. † 1820.

Nogle Tvivl og Indvendinger imod Naturhistoriens Studium og imod dens Anvendelse som Læregjenstand i Skolerne; Et Program. Christiania 1805. 4.

Naturvidenskabens Hjelp for Norge i den fødetrange Sommer 1808. Et Skoleprogram. Christiania 1810. 4.

Bidrag til Kundskab om Naturvidenskabernes Fremskridt i Norge. Et Skoleprogram. Christiania 1813. 4.

Udgav 1816 en forøget og omarbejdet Udgave af Funkes Naturhistorie for Begyndere.

Ledetraad for Begyndere til Kundskab om de almindelige phanerogame Planter i Norge. Christiania 1817. 8.

Systematisk Charakteristik over de i Christiania Omegn vildvoxende Planter, som have tydelige Blomster eller de Phanerogame. Et Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Christiania Cathedralskole. Christiania 1817. 8. 92 p.

Systematisk Charakteristik over nogle Lægedomsplanter. Et Indbydelsesskrift. Christiania 1819.

Skrev desuden økonomiske Afhandlinger, f. Ex. om Tobaksavl, 1810.

Lorents Bynch.

F. i Kjøbenhavn. Blev 1787 Præst (paa Anholt).

Noget om Plante- og Havevæsenet fordum. (Iris og Hebe, 1804. II. S. 97—142; 1805, II, 193—243).

Gregers Otto Bruun Begtrup.

F. 1769. Student 1787. Dr. phil. (i Kiel) 1795. Fra 1801 Professor i Landøkonomien ved Kjøbenhavns Universitet. † $\frac{13}{5}$ 1841.

Skrev en Mængde landøkonomiske Afhandlinger (se Nyerup og Krafts Lexicon, p. 50), f. Ex. om Tobaksplantning, Om Valmuens Dyrkning, om oliegivende Planters Dyrkning, osv.

Om Planternes Næring og Jordens Frugtbarhed; oversat efter Kames af G. Begtrup. (Olufsens Oecon. Annaler, V. 1805; 18—51.)

Peter Thonning.

F. i Kjøbenhavn $\frac{9}{10}$ 1775. Student 1794. Studerede Naturhistorie og Lægevidenskab. Gjorde i Følge kgl. Resolution en botanisk Rejse til dansk Guinea, især for at finde Farveplanter, i Aarene 1799—1803. Havde forskjellige praktiske Hværv. $\frac{24}{4}$ 1829 Meddirektør for det kongl. naturhist. Museum. † $\frac{29}{1}$ 1848 i Kjøbenhavn som Konferensraad. — (*Thonningia* Vahl.)

Medudgiver af: Martini Vahlii Enumeratio plantarum, vel ab aliis v. ab ipso observatarum etc. Vol. II; Hauniæ 1806.

Medudgiver (med Tønder Lund) af Vahls Eclogæ Americanæ; fascic. III. Hauniæ 1807, cum tab. XXI—XXX.

De af ham samlede Guineiske Planter beskreves af Schumacher (se denne. Se ogsaa P. Ascherson, Botanisch-ethnographische Notizen aus Guinea, i Zeitschr. f. Ethnologie. 1879).

Med Hornemann og Rathke Udgiver af Vahls Symbolæ botanicæ Tom. III, Hafn. 1814.

Johan Daniel Herholdt.

F. $\frac{10}{1}$ 1764 i Aabenraa. Læge. Fra 1805 Professor ved Universitetet. † 1846.

De officinelle Lægemidler af Planteriget, som voxe vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater, ordnede efter de forskjellige Aarstider, paa hvilke de indsamles. Af C. F. Schumacher og J. D. Herholdt. Kbh. 1808. st. 4o. (Hertil Steph. Hegers Herbarium pharmaceuticum; se Heger.)

Bidrag til Apothekerkonstens og Medicinaltaxtens Historie i Danmark. (Skandin. Litter. Selsk. Skrifter 1811, S. 137—264.)

Physiologiske Betragtninger over Forskjellen imellem Planten, Dyret og Mennesket, i Henseende til Instinct, Sands og Intelligents. 1ste Afdeling. (Skand. Lit. Selsk. Skr. XXII, 1827, S. 173—324; særskilt, Kbh. 1827). Oversat paa Tysk: Physiologische Betrachtungen über den Unterschied der Pflanze, des Thieres und des Menschen etc. Copenhagen 1830.

Magnus Stephensen.

F. paa Island 1762. Konferensraad, Dr. juris ved Kjøbenhavns Universitet, Justitiarius i Islands Overret, m. m. † 1833.

Hugvekia til gödra Innbúa á Islandi. Kaupmanahöfn. 1808. 8.

De til Menniske-føde i Island brugelige Tangarter og i Særdeleshed Søl, botanisk oeconomisk beskrevne ved Magnus Stephensen (Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter, Ny Samling, Bd. I, S. 487—520; med 4 col. pl. — I Særtryk. Kjøbenhavn 1808.)

1809. Anonymt.

Catalogus herbarii I. Ryani M. D. Hafn. 1809 (se Bibliotheca danica).

Johann Christian Wilhelm Wendt.

F. i Egernførde 1778. Kirurgisk Examen 1802. Medicinsk Embedsexamen 1804. Lærer ved Veterinairskolen 1802 1806. Senere Regimentskirurg, Overmedikus ved Alm. Hospital, Professor m, m. † i Kjøbenhavn $\frac{4}{3}$ 1838.

Anviisning til at indsamle, tørre og conservere de i Danmark og Norge vildtvoxende og dyrkede medicinske Planter og Plantedele, ved J. C. W. Wendt. Kbh. 1810. 8.

2det forbedrede og forøgede Oplag heraf, Kbh. 1812. XVI. 184 p. Oversat paa Svensk 1816.

Forsøg anstillede med Tangaske, og om sammes Anvendelse som Soda (Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Kunstflid, II, 159—63).

Noget om Thee og Thee-Surrogater. (Ssted. 414—40), og i Særtryk 1815.

Om Salep-Roden og dens Surrogater. Med 3 Afbildninger i Steentryk. Kbh. 1820.

Historiske og chemiske Bidrag til Kundskab om enkelte Lægemidler af Slægten Euphorbia. 8. 52 p. Kjøbenhavn 1823. (Oversat paa Tysk 1825.)

Christian Ditlev Frederik Greve af Reventlow

til Grevskabet Christianssæde. F. $\frac{11}{3}$ 1748. Geheime-Statsminister. † 11 Oct. 1826.

Formeentlige Resultater af endeel fortsatte Undersøgelser angaaende Indflydelsen af Træernes gjensidige Afstand paa deres mere eller mindre fordeelagtige Vegetation. Af Geheime-Statsminister, Greve af Reventlow. (Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skrivter f. 1811 og 1812, Bd. 6., 3. H., S. 1—24.

Forslag til en forbedret Skovdrift grundet paa Undersøgelser over Træernes Vegetation i Danmarks og Slesvigs Skove. Udgivet paa hans Sønnedatter, Lehnsgrevinde B. Reventlow's Foranstaltning af W. Gyldenfeldt. Kbh. 1879. 4. 206 S.

[Christen Smith.]

F. i Drammen 17. Oct. 1785. Student fra Kongsberg. Studerede Medicin. Blev Reservelæge paa Frederiks Hospital. Berejste 1807 Norge i Følge med Hornemann. Professor i Botanik ved Christiania Universitet. Botanisk Rejse i Norge 1812 og til England 1814. Rejste 1815 med Leop. v. Buch til de kanariske Øer. † $\frac{22}{9}$ 1816 paa Kongofloden.

Bemærkninger om nogle norske medicinske Fjældplanter. (Topograph. statist. Samlinger, udg. af d. kgl. Selskab for Norges Vel. II. Bd., 2. 1812.

En kort Skizze af hans sidste Rejse i Norge i Sommeren 1813. (Sst.)

Dagbog paa en Rejse til Congo i Afrika. Christiania 1819. 8. XVIII. 164 p. (Ogsaa publiceret i: Narrative of an Expedition to explore the river Zaire, usually called the Congo, in South Africa in 1816, under the direction of Capt. J. K. Tuckey. London 1818. 4.)

Frederik Ludvig Holbøll.

F. $\frac{14}{10}$ 1765 paa Frydenlund i Sjælland. Slotsforvalter og Gartner paa Frydenlund 1788. Gartner ved Universitetets botaniske Have

1793—1829. Udenlandsrejser fra 1793—1794. † $\frac{30}{1}$ 1829. (»*Holbøllia*« Wallich.)

Bidrag til J. W. Hornemanns »Danske oeconomiske Plantelære« og til sammes »Hortus regius Hafniensis«, f. Ex. Inddelingen af Silenerne efter Frøet (se Hort. botan. Hafn. I, 419).

Oversatte Unzers Afhandl. om Skovplantning og Christs og Vothmans Havebøger, som han berigede med Anmærkninger.

Morten Wormskjold.

F. $\frac{16}{1}$ 1783 i Kjøbenhavn. Student 1801. Cand. juris 1805. Botanisk Rejse med Hornemann og C. Smith i Norge 1807. 1808 Sekondlieutenant. 1812—1814 naturhistorisk Rejse til Grønland. 1815—1819 med Kotzebues Jordomsejlings-Expedition (tilbragte 2 Aar paa Kamschatka). † $\frac{29}{11}$ 1845 paa Gaunø. (*Wormskjoldia* Spreng.)

Breve fra ham, dat. Godthaab d. 6. Sept. 1812. (Athene 1813, I. p. 77—85.)

Bidrag til Flora Danica, fasc. 26 ff.

1812. Anonymt.

Om Viinsteen-Lav (Lichen tartareus) og nogle andre Lavarter. Deres Voxested, Indsamlingstid og Tilberedelse til Farvestof. Med 1 illum. Kobbertavle. (Handels- og Industrie-Tidende 1812, No. 33. 4.)

Peter Christian Meier.

F. i Ditmarsken 1783. Skovrider i Kronborg Distrikt 1810; i det Odsherredske 1825. † 1827.

Beschreibung des Tisvilder Flugsanddistrikts auf Seeland, seiner Dämpfung und der darauf unternommenen Holzkulturen. I A. Niemann's »Vaterländische Waldberichte« I, 402—11, 530—542.

Jens Lassen Tommesen.

F. paa Gaarden Birket i Vendsyssel 1771. Dansk Jurist. Birkedommer paa Frijsenborg. † 1839 i Hammel.

Bidrag til Berberissens Forsvar, bestaaende af en Brevvexling foranlediget af Skolelærer og Kirkesanger Schølers Piece, om Berberissernes skadelige Indflydelse især paa Rugen, saa og Hammel Gaardmænds Ansøgning med Erklæring og Bilage, samt andre Efterretninger. Udgivet og med Tillæg forsynet af Anton Frantz Just. Viborg 1814. 8.

Om Rust paa Rugen. (Halds Tidsskr. f. Landoekonomie. II. 1833. 368–378.)

En Erfaring om Berberisser. (Nye landoekonomiske Tidender, IV, 252.)

Nicolai Peter Schøler.

F. i Øsby Sogn (Haderslev Amt). 1794—99 paa Blaagaards Seminarium. Skolelærer paa Frijsenborg fra 1797.

Berberissernes skadelige Indflydelse, især paa Rugen. Aarhus 1813, 8. 15 S.

Om at opdage Brand i Hvede. (Olufsens oeconom. Annaler X. 346–62.)

Brev til Pastor B. F. Rønne, angaaende Brand i Hveden og andet mere. (Landoecon. Tid. IV. 24—26).

En Afhandling om Berberissens skadelige Virkning paa Sæden. (Ibid. VIII. 289—336.)

Forsøg og Erfaringer samt derpaa grundede Bemærkninger, betræffende Kornrust, Brand, Meeldrøie og Honningdug. (Halds Tidsskr. f. Landoekon. II. 1833. 345—68.) — Andre landoekonomiske Artikler, se Ersl. Forfatter-Lex. II. 133.

Hans Holck.

F. 1766. Fra 1788 Degn og Skolelærer i Hesselager paa Fyn. † 1839.

Nogle Bemærkninger om Rust paa Rugen. J. C. Iversens fyenske Avis 1814, No. 124, og i Kjøbenhavns Skilderi, 1814, No. 77, i Udtog med tilføiede Bemærkninger i Halds Tidsskr. f. Landoeconomi, II, 65–69.

Johan Christian Drewsen.

F. paa Strandmøllen ved Kjøbenhavn 1777. Formand, senere Præsident, for 1ste Agerdyrknings-Kommission, Formand for Kjøbenhavns Amts Landkommunalforening, Rigsdagsmand osv. † i Kjøbenhavn $\frac{25}{8}$ 1851.

Forfatter af mange landøkonomiske Artikler (Se Erslew Forfatterlex. og Suppl. I. 389), f. Ex.:

Hvorfor er Tangasken skadelig for Vegetationen, og er det under alle Omstændigheder. (Landoec. Tid. VI. 1815, p. 200—14.)

Om Oprindelsen til Kartoflernes Sygdom. (Almuevennen IV. No. 81–82.)

Udgav »Landoeconomiske Tidender«, 1815–17; oversatte A. Thaers Grundsætninger for Landoeconomien, 1—3. Del, Kbh. 1816–17, 4to. osv.

Nathaniel Wallich (forhen Nathan Wolff).

F. $\frac{28}{1}$ 1786 i Kjøbenhavn. Student 1801. Tog Præliminærexamen 1802. Studerede Veterinærvidenskab, Medicin, Botanik. 1806 Examen ved d. kirurg. Akademi. $\frac{31}{10}$ 1806 Læge i Frederiksnagor. I det engelsk-ostind. Kompagnies Tjeneste 1814. Directeur f. d. botaniske Have i Kalkutta fra 1815—1846 og gjorde som saadan mange Rejser i Nepal, Hindostan, Birma, Assam; opholdt sig for sin Sundheds Skyld paa Cap 1842—44. Æresdoktor ved Kjøbenhavns Universitet 1821. Boede i London fra 1847. † i London $\frac{25}{4}$ 1854. (*Wallichia* DC., *do.* Roxb., *do.* Reinw,)

Descriptions of 2 new. Species of Sarcolobus and some other Indian plants. Cum tab. aen. 4. (Asiatic researches. 1816, XII, 566—76. I Særtryk 4to.)

Descriptions of some rare Indian plants. Read Febr. 11 and June 3. 1818. (Asiatic researches, 1818, XIII. 4. d. 369—445, 13 tab.)

An Account of a new species of a Camelia growing wild at Nepal. Read December 12. 1818. 4. (Asiatic Researches. Vol. 13),

Flora Indica, or Descriptions of indian plants by the late William Roxburgh; ed. by William Carey to which are added descriptions of plants more recently discovered by N. Wallich. Vol. 1—2. Serampore 1820—1824. 8.

Af et Brev fra Dr. N. Wallich, Directeur ved den botaniske Have i Calcutta, til Professor J. W. Hornemann, dat. Katmandu i Nepal d. 18. Juli 1821. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaben, I, 1822, S. 257—264)

Tentamen floræ Nepalensis illustratæ, consisting of botanical descriptions and lithographic figures of select Nepal plants. Fasc. I.—II. Calcutta et Serampore. 1824—26. Fol. 64 p., 50 tab.

Description of the tree which produces the Nepal camphor wood and sassafras bark (Laurus glandulifera). (Transactions of the med. et phys. Society of Calcutta; Vol. I, 1825. 45—54, med Afbildn., Pl. I.)

Extract from a letter regarding a fragrant grass; addressed to the Secretary of the Medical Board, dated. 29. Octbr. 1824. (Sammesteds, p. 368—69).

Neue botanische Entdeckungen im Reiche der Birmanen. (Geigers Magazin für Pharm., 23. Bd., 1828, S. 3—5.)

A numerical list of dried specimens of plants in the East-India Company's Museum collected under the superintendence of Dr. Wallich, of the Company's botanic garden at Calcutta. London 1828. 306 pagg. Fol. max. (Trykt i 100 Exempl.)

On ginseng of Nepal (Transact. of the med. and phys. Soc. of Calcutta, vol. IV, 1829).

Über das neue Geschlecht Melanorrhoea und den Birmasischen Firnissbaum; mit Bemerkungen über die Geschlechter, denen er an meisten ähnlich ist. (Archiv des Apothekervereins, Bd. 34, H. 2, 1830, S. 129—42.)

Note zur les nouvelles découvertes botaniques faites dans les pays des Birmans. (Annales des sciences: 1re Sér.; XIV, 111.)

Observations sur le nouveau genre Melanorrhoea ou arbre à vernis des Birmans, avec des remarques sur les genres dont il se rapproche. (Sammesteds, 438.)

Plantæ Asiaticæ rariores; or descriptions and figures of a select number of unpublished East-Indian plant. Vol. I. —III. With 300 col. plates London, 1830—32. Im. fol. (I: 1830. 15. 84 p., tab. 1—100. II: 1831. 86 p., tab. 101 —200. III: 1832. VIII. 117 p., tab. 201—295, et Map of India, sign. 296—300.) (Se Maanedsskr. f. Litt. III. 1830, 452—66 og VI. 1831).

Über eine neue Ginseng-Wurzel, Panax pseudoginseng. (Pharm. Centralblatt, Jahrg. 3, 1832, Bd. 1, S. 352—58, nebst col. Abbild., Tab. 3.)

Über die Gentiana Chirata Hamilt., Gentiana Chiragita Roxb. Flem. (Sstds. 2, S. 599—600.)

Descriptions of some rare and curious plants (Transactions of the Medical and Physical Society of Calcutta. Vol. 7. 1834. 8.)

Wachsthum des Bambusrohres (Frorieps Tagesberichte, 1852, S. 24. (Se Bibl. univ. de Genève, Oct. 1849.)

Report on the Botanic Garden of Calcutta. (Calcutta Journal of Natural History; vol. II, 288—294.)

Andre officielle Rapporter om samme Have.

Description of two new Genera of Plants from Nepal. (Transactions of the Linn. Soc. of London, XIII, P. 2. S. 608.

List of Indian woods collected. London. 8. 43 p. (Transactions of the Society of arts. Vol. XLVIII.)

Sur les nouvelles dé convertes botaniques faites dans le pays des Birmans. (Ann. d. sc. nat. 1. Sér. tom. 14, p. 111.)

Christian Wilhelm Ritter.

F. i Flensborg 1765. Læge. † i Flensborg efter 1819.

Versuch einer Beschreibung der in den Herzogth. Schleswig und Holstein und auf den angräntzenden Gebieten der freien Hanseestädte Hamburg und Lübeck wildwachsenden Pflanzen mit sichtbarer Blüthe. Tondern 1816. 8. 389 p.

Versuch einer Beschreibung der in den Herzogthümern

Schleswig und Holstein und auf den angräntzenden Gebieten wildwachsenden Pflanzen aus der 24sten Klasze (Cryptogamen), deren Nutzen und Schaden bekannt ist, etc. Ein Anhang zu Schlesw.-Holst. Flora. Nebst einem Nachtrage zu letzterer. Augustenburg 1817. 8. 68 p., et appendix Floræ 17 p.

Louis Charles Frederik de Coninck.

F. 1779. Kjøbmand. † i Paris 1852. (Erslew, Forfatter-Lex. Suppl. I. 336).

Fiorin-Græs eller Agrostis stolonifera. (Landoeconomiske Tidender, Bd. I, 239 50; III, 97—102 og 245—52. Kbh. 1816. 8.)

Christian Bech.

F. 1766. Præst. † 1832.

Bemærkninger over den røde Kløver og dens Afarter. (Landøk. Tid. VI, 1817, S. 63—74.)

/ Joachim Frederik Schouw.

F. i Kjøbenhavn $\frac{7}{2}$ 1789. Student 1808. Cand. juris $\frac{4}{10}$ 1811 ($\frac{8}{9}$ 1812 d. praktiske Del). Rejse i Norge 1812 (sammen med Chr. Smith). 1813 Underkancellist. Disputerede for Doktorgraden $\frac{28}{9}$ 1816. Rejse til Tyskland, Italien og Frankrig 1816—1820. Privatdocent; derpaa $\frac{28}{4}$ 1821 extraord. Professor. $\frac{29}{12}$ 1823 Medlem af Videnskab. Selskab. Rejse til Italien og Frankrig 1829—30, og til Italien 1839—40. Direktør for d. botan. Have $\frac{6}{9}$ 1841. Professor ordinar. $\frac{21}{11}$ 1845. † i Kjøbenhavn $\frac{28}{4}$ 1852. (*Schouwia* DC.)

Dissertatio de sedibus plantarum originariis. Sectio prima. De pluribus cujusvis speciei individuis originariis statuendis (pro summis in philosophia honoribus). Havniæ 1816. 8. 80 pagg.

En Excursion til Monte Bolca og Campo di Fontana i det veronesiske Landskab (med Tillæg af C. Molbech). (Athene, Bd. IX, 1817, S. 220—29.)

Einige Bemerkungen über zwei, die Pflanzengeographie betreffende Werke des Herrn von Humboldt. In einem Schreiben an den Hofrath Schrader (»Jahrbücher der Gewächskunde, herausgegeben von K. Sprengel, A. H. Schrader und H. F. Link«, Bd. 1, H. 1, 1818).

Skrivelse til Geheimeconferentsraad Bülow paa Sanderumgaard, dateret Neapel, d. 16. Julii 1819. (Nyerups Magazin for Rejseiagttagelser, Bd. I, S. 248—53.)

L'ultima eruzioni dell'Etna; trad. p. A. de Schoenberg i »Giornale enciclopedico di Napoli«. 1819. I Særtryk.

Observations météorologiques sur le mont Etna, trad. du Danois par A. de Schønberg, i Pictets »Bibliothèque universelle«, 1819, 34—43. I Særtryk.

Schema til en Forelæsning over Klimatologien (1820—21). 1 Kvartblad.

Schema til en systematisk Fremstilling af Plante-Geographien eller Planternes Stedlære (Geographia plantarum s. Topologia plantarum). 8 Sider. 8vo. (Oversat paa Tysk i Sprengels »Neue Entdeckungen«, Leipzig, 1821.)

Recension i »Dansk Litteratur-Tidende«, 1821, No. 15, 16, over J. E. Bode: »Om Vejrligets Forudsigelse, fordansket ved A. P. Meden«.

Plan einer pflanzengeographischen Übersicht von Italien und Sicilien. (Isis, 1821 og i Særtryk, 4., med 1 Tab. 1821). Oversat paa Italiensk.

Botaniske Oplysninger, i Anledning af J. C. W. Wendt: Om Salep-Roden og densrSurrogater. (Bibliothek f. Læger, 1821, S. 97—103; jvfr. S. 275—77.)

Grundtræk til en almindelig Plantegeographie. Med fire Tavler. Kbh. 1822. 8. VIII. 463 p., 4 Kort.

Recension i »Dansk Litteratur-Tidende«, 1822, No. 40, 41 af Hornemanns »Dansk oeconomisk Plantelære«.

Om Snelinien, især paa Himalaya-Bjergene og i Nærheden af Æquator, efter Al. v. Humboldt. (Tidsskr. for Naturvidensk., I, 86—102.)

Skizze til en sammenlignende Naturskildring af det nordlige og sydlige Europa. (Skandinav. Litteratur-Selskabs Skrifter. XVIII. S. 83—164. I Særtryk, Kbh. 1822.)

Nogle Erfaringer om Planters pludselige Fremkomst, meddeelte af Hr. Hofman til Hofmansgave, samt derved foranledigede Bemærkninger om den saakaldte Generatio æquivoca. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaben, I, 1822, S. 108—118.)

Schouw og Hornemann, Oversigt af Botanikens Fremskridt og Tilstand i dette Aarhundrede (Ibid. S. 127—91, S. 304—368. Se II og III).

Kort Vejledning til at anstille meteorologiske Iagttagelser 269—93.

Om de Planter, der afgive Lavendelvand og Lavendelolie. Ibid. S. 389—391.

Grundzüge einer allgemeinen Pflanzengeographie. Aus dem Dänischen übersetzt vom Verfasser. Mit 4 Taf. und Atlas von 12 color. Karten in gr. Quer-Fol. Berlin 1823. 8. VII. 524 p. (I Udtog ved Malte-Brun, i Brewsters Edinburgh Journal, osv.)

Kort Udsigt over de bayerske Naturforskere Johan v. Spix's og C. F. P. Martius's Rejse i Brasilien. Udtog af J.

v. Spix's Brasilien in seiner Entwickelung, Rede zur Feyer des Maximilians Tages. München 1821. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, II, 1823, S. 188–204.)

Anmærkninger til Hofman Bangs Afhandling om det paa det Inddæmmede ved Hofmansgave fremkomme Planter. (Hornemann, Reinhardt og Schouws Tidsskr. f. Naturvidenskaben, Bd. II, 211—20.)

Udsigt over de canariske Øers Flora af L. v. Buch. I Udtog og med Anmærkninger. Sammesteds, S. 251—270, 329—56.

Recension i »Dansk Litteratur-Tidende«, 1823, No. 25, 26, af J. G. J. Vallenstedts Urverdenen, oversat af A. F. Elmquist.

Plantegeographisk Atlas. (Kbh. 1823. Fol., 1 fol., 12 Tavler.) (Henhørende til Sammes Grundtræk af en almindelig Plantegeographie).

Om den usædvanlig lave Barometer-Stand, som fandt Sted i den største Deel af Europa i 24.—26. Decbr. 1821, (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidensk.. III, 1–51.)

Udsigt over de meteorologiske Forhold paa adskillige Steder i Danmark. (Sammesteds, 81–95, 189—203, 302—17.)

Schouw og Hornemann, Oversigt af Botanikens Fremskridt i dette Aarhundrede. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskrift for Naturvidenskaberne, III, 1824, S. 105–131.)

Om Maisens oprindelige Fødeland, af L. Reynier. Oversat og ledsaget med Anmærkninger af Prof. J. F. Schouw. (Ibid. S. 132–141.)

Udtog af Capitain Franklins Opdagelses-Reise til det amerikanske Polarhav i Aarene 1819–22. (Nyt Aftenblad, 1824, No. 7, 8.)

Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: »om Klimaterne væsentligen ere forandrede?« oplæst i D. Kgl. D. Vidensk. Selsk. i Foraaret 1824. (I Udtog Vidensk. Selsk. Afhandl., II, S. XXXIX—XLIV.) (Til Dels oversat paa Engelsk og Fransk).

Bidrag til J. A. Schultes »Grundriss einer Geschichte und Literatur der Botanik«. (Flora, 1825,. 3. Beylage, S. 98—109.)

Recension i »Dansk Litteratur-Tidende« 1825, No. 33, af E. F. Nolte, »Botanische Bemerkungen über Stratiotes und Sagittaria«.

Planterigets Physiognomie i Brasilien af Dr. C. F. P. von Martius. Oversat med enkelte Forkortninger af Prof. J. F. Schouw. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaben, IV, 1826, S. 65—109.)

Nogle Bemærkninger om Veirliget i Island i Vinteren 1814—26, efter Landphys. Thorstensens Iagttagelser (Sammesteds, 259—262).

Udsigt over de meteorologiske Forhold paa adskillige Steder i Danmark. (Sammesteds, IV, 119—32, 249—53, 364—68. — V. 108—15, 353—58.)

Skildring af Veirligets Tilstand i Danmark. Med 4 Tavler. Et Priisskrift, belønnet af det Kongelige Danske Videnskabers Selskab og udgivet med dets Understøttelse. Kbh. 1826.

Nogle Bemærkninger, henhørende til Meteorologien og sammes Forhold til Lægevidenskaben. (Ottos »Ny Hygæa«, Bd. VII, 1826, 225—47.)

Essai sur la géographie botanique. (I Bulletin de la Société géogr., t. VI, Oct. 1826. 16 pagg.)

Beiträge zur vergleichenden Klimatologie. 1stes Heft. Copenh. 1827; nebst 1 Tafel in Querfol.

Om Italiens Regnforhold. Oplæst i D. Kgl. D. Videnskab. Selsk. (I Udtog i Vidensk. Selsk. Afhandl. III, S. XX—XXIII.)

Om Barometrets lave Middelstand i Island og flere Steder. (Vidensk. Selsk. Afhandl. III, S. XXIX—XXXII.)

Om det dybe Barometerfald d. 14. Januar 1827. (Sammesteds, S. LX—LXII.)

Specimen Geographiæ physicæ comparativæ. Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest) og i Særtryk. Hauniæ 1828. 65 pagg., 4to., cum tabb. lithogr. 3. (Revue ençyclop. t. 44, 1828, p. 138.) (Maanedsskrift for Litteratur. 1829. I. 307—15.) (Oversat forkortet paa Tysk i Berghaus's Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde 1829; i Udtog i Nouvelles annales des voyages 1838).

Einige Bemerkungen über die Windverhältnisse in der nördlichen Hemisphäre; veranlasst durch einen Aufsatz des Hern Prof. Dove über mittlere Luftströme. (Poggendorffs Annalen der Physik, XIV, 1828, 541—58.)

Udtog af en d. 30. Oct. 1828 holdt (utrykt) Tale: »at Klima og andre Naturforhold kun have en ringe Indflydelse paa Folkeslagenes Characteer«, findes i Literatur-Tidende, 1828, S. 836—42 og er oversat paa Engelsk i Literary Gazette 1829.

Medudgiver af: Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. I—III.

Hauniæ 1829—45. 4to. (I Fasc. I: Consectaria ex observationibus Neuberi auctore J. F. Schouw.)

Redaktør af: Dansk Ugeskrift, udgivet af et Selskab. Bd. I—VIII. Kbh. 1831—36. Heri en Del Redaktionsartikler og andre, nedenfor anførte Artikler. Uden Navn findes f. Ex.: Naturforskeren Lamarck (III. 232—38). Lægen og Botanikeren Lemonnier (V. 147—155). Botanikeren Desfontaines. Af Decandolle (V. 214). Om Planternes Søvn. Af Prof. Meyer (VII. 149).

Om Planteverdenens Veteraner. (Dansk Ugeskrift, 1831, I. 211—20.)

Om Naturvidenskabernes Fremstilling for Folket. (I. 221—231.)

Naturen i Sydamerika. (I. 362—371.)

Om Vejrligets Indflydelse paa Løvspringet i forskjellige Aar. (I. 423—24.)

Om Arracacha-Roden. (I. 495—95.)

Om Almanakkens Vejr-Spaadomme. (Dagen, 1831, No. 298).

Om naturhistorisk Underviisning i de lærde Skoler. (Dansk Ugeskrift; Bd. 2. 1833. 141—154, fortsat i 4de Bd.)

Douvilles Reise. (Sammesteds.)

Om Menneskeracernes Forhold til den omgivende Natur. (I Udtog i Vidensk. Selsk. Afhandl. VD., S. LXXX—LXXXI.)

Om Varmens Fordeling i Aaret. (Sammesteds, S. LXXXXIII—LXXXXIV).

Om Barometrets Middelstand ved Havet. Sammesteds, S. 289—342). I Særtryk. Kbh. 1832.

Europa. En let fattelig Naturskildring (Forsøg til en physisk Geographie). Kbh. 1832. — Hertil Atlas ved O. N. Olsen; Imp. 4to., 6 Blade med Text.

[Europa. Physisch-geographische Schilderung. Aus dem Dänischen. Kopenhagen 1833. 138 S., nebst Atlas; 6 Blätter. — Europa. Ein Naturgemälde. Aus dem Dänischen. Als Beigabe zu jeder Geographie. Kiel 1833. 8. 8½ Ark.

[Europa. En Fysisk-Geografisk Naturskildring. Öfvers. af C. Julin-Fabricius. Stockholm. 1838. 8vo., med atlas af 6 kartor.]

[L'Europa, quaddro fisiografico facillimente inteso. Opera, notomizzata da Jacopo Gråberg da Hemsøe. Milano. 1839. 52 pagg. 8.]

[Europa, a popular Physical Sketch. Transl. from the second Edition by Dr. Cantor. I »Calcutta Journal of Nat. History«, vol. I, p. 390—419, 509—21; vol. II, p. 1—16; vol. III, p. 188—206.]

Gjenopdagelsen af det gamle Cyrenaica. (Dansk Ugeskrift, Bd. 3.)

Erindringsord til en Forelæsning over de plantegeographiske Riger. Kbh. 1833. 1½ Ark. 8. (Oversat paa Tysk i »Linnæa«, Bd. 8, og paa Fransk i »Nouvelles annales de l'histoire naturelle«, 2. Sér., t. 3.)

I »Maanedsskrift for Litteratur«, VIII, 271—75: Den botaniske Del af Recensionen over Djørups og Sommers Prøve-Forelæsninger.

Om den geographiske Underviisningsmaade. (Maanedsskrift f. Litteratur, XI, 339—55.)

Bemærkninger til en Recension af J. P. Mynster i Literatur-Tidende, 1834, S. 88—93, 101—8 (af Schouws: om den geographiske Undervisningsmaade).

Yderligere Bemærkninger angaaende naturhistorisk Underviisning i de lærde Skoler. (Dansk Ugeskrift, Bd. 4, 1834, 33—50.)

Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Handelscommis Gads Forslag om Realskolers Oprettelse. (Sammesteds.)

Indbydelse til en naturhistorisk Forening (af Schouw, Eschricht og Collin; Sammesteds, IV, 1834, 87—88).

Forverdenens Planter. (Dansk Ugeskrift, Bd. 5, 1834, 127—134.)

Fortsatte Bidrag til Planternes Historie. (Sammesteds, 137—147.)

Caffetræets Historie. (Sammesteds; 317—328.)

Alpeplanterne. (Dansk Ugeskrift, Bd. 6, 1835, 68—74.)

Naturen paa Sydhavsøerne. (Sammesteds; 133—144.)

Parrot's Reise til Bjerget Ararat. (Sammesteds; 160—69.)

Sukkerrørets Historie. (Sammesteds, 269—77.)

Europa — osv. og Olsens Atlas. 2den Udg. 1835.

Afbildninger af Dyr og Planter, efter Dictionnaire des sciences naturelles, ved J. F. Schouw og D. F. Eschricht. 11 Hefter. Kjøbenhavn 1835—44. Imp. 8., med 96 illum. Kobbertavler med Text. (Maaanedsskr. f. Litt. XV. 1836.)

Om Almanakkens Veirtabeller. (Kjøbenhavnsposten, 1835, S. 10.)

Medredaktør af de 3 første Bind af: »Have-Tidende«. Udgivet af Selskabet til Haveculturens Fremme. Kbh. 1835—37. Heri af Schouw:

Sommeren 1834. (Have-Tidende. I. 2—10).

Svar paa en anonym Skrivelse. (Sammesteds, 138.)

Lysets Indvirkning paa Planterne, (Sammesteds, 145—50.)

De vigtigste Ziirplanters geographiske Fordeling. (Sammesteds, 369—74, med Kort).

Om Isen i geographisk Henseende. (Dansk Ugeskrift, Bd. 7; 1835, 115—21.)

Etna. (Sammesteds, 196—204.)

A. Burnes's Reise fra Indien over Hindukush til Bukariet. (Sammesteds.)

Bjergvandringer i Norden og i Syden. (Dansk Ugeskrift, Bd. 8, 1836, 18—26.)

Viinrankens Historie. (Sammesteds; 224—32.)

Om fyldte Blomster. (Have-Tidende, II, 357—64.)

Bomuldsplanten og Bomulden. (Dansk Folkeblad, II, 227—30.)

Natur-Skildringer. En Række af almeenfattelige Forelæsninger. Kbh. 1837. Med 2 Kobbertavler. (Flere Artikler findes særskilt aftrykte paa forskjellige Steder, se det foregaaende.)

Erindringsord til en Forelæsning over den almindelige Plantelære. Trykt istedetfor Haandskrift for Tilhørerne. Kbh. 1837. 48 S.

Erindringsord til en Forelæsning over Naturhistoriens Grundtræk. Indeholder foruden foranstaaende 3 Ark endnu 2 Ark, som angaa Dyrene. (Har ingen Titel.)

Naturen i Nordafrika. Foredrag i den naturhistoriske Forening d. 17de Mai 1835. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. I, 1837, S. 1—9.)

Fluefangeren og Kandebæreren. (Dansk Folkeblad, III, 133—35.)

Oplysende Bemærkninger til Capitain O. N. Olsens »Physisk-geographiske Kort over Danmark«. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1838. 46 S. 12°.

Den strenge Vinter 1838. (Dansk Folkeblad, IV, 21—24.)

Tableau du climat et de la végétation de l'Italie, résultat de deux voyages en ce pays dans les années 1817—1819 et 1829—30. Vol. I. Tableau de la température et des pluies de l'Italie. Avec und Atlas de 5 cartes (par O. N. Olsen). Copenh. 1839, gr. 4. X. 214. 227 p. Understøttet af det Kgl. D. Videnskab. Selskab.

Erindringsord til . . . . den almindelige Plantelære. 2den Udg. 1839. 48 S.

Natur-Skildringer. 2den Udg. 1839. (Indeholder flere end 1ste Udg.)

Udsigt over Vejrligets Characteer i Aaret 1838 (regnet fra 1. Dec. 1837 til 1. Dec. 1838) saaledes som det havde vist sig i Kjøbenhavn. (Förhandl. vid d. af Skandinav. Naturforskare och Läkare hällna möte i Götheborg år 1839, S. 103—6.)

Observations on the climats of the portions of Europa and Africa which are situated between the equator and 60° North latitude. (The Edinburgh Journal, by Jameson, 1840.)

Naturschilderungen. Eine Reihe allgemein fasslicher Vorlesungen. Mit 2 Tafeln. 8. Kiel 1840.

[Plants characteristic of different Nations, translated by Dr. Cantor. I »Calcutta Journal of Nat. History«. I. 344—51.]

Tale i Selskabet for Efterslægten paa Stiftelsesdagen den 4de Marts 1841. Kbh. 11 Sider. 8.

Redaktør og Udgiver af: Dansk Ugeskrift. 2den Række. Bd. I—VIII. Kbh. 1842—46. Foruden de i det følgende nævnte Afhandlinger af Schouw findes oversatte eller bearbeidede: August Pyramus Decandolle. (I. 1842. 125.)

Det usynligt virkende organiske Liv. Af Ehrenberg. (I. 309—325.)

Om Naturvidenskaberne som Dannelsesmiddel af Prof. E. Fries. (III. 209.)

Sneulden (Lanosa nivalis Fries), af Prof. Unger, med Note af Schouw. (VI. 1845. 76—82 og 1 Tavle.)

Om Menneskets Forhold til Planteverdenen. Af Prof. Zuccarini. (VI. 120.)

Pampassletterne; efter Darwin. (VII. 358.)

Troldhætten (Dansk Folkekalender for 1842; S. 134—40).

Om de Pompejanske Planter. (Förhandl. vid d. skandin. Naturforskarnes 3dje möte i Stockholm 1842, S. 104—14). I Særtryk.

De Italienske Naaletræers geographiske og historiske Forhold. (Ibid. S. 617—619. — Refereret i »Flora« 1843. I. S. 18)

Anmærkninger til Necrologen over Drejer. (»Fædrelandet«, 1842. 3. Aarg., No. 1042.)

Bemærkninger i Anledning af nogle Yttringer i Justitsraad Molbechs »Det danske Videnskabernes Selskabs Historie i dets første Aarhundrede. (Dansk Ugeskrift, 2den R., Bd. 2, No. 38. - Jvfr. Molbech i No, 48 og 49.)

Misteltenen. Foredrag i den naturhistoriske Forening d. 24de Februar 1839. (Dansk Ugeskrift, 2den R., Bd. 2, No. 27, S. 8—17.)

Erindringsord til en Forelæsning over Lægeplanterne. Kbh. 1843. 97 S.

Erindringsord til . . . . d. almindelige Plantelære. 3die Udg. 1843. 53 S.

Flora Danica. Fasciculus XL. Hauniæ 1842. (De egentlige Forfattere vare S. Drejer og Vahl.)

Erindringsord til en Forelæsning over de vigtigste i Menneskelivet anvendte Planter. Kbh. 1844. 70 S.

Oversigt over de geographiske og historiske Forhold, som de italienske Lyngvæxter (Ericaceæ et Vaccinieæ) frembyde. (K. D. Vidensk. Selsk. Skr., Bd. XI, 1845, S. CIV—CX; Oversigterne for 1843, S. 109.)

Beretning om det 40de Hefte af Flora Danica (Ibid. S. CXXIV—CXXVIII. Oversigt over Forhandl. 1844, S. 9—13).

Bemærkninger over en Samling af ældre Blomstertegninger i Vandfarver fra det forrige Gottorpske Bibliothek i den kgl. Kobberstiksamling (K. D. Vid. Selsk. Skr., XI, 1845, S. CLXXX—CLXXXIII. Oversigt ov. Forhandl. 1844, S. 77—81).

Natur-Skildringer. Anden Samling. Kbh. 1845. Med 5 Tavler, hvoraf 2 kolorerede.

De italienske Naaletræers geographiske og historiske Forhold. (Det kgl. Danske Videnskab. Selsk. Afhandl., XI, 1845, p. 83—127. I Særtryk 1845, 4to med 1 Kort.) (Oversat i »Annales des sciences«, 3 Sér., t. III, p. 230—272; I Særtryk, Paris 1845. Oversat paa Tysk af D. Beilschmied i Hornschuchs Archiv skandinavischer Beiträge, 2. Bd. 1847.)

Erindringsord til . . . . d. almindelige Plantelære. 4de Udg. 1845. 56 S.

Skandinaviens Natur og Folk. Et Foredrag, holdt den 22de Nov. 1844 i det Skandinaviske Selskab. Kbh. 1845. 15 S. med 1 Kort.

Efterskrift til en Notits: Planten i Begreb med at blive Dyr af Dr. Unger (Dansk Ugeskrift, 2. R., IV. 1844. 170—74).

Formeentlige Viinstokke fundne ved Jernbaneanlægget i Holsteen. (Sammesteds, IV. 159—60).

Mangel paa Indsigt i Naturvidenskaberne hos en aandrig Skribent. (Sammesteds, V. 1844. 277—82).

En Samling af Blomstertegninger i den kongelige Kobberstiksamling (Sammesteds, V. 1844. 301—6).

Efterskrift til en Notits »Om det røde Havs Farve« (Sammesteds, VI. 1845. 11—15).

Cycas circinalis i Blomst i den botaniske Have (Sammesteds, VIII. 1846. 33—38).

Nye Zeeland (Sammesteds, VIII. No. 186—87).

Om de i Italien voxende Træer og Buske af Ege-Familien (Cupuliferæ). Oversigt ov. d. K. D. Vid. Selsk. Forhandl., 1846, 107—114.)

Om Birketræernes geographiske og historiske Forhold i Italien. (Ibid. 1847. S. 16—19.)

Om Gummi Stoffet: Gutta Percha (Ibid. S. 91.)

Erindringsord til . . . . Lægeplanterne. 2den Udg. 1847. 89 S.

Den nærværende Planteverdens Fremkomst. (Forhandl.

ved de Skand. Naturforskeres 5te Møde i Kjøbenhavn 1847. S. 119—134, trykt 1849). (Oversat i »Botaniska Notiser«, 1850, No. 1.)

Udtog af en Udsigt over de geographiske og historiske Forhold af Italiens Græsarter. (Ibid. S. 451—56. Oversat paa Tysk i Frorieps »Tagesberichte«, 1852, S. 44—48.)

Foreløbig Fortegnelse over den kjøbenhavnske botaniske Haves Planter. Indeholdende dem, der ere blevne undersøgte i Aarene 1842—1846. Med et Kort over Haven. Kbh. 1847. 180 S., st 8. 1 tab.

Dansk Tidsskrift. Udgivet og redigeret af J. F. Schouw. Bd. 1—4 og 1. Hæfte (No. 25—27) 1847—51. — Heri af Schouw:

Menneskets Indvirkning paa Naturen (I. 1847. 401—416).

Om de tidligere klimatiske Forhold i Danmark (I. 511 — 23).

Oversættelser eller Bearbejdelser i samme Tidsskr. uden Navn:

Lysforholdene i Urskove; efter Grisebach (I. 299) m. m. Endvidere:

Linnés Antegninger om »Nemesis divina«. Forkortet Oversættelse ved F. Barfod (III. 107).

Om de geographiske og historiske Forhold, som de italienske Træer af Egefamilien frembyde (Vidensk. Selsk. Skrifter, 5. R., I, 1849, S. 19—44).

De geographiske og historiske Forhold som de italienske Træer og Buske henhørende til Birkefamilien frembyde. (Sammesteds, S. 45—52.) Begge i Særtryk: Ege- og Birkefamiliens geographiske og historiske Forhold i Italien. Med 1 Kort. Kbh. 1847.

Bemærkninger over en Samling af Blomstertegninger i den kongelige Kobberstiksamling (Videnskab. Selsk. Skrifter, 5. R., Bd. II, S. 41—64). I Særtryk, Kjøbenhavn 1849. 4to.

Danmark og Toscana. Foredrag i den naturhist. Forening d. 20de Febr. 1848. (»Dansk Tidsskrift«, 2det Bd., S. 97—108.)

Prøver paa en Jordbeskrivelse. Med 3 Kort og 4 Træsnit. Kbh. 1851. 93 S., st. 8. Oversat: Proben einer Erdbeschreibung mit einer Einleitung über die geogr. Methode. Aus dem Dänischen von H. Sebald. Mit 3 Charten und 4 Holzschnitten. Berlin 1851.

Die Erde, die Pflanzen und der Mensch. Populäre Naturschilderungen von J. F. Schouw. Aus dem Dänischen unter Mitwirkung des Verfassers von H. Zeise. Mit der Biographie des Verf. von P. L. Møller und seinem Portrait nach Marstrand und 2 Tafeln. 8. Leipzig 1851. — Samme, 2te Auflage. Leipzig 1854. XV. u. 266 S., 8., m. 2 Steintaf.

Naturschilderungen. Eine Reihe gemeinverständlicher Vorträge aus dem Gebiet der Naturwissenschaften von. Prof. J. F. Schouw. Neueste und vollständigste Ausgabe. Frei nach dem Dänischen von *G. F. v. Jenssen-Tusch* *) Mit einer Lebensskizze des Verf. 2 Theile. Cassel 1854. XIV. und 496 S. 16o, und (2. Theil.) Sondershausen 1856. V und 256 S.

Naturskildringer. En Række populære Foredrag. Ny forøget Udgave. Med Forfatterens Biographie og Portrait samt 7 Tavler. Besørgede af Th. Jensen. Kjøbenh. 1856.

Manuskript behandlende en systematisk Opstilling og Beskrivelse af de danske Alger. 4o.

M. Vahls Collegium over Cryptogamisterne. 1803—4. 8vo. Manuskript.

M. E. de Beaumonts Views of the relative Age of the European Mountains, an abstract by Prof. Schouw, communicated by W. M. Westermann, Esq. (Calcutta Journal of Natural History; vol. III, p. 526—531).

Erinnerung auf eine Bemerkung des Hrr. Prof. Dove. (Poggendorffs' Annalen der Physik, XXVIII, 510—11.)

On the supposed changes in the meteorological constitution of the Earth (Brewsters Edinburgh Journal of science, VIII, No. XVI, p. 311—26.)

Udsigt over Denhams, Clappertons og Oudneys Opdagelser i Afrikas Indre, med et Landkort over det indre Afrika. (Molbechs »Nordisk Tidsskrift«, I, 261—83, 325—64.)

Lettre (de M. le Docteur Schouw) à M. le Baron de Zach (Zachs Correspondance Astronomique géographique etc. I, 88—96).

Einige Bemerkungen über die klimatischen Verhältnisse des tropischen Afrikas (Berghaus's Annalen der Erd- und Völkerkunde).

Jakob Hornemann Bredsdorff.

F. $\frac{3}{3}$ 1790 i Vesterskjerninge. Student 1809 fra Nykjøbing. $\frac{23}{7}$ 1814 Cand. theol.; $\frac{30}{1}$ 1817 disputerede for filosof. Doktorgrad; opholdt sig i Tyskland, Frankrig, Schweitz 1817—19. Adjunkt i Roskilde $\frac{13}{11}$ 1819—$\frac{18}{9}$ 1821. 1822 Assistent ved d. Kgl. Natural-Museum. 1823 Lector i Mineralogi ved Kjöbenhavns

---

*) Georg Friedrich v. Jenssen-Tusch. F. i Kotzenbüll i Eiderstedt $\frac{28}{10}$ 1789. Sekondlieutenant 1807. Afgaat som Kaptain 1833. Major 1837. Postmester i Tønning 1843—47. Oberstlieutenant 1848.

Universitet. 1828 Lector i Mineralogi og Botanik i Sorø. † i Skjerninge $\frac{16}{6}$ 1841.

De regulis in classificatione rerum naturalium observandis commentatio. Dissertatio inauguralis. Hafn. 1817. 8. 69 p.

Aarhuus Amt. Beskrevet, efter Opfordring fra det Kongelige Landhuusholdningsselskab. Kjøbenh. 1827. 8o.

Haandbog ved botaniske Excursioner i Egnen om Sorøe. Hefte I—II. Indbydelsesskrift. Kbh. 1834—35. 4o. (Anmeldt i Dansk Litt. Tid. 1836. 193—98. Antikritik i Anledning heraf. Ibid. 1836. S. 257—64.)

Om Vanskelighederne ved Planternes naturlige Classification. (Blandinger fra Sorø, 7de Hefte, S. 28—48.)

Om vore almindelige Sædarters oprindelige Hjem, Udtog af en Afhandling af H. F. Link, med Anmærkninger. (Ibid. S. 60—72.)

Nogle Udsættelser ved Reichenbachs Plantesystem (Krøyers Naturhist. Tidssk., III, S. 307—314.)

Elenchus familiarum regni vegetabilis, adjectis earum divisionumque superiorum notis contractis. Othiniæ, 1841. 8.

Christian David Gebauer.

F. 1777 i Schlesien. Kunstner. Professor. † Aarhus 1831.

Afbildninger til Naturhistorien i 20 illumin. og sorte Kobbere (832 Fig.), tegnede ved C. D. Gebauer. Med dansk og latinsk Nomenklatur. Til Brug ved Underviisning. Kbh. 1818.

Hans Christian Lyngbye.

F. $\frac{29}{6}$ 1782 i Blendstrup (Lindenborg). Student 1802. Derefter Huslærer i Vendsyssel. Theolog. Kandidat $\frac{10}{1}$ 1812. Huslærer paa Hofmansgave. Rejse til Norge 1816 sammen med Hofman Bang. 1817 Universitetets Guldmedaille. Rejse paa egen Bekostning til Færøerne 1817. 1818 Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille. $\frac{28}{5}$ 1819—1827 Præst i Gjesing og Nørager (Aarhus Stift). $\frac{21}{3}$ 1827—1837 Præst i Søborg og Gilleleje. $\frac{15}{12}$ 1826 Medlem af d. kgl. danske Vid. Selsk. † $\frac{18}{5}$ 1837. (*Lyngbyea* Ag.)

Tentamen hydrophytologiæ Daniæ, continens omnia Hydrophyta cryptogama Daniæ, Holsatiæ, Færoeæ, Islandiae, Groenlandiæ hucusque cognita, systematice disposita, descripta et iconibus illustrata, adjectis simul speciebus Norvegicis. Opus praemio ab universitate regia Hafniensi ornatum et sumtu regio editum. Cum tabulis æneis LXX. Hafniæ 1819. 4to.

Observationes Hierobotanicæ, quibus plantae sacri codicis ad mentem optimorum interpretum illustrantur. Fascicul. I.

(Videnskabelige Forhandl. ved Fyens Stifts Landemode 1819. Bd. II. S. 24—84.)

Om Tørvens Reproduction. (Halds Beskrivelse over Randers Amt. S. 172—175.)

Efterretning om Hr. Gaillons mikroskopiske og physiologiske Undersøgelser med Conferva comoides Dillw. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskr. f. Naturvidenskaberne, IV, 1826, S. 36—59.)

Bidrag til »Flora Danica«.

Rariora Codana. Opusculi posthumi pars. (Videnskabel. Meddel. fra d. naturh. Foren., 1879—80. S. 215—230; udg. af Eug. Warming.)

Zoologiske Manuskripter af Lyngby (Rariora Codona; Animalia) findes paa Universitetets Zool. Museum.

Botaniske Manuskripter ejes af Etatsraad Hofman Bang, f. Ex.: Mine formentlige Tanker over Legationsraad, Consul Schousboes i Marokko ved Brev dat. Tanger d. 19. Aug. 1822 tilsendte Alger, dat. Gjesing d. 30. Mai 1825. — Fortegnelse over Lyngbyes Algesamling. — Min Formening om de i Herr. Hofman (Bangs) Brev af 20. Marts 1829 sendte Baltiske Alger.

Christian Ferdinand Simonsen.

F. i Kjøbenhavn. Student 1802. Læge til 1820. Levede senere i Kjøbenhavn.

Sammenligning imellem Planterne og Dyrene. Kbh. 1820.

Peder Jungersen Estrup.

F. i Randers 1791. Medicinsk Embedsexamen 1819. † 1830.

Oekonomisk Plantelære til Brug for Skoler. Kjøbenhavn 1820. 8.

H. Beck.

(Handelsgartner i Aalborg?)

Fortegnelse over Planter med tydelige Blomster fundne vildvoxende i Egnen om Aalborg. 1820. 4. (Manuskript i Botan. Haves Bibliothek.)

Peter Wogelius Deinboll.

F. i Kjobenhavn 1783. Cand. theol. ved Christiania Universitet 1815. Præst i Norge. Fandt mange nye Planter i Norge. (*Deinbollia* Schum.).

Naturvidenskabelige Efterretninger fra Vadsøe i Finmarken, af et Brev til en Ven i Christiania. Novbr. 1818. (Den norske Rigstidende. Aarg. 5. No. 15—16. 1819. Fol.)

Udtog af et Brev fra Provst Deinboll i Finmarken. (Tidsskr. f. Naturvidensk. 1822. I. 123—26.)

[Søren Christian Sommerfeldt.]

F. i Agershus Stift i Norge $\frac{9}{4}$ 1794. 1812 Student ved Kjøbenhavns Universitet. Elev af Hornemann. 1816 Cand. theol. ved Kristiania Universitet. Fra 1818 Præst i Salten i Nordlandene, senere i Asker og i Ringebo. † $\frac{28}{12}$ 1838. (*Sommerfeldtia* Less.)

Physisk-Ekonomisk Beskrivelse over Saltdalens Præstegjæld i Nordlandene. (Kgl. Norske Vidensk.-Selsk. Skr., 2. Bd., 2. H.; Throndhjem 1824. 4. 148 p. Planteriget p. 38—81.)

Om den røde Sne eller Sphærula nivalis Sommerf., Uredo nivalis auct. (Magaz. f. Naturvid. 1824. 249—53.

Cenangium diffusum, Physarum vernum, Circinotrichum rufum, opdagede og beskrevne. (Magaz. f. Naturvidensk. VIII, 1827, H. 1, 170—73.

Bemærkninger paa en botanisk Excursion til Bergens Stift. (Magaz. f. Naturvidensk., 1827, H. 3; 1828, H. 1.)

Beskrivelse over to mindre bekjendte grønlandske Planter, Lychnis triflora og Draba oblongata. (Norsk Mag. f. Naturvidensk. 1824. 1. B., 150—54.)

Lichenologiske Bidrag (Vetenskaps-Akademiens Handlingar, 1823)

Tre nye cryptogame Planter, opdagede og beskrevne. (Magaz. f. Naturv. VII, 1826, p. 295—99) (Tremella erecta, Exidia lobata & Stemonitis arcyrioides).

Supplementum floræ Lapponicæ quam edidit Dr. G. Wahlenberg. Christianiae 1826. 8. XII. 331. 3 tab. col.

Bemærkninger ved Supplementum Floræ Lapponicæ. (Magaz. f. Naturvidensk., 1827, H. 1, p. 163—166.)

Aspidium crenatum, en ny art Ormbunke från Norge. (Vetenskaps-Akademiens Handl., 1834; ogsaa i Magaz. f. Naturvidensk., 12. B., H. 1.)

Glyceria norvegica Sommerf. og Agrostis svaveolens Blytt; beskrefne. (Vetenskaps-Akademiens Handlingar, 1837, 4 Sid.)

Bidrag til Spitsbergens og Beeren-Ejlands Flora efter Herbarier medbragte af Keilhau. (Magaz. f. Naturvidensk., 2. R., Bd. 1, H. 2.)

D. B. de Gebhard.

Dissertatio inaug. sistens analysin chemicam radicis Filicis maris. Kiliæ 1821. 3.

Jens Stephan Heger.

F. i Kjøbenhavn 1769. Skuespiller 1796—1817. † i Kjøbenhavn 1855.

Det Vigtigste af Naturlæren og Naturhistorien for Ungdommen. Til Brug ved den første Undervisning. 5. mege forøgede og forbedrede Oplag. Kbh. 1822.

Herbarium pharmaceuticum eller Afbildninger til Prof. Schumachers og Herholdts Fortegnelse paa officinelle Lægemidler af Planteriget, som voxe vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater. Kbh. 1825. Med 8vo., med 141 illum. Kobb.

Afbildninger, i Særdeleshed af de vigtigste vildtvoxende Giftplanter, med Beskrivelse over deres Virkninger paa Mennesket og Dyr. Kbh. 1827. Med. 8, med 40 illum. Kobb.

Afbildninger af danske oeconomiske Planter, med Beskrivelse over deres Egenskaber og Anvendelse. I systematisk Orden efter Hornemanns danske oeconomiske Plantelære. 1.—3. Del. 1828—1831—35. Med. 8. med 288 illum. Kobb.

Peder Eggert Benzon.

F. i Vestenskov paa Lolland 1788. Cand. pharm. 1814. Rejste til St. Croix 1816 som Bestyrer af Apotheket i Christianssted; kjøbte dette 1824. Assessor pharm. Vendte tilbage til Danmark 1848. † 1848 i Kjøbenhavn. (*Benzonia* Schumacher).

Om den vestindiske Salop, dens Dyrkning, Tilberedelse og almindelige Egenskaber. (Ørsted, Hornemann og Reinhardts Tidsskrift f. Naturvidenskaberne, II, 1823, S. 158—172; aftrykt forskjellige andre Steder).

Johan Arndt Dyssel.

F. 1798 i Østofte paa Lolland. Student 1815. Amanuensis hos H. C. Ørsted. Lærer ved den militære Højskole. Professor. † 1846.

Udsigt over Plante- og Dyr-Chemiens Fremskridt i de senere Aar, af Berzelius. Oversat af J. A. Dyssel. (Tidsskr. f. Naturvidensk. II. 1823. 271—328.)

Axel Møller Mørch.

F. 1797 paa St. Thomas. Student 1813. Cand. jur. 1817. Universitetets Guldmedaille 1820 for Prisopgaven: »Postulatur generis Jungermanniae Monographia, species indigenas, diagnosibus loculentis et descriptionibus completis illustratas complectens, adjectis simul rectis synonymis, locis natalibus, bonarumque iconum citationibus. Rejse til Island 1820. Justitsraad 1850. † som Byskriver i Svendborg.

Efterretninger om nogle islandske Planter. I Th. Gliemanns »Geographische Beschreibung von Island«. Altona 1824, S. 136—149.

Bidrag til Flora Danica.

Oluf Nicolay Olsen.

Oberst i Generalstaben. † 1848.

Plantegeographisk Atlas (til J. F. Schouws Plantegeographie). Kbh. 1824. Fol.

Ernst Ferdinand Nolte.

F. i Hamborg $\frac{24}{12}$ 1791. Professor botanices i Kiel. † i Kiel d. $\frac{15}{2}$ 1875. (*Noltea* Rchb.)

Botanische Bemerkungen über Stratiotes und Sagittaria. M. 2 Kupf. Kopenh. 1825. 4. 44 p., 2 tab.

Novitiæ Floræ Holsaticæ sive supplementum alterum Primitiarum Floræ Holsaticæ H. G. Weberi. Kilonii 1826. 8. XXIV. 82 p.

Beantwortung der Anfrage über die Abstammung einiger Pflanzennamen in Flora 1847, No. 8 (Flora 1847. 297—98).

[L. F. Ecklon.]

F. i Aabenraa. Rejste til Cap. (*Ecklonia* Hornem.)

Ecklon et Zeyher, Enumeratio plantarum Africæ australis extratropicæ. Hamb. 1835—36. 8.

Hans Fortegnelse over Coronariæ og Ensatæ, udgiven af Dr. Studel i Eslingen, 1837. 8.

Fredrik Thaarup.

F. 1766 i Kjøbenhavn. † 1845 (se Ersl. Forf.-Lex. III. 312).

Bidrag til det kjøbenhavnske Universitets botaniske Haves Historie, og nogle Efterretninger om sammes nærværende Forfatning med Notizer til Botanikens Historie i Danmark. (»Telegraphen«. Kbh. 1826. 8.

Botanikeren Jens Wilken Horneman's Levnet. (Genealogisk og biographisk Archiv. 1ste Bd. 1842, og i Særtryk. 8.)

Ernst Fr. Hansen.

Anleitung zur Kenntnisz der einheimischen Gräser, so wie zu deren Anbau, Saamengewinnung und Benutzung als Futterpflanzen, zunächst für die Landwirthe der Herzogth. Schleswig, Holstein und Lauenburg, gesammelt und nach Mertens und Koch bestimmt und beschrieben. Nebst einem Herbarium mit 65 Arten getrockneter Gräser. 8. Plön 1827. (Dansk Litt.-Tid. 1829. 321—27.)

L. Hansen.

Skolelærer.

Herbarium der Schleswig-Holst.-Lauenb.-Flora. Semicenturiæ 1—3 (Maanedsskr. f. Litt. XII. 1834).

Oluf Nicolai Christopher Schlichtkrull.

F. i Kjøbenhavn $\frac{31}{9}$ 1801. Cand. pharm. 1821. Student 1828. † $\frac{2}{10}$ 1831.

De mutationibus vegetationis Daniæ. 1828. 4. Manuskript i Bot. Haves Bibl.

De officinelle Planter ordnede efter de Candolles naturlige Plantesystem, tilligemed de vigtigste Characterer paa disse Planters Familier. Kbh. 1832. 59 S. 8.

Joh. Heinrich Christfried Dau.

F. 1790 i Altona. Privatiserende Lærd. † i Kjøbenhavn 1831.

Bericht über die Torfmoore Seelands nach einer im Herbste 1828 deshalb unternommenen Reise. Für Deutsche enthaltend: wichtige Zusätze, neue Aufklärungen und bestimmtere Beweise zu seinem Handbuche über den Torf. Kopenh. u. Leipzig 1829. 8.

Oddur Jönsson Hjaltelin.

F. paa Island (Kálfafell) $\frac{12}{7}$ 1782. Læge paa Island. † Bjamarhavn $\frac{12}{5}$ 1840.

Islenzk Grasafraedi. Útgefin ad Tilhlutun hins islenzka bókmentafélags. Kpmh. 1830. 8. 379 p.

Leopold Meyer.

De Fuco vesiculoso atque de Jodo quædam, quod continet. Kiliae 1830. 4. 15 p.

Ludvig Meyer.

F. i Brunsvig 1780. †, som Kontorchef under Statsgjælds-Direktionen.

Lehrbuch der Botanik von C. A. Agardh. 1ste Abtheilung: Organographie. — Ogsaa med Titelen: Organographie der Pflanzen von C. A. Agardh. Mit einer Vorrede von J. W. Hornemann. Aus dem Schwedischen übersetzt. Mit 4 Kupfertaf. Kopenhagen 1831.

Jens Hansen Smidth.

F. i Kjøbenhavn 1769. Student 1787. Præst. Titulær Professor. † 1847.

Arboretum scandinavicum. Hefte 1. Kbh. 1831. 12 160 p.

Artikler i »Have-Tidende« 1835, 1839.

Joachim Otto Voigt.

F. i Nordborg (Als) $\frac{22}{3}$ 1798. Student 1816 (fra Kolding). 1822 Examen ved d. kirurg, Akademi. 1826 Læge i Frederiksnagore (Bengalen). 1834 Superintendent for den botaniske Have i Serampore. † $\frac{22}{6}$ 1843 i London paa Hjemrejsen til Danmark.

Levnetsbeskrivelse af Dr. Carey, Stifter af den botaniske Have i Serampore. (Krøyers Naturhist. Tidsskr., I, S. 233—242.)

Catalog over Planterne i den botaniske Have i Serampore. 1836. 4o. (Manuskript i Botan. Haves Bibl.)

Nogle botaniske Nyheder fra Ostindien. (Af et Brev fra Dr. Voigt i Frederiksnagor til Etatsraad Hornemann,) (Krøyers naturhist. Tidsskr., II, S. 269—273).

Hortus suburbanus Calcuttensis. A Catalogue of the Plants which have been cultivated in the Hon. East India Compagnys botanical garden, Calcutta, and in the Serampore botanical garden (1786 and 1800—1841). Printed under the superintendence of W. Griffith. Calcutta, 1845. Med. 8. XXIX, 745, LXVIII p. (Heri hans Biografi af hans Enke).

Niels Christian Nyborg Lassen.

F. 1812 i Odense. Student 1831. Lærer i Naturhistorie, fra 1839 af ved Aarhus videnskabelige Realskole. Fra 1856 ved Roskilde. † i Roskilde $\frac{26}{4}$ 1857.

Grundtræk af Dyr- og Planteriget. Kjøbenhavn 1834.

Oversigt over de danske phanerogame Planter efter Sexualsystemet, nærmest til Brug for Eleverne af Aarhus Realskole ved praktiske Øvelser. 1ste Afd. Slægter (72 S. i 8vo.). Aarhus 1841 (i Indbydelsesskrift til d. offentlige Examen i den videnskabelige Realskole i Aarhus i Mai 1841).

Erik Christian Werlauff.

F. i Kjøbenhavn 1781. Bibliothekar ved det Kgl. Bibliothek. Professor.

Biographiske Efterretninger om Botanikeren Frands Mygind. (Herholdt og Mansas Samlinger til den danske Medicinalhistorie. Kbh. 1834. 8.)

Udsigt over Kjøbenhavns Universitets-Bygnings Historie. 1836.

Morten Christian Hempel.

Bogtrykker i Odense.

Flora eller almeennyttig Haandbog for Blomsteryndere. Udarbejdet tildeels efter nyere tydske Skrifter. Odense 1834. 8.

Johan Ernst Christian Walter.

Portraitmaler og Kobberstikker. Opsynsmand ved det Kgl. Billedgalleri.

Flora eller Pragtblomster i colorerede Afbildninger (med dansk og tysk Text). Hæfte 1—36. Kbh. 1835—42. Fol.

Blomster-Museum eller colorerede Afbildninger af de skjønneste Blomster og Siirplanter, med tydsk og dansk Beskrivelse. Hæfte I—II. Kbh. 1838—41. St. 8.

Peter Wilhelm Lund.

F. $\frac{14}{6}$ 1801 i Kjøbenhavn. Student 1818. Fra 1825—1829 i Brasilien (Provinsen Rio de Janeiro). 1829—1831 paa Rejser i Tyskland, Italien og Frankrig til Dels sammen med J. F. Schouw. Medlem af d. Kgl. Danske Vid. Selsk. $\frac{22}{4}$ 1831. 1832 i Kjøbenhavn. 1833—35 paa Rejse gjennem de brasilianske Provinser Rio de Janeiro, São Paulo og Minas geraës. Bosat i Lagoa Sauta fra 1835. † $\frac{25}{5}$ 1880.

Brev til Professor Schouw, dateret Rio Janeiro, d. 31te Januar 1826. (I Tidsskrift f. Naturvidenskaberne, Bd. V, S. 90—103.)

Udtog af et Brev, dateret Rio Janeiro d. 3. Juli 1826. (Ibid. S. 104—7.)

Iagttagelser paa hans anden brasilianske Reise. (I »Det Kgl. Danske Vid. Selsk. Afhandl.« VI, S. LVI—LVIII, LXXXI, CXII.)

Bemærkninger over de almindelige Vej- og Ukrudtsplanter i Brasilien. Udtog af et Brev til J. W. Hornemann (I Krøyers »Naturhist. Tidsskrift«, Bd. II, S. 53—67.)

Brev fra Brasilien. (I Schouws »Dansk Ugeskrift«, Bd. VII, S. 153—63.)

Bemærkninger over Vegetationen paa de indre Højsletter af Brasilien, især i plantehistorisk Henseende. I det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs naturvidensk. og mathem. Afhandl. VI. D, S. 145—88 (Udtog ibid. S. LXXX—LXXXIV og i Have-Tid. IV, 547—554).

Peter Clausen

(i Brasilien kaldt Pedro Claudio eller Pedro Dinamarquez). F. i Kjøbenhavn. Kom til Rio de Janeiro i den 1ste Kejsers Tid.

Blev menig Soldat; afskedigedes. Levede derpaa som Bissekræmmer. Gjorde Tjeneste som Spion under Krigen med den argentinske Republik. Levede senere som Kjøbmand i Cachoeira do Campo. Kjøbte derpaa en Facenda, Porteirinhas, ved Curvello, hvor Lund og Riedel 1835 gjorde Bekjendtskab med ham. Derefter blev han naturhistorisk Samler, især af Planter og fossile Dyreben fra Kalkstenshulerne, og fik Forbindelse med Musæerne i Paris og London. 1843 ledsagede han den store Castelnauske Expedition et Stykke i alt Fald fra Rio de Janeiro til Sabará. Kom senere til Europa. Var en Tid sindssyg og døde i Armod paa et Hospital eller en Fattigstiftelse i London for omtrent en Snes Aar siden. Han har i Brüsseler Akademiets Skrifter publiceret noget om Minas geraës Geologi, og hans botaniske Samlinger findes repræsenterede i de fleste større Herbarier.

L. P. Larsen.

F. i Danmark. Gartner i Finland.

Om nogle Træer og Buske, som deels uden Dække, deels med et Dække af Granris, have udholdt en Kulde, hvor Qviksølvet frøs. (Havetidende, Bd. II, 1836, S. 217—226.)

Moritz Ludvig Born.

Berejste Island 1815—19. Capitain.

Bemærkninger om Ager- og Skovdyrkning paa Island. (Dansk Ugeskrift. VII, Nr. 177—178.)

Islandica findes ogsaa i Blandinger fra Sorø, 8. Hæfte 1836.

[Daniel Frederik Eschricht.]

F. i Kjøbenhavn $\frac{18}{3}$ 1798. Professor i Medicin ved Universitetet.

Über Diceras. (Müllers »Archiv« 1841. 437—38.)

Sammen med Schouw: Afbildninger af Dyr og Planter etc. Kbh. 1835—41. 56 Tavler m. Text.

Otto Josias Nicolai Mørch.

F. 1799 i Aalborg. Gartner-Examen 1820. Ophold i Holland i 3 Aar, og Rejse til Nord-Tyskland 1835. Gartner ved d. botan. Have i Lund og ved d. botan. Have i Kjøbenhavn (1829—1842). † $\frac{25}{7}$ 1842.

Einige Bemerkungen über den Einfluss des Sonnenlichts auf die Pflanzen, mit Rüchsicht auf 'die Pflegung derselben. (I »Allgem. Gartenzeitung«, 1835, S. 217.)

Efterretning om den amerikanske Agave, Agave americana Linné, eller som den almindeligen kaldes den hundredaarige Aloe, i Anledning af et Exemplar, som forevises blomstrende her. Kjøbenh. 1836. 8.

Kort Anviisning til paa en let fattelig Maade at ordne Træer, Buske og nrteagtige Planter, som hos os kunne lykkes i Friland, efter Havekonstens Regler og forskiellige Fordringer. Kjøbenh. 1838. 8.

Catalogus plantarum horti botanici Hafniensis. Hafniæ 1839. 8. 102 p. Supplementum hertil 1840. 8. 12 p.

Til »Have-Tidende« meddelte han en Mængde gartneriske Bidrag, fra 1835—1841, blandt andet:

Om nye Planter, der første Gang have blomstret i den botaniske Have i Kjøbenhavn i Aaret 1834. (I, 65—76. III, 10—25).

Om nye Kjøkkenurter (Ibid. 91, 158, 171, 189.)

Nogle Bemærkninger angaaende eenaarige Planters Dyrkning. (Ibid. 353).

Nye Siirplanter, der første Gang have blomstret i den botaniske Have i Kjøbenhavn i Aarene 1837—40. (VII. 1841. 9—12.)

Siirplanter, som 1841 første Gang have blomstret i den botaniske Have. (VIII, 1842, 6.)

Have-Tidende.

Udgivet af Selskabet til Haveculturens Fremme. Redig. af P. D. Feilberg, O. J. N. Mørch, J. P. Petersen, J. F. Schouw. Bd. 1—3, 1735—37, — Bd. 4, 1838 af Feilberg og Mørch. Bd. 5—6, 1839—41 af Dahlerup, Feilberg, Henningsen og Mørch, Bd. 7, 1841 af Dahlerup, S. Drejer, Henningsen og Mørch. Bd. 8—9, 1842—43 af Dahlerup, Rothe og A. S. Ørsted.

Heri mange Bidrag af Udgiverne, o. a. — Oversatte Ting f. Ex. Schübler, Om den Temperatur, som forskjellige Træer og Buskarter ere istand til at udholde i Tydsklands Clima. I. 98.

Om Begreberne Art, Underart osv., af A. Dietrich, VI. 303.

Vegetationen og Havevæsenet paa Christiansø. VII. 337—44.

Om Podeqvistens Indvirkning paa Stammen og omvendt. VII. 345—47.

Plantelivets Perioder (VIII. 290—97).

Om Temperaturen med Hensyn til Planternes Livsfunktioner (VIII. 387—410)

Planternes Sjæl. Af Martius. IX. 35—46, 115—27.

Af **P. D. Feilberg***) findes f. Ex. i Bd I:
Bidrag til Georginens Historie, S. 12. — Om Blomsternes kunstige Befrugtning, S. 26, og en Mængde andre Artikler i dette og de følgende Bind. — Erfaringer i Anledning af den Skade Vinteren 1837 til 1838 foraarsagede paa Træer og Buske. VI. 387 og 435.

Henrik Nikolai Krøyer.

F. i Kjøbenhavn $^{22}_{3}$ 1799. Zoolog. Professor. † 1870,

Grundtræk til Vejledning ved naturhistorisk Undervisning. Kbh. 1833. (Anm. i Maanedsskr. f. Litt. Bd. XVIII.)
Naturhistorisk Lærebog for de første Begyndere. Kbh. 1834. 2. Udg. 1839. 3. Udg. 1842.

Salomon Thomas Nicolai Drejer.

F. i Eveldrup ved Viborg $^{15}_{2}$ 1813. Student fra Viborg 1833. Konstit. Docent 1838, 1840, 1841. 1839 Docent ved Veterinær-Skolen. Disputerede for Magistergraden $^{15}_{7}$ 1840. Udgiver af Flora Danica fra 1841—42. † 29 Aar gammel $^{21}_{4}$ 1842 (Forgiftning ved Snustobak). (*Drejera* Nees.)

Anmeldelse af Bredsdorffs Haandbog ved botaniske Excursioner i Egnen om Sorø (Maanedsskr. f. Literatur, XVI. 443—84. Dagen 1836, No. 291. Litt. T. 1836, No. 13. 193—98. 257).

Anviisning til at kjende de danske Foderurter. Efter Wahlbergs »Anvisning till svenska foderväxternes kännedom«, oversat og bearbejdet. Udg. af det kgl. Landhuusholdningsselskab. Kjøbenhavn 1837. (Anm. i Maanedsskr. f. Litt. 1838. Bd. 19).

Botaniske Bidrag. I. Scirpus palustris L. og S. uniglumis Lk. II. Polygala. III. Euphrasia officinalis L. (Krøyers Tidsskr. I. S. 217—232. — Anm. i Linnæa, XI, 5, S. 153.)

Bemærkninger om Slægten Polygonum. (Ibid. S. 345—350.)

Notice om Stellaria graminea L. (Ibid. 350—352.)

Botaniske Noticer af Lector Blytt i Christiania (Uddrag ved Dreyer). (Ibid. S. 353—357.)

[Paralleler mellem Pattedyr og Fugle. (Schouws Dansk Ugeskrift, VII, 371—89).]

Flora excursoria Hafniensis. Scripsit S. T. N. Drejer.

---

*) Peter Diderich Feilberg, f, 1804 i Kjøbenhavn. Student fra Borgerdydskolen 1823. Fra 1830 ansat i Nationalbanken. †.

Hafniæ 1838. 339 S. 12o. (Se Maan. f. Litt., Bd. 20, 1838, 373–405.)

Fortegnelse paa endeel nye eller sjeldne Planter, som i de sidste Aar ere fundne i Danmark. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. II, S. 176—191.)

Bemærkninger om nogle Arter af Lathyrus. (Ibid. S. 282—295.)

Floristisk Udbytte fra Aaret 1838. (Ibid. S. 416—431.)

Dr. Springs Udvikling af de systematiske Eenheders Begreb og deres Anvendelse. Kort fremstillet af . . . (Krøyers Naturh. Tidsskr. II. S. 437—463.)

Lærebog i den botaniske Terminologi og Systemlære. Af S. Drejer, korresponderende Medlem af det kongelige botaniske Selskab i Regensburg. Kjøbenhavn 1839. XXII og 413 S.

Om Havrens Forvandling til Rug. (Halds Tidsskr. f. Landoekonomie. Ny Række. I, 1839, 175—80.)

Bekjendtgjørelse fra botanisk Docent S. Drejer, angaaende en Plante-Samling som Supplement til »Anviisningen til at kjende de danske Foderurter«. (Ibid. II. 1840, 324—29.)

Om de Sygdomme, hvoraf Hveden har lidt i indeværende Aar, en Betænkning afgiven til det kgl. Landhuusholdningsselskab af S. Drejer og F. Liebman. (Halds Tidsskrift for Landoecon., Ny R., Bd. II. S. 509—16, med 1 Tavle.)

Recension af A. S. Ørsteds »Planterigets Naturhistorie« (Petersens Tidsskr. f. Literatur og Kritik, Bd. IV, S. 107—42.)

Duplik af Drejer til Ørsteds »Bemærkninger, en Artikritik«, 6 S., fulgte med samme Bind.

Svar paa Forsvaret for Hr. Ørsteds: Planterigets Naturhistorie, i »Dagen«, No. 50 og 51. Kbh. 1839. (»Kjøbenhavnsposten«, 13. Aarg., No. 65 og 66. Marts 1839.)

Om Planternes Sygdomme, med Angivelse af deres Aarsager, Helbredelse og Forebyggelse, og om nogle for Planterne skadelige Dyr og deres Ødelæggelse. En Haandbog for Landmænd, Gartnere, Haveelskere og Forstmænd af Dr. A. F. Wiegmann, Professor i Brunsvig. Oversat af S. Drejer. Udgiven af det kongelige Landhuusholdningsselskab. Med 1 Kobbertavle. Kjøbenhavn 1839. 197 S. t. 6, 8vo.

De nordiske Naturforskeres og Lægers Forsamling i Gothenborg. (Dansk Folkeblad, Aarg. 5, No. 27, S. 105—7.)

Forsamlingen i Gothenborg. (Barfods »Brage og Idun«. Bd. III, S. 23—28.)

Planternes Metamorphose. Fire Forelæsninger af K. Fr. Ph. v. Martius. Oversat. Kjøbenhavn 1840.

Elementa phyllologiae. Dissertatio inanguralis botanica. Auct. Salom. Th. N. Drejer. Hauniæ 1840, 75 pag. 8vo.

Compendium i den medicinske Botanik. Kjøbenhavn 1840. 8. VIII. 100 p.

Lærebog i Naturhistorien, for Skoler. Af S. Drejer (Lærer i Zoologi og Botanik i Efterslægtsselskabets Realskole og i det von Westenske Institut) og P. Bramsen. Kbh. 1840. X og (Plante- og Mineralriget), 227 S.

Om den naturhistoriske Undervisning. I »Fædrelandet«, I, Decemb. 1840, No. 368. 369. II, Jan. 1841, No. 390, 392, 394.

Kortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik, til Brug for Skoler, af P. Bramsen og S. Drejer. (Kjøbenh. 1841. 2den Udgave 1846. Det botaniske ved Steenstrup.)

Om Bierne (Dansk Folkekalender, 1841, S. 141 flg.)

Nogle Bemærkninger om den botaniske Nomenklatur. (Havetidende, udg. af Selsk. t. Haveculturens Fremme. Bd. 7, 1841, S. 1—6.)

Van Mons Theorie (Ibid. S. 193—205.)

Plantens Levnetsløb. (Ibid. S. 433—40, 481—92, 529—40 og Bd. 8, S. 49—67, 97—108.)

Recension over C. L. Strøms naturhistoriske Læsebog. (»Fædrelandet«, 1841, No. 673, 687; jvfr. »Dagen« 1841, No. 245.)

Nogle Bidrag til den danske Flora. (Krøyers Naturhist. Tidsskr., III, S. 409—422.)

Revisio critica Caricum borealium in terris sub imperio Danico jacentibus inventarum; auct. S. Drejer, Artium Magister; (Krøyers Naturhist. Tidsskr., III, S. 423—480. — Særskilt aftrykt: Hauniæ 1841).

Endnu et Par Bidrag til den danske Flora. Ibid. S. 496—498.

Lidt om Podning (Dansk Folkekalender, 1842, S. 140—49.)

Critiske Bemærkninger om nogle danske Orchideer. (Krøyers Naturhist. Tidsskr., IV. 1842—43, S. 45—70.)

Et Par Bemærkninger ved Synonymien i min Revisio critica Caricum borealium; af Magister S. Drejer. (Lindbloms Botaniska Notiser, 1842, S. 27—31.)

Om de skandinaviske Arter af Corydalis med knollet Rod (Fumaria bulbosa Linn., Slægten Bulbocapnos Bernh.). (Ibid. S. 33—43, dateret Marts 1842.)

Medredaktør af »Have-Tidende«, 8de Bd., 1842 (fra Jan.—April). Heri: Plantens Levnetsløb, S. 49—68, 97—108.

Andel i »Flora Danica«, Fasc. LX. Haun. 1843. Fol.

(Heri 19 Tavler af Drejer, 22 paabegyndte af Drejer, fuldførte af Vahl) og Bidrag i Fascic. LXI, 1845.

Anviisning til at kjende de danske Foderurter. Med 2 Tabeller. 2den Udgave besørget af Joh. Lange. Udg. af d. Kgl. Landhuusholdningsselskab. Kbh. 1843.

Samme. 3die Udg. ved samme. Kbh. 1847.

Symbolæ caricologicæ ad synonymiam Caricum extricandam stabiliendamque et affinitates naturales eruendas. Adjectæ sunt tabulæ æneæ XVII (et lithogr. III). Opus posthumum ab Academia scientiarum Danica editum. Fol. Hafniæ et Lipsiæ 1844. 37 p., 3 Schemata, 17 tab.

Kortfattet Lærebog osv. 2den forøgede Udgave 1846. (Ben botaniske Del gjennemset af Jap. Steenstrup.) Heraf 3die Udg. 1849, 4de 1855.

[Necrolog over Salomon Thomas Nicolai Drejer. 4o. Fædrelandet. 3. Aarg. No. 1037, 1042.]

Bernhard Casper Kamphøvener.

F. $\frac{10}{5}$ 1813 i Kjøge. Student 1831. Docent i Forstbotanik 1837, 1839 og 1840. Paa Rejser i Udlandet 1839 (sammen med F. M. Liebman i V.- og Ø.-Gothland), 1840 (sammen med Elias Fries i Skaane og Halland), 1842—44 (Syd-Europa). Forstdocent 1844—45 og tillige 1844 Lærer ved Metropolitanskolen. Rejse i Norge 1844. Fra 1845—46 Botaniker paa Galatheaexpeditionen. Rejste fra Kalkutta hjem over Bombay, Suez og Grækenland; naaede Kjøge d. 26 Juni 1845. † af Brystsyge d. 20. Juli 1846.

Om Examen for Gartnere. Uddrag af Examens-Commissionens Protocol. (Have-Tidende, III, 1837, S. 563—75.)

Erindringsord til en Forelæsning over Forstbotanik. Kbhavn 1839.

Erindringsord til et Foredrag over Planternes naturlige Familier med Hensyn til Forstvæxterne. Kbh. 1840. 8.

Det kongelige Rentekammer og Forstinstitutet. (»Fædrelandet«, 1840, No. 363, 365, og 1841, No. 418, 442. Berlingske Tidende, 1840, No. 302.)

Fortegnelse over de Træer og Buske i det forstbotaniske Anlæg i Charlottenlund, som ere forsynede med Navne. Kbh. 1845. 22 S. 8vo.

Delagtighed i »Uddrag af de paa Nicobarøerne i Foraaret 1846 anstillede Undersøgelser. Trykt som Manuscript.« (Optr. i »Nyt Archiv for Søvæsen«; 2. R., I, 1846. S. 349—78 og 449—76.)

(Fortsættes.)

STUDIER TIL GRØNLANDS FLORA.

AF

JOH. LANGE.

Førend den af mig udarbejdede og af Commissionen for Grønlands geologiske og geografiske Undersøgelse udgivne »Oversigt over Grønlands Flora» udkommer, ønskede jeg at gjøre nogle Bemærkninger, som jeg ansér for ikke overflødige til nærmere Belysning af det plantegeografiske Materiale, der er indeholdt i det nævnte Skrift, men som ikke ret vel kunde egne sig til Optagelse i dette. Jeg antog derimod, at disse Bemærkninger kunde have nogen Interesse for Læserne af »Botanisk Tidsskrift«, som en videre Udførelse af hvad jeg har meddelt paa et Møde i »botanisk Forening«.

Siden jeg i 1857 udarbejdede en Fortegnelse over Grønlands Planter, der blev meddelt som Bilag til Rinks »Grønland, geogr. og statistisk beskrevet«, og hvori der kun angaves et Antal af 320 Arter, have de botaniske Undersøgelser i Grønland været stadigt fortsatte og med et saa heldigt Resultat, at der nu i denne »Oversigt« er optaget et Antal af 378 Arter.¹) At Grønlands Flora saaledes er beriget med en

---

¹) Heri er hverken indbefattet Afarter eller de Arter, for hvis Tilstedeværelse i Grønland der kun haves utilstrækkelig Hjemmel. Jeg har af tvivlsomme Arter kun betegnet med særskilte No. saadanne, for hvis Forekomst i Grønland der er større Sandsynlighed, dog maa formodenlig ved nærmere Undersøgelse ogsaa enkelte af disse udgaa.

Tilvæxt af henved 60 Arter i Løbet af de senere Aar, og at en Fremstilling af denne Flora altsaa kan gives langt fuldstændigere nu end i 1857, dertil have de Undersøgelsesrejser fornemlig bidraget, som dels ere udsendte af andre Nationer (Sverige, Tyskland, Storbrittanien og de nordamerikanske Fristater), dels af den danske Regering, som i de seneste Aar ved flere Expeditioner har ladet forskjellige Egne af det danske Vestgrønland undersøge. Antallet af grønlandske Arter tør ventes end yderligere forøget, dersom disse Rejser, som det maa haabes, fremdeles fortsættes og muligen udstrækkes til Østkysten.

Den Liste, som den Gang publiceredes, var for største Delen bygget paa de rige Samlinger, Dr. J. Vahl under sit otteaarige Ophold i Grønland hjembragte, hvortil kom ret betydelige Bidrag, samlede af Kaptain Holbøll og Justitsraad, Dr. Rink, hvorimod de grønlandske Plantesamlinger, som hidrørte fra Tiden før Vahls Ophold der i Landet, ved Giesecke, Raben og Wormskjold, vare dels langt mindre fuldstændige, dels af underordnet Værd fordi Planternes Voxesteder i Regelen ikke vare angivne.

De siden Udgivelsen af Rinks Værk i 1857 tilkomne Bidrag, som jeg har havt Leilighed til at gjennemgaa, ere følgende:

1) Fortsatte Plantesendinger fra Rink (1858-63).

2) Et Udvalg af Planter fra Disco og Omegn, samlede og skjænkede til Kjøbenhavns botaniske Have af Dr. R. Brown (Campster), Deltager i Whympers Expedition 1867.

3) Planter fra Nordgrønland. samlede af Dr. Berggren og Prof. Th. Fries, Deltagere i Nordenskiölds Rejser til Grønland 1870 og 1871.

4) Planter, samlede af Dhrr. Copeland og Pansch paa den nordtyske Expedition til Østgrønland 1869—70, bestemte af Prof. Buchenau og Dr. Focke.

5) Planter, samlede paa de danske Expeditioner til Sydgrønland af Docent Kornerup 1876, 1878 og 1879.

Desuden Bidrag fra Kaptain Normann, Justitsraad

Olrik, Lægerne Pfaff og Schiødte, Fruerne M. Krarup-Smith og T. Thygesen m. fl.[1])

Derimod har jeg ikke været saa heldig at sé Exemplarer af en Del Planter, som findes angivne fra Grønland i andre end de ovennævnte Kilder, i hvilke de ere anførte efter nedenstaaende Samlinger:

1) Kane, Planter, samlede paa Expeditionen for at eftersøge Franklin (bestemte af Durand 1857—58).

2) Lyall, Deltager i Belchers Expedition 1852—54, Planter fra Nordgrønland, især Disco (bestemte af J. D. Hooker, Proceed. of Linn. soc. 1875).

3) J. Taylor, Planter fra Nordgrønland 1856—61 (Transact. Bot. soc. Edinburgh 1862).

4) Prof. E. Dickie, Notes on arctic plants (Proceed. Linn. soc. 1859). Planter fra Nordgrønland.

5) Dr. Walker, Deltager i Mac Clintocks Expedition, Planter fra Grønlands Vestkyst (Proceed. Linn. Soc. 1861).

6) H. C. Hart, Deltager i Nares's Polar-Expedition 1875—76, Planter fra Grønlands Vestkyst mellem 68° og 82° (Journ. of Botany 1880).

En Del af disse Samlingers Indhold foruden nogle flere er optaget i Sir J. D. Hooker's »The 1 part of the outlines of the distribution of arctic plants« (Trans. Linn. soc. 1861, reprinted 1875). hvor en fuldstændig Liste (tabulated view of arctic flowering plants etc.) findes over alle de Planter, der fra det arktiske Amerika og Grønland vare den berømte Forfatter bekjendte.

Den sidst nævnte Afhandling er et af de vigtigste Aktstykker til den arktiske Floras og særlig Grønlands Behandling, grundet paa et betydeligt og, med Undtagelse af de nyeste Iagttagelser, som det synes fuldstændigt Materiale og givende en interessant Skildring af de arktiske Planters

---

[1]) De Kilder, jeg foruden de her nævnte har benyttet, dels ved Udarbejdelsen af den tidligere Liste, dels til nærværende »Oversigt«, ere angivne i en Fortegnelse efter Fortalen til sidst nævnte Skrift.

Fordeling, idet Forf., i Tilslutning til Darwins Theorier om dette Spørgsmaal, søger at forklare Grundene til denne Fordeling.

Jeg skal ikke her, af flere Grunde, indlade mig paa det vanskelige og omfattende Spørgsmaal om de arktiske og særlig de grønlandske Planters Oprindelse, men indskrænke mig til en Sammenligning mellem de enkelte Dele af Grønland indbyrdes og med de øvrige Polarlande. Hvor nødig jeg nu end gaar til at udtale mig, tildels i Opposition til en Forfatter som Sir J. D. Hooker, der med Rette er ansét for en af de første Autoriteter overhovedet og særlig i disse Spørgsmaal, saa kan jeg ikke undlade i Sagens Interesse at fremføre nogle Indvendinger imod flere af de i det nævnte Skrift fremsatte Præmisser, som efter min Opfattelse trænge til Modifikationer, der nødvendig ville faa Indflydelse ogsaa paa de deraf uddragne almindelige Slutninger.

Først maa jeg bemærke, at det næppe er heldigt, naar Hooker har sat Grænsen mellem den arktiske og ikke arktiske Vegetation ved Polarkredsen. Finmarken N. for 66°, har med sit mildere Klima en baade rigere og langt mindre udpræget arktisk Plantevæxt end endog langt sydligere Egne af Nordamerika og Grønland. Omvendt tør det paastaas, at hele Grønland, ja selv det endnu sydligere beliggende Labrador have en mere arktisk Flora end de N. for Polarkredsen liggende Egne af Skandinavien. Rigtigere vilde det formentlig være at drage Grænser efter Isothermerne, og vælger man da Isothermen 0°, vil der N. for denne falde Labrador¹) og de nordligere Dele af N. Amerika, hele Grønland, Nordkysten af Island og det nordligste Lappland, S. for samme derimod en større Del af Lappland, hele Finmarken og den større, sydligere Del af Island. Sibirien N. for Baikal-Søen (55°—60°) og den nordl. Del af Kamtshatka vil da ligeledes falde N. for 0° Isothermen.

---

*) Efter Berghaus, stemmer den aarlige Middeltemperatur ved Nain i Labrador (57° 10′ N. Br.) overens med den i Lappland ved 68° 40′.

Denne Begrænsning vil uden Tvivl give en nøjagtigere Forestilling om den arktiske Floras Karakter end Grænsen efter Bredegrader, hvilket en Sammenligning mellem Floraen i Finmarken og i Labrador tilstrækkeligt turde godtgjøre. Men en Ændring som den her foreslaaede for Omraadet af den arktiske Flora vil nødvendig medføre flere væsenlige Ændringer i de Hooker'ske Resultater.

Naar jeg altsaa, istedetfor at dele Grønland i et arktisk Bælte Nord for og et ikke arktisk Bælte Syd for Polarkredsen, her foreløbig sammenfatter Grønland under ét som henhørende til det arktiske Floragebet, da turde dette Udgangspunkts Berettigelse ogsaa vise sig ved Betragtning af den hele grønlandske Floras Karakter, som i det mindste indtil 60°—61° er aldeles overvejende arktisk. I det hele er der nemlig af Grønlands omtrent 378 Plantearter et Antal af 197, som findes baade i den nordlige (N. for 67′) og sydlige Del, medens 50 Arter kun ere fundne N. for Polarkredsen, 118 kun S. for denne, men af disse sidste er Størstedelen indskrænkede til den allersydligste Del, for saa vidt de ikke, hvad der er Tilfældet med en stor Del af de nævnte 118 Arter, forekomme i andre Landes arktiske Regioner, hvilket vil sés af nedenstaaende Lister:

Liste 1: Planter, fundne i Grønland, Syd, men ikke Nord for 67°.

	Nordgr. i Grønl.		Nordgr. i Grønl.
Vicia Cracca	60°	Myriophyllum alternifl.	60° 49′
Lathyrus maritimus	61°	Epilobium lineare	64° 10′
Alchemilla alpina	65° 38′	Cerastium vulgatum	61°
Potentilla palustris	64° 10′	Stellaria borealis	67°
Rubus saxatilis	63° 30′	*Alsine verna var. propinqua*	60°
— Chamaemorus	64° 15′	Sagina procumbens	61°
Sorbus Americana	63° 10′	— nodosa	61°
Hippuris vulgaris *a*.	60°	*Parnassia Kotzebuei*	61°
Callitriche hamulata	64° 10′	Viola palustris	64°
— vernalis	60°	— canina *β*. mont.	61°
Arabis Breutelii	60°	— *Mühlenbergiana*	64°
Nasturtium palustre	60° 50′	Rumex Acetosa	61°
*Capsella Bursa past.	61°	— domesticus	61°

Coptis trifolia	67°	
Ranunculus acer	64°	10′
— *Cymbalaria.*	64°	
Sedum annuum	64°	10′
Cornus Suecica	65°	38′
Haloscias Scoticum	67°	(?)
Arctostaphylos Uva ursi	66°	49′
Vaccinium uliginos. *a.*	64°	
Oxycoccus palustris.	64°	10′
Pyrola minor	67°	
Primula Egaliksensis.	61°	
Pedicularis Groenlandica	61°	(?)
Rhinanthus minor	64°	10′
Limosella aquatica	61°	
Thymus Serpyllum	67°	
Gentiana serrata	61°	
Gentiana aurea	16°	15′
Galium triflorum	63°	
— palustre	64°	10′
Hieracium alpinum	62°	
— murorum	64°	
— atratum	62°	
— vulgatum.	64°	10′
— Dovrense	64°	
— *auratum*	62°	
Leontodon autumnalis.	61°	
Antennaria dioeca.	66°	50′
Gnaphalium uliginosum	61°	
* Achillea Millefolium.	64°	10′
Matricaria inodora	61°	
* Blitum glaucum	60°	
Salix lanata	60°	(?)
— glauca v. angustif..	67°	
Betula glandulosa.	63°	
— alpestris	60°	
— intermedia.	61°	
— odorata var.	61°	
Alnus ovata	67°	
Potamogeton rufescens	64°	
— heterophyllus	61°	
Zostera marina	64°	10′
Platanthera rotundifolia	60°	
Streptopus amplexifolius	67°	
* Juncus bufonius	61°	
— alpinus	61°	

Juncus squarrosus	60°	
— filiformis	60°	43′
Carex pratensis	64°	10′
— canescens	67°	
— vitilis	66°	
— atrata	61°	
— nigritella	60°	40′
— subspathacea	67°	
— reducta	61°	
— vulgaris	61°	
— turfosa v. grønl.	61°	
— Drejeriana.	60°	
— haematolepis	60°	43′
— filipendula.	61°	
— panicea v. tumidula.	60°	
— pilulifera	64°	10′
— Oederi	61°	
— ampullacea	61°	
— vesicaria.	61°	
— hymenocarpa	61°	
Heleocharis palustris	61°	
Nardus stricta	60°	20′
Festuca duriuscula.	62°	
Bromus Kalmii	65°	
* Poa annua	60°	43′
— laxiuscula.	67°	
Glyceria Borreri	63°	10′
— *arctica.*	67°	
— maritima	61°	
Arctophila effusa	65°	20′
Catabrosa aquatica	65°	20′
Aira alpina	66°	50′
— flexuosa	65°	20′
Vahlodea atropurpur	64°	10′ (?)
Agrostis alba	60°	28′
— canina	65°	20′
Anthoxanth. odorat.	61°	
Lycopodium clavatum	60°	
— Chamæcypariss.	60°	
Isoëtes echinospora	60°	43′
Botrychium Lunaria.	63°	
— lanceolatum	63°	
Polypod. alpestre	60°	43′

Polypod. Phegopteris	65° 40′
Selaginella spinosa	61°
Lastrea spinulosa	65° 40′
— Filix mas	60° 43′

Ialt 118.

(De med * mærkede ere sandsynligvis indførte.)

Liste 2. Grønlandske Planter, fundne N., men ikke S. for 67°.

	Sydgr. i Grønl.
Dryas octopetala	73°
Potentilla pulchella	69°
— *Vahliana*	69° 15′
— *emarginata*	67°
— Frieseana	69° 15′
Chamaenerium latif. ambiguum	69° 16′
Melandrium apetalum	69°
Arenaria ciliata	69° 30′
Alsine stricta	68° 40′
— *Rossii*	72°
— *arctica*	72° 48′
Braya purpurascens	70°
Eutrema Edwardsii	70° 47′
Draba arctica	67°
Vesicaria arctica	69°
Hesperis Pallasii	78° 18′
Potamog. pusillus	69°
Carex rupestris	67°
— *ursina*	69° 30′
— holostoma	69° 10′
— misandra	67°
Scirpus parvulus	69°
Glyceria vilfoidea	68° 20′
— vaginata	68°
— Vahliana	70° 47′
— *angustata*	69°
Ranunculus glacialis	72°
— nivalis	67° 45′
— *affinis*	67° 35′
Saxifraga hieraciifolia	73° 30′
— flagellaris	70° (?)
— Hirculus	74° 40′
Festuca ovina * *borealis*	71°
Poa abbreviata	60° 25′
Pyrola secunda	69° 15′
Utricularia minor	69°
Pedicularis Kanei	70° 30′
— *lanata*	67°
— *capitata*	78°
— Sudetica	69° 15′
Polemonium humile	74° 20′
Stenhammaria maritim.	67° 45′
Taraxac. phymatocarpum	69° 15′
Erigeron eriocephalus	70° 47′
Salix reticulata	72°
Aira (Deschampsia) brevifolia	74°
Dupontia psilosantha	69° 20′
Alopecurus alpinus	67°
Woodsia glabella	67°
Lastrea fragrans	67°

= 50.

Ved at gjennemgaa disse Lister vil man finde, at blandt de grønlandske Planter, som ere fundne Nord, men ikke Syd for Polarkredsen ere 18 (ɔ: 36 p. C.), nemlig de med *Cursiv* trykte, *amerikanske Typer*, 4 (ɔ: 6 p. C.) de med spærret Skrift trykte, *europæiske Typer*, hvorimod de øvrige 29 (ɔ: 58 p. C.) ere fundne saavel i Amerika som i Evropa (med Undtagelse af nogle faa, der enten ere egne for Grønland eller fælles for dette Land og Spidsbergen. Af de Arter derimod, som ere fundne Syd, men ikke Nord for Polarkredsen, ere 14 (ɔ: 12 p. C.) *amerikanske*, 30 (ɔ: c. 25 p. C.) *europæiske* Typer, og 74 almindelige arktiske Arter eller fælles for Amerika og Evropa (med samme Undtagelser som Liste 1).

Det viser sig altsaa, at disse Arter, som i Grønland have en begrænset Forekomst, udgjøre neppe Halvdelen af den grønlandske Vegetation (168 imod c. 200, som ere udbredte over hele Grønl.) og at deraf ere omtrent lige mange amerikanske og europæiske Typer, dog saaledes at hine ere overvejende i det nordligste, disse i det sydligste Grønland.

Naar vi nu, paa Grundlag af det Materiale, der for Øjeblikket staar til Raadighed til Kundskab om Grønlands Flora, ville forsøge en Sammenligning mellem denne og de Landes Vegetation, som i geografisk Henseende give de naturligste Tilknytningspunkter, fremkommer følgende Resultat:

1) Det arktiske Amerika mellem Klippebjergene, Polarhavet, Baffins- og Hudsonsbugten.¹) Dette Floraomraade har tilfælles med hele Grønland 286 Arter.

2) Labrador²) har tilfælles med Grønland 135 Arter (Naar Labrador, som har 14 Arter, der ikke findes i Afdelingen 1, regnes sammen med denne, faar hele Grønland i Alt fælles med denne Del af Amerika 300 Arter).

3) Det østlige og arktiske Sibirien mellem Beringsstrædet og Obfloden.³) Denne Strækning har fælles med Grønland 203 Arter.

4) Kamtchatka⁴) fælles med Grønland 90 Arter.

5) Arktiske Rusland mellem Obfloden og det hvide Hav samt Novaja Zemlja fælles med Grønland 238 Arter.

---

¹) Fornemlig efter W. J. Hooker, Flora Boreali-Americana 1840.

²) Efter E. Meyer, de plantis Labradoricis 1830.

³) Efter Ledebour, Flora Rossica 1842—53, samt Trautvetter, Flora terrae Tschuktschorum 1878 o. fl. En nøjere Sammenligning med dette Distrikt vil kunne gjøres, naar Vega-Expeditionens Resultater foreligge.

⁴) Ledebour, Flora Rossica.

6) Skandinaviens nordlige Del, fra Lappland og Finmarken indtil og med Dovrefjeld[1]) fæll. m. Gr. 297 Arter.

7) Spidsbergen og Bjørne-Øen[2]) fælles med Grønl. 106 Arter.

8) Island[3]) fælles med Grønland 230 Arter.

Fjernere Tilknytningspunkter haves desuden i:

Færøerne, som har tilfælles med Grønland 143 Arter.

Storbrittanien 169 Arter.

Danmark 127 Arter.

Syd-Evropas høiere Bjerge 178 Arter.

Det har fremdeles Interesse for Sammenlignings Skyld særlig imellem Grønlands, det arktiske Amerikas og det arktiske Evropas Vegetation, at erfare, hvor stort et Antal af samtlige grønlandske Arter der mangle i det arktiske Amerika, men findes i det arktiske Evropa og omvendt. Til Oplysning herom kunne følgende Lister tjene:

Liste 3. Planter af Grønlands Flora, som findes i Skandinavien eller det nordlige Rusland, men mangle i arkt. Amerika:

Alchemilla alpina.
Rubus saxatilis.
Myriophyllum alternifl.
† Callitriche hamulata.
Cerastium arcticum.
— trigynum.
Arenaria ciliata.
Sagina nivalis.
Alsine stricta Wahlenb.
Ranunculus glacialis.
— confervoides.
Thalictrum alpinum.
Sedum annuum.
— villosum.
Veronica saxatilis.
Thymus Serpyllum.
Plantago borealis.
Gentiana aurea.
Galium palustre.
Hieracium alpinum.
— atratum.
— murorum.
— Dovrense.
Gnaphalium Norvegicum.
Salix lanata.
Betula alpestris.
— intermedia.
— odorata.
Zostera marina.
Potamogeton marinus.
Habenaria albida.
Juncus trifidus.
— squarrosus.
— alpinus.

---

[1]) Hartman, Skand. Flora; Blytt, Norges Flora; Fries, S. Veg. Scand.

[2]) Bidrag i Skrifter af Malmgren og Th. Fries 1862—69.

[3]) Grønlund, Bidrag til Oplysning om Islands Flora (Bot. Tidsskrift II, 4, p. 36.

† Carex gynocrates.
— microglochin.
† — haematolepis.
— pedata.
— glareosa.
— vitilis.
— rufina.
† — elytroides.
— hyperborea.
† Scirpus parvulus.
Nardus stricta.
Agropyrum violaceum.
Festuca duriuscula.
Poa laxiuscula.
† Glyceria Borreri.
— maritima.
Aira alpina.
Agrostis alba.
Calamagrostis phragmitoides.
† Botrychium lanceolatum.
Lastrea Filix mas.
Polypodium alpestre.
Isoëtes echinospora.
= 57.

Liste 4. Grønlandske Planter, som findes i det arktiske Amerika, men ikke i Skandinaviens eller Ruslands nordligste Del:

Potentilla Vahliana.
— tridentata.
— anserina var. grandis.
— — » Groenlandica
Sorbus Americana.
Chamænerium ambiguum (opacum?).
Melandrium triflorum.
Alsine Groenlandica.
Viola Mühlenbergiana.
Arabis Holboellii.
— Hookeriana.
Vesicaria arctica.
Hesperis Pallasii.
Draba aurea.
— crassifolia.
Ranunculus Sabinei.
Anemone Richardsonii.
Saxifraga tricuspidata.
Primula Egaliksensis.
Pedicularis Groenlandica.
Hieracium auratum.
Senecio pauciflorus.
Erigeron compositus.
Betula glandulosa.
— nana var. flabellifolia.
Platanthera rotundifolia.
Carex scirpoidea.
— pratensis (?).
— hymenocarpa.
— supina.
Bromus Kalmii.
Glyceria arctica.
Calamagrostis purpurascens.
= 33.

Ved disse Lister maa imidlertid bemærkes, at blandt de i Liste 3 anførte evropæiske Typer ere de med † mærkede 7 Arter hverken fundne i Lappland, Finmarken eller Dovre, men i sydligere Egne af Skandinavien, saa at de ikke kunne regnes med blandt de arktiske Planter i strængere Forstand, hvorved de i Grønland hidtil fundne arktisk-evropæiske Typer reduceres til 50. Paa den anden Side kunne følgende Arter med Føje ansés for amerikanske Typer, idet de ere fælles for Amerika, Grønland og en af de tilgrænsende Florer, men mangle i Evropas Fastland:

Liste 5. Arter, fælles for Amerika, Grønland og Spidsbergen:

Potentilla pulchella.
— emarginata.
Alsine Rossii.
Draba corymbosa.
Saxifraga flagellaris.
Carex ursina.
Dupontia psilosantha.
Festuca ovina * borealis.
Poa abbreviata.
= 9.

Liste 6. Arter, fælles for Amerika, Grønland og Island:

Alsine verna var. propinqua.
Saxifraga Hirculus v. alpina.
Campanula rotundifolia v. arctica.
Platanthera hyperborea. = 4.

Liste 7. Arter, fælles for Amerika, Grønland og Øst-Sibirien eller Kamtchatka:

Dryas integrifolia.
Alsine arctica.
Parnassia Kotzebuei.
Ranunculus affinis.
— Cymbalaria.
Pedicularis lanata.
— euphrasioides.
— capitata.
Pyrola grandiflora.
Salix Groenlandica (arctica R. Br.)
Streptopus amplexifolius.[1]
Carex duriuscula.
Glyceria angustata.
Lastrea fragrans.
= 14.

Med Tillæg af disse ikke-evropæiske Typer, hvis Centrum nærmest maa søges i det nordlige Amerika, kunne altsaa i Alt 60 Arter betegnes som amerikanske Typer. Men Antallet af de i Grønland forekommende amerikanske Typer bliver ifølge denne Betragtningsmaade større (60) end de evropæiske (50 eller i alt 57), hvilket Resultat staar i Modstrid med Sir J. D. Hookers stærkt fremhævede Paastand om Grønlands Flora som næsten udelukkende evropæisk med en højst ubetydelig Tilsætning af amerikanske eller asiatiske Typer.[2] I hvert Fald bliver Forskjellen mellem amerikanske og evropæiske Arter i Grønlands Flora langtfra saa betydelig som man efter den Hooker'ske Fremstilling maatte antage, og naar man derhos tager i Betragtning den langt fuldstændigere botaniske Undersøgelse, som er bleven Skandinavien til Del frem for Grønland og det arktiske Amerika, maa der vist nok tilraades nogen Varsomhed i at drage almindelige Slutninger, og man tør derfor neppe formulere dette Spørgsmaal anderledes paa vore Kundskabers nuværende Standpunkt end at Grønlands Vegetation har omtr. lige stor Lighed med Amerika og det arktiske Evropa, men at, saaledes som det fremgaar ved en Sammenligning af Listerne 1 og 2 samt 3 og 4, de amerikanske Typer især ere overvejende i det nordlige, de evropæiske i det sydlige Grønland.

---

[1] Funden i Syd-Evropas Alper, men ikke i Skandinavien eller det øvrige Nord-Evropa.

[2] »The Flora of the Greenland district is almost exclusively Lapponian, having an extremely slight admixture of American or Asiatic types« (Outlines of the distrib. of arctic plants p. 198).

»Greenland, though so favourably situated for harbouring an arctic-American vegetation and so anfavourably for an arctic-European one, presents liltle trace of the botanical features of the great continent, to which it geographically belongs, and an almost absolute identity with those of Europa« (l. c. p. 199).

I den citerede Afhandling af Sir J. D. Hooker er fremdeles udhævet som et Træk af Grønlands Vegetation dennes paafaldende Mangel paa Arter eller Slægter, der forekomme i de andre arktiske Florer.[1]) Jeg kan ikke ubetinget underskrive denne Karakteristik, om det end maa erkjendes, at Fraværelsen i Grønland[2]) af et større Antal Arter, der forekomme N. for Polarkredsen saa vel i Amerika som i Evropa er ret paafaldende. Hooker opregner disse, i Alt 188[3]), hvorved dog maa bemærkes, at 13 Arter, som findes paa denne Liste, ere fundne eller i det mindste angivne fra Grønland, ja endog tildels (de med * mærkede) betegnede som grønlandske i Hookers »Tabulated view of arctic flowering plants«, nemlig:

Liste 8.

*Epilobium alsinefolium (origanif. Lam.)
* Pyrola secunda.
Castilleja pallida.

---

[1]) »Another singular feature of both arctic and temperate Greenland is its wanting a vast number of arctic plants, which are European and are found also in America« (l. c. p. 218).

[2]) Her er dog Tale om hele Grønland og ikke blot den N. for Polarkredsen beliggende Del.

[3]) foruden 15, der ikke ere optagne som Vandplanter eller Arter med en indskrænket Voxekreds. Totalsummen af denne Liste

Oxalis Acetosella.
Sisymbrium Sophia.
* Saxifraga hieraciifolia.
* Andromeda polifolia.
* Arctostaphylos alpina.
Betula alba.
* Juncus articulatus (alpinus Vill.)
* Heleocharis palustris.
* Catabrosa aquatica.
* Bromus Kalmii (ciliatus L.)

Dernæst kan der være god Grund til at formindske Listens Indhold med et Antal Arter, som der ifølge deres geografiske Udbredelse kun vil være ringe Sandsynlighed for at træffe i Grønland, nemlig:

Liste 9.

Astragalus hypoglottis.
Lathyrus palustris.
Spiræa salicifolia.
Geum urbanum.
Potentilla Pensylvanica.
Thlaspi montanum.
Draba muralis.
Bupleurum ranunculoides.
Viburnum Opulus.
Lonicera coerulea.
Galium rubioides.
Aster alpinus.
Pyrethrum nodosum.
Senecio aurantius.
— resedaefolius.
Hieracium boreale.
Brunella vulgaris.
Glechoma hederaceum.
Stachys palustris.
Scrophularia nodosa.
Androsace Chamaejasme.
Rosa blanda.
Sanguisorba officinalis.
Hypericum quadrangulum.
Cardamine hirsuta.
Erysimum lanceolatum,
Primula farinosa.
Plantago lanceolata.
Chenopodium album.
Corispermum hyssopifolium.
Lloydia serotina.
Cypripedium guttatum.
Typha latifolia.
Juncus communis.
Carex paradoxa.
— Magellanica.
— stricta.
Scirpus triqueter.
Glyceria fluitans.
Milium effusum.
Agropyrum caninum.
Hordeum jubatum.

Drages disse 42 og hine 13 fra den Hookerske Liste over Arter, hvis Fraværelse i Grønland han finder paafaldende, saa bliver Antallet reducéret til 133 Arter, blandt hvilke der unægtelig er adskillige, som man maa undres over ikke at finde i den grønlandske Flora, f. Ex. Rubus arcticus, Fragaria vesca, de arktisk-alpinske Astragalus- og Oxytropis-Arter, Salix polaris, Pinguicula villosa og alpina o. s. v.

---

er angivet til 230 (pag. 221), hvilket formodenlig er en Trykfejl for 203, hvilket Tal fremkommer ved Sammenlægning af 188 og 15.

Men der maa hertil bemærkes, dels at Muligheden af at finde flere af disse og andre i Grønland ikke er udelukket, og dels at det samme, som her er udsagt om Grønland, med større eller mindre Ret turde finde Anvendelse paa andre højnordiske Florer af lige Areal og for hvis Undersøgelse der staar lige saa meget tilbage at gjøre som for Grønland. Det er nemlig øjensynligt, at Grønland i Følge Landets Størrelse, Vanskeligheden ved at færdes i samme, Mangel af Botanikere, bosatte i selve Landet o. s. v. endnu er langt mindre fuldstændigt undersøgt end flere andre arktiske Lande, særlig Finmarken og Lappland, hvor flere dygtige Botanikere (Læstadius, Deinboll, Sommerfelt, Norman o. fl.) have havt fast Ophold i Aarrækker, og som have været Gjenstand for saa mange botaniske Rejser fra Linné af indtil Nutiden. Sandsynligheden for en Forøgelse af det for Floraen hidtil bekjendte Artsantal er altsaa langt større for Grønland end for de nys nævnte Lande.

Endnu mindre er jeg i Stand til at indrømme Berettigelsen af den anden Paastand af Hooker, der staar nøje i Forbindelse med den sidst omhandlede, nemlig at Grønland er et i Sammenligning med de øvrige arktiske Floragebeter (Skandinavien N. for Polarkredsen, nordlige og vestlige Sibirien, N. V.-Amerika og det arktiske Ø.-Amerika) særlig fattigt Land i Forhold til sin Udstrækning og at der ikke kan nævnes nogen for Grønland særegen Art, som ikke er funden i et eller andet af de Lande, hvorom der nærmest er Tale (l. c. p. 217).[1]

Naar man vil taxere et Lands Rigdom eller Fattigdom paa Plantearter i Forhold til Landets Størrelse, er det neppe tilladt at medregne andet til Arealet end hvad der overhovedet indeholder Betingelser for en Vegetation. Men her maa det erindres, at Grønland frem for noget af de andre Distrikter, hvormed det sammenstilles, har et forholdsvis stort Areal, som aldeles mangler Vegetation, nemlig Indlandsisen. Kun Fjordene og Øerne langs Vestkysten og neppe Halvdelen af Østkystens Kyststrækning ere botanisk undersøgte, og den Del af Grønland, der er brugbart til en Sammenligning som bevoxet af Planter, er næsten forsvindende i Forhold til den Del, der, for saa vidt den hidtil er kjendt, staar som et levende Minde om Istiden, aldeles blottet for Plantevæxt. Men naar hele det store Areal, der indtages af Indlandsisen, fraregnes, vil det grønlandske af Planter bevoxede Areal vise sig mindre end noget af de andre Distrikter, hvormed Sammenligning er anstillet. Hvad særlig det arktiske Sibirien angaaer, da er dettes Udstrækning baade i det hele og især med Hensyn til det med en Vegetation bedækkede Areal større end Grønlands, og dog angiver Hooker dets Artsantal til kun 233 Arter, medens der fra det arktiske Grønland ere omtrent 250, for hele Grønland 378 Arter kjendte. At Grønland derimod i Sammenligning med Nord-Skandinavien er fattigt paa Arter, er vist nok en uimodsigelig Kjendsgjerning, som dog ikke alene kan forklares ved det sidst nævnte Distrikts mere almindelige Bevoxning med Planter, men ogsaa ved dets langt nøjagtigere Undersøgelse og endelig ved dets ulige gunstigere geografiske Beliggenhed (det er ovenfor paavist, at Finmarken og Lappland ligge Syd for, hele Grønland derimod Nord for Isothermen af 0° aarl. Middeltemp.

---

[1] In area Arctic Greenland exceeds any other arctic district except the Asiatic, but ranks lowest of all in number of contained species« (l. c. p. 216).

Paastanden om, at det arktiske Grønland ikke indeholder nogensomhelst for samme ejendommelig Art,[1]) kan jeg lige saa lidet underskrive. Efter de mig bekjendte Data findes der nemlig i hele Grønland et Antal af 19 Arter, der ikke vides at være fundne i noget andet Land, nemlig:

Liste 10:

* Calamagrostis hyperborea Lge.
Arctophila effusa Lge.
* Glyceria vaginata Lge.
* Juncus triglumis v. Copelandi Buch. & Fock.
* Erigeron eriocephalus J. Vahl.

---

[1]) »The arctic Greenland contains no peculiar species whatever«. Hooker l. c. p. 217.

Carex pratensis Drej. (adusta Boott.?)
* — holostoma Drej.
— nigritella Drej.
— reducta Drej.
* — stans Drej.
— Drejeriana Lge.
— turfosa var. Groenlandica Lge.

* Pedicularis Kanei Durand.
Lepidium Groenlandicum Fl. Dan.
* Sisymbrium humifusum J. Vahl
Arabis Breutelii Rchb,
Potentilla Sommerfeltii Lehm.
* — Ranunculus Lge.
* — Frieseana Lge.

Af disse ere de med * mærkede 10 Arter fundne ogsaa N. for Polarkredsen. Maa det nu end om en af disse Arter (Carex pratensis) foreløbig ansés for tvivlsomt, om den ikke er identisk med en amerikansk Art (C. adusta), bliver der 18 Arter tilbage, som indtil videre maa nævnes som særegne for Grønland. Af disse ere 3 (Pedicularis Kanei, Lepidium Groenlandicum og Potentilla Sommerfeltii) lidet bekjendte og derfor tvivlsomme Arter. 4 Arter (Calamagrostis hyperborea, Carex Drejeriana, Potentilla Ranunculus og Frieseana) ere opstillede efter 1875, da den Hookerske Afhandling publiceredes, og kunde som Følge deraf ikke være bekjendte for sammes Forfatter. Men der bliver dog, naar disse fradrages, et Antal af 11 (deriblandt 6 arktiske) Arter særegne for Grønland, af hvilke endog de 2 (Carex holostoma og Erigeron eriocephalus) findes paa den Hookerske Liste, medens de øvrige maa antages enten af ham ikke at have været bemærkede eller ikke anerkjendte som selvstændige Arter.

Vil man hertil føje de Arter, som kun ere bekjendte fra Grønland og Spidsbergen, forøges Antallet med 5, nemlig:

Glyceria vilfoidea (And.) Th. Fr.
— Vahliana (Liebm.) Th. Fr.
Poa filipes Lge.

Taraxacum phymatocarpum J.Vahl
Draba arctica J. Vahl,

og dette Antal af i Alt 24 Arter, der kun ere fundne i den Grønland-Spidsbergenske Flora, maa i Forhold til disse Landes Totalvegetation ansés for ikke ubetydeligt. Den nærliggende Sandsynlighed for, at nogle af disse Arter efterhaanden ville blive fundne i et eller andet af Nabolandene, kan her foreløbig ikke komme i Betragtning.

Et Spørgsmaal, som frembyder ikke liden Interesse, er

Forholdet mellem Vest- og Øst-Grønland Vegetation. Her maa det imidlertid paa Forhaand bemærkes, at den sidst nævnte Kyststrækning endnu kun er meget ufuldstændig undersøgt, og at derfor dens fremtidige Undersøgelse i botanisk Henseende nødvendig vil frembringe en væsenlig Forandring i den Sammenligning, der efter det nu bekjendte Materiale kan anstilles. Dette kan sluttes af den betydelige Tilvæxt til Kundskaben om Vegetationen paa de højere Bredegrader (73⁰—76⁰), som er fremkommen ved de fra den tyske Polarexpedition med Skibene Germania og Hansa hjembragte Samlinger, der tillige vidner om, at Vegetationen paa disse nordlige Bredegrader i Øst-Grønland ingenlunde er saa fattig, som man tidligere var tilbøjelig til at antage, idet Listen over de karkryptogame og fanerogame Planter fra denne Expedition udgjør i Alt 89 Arter, foruden de af Scoresby og Sabine paa den samme Kyststrækning tidligere fundne Arter.

Medens der fra Grønlands Vestkyst indtil Dato omtrent ere 378 Arter af højere Planter bekjendte, er der fra Øst-Grønland kun angivet et Antal af 205 Arter og 11 Varieteter. Men endnu større bliver Forskjellen, naar man foretager en Sammenligning mellem de Arter af Vestkystens Flora, som ikke ere fundne paa Østkysten og omvendt. Følgende Arter fra Vestgrønland ere nemlig ikke iagttagne i Østgrønland:

Liste 12.

Equisetum variegatum.
— silvaticum.
Lastrea fragrans.
Woodsia glabella.
Botrychium lanceolatum.
Selaginella spinosa.
Lycopodium clavatum.
— Chamaecyparissus.
Nardus stricta.
Agropyrum violaceum.
Alopecurus geniculatus.
Anthoxanthum odoratum.
Agrostis alba.
— canina.

Calamagrostis stricta.
— hyperborea.
Vahlodea atropurpurea.
Dupontia psilosantha.
Catabrosa aquatica.
Arctophila effusa.
Glyceria Borreri.
— vaginata.
— arctica.
— vilfoidea.
— Vahliana
Poa laxiuscula.
— nemoralis.
Bromus Kalmii.

Heleocharis palustris.
Scirpus parvulus.
Carex gynocrates.
— ursina.
— incurva.
— duriuscula.
— pratensis.
— bicolor.
— alpina.
— holostoma.
— reducta.
— haematolepis.
— cryptocarpa.
— anguillata.
— vulgaris.
— (turfosa var.) groenlandica.
— stans.
— elytroides,
— panicea v. tumidula.
— Oederi.
— pedata.
— supina.
— ampullacea.
— rotundata.
— vesicaria
— pulla.
Juncus arcticus.
— filiformis.
— alpinus.
— bufonius.
— triglumis. *a*.
Luzula arctica.
Triglochin palustre.
Streptopus amplexifolius.
Corallorhiza innata.
Platanthera rotundifolia.
Zostera marina.
Potamogeton marinus.
— pusillus.
— heterophyllus.
— rufescens.
Sparganium hyperboreum.
Alnus ovata.
Betula alpestris.
— intermedia.
— odorata.
Salix lanata.
Salix Myrsinites.
— reticulata.
Urtica urens.
Blitum glaucum.
Rumex Acetosella.
— Acetosa.
— domesticus.
Polygonum aviculare.
Senecio pauciflorus.
Matricaria inodora.
— Chamomilla.
Achillea Millefolium.
Gnaphalium uliginosum.
Artemisia borealis.
Leontodon autumnalis.
Hieracium atratum.
— vulgatum.
— auratum.
Galium palustre.
— triflorum.
Vaccinium Oxycoccos.
— Vitis idæa.
— uliginosum β, pubescens.
Andromeda polifolia.
Arctostaphylos Uva ursi.
Pyrola secunda.
Menyanthes trifoliata.
Pleurogyne rotata.
Gentiana serrata.
— aurea.
Stenhammaria maritima.
Limosella aquatica.
Castilleja pallida.
Pedicularis Groenlandica.
— Lapponica.
— euphrasioides.
— lanata.
— Kanei
Utricularia minor.
Primula stricta.
— Egaliksensis.
Plantago maritima.
Haloscias Scoticum.
Sedum villosum.
Saxifraga tricuspidata.
Ranunculus reptans.

Ranunculus Cymbalaria.
— Lapponicus.
— acer.
— confervoides.
— aquatilis v. arcticus.
Anemone Richardsoni.
Sisymbrium Sophia.
— humifusum.
Arabis Holboellii.
— Breutelii.
— Hookeri.
Cardamine pratensis.
Hesperis Pallasii.
Nasturtium palustre.
Braya purpurascens.
Eutrema Edwardsii.
Capsella Bursa pastoris.
Lepidium Groenlandicum.
Draba crassifolia.
Viola palustris.
— canina.
— Mühlenbergiana.
Parnassia Kotzebuei.
Sagina nodosa.
Sagina caespitosa.
Alsine arctica.
— verna v. propinqua.
— stricta.
— Rossii.
Stellaria uliginosa.
Cerastium vulgatum.
Oxalis Acetosella.
Chamaenerium latif. ambiguum.
Epilobium palustre.
— lineare.
Callitriche verna.
— hamulata.
Myriophyllum alterniflorum.
Potentilla Frieseana.
— Sommerfeltii.
— Vahliana.
— anserina.
— palustris.
Dryas integrifolia.
Rubus Chamaemorus.
Vicia Cracca.

= 167.

Følgende Arter ere derimod fundne i Øst-Grønland, men ikke i Vest-Grønland: (Liste 13.)

Polypodium alpestre.
Aira brevifolia.
Juncus triglumis v. Copelandi.
Polemonium humile.
Saxifraga hieraciifolia.
— Hirculus.
Arabis petraea.

= 7.

Altsaa er Antallet af de mod Ø. fundne Arter, som savnes mod V. kun 7, ɔ: $^{1}/_{24}$ af de Arter, for hvis Vedkommende det modsatte Forhold finder Sted (167), og kun lidet over Halvdelen af Grønlands samtlige Planter ere fælles for Øst- og Vestlandet.

De Egne af Øst-Grønland, som ere botanisk undersøgte, ere dels Sydkysten fra 60° til c. 65°, dels Nordkysterne og Øerne mellem 73 og 77°. Derimod ligger der mellem 65° og 73° et Bælte af Grønlands Østkyst, om hvis Vegetation ingensomhelst Oplysninger haves. Sammenligner man de i det nordlige og sydlige Østgrønland fundne Arter, viser det sig, at 113 Arter og 5 Afarter ere fundne i den sydlige, men ikke i den nordlige Del, hvorimod omvendt 50 Arter og 4 Afarter ere angivne fra den nordlige, men ikke fra den sydlige Del af denne Kyst. Kun 41 Arter og 3 Afarter vides at være fælles for hele Østgrønland. Disse sidste ere samtlige saadanne Arter, som ogsaa i Vest-Grønland ere udbredte over hele den undersøgte Kyst fra 60° til omtr. 73°, hvorimod over Halvdelen af de kun i det nordlige Øst-Grønland iagttagne Arter ogsaa i Vest-Grønland ere nordlige Typer, hvis Sydgrænse falder omtrent ved Polarkredsen.

I plantestatistisk Henseende bør fremdeles angives Forholdet mellem Arterne af de forskjellige Hovedafdelinger, mellem Planternes forskjellige Varighed og mellem Slægternes og Familiernes Forhold til Artsantallet. Det viser sig da, at af Grønlands Blomsterplanter og Karsporeplanter tilhøre:

Tofrobladplanter . . .	228	Arter	ɔ: Karsp.: Enfr. = 1 : 5,$_0$
Enfrøbladplanter . . .	125	—	— : Tofr. = 1 : 9,$_0$
Nøgenfrøede	1	—	Enfr.: Tofr. = 1 : 1,$_8$
Karsporeplanter. . . .	24	—	(Hooker angiver Forholdet som 1 : 2,$_9$ mell. Enfrøbl. og Tofrøbl.)
Ialt:	378	Arter.	

Af disse ere:

buskagtige. . .	28	Arter	omtrent $^{11}/_{12}$ af det hele Antal.
perennerende .	320	—	
toaarige	5	—	omtrent $^{1}/_{12}$ af hele Antallet.
enaarige. . . .	25	—	
	378		

Forholdet mellem Familier, Slægter og Arter i den grønlandske Flora er følgende: De 378 Arter ere fordelte i 151 Slægter, som tilhøre 55 Familier. Altsaa forholde Familierne sig til Arterne som 1: 6,$_8$, Slægterne til Arterne som 1 : 2,$_5$. — (Hooker har for hele Grønland angivet Familiernes Forholdstal til Arterne som 1: 6,$_6$, Slægternes til Arterne som 1: 3,$_3$.)

Det gjensidige Forhold mellem de enkelte Familier stiller sig saaledes:

af Cyperaceae findes . .	53 Arter,	af Campanulaceae findes	2 Arter.
» Gramineae » . .	45 »	» Vacciniaceae »	
» Cruciferae » . .	26 »	» Rubiaceae »	
» Compositae » . .	24 »	» Labiatae »	
» Alsinaceae » . .	22 »	» Lentibulariaceae »	
» Rosaceae » . .	18 »	» Plantagineae »	
» Liliaceae »	16 »	» Primulaceae »	
» Scrophulariaceae		» Umbelliferae »	
» Ranunculaceae . .	15 »	» Callitrichineae »	
» Filices » . .	13 »	» Halorrhageae »	
» Saxifragaceae »	12 »	» Papilionaceae »	
» Ericaceae »	10 »	» Isoeteae »	1 »
» Polygonaceae »	7 »	» Cupressineae »	
» Onagrariaceae		» Juncagineae »	
		» Typhaceae »	
» Salicineae »	6 »	» Salsolaceae »	
» Betulineae »		» Urticaceae »	
» Lycopodiaceae		» Menyantheae »	
		» Borragineae »	
» Orchideae »	5 »	» Plumbagineae »	
» Najadeae »		» Polemoniaceae »	
» Silenaceae »		» Diapensiaceae »	
		» Cornaceae »	
» Equisetaceae »	4 »	» Papaveraceae »	
» Gentianaceae »		» Droseraceae »	
» Hypopityeae »		» Portulacaceae »	
		» Empetraceae »	
» Crassulaceae	3 »	» Oxalideae »	
» Violarieae »		» Pomaceae »	

Inden jeg slutter disse Bemærkninger, turde det være paa sin Plads at tilføje nogle Bemærkninger, der muligen kunde tjene til Forklaring af den ikke ubetydelige Forskjel, som findes mellem Sir J. D. Hooker og mig, ikke alene i de sidst nævnte Forholdstal, men især i Spørgsmaalet om den grønlandske Floras Stilling i Sammenligning med de øvrige højnordiske Florer. — Grunden hertil kan tildels søges i at vi have benyttet et noget forskjelligt Materiale, idet dels H. har havt Adgang til enkelte Samlinger, som jeg ikke har været saa heldig at kunne gjøre mig bekjendt med, og at han paa den anden Side ikke har kunnet benytte, til Udgaven af 1875 af sin Afhandling, de siden den Tid i Grønland iagttagne Planter, som have staaet mig til Raadighed. Men ved

Siden heraf findes der Uoverensstemmelser af forskjellig Art, som ikke kunne antages at hidrøre fra Forskjel i det benyttede Materiale, men enten fra en forskjellig Bestemmelse af de omhandlede Planter, fra en forskjellig Begrænsning af Artsbegrebet eller andre Grunde. Naar man sammenligner nøjagtig den Hookerske Liste med min Oversigt over Grønlands Flora, møder man først et Antal af 40 Arter, som findes hos Hooker, men ikke i min Fortegnelse. Disse ere følgende: (Liste 14[1]):

Botrychium Virginianum . .	S.	Aira caespitosa[3]	E.
Agrostis vulgaris	S.	Glyceria fluitans	G.
Deyeuxia varia	G.	Agropyrum repens	G.[4]
— strigosa	G.	Carex microstachya	G.[5]
— Lapponica	G.	— Heleonastes	G.[6]
Calamagrostis lanceolata . .	G.[2]	— stenophylla.	S.[7]

---

[1] De anførte Tegn betyde, efter Hooker's »Tabulated view« G. = Grønland i Alm., S. = Syd-Grønland, E. = Øst-Grønl., N. E. = Nordøstl. Grønl.

[2] De anførte Deyeuxia og Calamagrostis-Arter findes ikke i nogen af de mig tilgængelige Samlinger eller i andre Fortegnelser over Grønlands Flora. Muligen er en eller anden af disse at henføre til de af mig, men ikke af Hooker anførte *Calamagrostis hyperborea* Lge. og *C. stricta* Hartm.

[3] Hvilken Autoritet Sir Hooker har for Forekomsten i Ø.-Grønl, af Aira cæspitosa, er mig ubekjendt. Den findes hverken i Listen over Scoresbys Planter eller i Buchenaus og Fockes Bearbejdelse af de med Germania hjembragte Arter. Da A. (Deschampsia) brevifolia nævnes særskilt, kan en Forening med denne ikke antages at have fundet Sted.

[4] Den ægte Agropyrum repens vides ikke at være funden i Grønland. A. violaceum Horn. er væsenlig forskjellig derfra, og denne er desuden anført særskilt af Hooker.

[5] Da Carex microglochin ikke er anført i den Hookerske Liste, kunde man formode en Navneforvexling med denne og C. microstachya. Denne sidste finder jeg intet andet Sted angivet fra Grønland.

[6] Angivelsen af C. Heleonastes fra Grønland hidrører formodenlig fra, at Gay henførte den af Hornem. som C. elongata fra Grønland angivne Art til C. Heleonastes. Drejer har imidlertid oplyst (Rev. crit. Car. bor.), at Hornemanns C. elongata hører til C. lagopina, og at hverken C. elongata eller C. Heleonastes ere bekjendte fra Grønland.

[7] C. stenophylla fra Ungarn og Østerrig findes neppe i Grønland. Maaské sigtes ved dette Navn til C. duriuscula C. A.

Carex aquatilis	G.
— salina	G.[1]
Luzula campestris	G.
— pilosa	G.
Sisyrinchium Bermudianum	S.
Betula fruticosa[2]	S.
Salix alpestris	G.
— arbuscula	G.
Gnaphalium silvaticum . .	G.
Arnica montana	G.
Hieracium umbellatum . .	S.
Galium uliginosum	S.
— saxatile	G.
Polemonium coeruleum[3] .	E.
Armeria vulgaris[4]	G.
Saxifraga Cotyledon	G.
Chrysosplenium alternifolium	G.
Ranunculus aquatilis[5] . . .	G.
Cochlearia Danica	G.
— Anglica	G.
— officinalis[6] . . .	G.
Braya alpina.	G.

Mey., som ikke findes paa Hookers Liste. Denne er dog tilstrækkelig adskilt fra C. stenophylla Wahlenb.

[1] C. salina har jeg ikke sét fra Grønland, men derimod *C. reducta* Drej., som staar midt imellem C. salina og C. subspathacea, og til hvilken der mulig kan være sigtet ved hint Navn.

[2] Betula fruticosa, som anføres fra Syd-Grønland af Hooker, er maaské den samme Art, jeg har optaget under Navnet B. intermedia Thom., hvilket dog er vanskeligt at afgjøre, da der i S.-Grønland findes flere andre Birkearter (B. glutinosa, B. alpestris og B. odorata var. tortuosa).

[3] Polemonium coeruleum anføres fra Øst-Grønland, P. humile derimod fra N.-Grønland. Der er neppe Tvivl om, at kun den sidst nævnte, men ikke P. coeruleum L. findes paa Grønlands Østkyst, og at der altsaa ved de 2 Navne er betegnet en og samme Plante.

[4] Armeria vulgaris, A. Sibirica og A. Labradorica, hvilke alle anføres som grønlandske af Hooker, formoder jeg at maatte henføres til én Art. Jeg har idetmindste ikke sét flere Arter fra Grønland end den, jeg har bestemt som A. Sibirica Turcz., der vist nok er synonym med A. Labradorica Wallr.

[5] Durand (Plantae Kaneanae) angiver fra Nord-Grønland en *R. aquatilis var. arcticus*, en tvivlsom Plante, som efter Beskrivelsen synes nærmere beslægtet med R. hederaceus end med R. aquatilis, og mulig er en egen Art. Dersom Hookers Angivelse af R. aquat. altsaa kun referer sig hertil, bør denne Art vist nok udgaa af Grønl. Flora.

[6] I min Oversigt over Grønl. Flora har jeg gjort Rede for de Grunde, hvorfor jeg antager, at de Grønlandske Cochleariæ bør henføres til *C. Groenlandica* L. og *C. fenestrata* R. Br. Flere end 2 Typer af denne Slægt har jeg ikke sét fra Grønland, og navnlig ingen svarende til de 3 af Hooker angivne Arter, af hvilke dog *C. Anglica* angives af flere Forf. fra Grønland.

Cerastium viscosum. . . . . S.
Lepigonum salinum[1]) . . . G.
Lychnis dioeca[2]). . . . . . E.
Potentilla verna[3]) . . . . . G.
— frigida. . . . . .
Potentilla fruticosa. . . . .

Derimod findes følgende 51 Arter, som jeg har optaget i min Oversigt, og af hvilke jeg for største Delen har havt Exemplarer til Undersøgelse, ikke i den Hookerske Fortegnelse: (Liste 15):

Lycopod. Chamaecyparissus, A. Br.
Botrychium lanceolatum,
Lastrea spinulosa,
Agrostis alba L.
Calamagrostis (Deyeuxia) stricta.
— hyperborea Lge.
Poa annua.
— filipes Lge.
Glyceria vaginata Lge.
— arctica Hook.
— Borreri Bab.
Scirpus parvulus,
Carex microglochin.
— gynocrates,
— duriuscula,
— pratensis Drej
— rufina Drej.
— bicolor All.
— nigritella Drej.
— stans Drej.
— reducta Drej.
— haematolepis Drej.
— cryptocarpa Mey.
— rotundata Wahlenb.
Luzula arctica Blytt,
Streptopus amplexifolius DC.
Potamogeton marinus L.
Platanthera rotundifolia,
Betula glandulosa Michx.
— alpestris Fr.
— intermedia Thom.
Erigeron uniflorus L.
Matricaria inodora L.
— Chamomilla L.
Hieracium atratum Fr.
— vulgatum Fr.
— Dovrense Fr.
— auratum Fr.
Pedicularis Kanei Dur.
— Groenlandica,
— capitata.
Plantago borealis Lge.
Cochlearia Groenlandica L.
Draba crassifolia Grah.
Viola Mühlenbergiana Hook.
Sagina cæspitosa J. Vahl.
Callitriche hamulata Ktz.
Epilobium lineare Mühl.
Chamaenerium latifol. — ambiguum,
Potentilla Frieseana Lge.
— Ranunculus Lge.

---

[1]) *Lepigonum salinum* har jeg ikke noget andet Sted sét anført blandt grønlandske Planter; derimod findes af Mr. Lyall (Trans. Linn. soc. 1857) angivet fra Disco *Arenaria rubra.* Muligen er det denne Plante, der af H. er bestemt som Lepigonum salinum.

[2]) Angivelsen af *Lychnis dioeca* fra Ost-Grønl. hidrører fra Sabines Planter, bestemte af W. J. Hooker (L. dioeca var. nana). Buchenau og Focke antage, at hermed er ment en lav Form af Melandrium affine.

[3]) Alt hvad jeg fra Grønland har sét betegnet som *P. verna,* har jeg maattet henføre til P. maculata; den ægte P. verna er mig ikke bekjendt at være funden der.

De her fremhævede Uoverensstemmelser, som, hvis alle de paa Liste 11 angivne Arter virkelig fandtes i Grønland, vilde medføre et Tillæg af 40 Arter til det af mig anførte Artsantal, saa at Totalsummen af grønlandske Planter vilde blive 410, forøges nu yderligere ved Forskjel i Nomenklaturen, som dog ikke kan forandre Artsantallet, men maa udledes enten fra en forskjellig Bestemmelse af en og samme Plante eller fra Anvendelse af forskjellig Synonymik. Følgende Arter ere nemlig benævnte forskjelligt i Hookers og min Liste:

Hooker: Liste 16. *Lange:*

Isoëtes lacustris L. = Isoetes echinospora DR.
Juniperus communis L. = Juniperus alpina Clus.
Colpodium pendulinum = Arctophila effusa Lge. 1)
Carex flava L. = Carex Oederi Ehrh.
Sparganium natans L. = Sparganium hyperboreum Læst.
Rumex aquaticus L. = Rumex domesticus Hartm.
Primula Sibirica = Primula Egaliksensis Wormskj.
Ranunculus auricomus L. = Ranunculus affinis R. Br.

De efterfølgende, paa den Hookerske Liste under 2 eller 3 No. opførte Navne ere i det mindste for Grønlands Vedkommende simple Synonymer: Liste 17.

Papaver alpinum . . . . = Papaver nudicaule.
Ranunculus Flammula 2) . . . = Ranunculus reptans.
Draba Muricella . . . . = Draba nivalis.
— androsacea . . . . . . = — Wahlenbergii.
Sagina Linnæi . . . . = Sagina saxatilis.
Alsine uliginosa . . . . = Alsine stricta Wahlb.
Stellaria Edwardsii . . . . . = Stellaria longipes.

---

1) Den i Grønland af J. Vahl fundne Græsart, som er afbildet i Flora danica Tab. 2343 under Navn af *Poa pendulina*, maa nemlig ikke forvexles med den derfra aldeles forskjellige Glyceria pendulina (Colpodium pendulinum Læstad.), som findes i Torneå Lappmark og i Samojederlandet. Denne sidste er afbildet i Fl. Dan. Suppl. tab. 126, og jeg har i Anm. til Texten foreslaaet at betegne den grønlandske Art med Navnet *Arctophila* (Glyceria) *effusa*.

2) Den ægte *Ranunculus Flammula* L. finder jeg ikke angivet fra noget Voxested i Grønland. Om *R. reptans* L. er en derfra adskilt Art eller kun en Afart, derom ere Meningerne delte.

Saxifraga alpina. . . . . . . = Saxifraga Hirculus.[1]
Pyrola Groenlandica . . . . . = Pyrola grandiflora.
Armeria Labradorica. . . . . = Armeria Sibirica.
Oxyria reniformis . . . . . . = Oxyria digyna.
Tofjeldia palustris . . . . . . = Tofjeldia borealis.
Platanthera Koenigii. . . . . = Platanthera hyperborea.[2]
Luzula spadicea. . . . . = Luzula parviflora.
Carex Wormskjoldii . . . . . = Carex scirpoidea.
— fuliginosa. . . . . . = — misandra.
Kobresia scirpina . . . . = Elyna spicata.
Eriophorum capitatum . . . . = Eriophorum Scheuchzeri.
— polystachyon . . = — angustifolium.[3]
Poa arctica . . . . } = Poa flexuosa.
— Cenisea . . . . }

Det er vel muligt, at der ved de her nævnte 41 Navne ikke er tilsigtet mere end det Antal af 20 Arter, hvortil de her ere reducerede, men en Misforstaaelse kan i hvert Tilfælde let finde Sted, idet hver især er forsynet med et Mærke, der betegner sammes Forekomst i Grønland, saa at man maa formode, at her i det mindste har været Tale om tvende forskjellige Former af samme Art. Hvorledes nu end dette forholder sig, finder der en ikke ringe Uoverensstemmelse Sted mellem de af Hooker (tabulated view) for Grønland angivne og de i min Oversigt over Grønlands Flora optagne Arter. At denne Forskjel ikke kan andet end have en betydelig Indflydelse paa de almindelige Resultater, er øjensynligt, thi for Benyttelsen af et floristisk Arbejde til sammenlignende Betragtninger i plantegeografisk eller statistisk Henseende er det fremfor alt nødvendigt, at der er et sikkert Udgangspunkt at bygge paa i Arternes Bestemmelse.

---

[1] I Grønland er, saa vidt mig bekjendt, Hovedformen af *S. Hirculus* ikke funden, men kun en Afart *β*, *alpina* Engl.

[2] Identiteten af *P. Koenigii* og *hyperborea* har jeg udførligere omhandlet i Texten til Fl. Dan. fasc. 50 og Bemærkningerne hertil (Vid. Selsk. Oversigt 1880).

[3] *Eriophorum latifolium* Hpp., som ogsaa af Nogle er benævnt E. polystachyon, findes kun angivet fra Grønland af Giesecke, men dens Forekomst der ansér jeg for yderst tvivlsom.

DEN DANSKE BOTANISKE LITERATUR FRA DE ÆLDSTE TIDER TIL 1880.

SAMMENSTILLET AF

EUG. WARMING.

(Fortsat.)

Frederik Michael Liebman.

F. $\frac{10}{10}$ 1813 i Helsingør. Student 1832. 1835 og 1836 Rejser i Tyskland og Norge. Konstitueret Docent ved Universitetet 1838. Docent ved Veterinærskolen 1837—40. 1839 Rejse i Sverige. 1840—1843 Rejse til Mexico. 1843 Udgiver af Flora Danica. Fra Maj 1845 Docent ved Veterinærskolen. Medlem af Vidensk. Selskab 13. Dec. 1844. Professor extraordin. fra 28. Nov. 1845. Docent ved Polytekn. Læreanstalt 1846—1856. Profess. ordin. og Direktør for botan. Have $\frac{1}{4}$ 1852. † $\frac{29}{10}$ 1856 (*Liebmannia* J. Ag., *do.* Menegh.)

(Biografi: Notice sur la vie de Liebmann et spécialement sur son voyage au Mexique par A. S. Ørsted; i Liebmann, Chênes etc., p. VII–X.)

Om et nyt Genus *Erythroclathrus* af Algernes Familie. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. II, S. 169—175.)

Algologisk Bidrag. (Ibid. S. 274—281.)

Bemærkninger og Tillæg til den danske Algeflora. (Krøyers naturhist. Tidsskr., II, 1838—39. S. 464—494. Hertil 1 Tab. (VI).)

Om de Sygdomme, hvoraf Hveden har lidt i indeværende Aar, en Betænkning afgiven til det kongelige Landhuusholdningsselskab af S. Drejer og F. Liebman. (Halds Tidsskr. f. Landoeconomi, Ny Række, Bd. II, 1840, S. 509—516 med 1 Steentryk.)

En secundær Roddannelse hos Laminarierne. (Forhandl. v. d. skandin. Naturf. 2det Møde, 1840. Kbhavn 1841, S. 318—19.)

En ny islandsk Carex. (Ibid. S. 320—21.)

De varme islandske Kilders Vegetation. (Ibid. S. 336—340.)

Om den nordsjellandske Vegetation. Populært Foredrag i den naturhistoriske Forening. (Have-Tidende, Bd. VI, 1840, S. 243—259.)

Americas berusende eller inciterende Planter, populært Foredrag i den naturhistoriske Forening. (Have-Tidende, Bd. VI. 1840, S. 99—114.)

Rejse i Mejico. Efter Breve af Botanikeren Liebmann (Schouws Dansk Ugeskrift. 2. R., I, 1842, 186—89. 201—205, 235, 241—252. — II, 292—96. — III. 199—203).

En plantegeographisk Skildring af Vulkanen Orizaba. (Förhandl. vid de Skand. Naturforskarnes 3dje Möte i Stockholm 1842. S. 571—596). (Bot. Ztg. 1844, S. 683.)

Skildring af det mejicanske tierra frias Vegetation fra Omegnen af Tiuzutlan ved Begyndelsen af Regntiden. (K. D. Vid. Selsk. Skr.. Bd. X, 1843, S. XXXV—XXXVIII, og Overs. ov. Forhandl. 1842, S. 29—32.)

Tropenaturens Indflydelse paa Menneskeaanden. (Dansk Folkekalender, 1844, S. 125—139.)

Deltog i det Skandinav. Naturforskermøde i Kristiania 1844: Foredrag over de centro-amerikanske Palmeformer. (Forhandl. v. d. Skand. Naturforskeres 4de Møde i Christiania 1844, S. 175—76).

Over nye Rodparasiter, henhørende til Balanophorernes, Cytineernes, Orobanchineernes og Monotropieernes Familier. (Ibid. S. 177—187.) (Thonningia mexicana Liebm., Helosis mexicana Liebm., Scytanthus Bambusarum Liebm., to nye Arter Conopholis Wallr., Monotropa coccinea Zucc.)

Biologiske Mærkeligheder ved flere mejicanske Arter af Slægten Cuscuta (C. aurea Liebm., C. strobilina Liebm., C. Sidarum Liebm.) (Ibid. S. 193—197).

En ny Orchidee-Slægt. (Androchilus campestris Liebm.) henhørende til Mejicos terrestre Former. (Ibid. S. 197—199.)

Om Guaco Liebm. (Ibid. 202—204.)

Om Cycadeernes Plads i Systemet, navnlig med Hensyn til Reichenbachs Anskuelser. (Ibid. S. 204—214.)

Om Zonaria deusta. (Ibid. S. 214.)

Bemærkninger i Anledning af en i Tidsskr. f. Landoec. omtalt ny Kartoffelart fra Mexico. (Halds »Tidsskr. f. Landoeconomi«, Ny R., VI Bd., 172—176.)

Karakteristik af Ceramites Hisingeri. (Kgl. D. Vid. Selsk. Skr., XI, 1845, S. CCIII.)

Om Central-Americas Palmeformer (K. D. Vidensk. Selsk. Skr., XII, 1846, S. XXII—XXVII. Oversigt over dets Forhandl. 1845, S. 4—10. — Se Forhandl. o. d. skand. Naturforsk. 4. Møde 1844, S. 175.) Beretning om d. 41. H. af Flora Danica. (Ibid. S. CXXV—CXXVII. Oversigt ov. Forhandl. for 1845, S. 134.)

Flora Danica. Icones plantarum etc. (se under Oeder) Fasciculi XLI—XLIV (Tabulæ 2401—2640) cur. F. M. Liebmann. Havniæ 1845—58. (Ogsaa med dansk og tysk Text.

Hertil Supplementum. Fasciculus I (Tab. 1—60) cur. F. M. Liebmann. Havniæ 1853, med 16 Sider latinsk Text.

Om det forvildede Qvæg. Et Foredrag i den naturhist. Forening. (Dansk Ugeskrift, 2den R., Bd. VI, 1845, S. 85—103.)

Om Sukkerrørets Cultur og Sukkerproductionen i America. Foredrag i d. naturhist. Forening. (Dansk Ugeskrift, 2den R., VI. 1845. 311.)

Naturskildringer fra Americas Sydhavskyst. Foredragne i d. naturhist. Foren. (Schouws Dansk Ugeskrift, 2. R., Bd. VII, S. 1—17 og 365—83.)

Se Lange, 1845.

Om Americas Algevegetation mellem 15 og 22° N. Br. (Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl., 1846, S. 72—77 og i Triers Archiv f. Pharm., III, 382—88. Refereret i »Flora«, 1848, p. 404.)

Udsigt over Lycopodiaceernes Forhold i Mexico. (Oversigt ov. d. Kgl. Vidensk. Selsk. Forhandl., 1847, S. 37—43.)

Om Ærternes og Vikkernes Sygdom. (»Fædrelandet«, 1847, No. 153.)

Om Joachim Otto Voigt. (Schouws »Dansk Tidsskrift«, I, 1847, S. 72—77.)

Botanikeren Kamphøvener. (Schouws »Dansk Tidsskrift«, I, 1847, S. 77—86.)

Nogle Ord om Befrugtningen hos Cycadeerne. Forhandl. v. d. Skandin. Naturforskeres 5te Møde i Kjøbenhavn 1847 (trykt 1849), S. 501—507.

Om Mexicos Podestemoner. Ibid. S. 508—515.

Forelagde en (utrykt) Afhandling om Bornholms Vegetation. (Oversigt. Vid. Selsk., 1848, S. 15.)

Efterretning om det 42. Hefte af Flora Danica. (Vid. Selsk. Oversigt, 1849, S. 53.)

Den tropiske Zones Foraar. Populært Foredrag, holdt i d. naturhist. Forening. (Petits og Thornams »Tidsskr. f. populær Naturvidenskab«, 1849, Hæfte 1, S. 7—20. Oversat i nordischer Telegraph, II, S. 841—44.)

Mexicos Bregner, en systematisk, critisk, plantegeographisk Undersøgelse. (D. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skr., 5. R, I, 151—322 (Register i 353—362) 1 Særtryk, Kbh. 1849. 4. 174 p.)

Om Mexicos Aroideer. (Vidensk. Meddel. 1849, S. 11—25.)

Mexicos Juncaceer. (Ibid. 1850, S. 36—48.)

Bidrag til Meliosmeernes Familie. (Vidensk. Meddel. 1850, S. 65—73.)

Chaetoptelea, en ny Slægt af Elmenes Familie. (Ibid. S. 74—78.)

To nye Valnødarter fra Mexico, beskrevne af F. Liebmann. (Ibid. S. 78—80.)

Mexicos Halvgræs (Cyperaceæ), bearbejdede efter Forgængernes og egne Materialier, med Tillæg af de i Nicaragua og Costa rica af Mag. A. S. Ørsted samlede, samt nogle faa ubeskrevne vestindiske Former. (D. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skr., 5. R. II, 189—277. Særtryk, 4. 92 p.)

Philetaeria, en ny anomal Slægt af Polemoniaceernes Familie. Med 1 Kobbertavle. (D. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skr., 5. R. II, 279—84. Samlet i Særtryk med Mexicos Halvgræs. Kbh. 1850, 98 S. og 1 Tavle.)

Mexicos og Central-Americas neldeagtige Planter (Ordo: Urticaceæ) indbefattende Familierne: Urticeæ, Moreæ, Artocarpeæ og Ulmaceæ. (Sammesteds, 285—343. 1 Særtryk, Kbh. 1851. 4. 62 p. — Se Kanitz's Ungarske Tidsskr., 1. Aarg., p. 145.)

[Dr. C. M. Gottsche. De mexikanske Levermosser; beskrevne efter Prof. Fr. Liebmanns Samling. K. D. Vid. Selsk. Skr., V. R., Bd. 6, S. 97—380, med 20 Tavler. 4to.]

Cochenillen. Populært Foredrag i den naturhistoriske Forening. (Schouws »Dansk Tidsskrift«, Bd. IV, 1851, S. 1—16.)

Cacaoplanten. Populært Foredrag i den naturhist. Foren. (Schouws »Dansk Tidsskrift«, Bd. IV, 1851, 525—535.)

Amerikas Egevegetation. Forkortet efter tvende populære Foredrag i den naturhistoriske Forening. (Dansk Ugeskrift, No. 27 (sidste Hæfte), 1851, S. 213—234.)

Mexicos og Central-Americas Begonier. (Vidensk. Meddel. 1852, S. 1—22.)

Mexicos og Central-Americas Rubi. (Ibid. S. 150—164.)

Betænkning om Anvendeligheden af Pinus pinaster til Klitbeplantning. (»Departementstidende«, 1852, No. 31; jvfr. »Berl. Tid.«, 1852, No. 143 af Riegels.)

Efterretning om det 43. Hefte af Flora Danica. (Vid. Selsk. Oversigt, 1852, 124—25.)

Om 1ste Supplementhæfte til Flora Danica. (Ibid. 1853, S. 57.)

Index seminum in horto Academico Hauniensi collectorum (I »Annales des sciences naturelles«; 3me. Sér., Tome 19, 1853, p. 366—67.)

Index seminum horti Academici Hauniensis, anno 1853; species novæ. (Aftrykt i »Annales des sciences naturelles«, 4me. Sér., Tome I, p. 329—332.)

Novorum plantarum mexicanarum generum Decas auctore F. Liebmann. (Vidensk. Meddel. 1853, S. 90—107.)

To nye Arter af Slægten Castelia Turp. (Ibid. S. 108—111.)

Oversigt over Egeslægten i America. (Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1854, S. 159—189.)

Mindeskrift over Etatsraad N. Hofman Bang. (Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1855, S. 206—222.)

Om Stoffet, hvoraf de saakaldte Palme- eller Panamahatte forfærdiges (Claud. Rosenhoffs »Danmarks illustrerede Almanak for 1856«; S. 88—91.)

Hans af Det Kgl. Danske Videnskab. Selskab understøttede Værk over de Amerikanske Egearter var ved hans Død ufuldendt; det udgaves af A. S. Ørsted: Les chênes de l'Amérique tropicale. Iconographie des espèces nouvelles ou peu connues. Leipzig 1869. Fol. XI. 31 p, 57 tab., sign. A—K, 1—47.

Anders Sandøe Ørsted.

F. i Rudkjøbing $\frac{21}{6}$ 1816. Student 1835. 1837 Naturhistorielærer i Borgerdydskolen, 1839 tillige i Metropolitanskolen. Disputerede for Magistergraden $\frac{29}{4}$ 1844 (ɔ: Dr. phil. $\frac{10}{5}$ 1854). Fra Foraar 1845—Juni 1848 paa Rejse til de vestindiske Øer og Central-Amerika. Privatdocent 1851. Holdt Forelæsninger over Lægeplanter i Foraarssemesteret 1857. Docent i Botanik $\frac{21}{4}$ 1858. Tit. Professor $\frac{9}{1}$ 1860. Besogte Frankrig 1860. Prof. ord. $\frac{24}{3}$ 1862. Medlem af D. Kgl. Danske Videnskab. Selskab $\frac{22}{12}$ 1865. † $\frac{3}{9}$ 1872. (*Oerstedella* Rchb. fil., *Oerstedtia* Trevisan).

Planterigets Naturhistorie, en almeenfattelig Fremstilling af de vigtigste Planter i deres Forhold til Menneskene og Jorden, nærmest udarbejdet til Brug ved Underviisningen i Realskoler og til Selvstudium, af A. S. Ørsted, Cand. phil. Kbh. 1839, XVI og 384 Sid., med 34 Tavler med Træsnit. (Herom en Polemik med Sal. Drejer i Tidsskr. f. Litteratur og Kritik, IV. Af Ørsted S. 239—248: Bemærkninger, en Antikritik. Se ogsaa »Dagen«, 1839, No. 50, 51; Kbhpost., 1839, No. 65, 66; Berl. Tid., 1839, No. 41; Den Frisindede, 1840, S. 24.)

Autobiografi i Indbydelsesskriftet til Examen i Metropolitanskolen 1840, S. 49.

Afbildninger til Planterigets Naturhistorie etc. Kbh. 1841.

Beretning om en Excursion til Trindelen, en Alluvialdannelse i Odensefjord, i Efteraaret 1841, d. 19de Octbr. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. III, S. 552—569, med Tavle VII. I Særtryk, Kbh. 1842. Se Okens »Isis«, 1843, S. 935—38.)

Medredaktør af »Have-Tidende, udgiven af Selskabet for Haveculturens Fremme«. 8de og 9de Bd. 1842—43. Heri: Manettia cordifolia (IX, 1—2, mærket »Ø«.) Methonica superba (Ibid. 33—34, item). Om Blomstens Bygning hos Mælkurterne (Polygalaceæ), Bd. IX, 145—57. — De Korsblomstredes Familie (Cruciferæ), med en Tavle med Figurer. (Sstd. 415—30.)

Iagttagelser over Vegetationens Fordeling i Øresundet. (Förhandl. vid d. Skand. Naturforskarnes 3dje Möte, Stockholm 1842, S. 621—622.) (Refereret i Bot. Ztg. 1844, S. 618; Flora 1843. I. 343).

[Grønlands Annulata Dorsibranchiata. Vidensk. Selsk. Skr., Bd. X, 1843, S. 153—216.]

Om Læbens Betydning i Orchideernes Blomst. (Forhandl. v. de Skand. Naturforsk. 4de Møde i Christiania 1844, S. 219—221.)

De regionibus marinis. Elementa topographiae historico-naturalis freti Øresund. Dissertatio inauguralis. Havniæ 1844. 8. 88 p., 2 tab. color. (Se Okens »Isis«, 1846, S. 318; Kjellmanns »Über Algenregionen und Algenformationen im östlichen Skager-Rack«, 1878.)

Autobiografi i Universitetsprogrammet til Reformationsfesten 1844, S. 47—48.

(Bedømmelse af hans Andragende til Vid. Selsk. om at faa et Skraberedskab til Skrabning paa store Dybder, se Vid. Selsk. Skr., XII, 1846, S. LXXXVII.)

(Om hans Rejse til Vestindien og Mellem-Amerika, se: Dr. Poulsen, Kurze Nachricht über die Reise des Herrn Ørsted nach Südamerika. Botan. Ztg. 1848, S. 875—881.)

En Reise i Guanacaste i Costa-Rica. (Petits og Thornams »Tidsskr. f. popul. Naturvidensk«, S. 21—35. Oversat paa Svensk i Stockholms Aftenpost, No. 52, 1849.)

Naturens Physiognomie i Central-America. (Ibid. 255—83.)

Iagttagelser over en hidtil ukjendt almindelig Udbredning af microscopiske Planter i Verdenshavet. (Videnskab. Meddel. 1849, S. 6—11. I Udtog i Frorieps »Tagesberichte«, Botanik, 1852, S. 54—56.)

Om Lovene for Farvefordelingen hos Dyrene i Havets forskjellige Dybder. (Videnskab. Meddel. 1849, S. 57—66.)

Planternes Physiognomie, oplyst ved Afbildninger, af E. Thorwald. Første Afdeling. (Det tropiske Amerika). Kbh. 1851. 6 Sider i 8. og 1 Kobbertavle i Fol.

[De af Ørsted i Troperne samlede Svampe, beskrevne i Eliæ Fries Novæ Symbolæ mycologicæ, Upsaliæ 1851.]

[Über eine von Oersted in Mittelamerika gemachte Laubmoss-sammlung von C. Müller; Botan. Ztg. 1851, S. 257. — Die von Oersted in Mittelamerika gesammelten Lebermoose. Ibid. 913—915.]

[Andre tropiske Samlinger beskrevne i Liebmanns: Mexicos og Centralamerikas Halvgræs, Mexicos og Centralamerikas neldeagtige Planter, Mexicos og Centralamerikas Begoniaceer, Bidrag til Meliosmeernes Familie.]

Centralamerikas Rubiaceer (Bestemmelser og Beskrivelser mestendeels af G. Bentham). Ved A. S. Ørsted.) (Vidensk. Meddel. 1852, S. 23—61). — Oversat i Hookers Journ. of botany.

Compositæ centroamericanæ. Bestemmelser og Beskrivelser af G. Bentham, ved A. S. Ørsted. (Sammesteds, S. 65—114).

Geographisk statistisk Oversigt over Centralamerikas Compositeer. (Sammesteds, S. 115—121.)

182 Afbildninger til Planterigets Naturhistorie. Til Brug ved Underviisningen. Nyt Aftryk. Med Forklaring. Kbh. 1852.

Om Naturforholdene paa de dansk-vestindiske Øer. (Bergsøe's Danske Stats Statistik, Bd. IV, 563—99.)

Leguminosæ Centroamericanæ. Ved G. Bentham og A. Ørsted. (Vidensk. Meddel. 1853, S. 1—19.)

Scrophularineæ centroamericanae. Ved G. Bentham og A. Ørsted. (Sammesteds, S. 20—31.)

Labiatæ centroamericanae. Ved G. Bentham og A. Ørsted. (Sammesteds, S. 32—42.)

Malpighiaceæ centroamericanæ. Bestemmelser og Beskrivelser af A. Grisebach. Ved A. S. Ørsted. (Sammesteds, S. 43—52.)

Gentianeæ centroamericanæ. Bestemmelser og Beskrivelser af A. Grisebach. Ved A. S. Ørsted. (Sammesteds, S. 53—58.)

Mexicos og Centralamerikas Acanthaceer. (Vidensk. Meddel. 1854, S. 113—181. Hertil Tab. 3—5.)

Myrtaceæ centroamericanae. Bestemmelser og Beskrivelser af Dr. O. Berg. (Vidensk. Meddel. 1855, S. 1—26; heri: Oversigt over Myrtaceernes Udbredning i Amerika, S. 18—26. Først udkommen i Juli 1856.)

Om det centralamerikanske Balsamtræ (Myrospermum sonsonatense Pareira) og Balsamkysten. (Sammesteds, S. 27—32.) Først udkommet i Juli 1856.

Victoria regia, et Blik paa Tropevegetationen i Drivhuse. (»Fædrelandet«, 1855, No. 217, 218, 221, 222, under Mærket 99.)

Plantae novæ centroamericanæ. I. (Vidensk. Meddel. 1856, S. 27—32.) — II. (Ibid. S. 33—43.)

Botanikens Stilling ved vort Universitet, samt Forslag til Oprettelsen af et botanisk Museum, af 1. 24. (»Fædrelandet«, Nov. 1856, No. 275, 278, 280.)

Skildring af Naturen paa Jamaica. (Tidsskr. f. popul. Fremst. af Naturvidensk., Bd. 3, 1856, S. 69—102.)

Nyopdagede eller lidet bekjendte, ved deres Anvendelse vigtige Planter. 1) Elfenbeensplanten. 2) Guttaperchatræet. (Sammesteds, S. 147—160, 287—312.)

Skildring af Naturen paa Jamaica. (Tidsskr. f. popul. Fremst. af Naturvidensk., Bd. 4, S. 61—106, 184 224, med Kort over Jamaica). [Disse Skildringer ere samlede i Særtryk, Kbh. 1857, og optrykte i Lütkens »Almeenfattelige Naturskildringer«, I, 415—526.]

Centralamerikas Lobeliaceer. Ved Planchon og Ørsted. (Vidensk. Meddel. 1857, S. 152—157.)

Plantae novae centroamericanae. III. (Sammesteds, S. 187—198.)

Kæmpetræernes Lund. (Med 4 Illustrationer i Cl. Rosenhoffs »Danmarks illustrerede Almanak for 1857«, S. 80—86.)

Centralamericas Gesneraceer, et systematisk, plantegeographisk Bidrag til Centralamerikas Flora. (Det Kgl. Danske Videnskabernes Selsk. Skrifter, R. V, Bd. 5, S. 75—152, med 11 Tavler og 1 Kort). — I Særtryk, Kbh. 1858; 78 S.; 4to.

Palmæ Centroamericanæ. (Vidensk. Meddel. 1858, S. 1—54.)

Nyopdagede eller lidet bekjendte, ved deres Anvendelse vigtige Planter. 3) Kokospalmen, Piassabapalmen og Rispapirplanten. 4) Patchoeliplanten; Insektpulverplanten. Forskjellige Planter, som ved deres seige Taver erstatte Hør og Hamp. (Tidsskr. f. popul Fremst. af Naturvidensk., Bd. 5, 1858, S. 81—103, 411—413.)

Til Belysning af Slægten Viburnum. (Vidensk. Meddel., 1860, S. 267—305, med Tavl. VI og VII.)

Iagttagelser over Udviklingen af Hunblomsten af Cryptomeria japonica. (Forhandlinger ved de Skandin. Naturforskeres 8de Møde 1860, S. 711.)

Blomsterplanter uden Blomster, et Bidrag til Gymnospermernes Morphologie. (Sammesteds, S. 716—720.)

Koglepalmerne eller Cycadeerne. (Tidsskr. f. popul. Fremst., II. R., Bd. 2, S. 121—141.)

Myrsineæ centroamericanæ et mexicanæ. (Videnskab. Meddelelser, 1861, S. 127—142, med en Dobbeltavle I—II.)

De stedsegrønne Bøges Rige. (Tidsskr. f. popul. Fremst., II. R., Bd. 3, S. 216—261.)

Erindringsord til Forelæsninger over de naturlige Familier, nærmest med Hensyn til Lægeplanter. Trykt som Manuskript for Tilhørerne. Kbh. 1862. 252 S. i 8.

Om den nyere Tids Undersøgelser over de Sygdomme hos vore Culturplanter, som foraarsages af Snyltesvampe. Foredrag i det Kgl. Landhuusholdningsselskab, $\frac{1}{3}$^{2} 1862. (Tidsskr. f. Landøkon., 3. R., X, S. 137—158. Særtryk, Kbh. 1862, 8., 24 S. med 2 til Dels kolorerede Tavler.)

Til Belysning af Bidens platycephala Ørd. (Vidensk. Meddel, 1862, S. 312—19, med Tavl. III og IV.)

Om Dværggrene og disses Indflydelse paa Træernes Form. Et Bidrag til Træernes Architectonik. (Tidsskr. f. popul. Fremst., II. R., Bd. 4, S. 78—106).

Beskrivelse af en ny af Dr. P. W. Lund i Brasilien hjemsendt Theeplante, Neea theifera Ørd., og ligesaa af en ny Krydderplante, Micania aromatica Ørd. (Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl., 1863, S. 9—11, med 1 Kobbertavle.

L'Amerique centrale. Recherches sur sa flore et sa géographie physique. Résultats d'un voyage dans les états de Costa Rica et de Nicaragua, exécuté pendant les années 1846—1848. Première livraison. Copenh. 1863. IV. 18 p. Med 22 kobberstukne og lithographerede Tavler. 24 Sider i Fol. (Understøttet af D. Kgl. Danske Videnskabernes Selskab.)

Om Sygdomme hos Planterne, som foraarsages af Snyltesvampe, navnlig om Rust og Brand, og om Midlerne til deres Forebyggelse. Fire Afhandlinger. (Med 3 illum. Tavler og mange i Texten indskudte Træsnit.) Kbh. 1863. IV, 154 Sider. 8. [Oversat paa Svensk af Carl Hartman: Om Växtsjukdomar osv. Örebro 1865. VIII. 109 Sider, 8vo.)

Bidrag til Kundskab om Rustsvampene og Rustsyge. (Tidsskr. f. Landøkon., 3. R., XI, S. 145—173.)

Bidrag til Svampenes Udviklingshistorie. I. Phelonitis strobilina II. Cladosporium og Macrosporium. (Videnskab. Meddel. 1863, S. 245—264, med Tavl. III—V.)

Svampene nærmest med Hensyn til Troldsmørsvampen. 1—2. (Tidsskr. f. popul. Fremst., II. R., Bd. 5, S. 73—130, 394—420.)

Om Dværggrene og disses Indflydelse osv. (Sammesteds, S. 300—329; Fortsættelse fra Bd. 4.)

Frilandstrævæxten i Danmark. Veiledning til Kundskab om de Træer og Buske, som kunne dyrkes i Friland i Danmark. Med Træsnit. Hæfte I. 96 Sider, m. Titelbillede og Træsnit. Kbh. 1864. (2det H. udkom først 1867; Værket afsluttedes aldrig; Forarbejder i Form af Tegninger m. m. kjøbtes af botanisk Have efter hans Død.)

Bidrag til Naaletræernes Morphologi. (Videnskab. Meddel., 1864, S. 1—36, med Træsnit og Tab. I–II.)

Udgiver af: Loranthaceæ mexicanæ et centroamericanæ. Enumeratio specierum hujus familiæ, quas in regno mexicano Liebmann et in America centrali Ørsted legerunt. Auctore D. Oliver. (Sammesteds, S. 170—177.)

Om fremmede Træer, som egne sig til Skovdyrkning i Danmark, nærmest efter Erfaringer fra den forstbotaniske Have i Charlottenlund. Efter et Foredrag i d. Kgl. Landhuusholdningsselskab, $\frac{27}{1}$ 1864. (Tidsskr. f. Landøkon., 3. R., Bd. XII, S. 113—32.)

Om det sydafrikanske Dværgtræ med to Blade. (Tidsskr. f. popul. Fremst., III. R., Bd. 1, S. 324—342.)

Bidrag til Svampenes Udviklingshistorie. III. (Videnskab. Meddel., 1865, S. 224—236, med Tavl. V og VI.)

Meddelelse om Iagttagelser anstillede i Løbet af Vinteren 1863—64, som have ledet til Opdagelsen af de hidtil ukjendte Befrugtningsorganer hos Bladsvampene. (Vid. Selsk. Oversigt, 1865, S. 11—23, med 2 Tavler. Referat heraf af Th. Fries i Botan. Notiser 1865, S. 155—161.)

Foreløbig Beretning om Iagttagelser. hvorved det godtgjøres at Podisoma Sabinæ (Dicks.) og Roestelia cancellata (Jacq.) ere vexlende Generationer af samme Svampeart. (Botaniska Notiser, 1865, No. 6, S. 105—107.) Oversat paa Fransk:

Compte rendu provisoire de quelques Observations qui prouvent etc. Oversat paa Tysk i Botan. Zeitung, 1865, S. 291. — Den fyldigere Meddelelse publiceredes 1868.

Om Generationsskifte hos Snyltesvampene, nærmest med Hensyn til den i den seneste Tid ved Forsøg godtgjorte Forbindelse mellem Berberisrust og Græsrust. (Tidsskr. for popul. Fremst, 1866, III. R., Bd. 3, S. 207—228.) I Særtryk under følgende Titel:

Om Berberisrust og Græsrust, nærmest som Tillæg til hans Skrift »Om Sygdomme hos Planterne, som foraarsages af Snyltesvampe« osv. Kbh. 1866, 32 Sider. 8. Oversat paa Svensk af Prof. Andersson i »Kongl. Landbruks Academiens Tidsskr.« 1867, No. 1.

Indpodningsforsøg, hvorved det bevises, at der finder et Generationsskifte Sted mellem den paa Enens Grene snyltende Bævrerust (Podisoma juniperinum) og den paa Rønnens Blade voxende Hornrust (Roestelia cornuta). (Videnskab. Selsk. Oversigt, 1866, S. 185—196, med Tavl. III og IV, og fransk Résumé, S. 15—16.)

Nouvelles observations sur un champignon parasite, dont les générations alternantes habitent sur deux plantes hospitalières différentes. (Extrait du Bulletin de l'Academie Royale des Sciences de Copenhague 1866.) Copenhague 1866. 8. 16 p. 2 tab.

Polemik i Hospitalstidende, 1866, S. 98. (Jvfr. S. 110—12 og 129—32 af Rudolph Bergh). Følgeblad til No. 31.

Bidrag til Egeslægtens Systematik. (Vidensk. Meddel., 1866, S. 11—88, med 2 Tavler og mange Træsnit. Med fransk Résumé, Recherches sur la classification des Chênes, og i Særtryk. Kbh. 1867.)

Til Belysning af Blomsterne hos den brasilianske Thebusk (Neea theifera Ørd. 1863 — Pisonia Caparrosa Netto 1866) og hos Sneklokkebusken (Halesia tetraptera L.). (Sammesteds, S. 89—96, med Træsnit.)

Nye Indpodningsforsøg med Snyltesvampe, hvis vexlende Generationer voxe paa Værtplanter, henhørende til to forskjellige Familier. (Videnskab. Selsk. Oversigt, 1867, S. 208—216, med Tavl. III og IV; fransk Résumé, p. 38—41.)

Nouveaux essais de semis faits avec des champignons parasites dont les générations alternantes habitent sur des plantes hospitalières appartenant à deux familles differentes. (Extrait du Bulletin de l'Academie Royale des Sciences de Copenhague 1867.) Copenhague 1867. 8. 9 p. 1 tab.

Ang. Ørsteds Strid med Bergh, Didrichsen etc., se: Voldgifts-Erklæring af Geheimeetatsraad Fenger. Kbh. 1869, og Artikler i Fædrel. 1867, No. 61 og Fædrel. 1869, No. 109, 113, 120; i Berl. Tid.. 1867, No. 70, 75, 82 o. fl., og

1869, No. 126, 127, 130, 134; samt en Brevvexling, trykt af Nat. Foren. i Anledn. af Generalforsamlingen 1867.

Sporeplanterne. Kbh. 1867, 48 S. 8.

Bemærkninger til Casimir de Candolles systematiske Bearbejdelse af Juglandaceerne; meddelte i Naturhist. Forening, 18. Jan. 1867; cfr. Oversigt over vidensk. Møderne, p. I—III.

Frilandstræväxten i Danmark. 2det Hefte. 1867. (Pilene ved Prof. N. J. Andersson.)

Über Roestelia lacerata (Sow.) nnd die anderen Arten der Gattung. Briefliche Mittheilung. (Botan. Zeitung, 1867, No. 27—29. Med Anmærkning af De Bary.)

Nye Indpodningsforsøg med generationsskiftende Snyltesvampe. (Botaniska Notiser 1867, S. 73—74.)

Om Pæretræets Gitterrust og Sevenbommens Bævrerust. (Tidsskr. f. Havevæsen, I, 1867, No. 21.)

Om en særegen, hidtil ukjendt Udvikling hos visse Snyltesvampe og navnlig om den genetiske Forbindelse mellem Sevenbommens Bævrerust og Pæretræets Gitterrust (Forelagt d. 17. Nov. 1865; publiceret 1868 i Det Kgl. Danske Videnskab. Selsk. Skrifter, R. V, Bd. 7, S. 563—576, med 3 Tavler.) I Særtryk, Kbh. 1868, 14 S., 4to.

Notis om Pæretræets Gitterrust (Roestelia cancellata). (Botan. Notiser. 1868, 184—186.)

Et Forsøg paa Eristikens Anvendelse i den botaniske Kritik af Dr. phil. P. Heiberg, belyst. Kbh. 1868. 30 S. 8.

Chênes de l'Amerique tropicale. Iconographie des espèces nouvelles ou peu connues. Ouvrage posthume préparé et en partie achevé par Liebmann, revu et augmenté d'un aperçu sur la Classification des Chênes en général par A. S. Ørsted. Publié sous les auspices de la société Royale des sciences de Copenhague. Copenh. 1868. Folio 57 Tavler og Træsnit. (Texten: Fransk og Latin.)

Den tilbageskridende Metamorfose som normal Udviklingsgang, nærmest med Hensyn til Tydningen af Gymnospermernes Blomster. I. Om de i den senere Tid af Sachs og Eichler fremsatte Tydninger af Gymnospermernes Blomster. II. Om Dækbladenes morfologiske Forhold. (Meddelt 7. og 21. Febr. 1868 og 26. Febr. 1869. Videnskab. Meddel., 1868, S. 83—184, med Tab. I og 49 Træsnit. Særtryk, 1869.)

Om den kristtornbladede Eg (Quercus agrifolia Nee) fra Californien. (Videnskab. Meddel., 1869, S. 59—67, med fransk Résumé, S. 5—6.)

Et Bidrag til Kundskab om dimorfe og dichogame Blomster. (Videnskab. Meddelelser, 1869, S. 68—79, med fransk Résumé, S. 7—10.)

Et Bidrag til Tydning af den i Oldtiden under Navn af Silfion meget anvendte og høit skattede, men senere forsvundne Kryderplante. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1869, S. 21—45, med 1 Tavle og fransk Résumé.) I Særtryk, Kbh. 1869, 30 S.

Om Skovanlæg paa Heder og Klitter i Jylland. (Tidssk. f. popul. Fremstill., 1869, IV. R., 1. Bd., S. 91—112, med 1 Tavle.)

Et Indlæg i Hedesagen. (Kbh. 1869. 8. 118 Sider, med 3 S. Forord.) Første Afsnit heraf (S. 1—36) særskilt under Titel: Et Blik paa Hede- og Klitplantagerne i Jylland. Kbh. 1869. Thieles Bogtrykkeri.)

Nye Bidrag til Kundskab om Cupulifererne. Foredrag i Naturh. Foren., 1869, 13. April. Referat heraf i Oversigt, p. II.

Nye Oplysninger om Bidens platycephala Ørd. Foredrag i Naturh. Foren., 11. Nov. 1869; ref. i Oversigterne, 1869, p. III.

Det centralamerikanske Ambratræ (Liquidambar macrophylla Ørst.) (Videnskab. Meddel., 1870, S. 150—158, med fransk Résumé.)

Bidrag til Kundskab om Valdnöddeplanterne. I. Om den kaukasiske Vinge-Valdnød (Pterocarya caucasica). II. Til Belysning af Slægten Oreamunoa Ørst. (Sammesteds, S. 159—174, med 2 Kobbertavler og fransk Résumé.)

Beretning om Universitetets paatænkte nye Botaniske Have. Kbh. 1870. 18 Sider, med 2 Planer. 8. (Aftrykt i Tidsskr. f. Havevæsen, 1870, No. 14, d. 28de Octob.) (Polemik herom se: Ørsted, Didrichsen, Dybdahl, C. Rasmussen og Warming samt en Artikel i Dagbladet).

En Berigtigelse. (Tidsskr. f. Havevæsen, 1870, Aarg. V, 240.)

Dyrenes Farver i forskjellige Dybder i Havet. Foredrag i naturh. Foren., 11. Febr. 1870, se Overs. ov. Møderne, p. 1.

Belysning af d'Hrr. Docent Dybdahls og Docent Didrichsens samt Hr. Rasmussens Angreb paa »Beretning om Universitetets paatænkte nye botaniske Have« af et Medlem af den i Anledning af den botaniske Haves Flytning nedsatte Komité.

Om nogle af de mindste Organismer. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., IV. R., 3. Bd., 1871.)

Løvsporeplanterne. En morfologisk osv. 2det Hefte, (1ste udkom 1867) 104 Sider med mange Træsnit (i alt: LIV med XXIX Fig. og 104 med 72 Fig.

Et Par Oplysninger til Docent Didrichsens »Yderligere Bemærkninger i Anledning af Beretning om Universitetets nye botaniske Have«. Kbh. 1871.

[Bålsporväxterna. En morfologisk och systematisk öfversigt öfver denna växtgrupp af A. S. Ørsted. Med författarens tillåtelse öfversatt af Johan Hulting. Med 101 figurer i träsnitt. Stockholm, 1872. 8vo.]

Ørsted (og Lange): Betænkning over Warmings og Pedersens Besvarelser af Prisspørgsmaalet om Væxtspidsens Kløvning. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1872, S. 16—26.)

Bidrag til Kundskab om Egefamilien i Fortid og Nutid. Med 8 Tavl. og 1 Kort. (Videnskab. Selsk. Skrifter, V. R., 9. Bd., 6. H. 1871. — I Særtryk. Kbh. 1871, 4., 176 S. 8 Tavl., 1 Kort.)

Præcursores floræ Centroamericanæ, Fragmentum posthumum. Hauniæ 1873 apud Lind. (Besørget udgivet af Warming.) I Kommission hos Franck. (Anmældt i Bull. de la Soc. bot. de France, 1875, XXII, Rev. bibl. p. 153.)

[System der Pilze, Lichenen und Algen. Deutsche vermehrte Ausgabe von Grisebach und Reinke. Leipzig 1873. 8. 194 S. mit 93 Holzschn.]

[Rob. Brown (Campst.): Biographical sketch of the late Professor Ørsted, Copenhagen. (Transactions of the Botanical Society of Edinburgh, XI, 1872—73.]

Bidrag til »Flora Danica«.

Bidrag til Joh. Langes »Haandbog i den danske Flora«.

Bidrag til A. Humboldts Kosmos, 4de Bd.

[Bibliotheca Örstediana. Fortegnelse over afdøde Dr. phil., Professor A. S. Ørsteds Bogsamling. Kbh. 1872. 8. 120 S. (3131 Nr.).]

✓Christian Marinus Poulsen. 1818 – 85

F. i Aalborg $\frac{14}{3}$ 1818. Cand. pharm. i April 1838. 1839--43 Amanuensis ved det chemiske Laboratorium i Kiel. 1840 botanisk-mineralogisk Rejse i Norge. 1843 botanisk-mineralogisk Rejse i Tyrol, Norditalien og Krain. Studerede 1843—45 i Wien, Paris, Hohenheim og Heidelberg. 1844 Dr. phil. i Heidelberg. Maj 1845 Lærer ved Bonde-Højskolen i Rødding. 1846 Fabrikkontrollør i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten med Bopæl i Altona. 1851 Kommitteret under Finansministeriet. 1854 Generalbefuldmægtiget ved Flensborg-Tønning-Rendsborg Jærnbaneselskab og senere tillige Generalbefuldmægtiget for det danske Gaskompagni og for Entreprenørerne for de jydsk-fyenske Jernbaneanlæg indtil disses Fuldførelse. Died 1885.

Botaniske Bidrag i Krøyers naturhistoriske Tidssk., 2det og 3die Bd., 1838—40.

Ligesaa i Dreyers Flora excursoria Hafniensis.

Ligesaa i E. Fries's Summa Vegetabilium Scandinaviæ.

Ligesaa i Joh. Langes Haandbog i den danske Flora 1851.

De agronomiske Læreanstalter paa Hohenheim i Würtemberg. (Schouws Dansk Ugeskrift. II. R., Bd. 7, 129—156.)

Om Bøgens Forekomst i de øverste Lag af Esinger Tørvemose ved Elmshorn. (Bericht der 11ten Versammlung deutscher Land- u. Forstwirthe zu Kiel. 1847, p. 515—518.)

(Dr. Poulsen, Kurze Nachricht über die Reise des Hrn. Oersted nach Südamerika. Botan. Ztg. 1848, S. 875—881.)

Om nogle i vort Skovbrug anvendelige Naaletræer fra det vestlige Nordamerika. 1. Abies Douglasii Lindl. (Tidsskrift for Skovbrug, 3. Bd., p. 271.) (Rev. af Forf.)

Niels Kjærbølling.

F. $\frac{11}{10}$ 1806 paa Als. Seminarist fra Skaarup 1827. Senere Lærer, Inspektør ved Have-Selskabets Have paa Snoghøj. 1852 Æresdoctor i Philos. ved Jenas Universitet.

Iagttagelser over de Virkninger, Vinteren 1837—38 har havt paa adskillige Træer og Buske. I »Have-Tidende«, V, 1839, S. 216—19.

Haandbog i Frilands-Blomstergartneriet. Kjøbenhavn 1842—43.

Lauritz Søndermann Holm.

F. 1785. Amtsfuldmægtig. Lærer ved Roskilde Skole til 1856. † 1857 i Roeskilde.

Dianthus caryophyllus. Have-Tidende. Bd. III, 1837, S. 255—263.

Om Slægten Hesperis. Ibid. S. 529—534.

Bischof: om Brugen af Linnè's Plante-System. Oversat. Vedføjet en schematisk Oversigt over dets Klasser og Ordener. Roskilde 1847. 14 S. og en Tabel.

August Weilbach.

F. i Kjøbenhavn $\frac{23}{11}$ 1813. Lærte Havekunsten i botan. Have fra 1830. Examen som Kunstgartner 1835. Ansat som Medhjælper ved den botan. Have fra $\frac{1}{4}$ 1836. 1839—41 Rejse til Udlandet (især London og Skotland). $\frac{6}{5}$ 1842 Undergartner og $\frac{5}{10}$ 1842 Gartner ved botan. Have i Kjøbenhavn (fast ansat fra $\frac{25}{2}$ 1843). † $\frac{11}{5}$ 1868.

I »Havetidende« findes flere Artikler af ham: Om Vindriveri (V, 1—7); Dyrkning af Asparges (V, 97—103); Drivning af Ferskener (V, 250—59); Beretning om Havedyrkningsselskabet i London og dets Have (VII, 145—65); Opvarmning med varmt Vand (VIII, 1—6); Siirplanter, som første Gang have blomstret i den botaniske Have i Aaret 1842 (IX, 47—52).

Victoria regia. Fornemmelig efter Botan. Magazine by Will. Jackson Hooker. 3. Sér., 3. Vol., 1847, med tilføiede Uddrag af The Gardeners Chronicle and Agricultural Gazette 1849, No. 47 og 1850, No. 35. (Schouws »Dansk Tidsskrift«, V, S. 1—20, med Afbildning).

Den botaniske Haves Areal, Bygninger, Plantestand og Forhold til fremmede botaniske Haver. (Lindes »Meddelelser« 1849—56, I. 726—31.)

Victoria regia. (Berlingske Tidende, 1855, No. 183.)

Aalholms Have, med Grundplan. (Dybdahls »Tidsskrift for Havevæsen«, 1866, Bd. 1, S, 1—7, 23—27, 39—43.)

Bidrag til Joh. Langes »Haandbog i den danske Flora«.

I Landbohøjskolens Bibliothek findes nogle haandskrevne Optegnelser af W. til Forelæsninger af Schouw.

Rudolph Rothe.

F. i Kjøbenhavn $\frac{12}{10}$ 1802. Rejste 1824—27 i Tyskland, Ungarn, Italien, Schweiz, Frankrig, Holland; 1841 i England; 1842 i Sverige; 1857 i Tyskland. Sekretær ved Grevskabet Bregentved 1828—33. Bestyrer af de kongl. Haver ved Fredensborg (Kgl. Slotsgartner) 1833—49. Medarbejder, til sidst Medredaktør af »Havetidende«, udg. af Selsk. til Havedyrkningens Fremme. Bestyrer af de offentlige Lysthaver fra $\frac{1}{1}$ 1850. † $\frac{30}{1}$ 1877.

Om Frugttræers Beskjæring i Skandinavien. (Forhandl. ved de skandin. Naturforskeres 2. Møde i Kbhn. 1840, S. 322—330.)

Bemærkninger om Vinstokkens Beskjæring i Skandinavien. (Förhandlingar vid de skandinaviske Naturforskarnes 3je Möte i Stockholm 1842, S. 597—603.)

Bemærkninger angaaende Begrebet »Gartnerkunst«. (Förhandl. v. d. skandin. Naturforskarnes 3dje Möte i Stockholm 1842, S. 631—640.)

Bemærkninger om Frugttræernes Knopper og Betingelserne for deres Udvikling. (Forhandl. ved de skand. Naturforsk. 5. Møde i Kbhvn. 1847, S. 489—494.)

Landskabsgartneriske Betragtninger over Danmark. (Gyldendalske Boghdl.) Kbhvn. 1853.

Johan Martin Christian Lange.

F. paa Ødstedgaard ved Fredericia $\frac{20}{3}$ 1818. Student 1836. Lærer i Botanik ved Veterinærskolen 1842—44, og i Naturhistorie ved Efterslægts-Realskolen, Friis's Realskole og v. Westens Institut. I Sommerhalvaarene 1846, 47, 48 midlertidig Docent ved Sorø Akademi. Fra 25. Febr. 1851—31. Marts 1858 Assistent og Bibliothekar ved botanisk Have i Kjøbenhavn. 1851—1853 Rejse til Sydfrankrig og

1718

Spanien. Fra 30. Oct. 1856—31. Maj 1876 konstitueret Direktør for botan. Have. 11te Marts 1858 udnævnt til Docent i Botanik ved Veterinær- og Landbohøjskolen. Docent ved polyteknisk Læreanstalt 1856—1863. 1877 Æresdoctor i Filosofi ved Upsala Universitet. Udnævnt til Professor 1860.

Joh. Lange og V. Strøm, Naturhistoriske Meddelelser af et Selskab. (Krøyers Naturhist. Tidsskrift, III, 1840, S. 395—409).

Bidrag til den danske Flora for Aarene 1841—42. (Sammesteds, Bd. IV, 1843, S. 458—473.)

[Anvisning til at kjende de danske Foderurter. Efter Wahlbergs Anvisning till svenska foderväxternas kännedom af S. Drejer. — 2den Udgave efter Forf. Død, ved Joh. Lange. Kjøbenh. 1843, med 2 Tabeller.]

Forslag til en Bytteforening for (især) nordiske Planter. (Forhandl. v. d. skand. Naturforskeres 4. Møde i Christiania 1844, S. 199—200.)

Herbarium for den landoeconomiske Botanik. 9 Hæfter tørrede Fodervæxter i Fol., med trykte Etiketter, Register og Titelblad. Kbh. 1845—47.

En uventet Tilvæxt til den danske Flora. (I Schouws Dansk Ugeskrift, 2den R., Bd. VIII, No. 190, S. 137—38.)

Bemærkninger om Vegetationen paa Lolland og Falster. (Krøyers Naturh. Tidsskr., 2. R., I. (1844—)45, S. 428—452.)

Lange, G. Jensen, F. Liebmann, Efterretninger om den Skandinavisk-botaniske Bytteforenings danske Afdeling. (Ibid. S. 650—52.)

Udgav Drejers Anvisning til at kjende de danske Foderurter. (Se ovenfor; 3dje Udgave, 1847.)

Carex paludosa og Aira bottnica. (Bot. Notiser 1849, S. 165—66.)

Om nogle danske Planters Fordeling og formodede Grændser for deres Udbredelse. (Vidensk. Meddelelser, 1849, S. 77—95. Foredraget 25. April, 1849.)

Nogle Bemærkninger om Efteraarsknopperne hos de danske Arter af Slægten Epilobium. (Ibid. S. 97—109; Foredraget Decbr. 1849.)

Tornblad (Ulex) som Fodervæxt. (»Tidsskrift f. Landoeconomi«, 3die R., Bd. IV, 160—63.)

Kort over nogle Plantearters Fordeling i Danmark. 1850. 4o. obl. 11 Tavler (i Botan. Haves Bibl.).

Ulmus montana og U. campestris. (Botaniska Notiser 1850, S. 81.)

Professor Schlechtendals Opfordring til ved Actietegning at udruste en rejsende Naturforsker. (Triers »Archiv for Pharmaci«, I, S. 262—63.)

Haandbog i den danske Flora. Kjøbenhavn 1850—51. 8.

Om Møens Vegetation. Tillæg til C. Puggaards »Møens Geologie populært fremstillet«. Kbh. 1851, S. 263—77.

Brev fra Joh. Lange, dat. Bagnères de Luchon, 31. Juli 1851. (Botan. Notiser 1851, S. 152—159.)

Uddrag af et Brev fra Lange, dat. Mallaga d. 20de Jan. 1852. (»Ribe Stifts-Tidende«, 1852, No. 23, 25, 26, og derfra i Flyveposten, 1852, Nr. 103, 108, 111.)

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum horti Havniensis 1853.

Nogle Exempler paa Planters Acclimatisation. (Vidensk. Medd. 1854, 37—45.)

Beskriv. af nye Arter i Index seminum 1854.

De vildvoxende Planter som Hjælpemiddel til Jordbonitering. Efter det Tydske. (Tidsskrift for Landoeconomi, 3. R., II, 161—91. Kbh. 1854.)

Forslag angaaende den botaniske Undervisning ved den paatænkte Landbohøjskole. Bilag B. 2 til »Commissions-Betænkning i Anledning af Veterinairskolens Udvidelse til en Læreanstalt for de Landbovirksomheden vedrørende Fag«. Kjøbenh. 1855; aftrykt i Tidsskr. f. Landoekonomi, 3. R., III. Bd., 370—74. 8.

Foredrag i det kongel. Landhuusholdnings-Selskab om Plantesygdomme. (»Ugeskrift f. Landmænd«, IV, 60—63.)

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum 1855.

Plantephysiologi og Planteculturens Theori, bearbeidet til Brug for Landmænd af Dr. M. J. Schleiden. Paa Dansk ved Joh. Lange. Kbhvn. (Philipsen) 1855. 8. Med 113 Træsnit.

Medarbejder ved Nordisk Conversationslexicon. (Bogstaverne A—F i 1ste Udg.)

Haandbog i den danske Flora. 2den Udgave 1857—59.

Oversigt over Grønlands Planter. (H. Rinks: »Grønland, geogr. og statistisk beskrevet«, 2. Bd. 1857, Naturhistoriske Tillæg, S. 106—135.)

Udgiver af »Flora Danica« fra 1857 til Dato.

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum 1857.

Beskrivelse af nye Plantearter i Index seminum in horto academico Hauniensi a. 1859 collectorum.

Meddelelser om Værket »Flora Danica«, 14 Sider. (Forhandl. v. d. skand. Naturforskermøde 1860, S. 747.)

Brudstykker af en Rejse i Spanien. 145 Sider. Rejseberetning, uddraget af Breve, med tilføiede Anmærkninger af botanisk Indhold. (Dansk Maanedsskrift, 1860.)

Pugillus plantarum, imprimis hispanicarum, quas in itinere 1851—52 legit Joh. Lange. I. 82 Sid. (Videnskab. Meddel. 1860, S. 1—82.)

Floræ Danicæ iconum fasciculus XLV. Fol. 19 Sider m. 60 Tab. (1861).

Lange og M. Willkomm: Prodromus floræ hispanicæ seu Synopsis methodica omnium plantarum in Hispania sponte nascentium v. frequentius cultarum quæ innotuerunt autoribus. Vol. I. 316 pagg. Stuttgart 1861. 8.

Pugillus plantarum, imprimis hispanicarum, quas in itinere etc. II. 83 Sider. (Videnskab. Meddel. 1861, S. 32—116.

Beskrivelse af nye Plantearter i »Index seminum in horto academico hauniensi a. 1861 collectorum«. 1862.

Pugillus plantarum, imprimis hispanicarum etc. III. (58 Sider i Vidensk. Meddel. 1863, S. 1—58.)

Descriptio iconibus illustrata plantarum novarum vel minus cognitarum. præcipue e flora Hispanica, adjectis pyrenaicis nonnullis. 3 Partes. Cum 35 tabulis coloratis. Fol. Hauniæ 1864.

Haandbog i den danske Flora. 3die forøgede Udgave. Kbh. 1864. 8vo.

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum 1864.

Descriptio iconibus illustrata plantarum etc. Fasc. 2. Pag. 9—12, Tab. 13—24. Hauniæ 1864.

M. Willkomm et Joh. Lange. Prodromus floræ hispanicæ. Vol. II, pars I, pag. 1—278. Stuttgart 1865. 8.

Pugillus plantarum, inprimis hispanicarum. IV. (Videnskab. Meddelelser, 1865, 30—204, Tab. III—IV.)

Dansk botanisk Literatur 1859—64 (Botan. Notiser, 1865, S. 113—117, 131—135, 165—167).

Supplementi Floræ danicæ fasciculus II (sistens plantas Sueciæ et Norvegiæ) 1865. Fol., 18 pagg. et 60 tab.

Resedaplanten (Reseda odorata). I Foreningen »Fremtidens« Nytaarsgave, 1865.

Beskrivelse af nye Planter i Index seminum etc. 1865, collectorum.

Beskrivelse af Calliopsis fimbriata Lge. i Index seminum etc., anno 1866 collectorum.

Den botaniske Have i Calcutta under og efter Orkanen d. 5. October 1864, efter den officielle Beretning. (Botan. Notiser 1866, 82—86.)

Bidrag til Belysning af Atriplex hortensis L. (Botan. Tidsskr. I, 12—19, og tab. I.)

Bemærkninger i Anledning af en preussisk Behandling af Slesvigs Flora (Ibid., 41—50).

Om Forekomsten af Taxtræet (Taxus baccata L.) i Danmark. (Ibid., 51—53.)

Opfordring til danske Botanikere. (Ibid. 256.)

Descriptio, iconibus illustrata plantarum novarum etc. Fasc. III, pagg. 13—20; tab. 25—35.

Oversigt over de i Danmark udkomne eller af danske Botanikere udgivne Skrifter af botanisk Indhold i Aaret 1865. (Botan. Notiser 1866, 79—81.)

Oversigt over de, især i Aarene 1865—66 i Danmark iagttagne sjeldne eller for den danske Flora nye Arter. (Botan. Tidsskr., 2. Bd., 30—67.

Yderligere Bemærkninger om de tveformede Frøe hos Atriplex hortensis. (Ibid., 147—156).

Betænkning over Major Jenssen-Tusch's Andragende om Understøttelse til »Nordiske Plantenavne«. (Vidensk. Selsk. Overs. 1867, S. 101—104.)

Floræ danicæ iconum fasciculus 46; 20 pagg. et 60 tab. Fol. Hauniæ 1867.

Om de vigtigste af de i det 46de Hæfte af Flora danica optagne Planter. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1867, 153—164 og med fransk Rèsumé.)

Hypopityeæ mexicanæ et centrali-americanæ. (Videnskab. Meddel., 1867, p. 112—121, med 2 Kobbertavler.)

Oversigt over de i Danmark udkomne eller af danske Botanikere udgivne Skrifter af botanisk Indhold i 1866. (Botan. Notiser, 1867, S. 89—91.)

Erindringer fra en Rejse i Sydfrankrig. (»Fremtidens« Nytaarsgave for 1868.)

Oversigt over de i Danmark udkomne eller af danske Botanikere udgivne Skrifter af botanisk Indhold i 1867. (Botan. Notiser, 1868, S. 43—46.)

Floræ danicæ iconum fascic. 47. 23 Sider, m. 60 Tab. Fol. Havn. 1869.

Om de vigtigste af de i det 47de Hæfte af Flora danica optagne Planter. (Videnskab. Selsk. Oversigter 1869, S. 108—121, med fransk Résumé.)

Beskrivelse af nye Plantearter i Index seminum etc., anno 1868, collectorum.

Oversigt over de i Aarene 1867—68 i Danmark iagttagne sjeldne eller for den danske Flora nye Arter. (Botan. Tidsskr. III, 1869, S. 67—125.)

Opfordring til nordiske Botanikere. (Ibid. S. 126.)

Beretning om Universitetets botaniske Have for Aarene 1867—1868. Kbh. 1870. (Uddrag i Tidsskr. f. Havevæsen, V, S. 203.)

M. Willkomm et Joh. Lange: Prodromus floræ hispanicæ, vol. II, Pars 3. (Scrophulariaceæ). Stuttgart 1870.

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum etc., anno 1869, collectorum.

Beretning om Universitetets botaniske Have for Aarene 1869—70. Kbh. 1871. 28 Sider. 8.

Fortegnelse over de i Veterinair- og Landbohøjskolens Have og i Forsthaven ved Charlottenlund dyrkede Frilandstræer og Buske. Med 2 Kort. Kbh. 1871 (Reitzel).

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum etc. Anno 1870 collectorum. Havn. 1871.

Floræ danicæ iconum fasciculus 48. 26 Sider m. 60 Tab. Fol.

Bemærkninger ved det 48de Hæfte af Flora Danica. (Videnskab. Selsk. Oversigt, 1871, S. 36—55, med fransk Résumé).

Bemærkninger om Frøenes Form og Skulptur hos beslægtede Arter i forskjellige Slægter. (Botanisk Tidsskr. I. R., 4. Bd., 1871, S. 230—71, med 3 Tavler.)

Oversigt over de i Aarene 1869—71 i Danmark fundne sjeldne eller for den danske Flora nye Arter. (Botan. Tidsskrift, II. R., 1. Bd., 1872, S. 244—322.)

Lange (og Ørsted), Betænkning over Warmings og Pedersens Besvarelser af Opgaven om Væxtspidsens Kløvning m. m. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1872, S. 16—26.)

Udvalg af de i Københavns botaniske haves frøfortegnelser fra 1854—70 beskrevne arter, på ny gennemgåede og oplyste ved afbildninger. (Botan. Tidsskr., II. R., 1. Bd., S. 177—194, med Tav. I—IV.)

Nogle yderligere Bemærkninger om hængende Pile. (Tidsskr. f. Havevæsen, 1873, S. 323.)

Bidrag til Spørgsmaalet om Mangel paa Farverigdom i vore Træplantninger. (Sammesteds, S. 327.)

Affatter af Betænkning over de to af Samsøe Lund og E. Rostrup til Videnskab. Selsk. indsendte Prisafhandl. om Marktidselen. (Vid. Selsk. Oversigt, 1873, S. 47—60.)

Bidrag til Synonymiken for nogle kritiske Arter fra Danmarks og Nabolandenes Floraer. (Videnskab. Selskabs

Oversigt, 1873, No. 2, S. 85—146, tab. III og IV, med fransk Résumé.)

Beretning om Universitetets botaniske Have for Aar 1871—73. Kbh. 1874.

Icones plantarum sponte nascentium in regnis Sueciæ et Norvegiæ, supplementum operis, Floræ Danicæ nomine inscripti, editum a F. M. Liebmani et Joh. Lange. Volum. primum (unicum) continens fasciculos I, II, III, seu tabulas 1—180. Fascic. III (tab. 121—180), 1874. 16 pagg. et 60 tab., Fol.

Bemærkninger om 3die Supplement-Hæfte af Flora Danica. (Forhandl. v. d. Skandin. Naturforskeres 11te Møde, 1873; S. 352—355.)

Bemærkninger ved det tredie (sidste) Supplementhæfte af Flora danica. (Videnskab. Selsk. Oversigt, 1874, No. 2, S. 35—63, med fransk Résumé.)

M. Willkomm et Joh. Lange. Prodromus floræ Hispanicæ; vol. III, Pars I; Stuttgart 1874.

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum etc., anno 1873 collect.

Iagttagelser over Løvspring, Blomstring og Løvfald i Veterinær- og Landbohøjskolen for Femaaret 1867—71. (Botan. Tidsskr., 1873, II. R., 3. Bd., S. 167—186.) Særtryk, Kbh. 1873.

Vejviser i Universitetets nye botaniske Have. Kbh. 1875, 123 S., 8vo.

Victoria Crutziana d'Orbigny. (Tidsskr. f. Havevæsen, X, 62.)

Udvalg af de i Kjøbenhavns botaniske haves frøfortegnelser for 1854—73 beskrevne nye arter, på ny gennemgåede og oplyste ved afbildninger. Afd. II. (Botan. Tidsskr. II. R., 4. Bd., S. 1—10, med 4 Tavler.)

Plantearter beskrevne i Index seminum 1875.

Erindringer fra Universitetets botaniske Have ved Charlottenborg 1778—1874. (Botan. Tidsskr., III. R., Bd. 1, S. 1—68, med Træsnit og 1 Kort; i Særtryk, Kbh. 1875.)

Nogle Ord til floristiske Botanikeres Overvejelse (Botan. Notiser, 1877, S. 59—63.)

Beretning om botanisk Forenings Excursion til Skarritsø. (Botan. Tidsskr., III. R., 1. Bd., S. 175—176.)

Beretning om botan. Forenings Exkursion til Falster og Øst-Lolland. (Sammesteds, S. 176—179.)

Floræ danicæ iconum fasciculus 49.

Bemærkninger ved det 49de Hæfte af Flora danica.

(Vidensk. Selskabs Oversigt, 1877, S. 72—87, med fransk Résumé.)

M. Willkomm et Joh. Lange: Prodromus Floræ hispanicæ; vol. III; Pars 2. Stuttgart 1877.

Oversigt over de europæiske Arter af Naaletræernes Orden og deres geografiske Fordeling og vigtigste Anvendelse. (Tidsskr. f. Havevæsen, 12. Aarg., No. 4 og 5, med 1 Dobbelttavle).

Lange og Rostrup: De danske Foderurter. Udarbeidet paa Grundlag af S. Drejers »Anvisning til at kjende de danske Foderurter«, 3die Udg. Udgivet af det Kgl. Landhusholdningsselskab. Kbh. 1877. 384 Sider.

Prodromus floræ hispanicæ, auct. Willkomm et Lange; vol. III, Pars 3.

Nogle Bidrag til Spørgsmaalet om Ændringerne i Danmarks Plantevæxt. (Geografisk Tidsskr., 1878, 2. Bd.. S. 69—77.)

Diagnoses Plantarum peninsulæ Ibericæ novarum, a variis collectoribus recentiori tempore lectarum. (Videnskab. Meddel., 1877—78, S. 222—241.)

Udvalg af de i Kjøbenhavns botaniske Haves Frøfortegnelser for 1854—1874 beskrevne nye Arter, paa ny gjennemgaaede og forsynede med Afbildninger. Afd. III. (Botan. Tidsskr., III. R., 2. Bd., S. 131—141, med 4 Kobbertavler.)

Sammen med Mortensen: Oversigt over sjældne eller for den danske Flora nye Arter (se Mortensen).

Iagttagelser over Løvspring, Blomstring, Frugtmodning og Løvfald i Veterinair- og Landbohøjskolens Have for Femaaret 1872—76. (Botan. Tidsskr., III. R., 3. Bd., S. 57—71.)

Om de Sygdomme hos vore vigtigste dyrkede Planter, som fremkaldes af Rustsvampe, snyltende paa forskjellige Værtplanter, og om Midlerne til at indskrænke deres Udbredelse (Udgivet paa Indenrigsministeriets Foranstaltning) 1879. 8. 45 S., med 25 Træsnit.

Bemærkninger om de af Cand. Kornerup i 1878 samlede Planter paa Vestkysten af Grønland, af Joh. Lange. (Meddelelser om Grønland, udgivne af Commissionen for Ledelsen af de geolog. og geogr. Undersøgelser i Grønland) 1879.

I Manuskript 4to. i Botan. Haves Bibl.: Udtog af Bursers danske Herbarium, som opbevares paa Universitets-Bibliotheket i Upsala 1849. — Ejusd. Til Lolland-Falsters Flora 1850. — Ejusd. Til Bornholms Flora. 1850.

(Rev. af Forf.)

Caroline Rosenberg.

F. $\frac{24}{9}$ 1810 i Altona. Var en Tid Lærerinde i Odense. 1838 optaget som Plejedatter af Stamhusbesidderen til Hofmansgave, N.

Hofman Bang, der vejledede hende i Botaniken. Studerede især Alger og Mos, men hindredes ofte af Øjensvaghed i sine Studier. Var den, der førte Fru Johanne Lüders ind i Botaniken. (Nekrolog af denne i Bot. Centralblatt V, 255.) Har botaniseret foruden i forskjellige Dele af Danmark ogsaa i det sydlige Norge og Holsten. (*Rosenbergia* Ørsted).

Revision af Index i Endlichers Genera Plantarum.

Bidrag til Langes »Haandbog«. Udg. 1. 1850 og 3. 1864. (Systemat. Oversigt af de Danske Havalger).

Bidrag til Th. Jensens Bryologia Danica. 1856.

Bidrag til Heibergs Oversigt over de danske Diatomer. 1863.

Bidrag til Flora Danica (Tab. 2639, 2618, 2741, 2747, 2822).

Harald Alfred Fedor Piper.

Født d. $\frac{9}{6}$ 1823 i Kjøbenhavn Cand. pharm. Octbr. 1843. Assessor pharm. Ejer af Hjorteapotheket i Kjøbenhavn fra $\frac{1}{4}$ 1849.

Bidrag til Langes Haandbog og Flora Danica.

Alfred Benzon.

Født i Stubbekjøbing d. $\frac{4}{12}$ 1823. Cand. pharm. 1845. Eier af Svaneapotheket i Kjøbenhavn fra 1. Januar 1849.

Bidrag til Langes Haandbog, Udg. 2.

Emil Charles Nicolai Petit.

F. i Kjøbenhavn $\frac{2}{9}$ 1817. Student 1834. Cand. med & chir. 1840. — Foredrog efter offentlig Foranstaltning Forstbotanik og bestyrede d. forstbotan. Have i Charlottenlund 1842—43. Naturhistorielærer ved Efterslægtsselskabets Skole og ved Metropolitanskolen i 1843—1848. Militair-Læge til 1852. Derefter praktiserende Læge i Fredensborg indtil 1873. Justitsraad 1868. Tilbragte nogle Aar i Syden. Bosat i Kjøbenhavn fra 1878.

Samling af Danmarks officinelle Planter. 1—15. Hefte. Kbh. 1841. Fol.

Om Svampene. (Dansk Folkekalender for 1843. S. 167—186.)

Vaaren. Foredrag i d. naturhist. Forening d. 4de Mai 1844. (I Schouws »Dansk Ugeskrift«, 2det R., V. No. 118 og 119, S. 223—236.)

Det sydvestlige Sjællands Vegetation. (Krøyers Naturh. Tidsskr., 2. R., I, 1844—45, S. 1—15. Overs. i Frorieps neue Notizen, XXXIX; S. 177—82.)

Lærebog i Botanik for Skoler. (Med i Texten indtrykte Figurer. (Kbh. 1845. IV og 112 S., st. 8.)

Naturhistoriske Tabeller til Brug ved Underviisning. 1—3 Tab. Kbh. 1845—46. 3 Ark.

Sammenligning mellem dette og foregaaende Aars Foraars-Kalender. (Forhandl. v. d. Skand. Naturforsk. 5te Møde i Kjøbenh. 1847. S. 495—500 (trykt 1849).

Medudgiver af Tidsskr. f. populær Naturvidenskab. 1—3 Hefte. Kbh. 1848-49, med 1 Kort og 5 Træsnit. Ogsaa med Titel: Populære Naturskildringer. Udgivne af E. Petit og A. Thornam. Kbh. 1851. (c: 1850).

Om Planteæggets første Dannelse, med 2 Træsnit. (Petits og Thornams Populære Naturskildringer. S. 54—67.)

Korte Notiser i samme Tidsskr. S. 91—96, 189, 284.

Lærebog i Botanik. 2det Oplag. Kbh. 1858 (ɔ: 1857), 120 S. (Rev. af Forf.)

Vincens Strøm.

F. i Tranekjær Sogn $\frac{28}{11}$ 1818. Student 1836. Cand. theol. 1842. Lærer ved Odense Kathedralskole fra Okt. 1850. Adjunkt $\frac{14}{2}$ 1852. Overlærer $\frac{27}{5}$ 1868.

V. Strøm og Joh. Lange: Naturhistoriske Meddelelser af et Selskab. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. III, 395—409.)

Begyndelsesgrundene af Plantelæren, til Brug ved den første Undervisning i Naturhistorien, med 69 i Texten indtrykte Afbildninger. Kbh. 1861. 68 S., 8vo. 2det Oplag 1864. 3die Oplag 1872.

Planterigets Naturhistorie til Skolebrug. Med mange i Texten indtrykte Træsnit. Kbh. 1871 (Gyldendal). 2. Opl. 1877.

Bidrag til Langes Haandbog. (Rev. af Forf.)

Jens Lorenz Moestue Vahl,

Søn af M. Vahl. F. i Kjøbenh. $\frac{27}{11}$ 1796. Cand. pharm. 1819. Rejste i 1822—26 i Sverige, Tyskland, Østerrig og Frankrig. Deltog i Graahs Grønlands-Expedition 1828—29. Opholdt sig derpaa i Grønland til 1836. Rejste 1838 og 1839 til Spitsbergen. Assistent ved botan. Haves Samlinger og Bibliothek fra $\frac{11}{5}$ 1840 —$\frac{3}{11}$ 1850. Doctor philosophiæ i Rostock 1842, † $\frac{12}{11}$ 1854 ugift. (Biografi i Bot. Ztg. 1854.)

Om hans Reiser i Grønland, se Vidensk. Selsk. Skr., Bd. 6, 1838, S. XX—XXI.

Observations sur la végétation en Islande, avec une Liste des plantes que l'on suppose exister en Islande, dressée par M. Vahl. Imp. cum: E. Robert, Voyage en Islande et au Groenland. Paris 1841. 8, p. 337—379.

Synopsis muscorum frondosorum. 1—2. 8vo. (Manuskript i botan. Haves Bibl.)

Andel i »Naturhistoriske Bidrag til en Beskrivelse af Grønland,« S. 111—135; se S. 106—7, 108 se Rink og Lange.)

Bidrag til Hornemanns »Dansk-oeconom. Plantelære«.

Bidrag til Sal. Drejers »Flora excursoria«.

Bidrag til Joh. Langes »Haandbog«.

Bidrag til Flora Danica, fasc. 35, 36, 37, 42. 43.

Væsentlig Andel i Sammes fasc. 40 og 41.

Johannes Japetus Smith Steenstrup.

F. i Vang i Thy $\frac{8}{3}$ 1813. Student 1832. 1839—40 Rejse til Norge og Island. $\frac{24}{8}$ 1841 Lector ved Sorø Akademi. Rejste i 1844 med Kronprins Frederik til Skotland, Færøerne og Norge. $\frac{28}{11}$ 1845 Prof. i Zoologi.

Geognostisk-geologisk Undersøgelse af Skovmoserne Vidnesdam- og Lillemose i det nordlige Sjælland, ledsaget af sammenlignende Bemærkninger, hentede fra Danmarks Skov-, Kjær- og Lyngmoser i Almindelighed. (Det Kgl. D. Videnskab. Selsk. Afhandl., IX, 1842, 17—120. Særtryk, Kbh. 1841.)

Gjennemsaa den botaniske Deel af P. Bramsens og S. Drejers »Kortfattet Lærebog i Zoologie og Botanik«, 2den Udg. Kbh. 1846.

Om de paa de skandinaviske Træer og andre Planter forekommende Træmider (Phytoptus Dug.). Forhandl. v. de Skand. Naturforskeres 7de Møde 1866. S. 189—90,

Smaaudflugter paa Natur- og Kulturhistoriens Fælleder. I. Kartoffel. (Dansk Maanedsskrift, udg. af Dr. Math. Steenstrup. Bd. 2.)

Tørvemosernes Bidrag til Kundskab om Landets forhistoriske Natur og Kultur. (Beretning om Landmandsforsamlingen i Kjøbenhavn, 1869, S. 336.)

Tørvemosernes Bidrag til Kundskab om Danmarks forhistoriske Natur og Kultur. (Folkelæsning. Smaastykker III. Bd., 5. H., S. 267—303.)

Efterskrift (»Oplysende Bemærkninger«) til Carl Hansens »Bidrag til Kundskaben om de danske Bilandes Diatomé-Flora«. (Videnskab. Meddelelser, 1872, S. 146—149.)

Bidrag til Flora Danica og til Langes Haandbog.

Peder Pedersen.

F. 1806 i Kjøbenhavn. Observator ved Universitetets astron. Observatorium. Professor m. m. † 1861.

Foraarets Komme. I Havetidende, V, 1838. S. 134—41 og VI, S. 40—46. 1840.

Biographie af Joachim Frederik Schouw. (Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1853, S. 247—256) (og i den nye Udg. af Schouws Naturskildringer, 1856).

Vaarens Komme. Populært Foredrag i den naturhistoriske Foren. d. 17de April. (Videnskab. Meddel. fra d. naturh. Foren. i Kjøbenh. 1854, S. 1—36.)

Skildring af Veirliget i 1857 i Danmark, Norge og Sverrig. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1858, S. 49—59.)

W. I. Th. Mauch.

Einige Notizen über Pflanzen und Pflanzenkundige Männer, in den Herzoghhümern Schleswig, Holstein und Lauenburg. Schleswig 1840. 8. (Statsbürgerl. Magazin von Falck. Bd. 10, H. 1.)

Johan Georg Keller Jensen.

F. i Viborg $\frac{4}{1}$ 1818. Cand. pharm. 1842. Lærer i Naturvidenskaberne ved Rødding Højskole $\frac{1}{11}$ 1846—$\frac{1}{11}$ 1848. 1851 Timelærer i Naturhistorie i Kolding. Apotheker i Kværn i Angel $\frac{4}{10}$ 1853—$\frac{1}{7}$ 1871. Apotheker i Kirke-Hvalsø ved Roskilde fra $\frac{22}{9}$ 1871.

Se Lange 1845. — Bidrag til Langes »Haandbog«.

Theodor Edvard Cantor.

F. 1809 i Kjøbenhavn. Student 1826. Tog Kirurg. Examen 1832. 1833 Dr. med. i Halle. Rejste 1835 til sin Slægtning N. Wallich i Kalkutta.

General features of Chusan with remarks on the flora and fauna of that island. London 1842. 8.

Plants characteristic of different Nations, by Prof. Schouw; translated by Cantor. (Calcutta Journal of Natural History, I, 344—51.)

Europe, a popular Physical Sketch by Prof. Schouw; translated from the second Edition. (Ibid. 390—419, 509—521. II, 1—16; III, 188—266.

Conspectus of collections made by Dr. Cantor, Assistant Surgeon, during his employment with H. M. 26 M. Regt. on expedition to China. (Ibid. II, 101—8).

Johan Georg Forchhammer.

F. i Husum $\frac{26}{7}$ 1794. Student i Kiel 1815. Fra 1823 Lector, senere Professor i Kemi ved Kjøbenhavns Universitet og d. polytekn. Læreanstalt. † 1863.

Om den almindelige Indflydelse, som Vandplanterne, navnlig Tangarterne, have paa Dannelsen af Jordens Overflade. (Forhandl. ved de skandinav. Naturforskeres 4de Møde i Christiania 1844, S. 53–67.)

Om den Indflydelse, Tangen udøver paa Jordens Udvikling. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1844, S. 94—105. Se ogsaa Triers Archiv f. Pharmacie, III, 51–77.)

Danmarks Jordbund i Forhold til Plantevæxten. To populaire Forelæsninger, holdte i den naturhistoriske Forening, Vinteren 1849–50. (Schouws Dansk Tidsskrift, IV, 295–332.)

✓Christian Theodor Vaupell.

F. i Kolding $\frac{14}{10}$ 1821. Student 1841; Cand. theol. $\frac{18}{1}$ 1847. Holdt et botanisk Kursus paa det landøkonomiske Institut paa Haraldslund i Sommeren 1847. Naturhistorielærer ved v. Westens Institut 1845–55. Afgik som frivillig Menig til Armeen d. $\frac{19}{4}$ 1848; haardt saaret i Slaget ved Slesvig d. $\frac{23}{4}$ 1848 (venstre Arm exartikuleret). Læste over Planteanatomi ved Universitetet 1852. Rejste 1855—56 i Hannover, Holland og Frankrig. Holdt efter Landhusholdningsselskabets Foranstaltning i 1858 Forelæsning over Plantelæren i dens Anvendelse paa Kulturplanters Dyrkning. Disputerede for den filosof. Doktorgrad $\frac{9}{7}$ 1859. Ernærede sig væsentligst ved Undervisning i Frøken Zahles Institut. † af Brystsyge $\frac{15}{9}$ 1862. Ugift.

Bemærkninger over nogle danske Træarters Forekomst af Stud. theol. Vaupell. (Schouws »Dansk Ugeskrift«, 2 R., VIII, No. 186, S. 72—80.)

Om Agerbruget paa Hedemoserne. (Et Udtog af Prof. A. Grisebachs Afhandling »om Opdyrkningen af Bourtanger Hedemose i Ostfriesland«. (Halds Tidsskr. f. Landoekonomie. Ny Række, 9 Bd. 1848, 318—338.)

Om Rhizomets Bygning hos Primula auricula og chinensis. (Videnskabel. Meddel. 1849, S. 76.)

En sammenlignende Undersøgelse af Karbundternes anatomiske Sammensætning hos de fleeraarige Aroideestængler. (Vidensk. Meddel. 1851, S. 33–48 med Tabula II.)

De nordsjællandske Skovmoser. En botanisk-mikroskopisk Undersøgelse af de Plantedele, som danne Tørven, og af de Levninger af Fortidens Skove, der ere bevarede i nogle sjællandske Skovmoser. Med 2 Tavler. 58 Sider. 4o. Kjøbenhavn 1851. (Anmældt af Karl Müller i Bot. Zeitg. 1852, 76–77.)

Planterigets Naturhistorie, til Skolebrug. Med 236 Træsnit og Chemitypier. 8. Kjøbenhavn 1854.

Om Karbundternes peripheriske Vægt i de dicotyledone Planters Mellemstokke. (Vidensk. Meddel. 1854, S. 49—94, med Tab. I og II.)

Indsendte en Afhandl. over d. fossile Naaletræ i vore Ler- og Sandlag og ved vore Kyster. (Vid. Selsk. Oversigt, 1853. 211). Forlangte den tilbage. (Sammesteds 1854. 208). Manuskripter hertil findes i Botan. Haves Bibl.

Med Lütken og Fogh Stifter af »Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben«, 1854. Medudgiver 1854 til sin Død 1862.

I »Tidsskr. f. popul. Fremst.«, 1854, Bd. 1: Om Træernes Forgrening; S. 53—71. — Naturskildringer fra den danske Halvøes Vestkyst. I; Flyvesandet paa Sylt; S. 149—168. II; Den slesvigske Marsk; S. 241—284 med 2 Træsnit og Kort.

Untersuchungen über das peripherische Wachsthum der Gefässbündel der dicotyledonen Rhizome. 44 S. Mit 2 Tafeln. 8. Leipzig 1855.

I »Tidsskr. f. popul. Fremst. af Naturvidensk«; Bd. 2, 1855: Om Planteindividet. Efter Alex. Braun. I—II. S. 59—110. — Om Sværmsporerne og Befrugtningen hos Algerne; I—II, S. 161—183 og 239—49 med 19 Træsnit og 6 Chemityper.

Mentone og Monaco. En Rejseerindring fra Vinteren 1856. (Steenstrups »Dansk Maanedsskrift«; VIII, 449—482.)

Om Knopperne hos Agave americana. (Vidensk. Meddel. 1856, S. 111—117.)

Agerbruget paa Hedemoserne i den hollandske Provins Gröningen. (Ugeskrift f. Landmænd«, V, 209—221 og 251—261.)

I »Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidensk«, Bd. 4, 1857: Om Parfume-Kulturen i Provence, S. 107—124. — Efterskrivt til E. R. Groves Afhandling: Naturen paa Slesvigs Vestkyst. S. 181—183. — Om Emsmoserne; S. 371—400.

Om Græsgangene i den hollandske Marsk. Foredrag holdt i d. Kgl. Landhuusholdningsselskab, d. 4. Marts 1857. (Tiddsskr. f. Landøkonømi; 3. R., V, 110—125. I Særtryk, Kbh. 1857.)

Bøgens Indvandring i de danske Skove. Kjøbenh. 1857. 53 S. 8.

Note sur le mode de multiplication de l'Agave americana par M. Christian Vaupell. (Bulletin de la Société botanique de France, 1857, tome IV, p. 43—47.)

»Note« om samme Æmne. Ibid. p. 898—899.

De l'invasion du hètre dans les fôrets du Danemark. (Annales des sçiences naturelles; 4 Sér., tom. VII. 1857; p. 55—86. — Extrait. Paris 1858.)

Nizzas Vinterflora. (Videnskabel. Meddel. 1858, S. 129—171.)

I »Tidsskr. f. popul. Fremst. af Naturvidenskaberne«, 5te Bd., 1858: Oliventræet i Provençe, S. 181—200; Viinstokkens Dyrkning i Frankrig, S. 262—283; Viinsygdommen i Frankrig, S. 384—410.

Om Vejrligets Indflydelse paa Høsten i Frankrig. Foredrag i Landhusholdningsselskabet, d. 3die Marts 1858 (Tidsskr. f. Landøkonomi, 3die R., VI, 110—124.

Tørkens Indflydelse paa Vegetationsforholdene i det sydvestlige Sjælland. Beretning til d. Kgl. Landhuusholdningsselskab. (Sammesteds, S. 262—266.)

Om Frugttrædyrkningens Tilstand i Danmark. (»Fædrelandet«, 1859, No. 77, 78.)

I »Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidenskaben«, 2. R., Bd. 1, 1859: Ægilopsgræsset eller den vilde Hvede, S. 123—144. — Om Træernes Formering ved Grene eller ved Knopper, S. 373—414.

Iagttagelser over Befrugtningen hos en Art af Slægten Oedogonium. Udgiven for den philosophiske Doctorgrad. Med 1 Tavl. 38 Sider. Imp. 8. Kjøbenhavn 1859. (Se »Ann. des sciences nat., 4 Sér. tom XI, 192—204.)

Sur la reproduction et la fécondation d'une espèce du genre Oedogonium. (Annales des sciences, 4 Sér., tom. XI, p. 192—204. Extrait; Paris 1859.)

Om Opelskning af Frugttræer ved Frø. Foredrag i Landhuusholdningsselskabet, d. 2. Febr. 1859. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 3. R., VII; S. 10—28; i Særtryk.)

Anmældelse af G. Forchhammers »Bidrag til Skildringen af Danmarks geographiske Forhold i deres Afhængighed af Landets indre geognostiske Bygning«. (»Fædrelandet«, 1859, No. 127.)

Erläuternde Bemerkungen zum Referat in der botanischen Zeitung über die Abhandlung wegen Einwanderung der Buchen in die dänischen Wälder. Flora, 1859, No. 30, S. 465—478.

Bemærkninger i Anledning af en af en blomstringsdygtig Gren opelsket Vedbende. (Forhandl. v. de Skandinav. Naturforskeres 8de Møde, 1860, S. 711—713.)

2den Udg. af »Planterigets Naturhistorie«. 209 Sider med 296 Træsnit og Chemitypier. (3die, 4de og 5te Udg. ved Grønlund.)

I »Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidenskaben«, 2. R., Bd. 2, 1860: De vildtvoxende Træers Udbredning i Danmark, S. 153—190.

I »Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidenskaben«, 2. R., Bd. 3, 1861: Om Lysets og Skyggens Indflydelse paa Skovtræernes Form og Tilværelse, S. 181—203. — Om Skovtræernes Selvsaaning og Frøets Udbredning i Skoven, S. 311—328.

Bidrag til Oedogonieernes Morphologie. (Oversigt over d. Kgl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandl., 1861, S. 213—224, m. 1 Kb.-Tavle.)

Om Gammelmosens Tilstand 1844 og 1861. Foredrag i Landhusholdningsselskabet d. 29. Jan. 1862. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 3. R., X, S. 10—44. Med Kort.)

I »Tidsskr. for popul. Fremstill. af Naturvidenskaben«, 2. R., Bd. 4, 1862: Om de Forandringer, som det danske Skovlands Udstrækning har været underkastet i den historiske Tid, S. 389—436. (Trykt efter Forfatterens Død.)

De danske Skove. Med 22 i Texten indtrykte Illustrationer og et Titelbillede, efter Originaltegninger af Nordahl Grove o. Fl., samt et Kort. Kbh. 1863. 8. 309 S. (Heri: Autobiografi.)

Bidrag til Joh. Langes »Haandbog i den danske Flora«.

Bidrag til Hansens Herbarium over Slesvigs og Holsteens Flora.

Henrik Johannes Krebs.

F. i Svendborg $\frac{8}{6}$ 1821. Farmacevtisk Kandidat 1840. Fra 1843 af bosat paa St. Thomas som Fabrikant. Nu i Kjøbenhavn.

Et Bidrag til St. Thomas' Flora. (Krøyers Naturhist. Tidsskr. 2. R., II. 1847, S. 291—302.)

Henrik Johannes Rink.

F. i Kjøbenhavn $\frac{26}{8}$ 1819. Student fra Soro. Universitetets Guldmedaille 1843 for en kemisk Prisopgave. 1845—46 med Galathea-Expeditionen. Hjemkom Decbr. 1846. Dr. phil. 1848—51 i Nord-Grønland. 1852—1868 i Sydgrønland, hvor han fra 1855 af var Inspektør. Fra 1871 Direktør f. d. grønl. Handel i Kjøbenhavn.

Die Nikobarischen Inseln. Eine geographische Skizze mit specieller Berücksichtigung der Geognosie. Kopenhagen. 1847. 8. VIII. 188 p. 2 tab. Heri en Oversigt over Plantevæxten p. 127—139.

Erindringer fra mit andet Ophold paa de nikobarske Øer. (Schouws Dansk Tidsskr., I, 1847, 131—169.)

Über die Flora der Nikobaren; Referat i »Flora«, 1848, No. 24.

Grønland geographisk og statistisk beskrevet. Med Kort og Afbildninger. 2. Bd. 1852—1857 (se Lange).

Nogle Erfaringer ved Forsøg paa Plantedyrkning i Grønland. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1870, IV. R., 2. Bd., S. 228.

Danish Greenland. London 1877 (heri en ny Planteliste af Joh. Lange).

Julius August Bentzien.

F. i Kjøbenh. $\frac{23}{7}$ 1815. Student 1833. Cand. theol. 1839. Studerede Havebrug under R. Rothe. Fra 1847—1864. Gartner ved Haveselskabets Have.

Har publiceret en Mængde Artikler og Værker om Havebrug. Se Erslevs Forfatterlexicon, Suppl., I, S. 113.

Dansk Haugetidende fra 1849—1863.

Dansk Havetidende. Ny Række fra 1864.

Oversigt over de vigtigste Arter af Træer og Buske, som kunne finde Anvendelse i Lyst- og Blomsterhaugen. Med Træsn. Kbh. 1852.

De dyrkede Græsarter og Foderurter. En practisk Haandbog for Landmænd, Godseiere, Gartnere etc., med tabellariske Sammenstillinger af de forskjellige Græsblandinger. En Oversættelse af P. Lawson. Kbh. 1858.

A. F. Bergsøe.

De dansk-vestindiske Øer. Se Ørsted.

Frantz Wilhelm Wendt.

F. i Kjøbenhavn $\frac{2}{4}$ 1815. Gartner, St. Jorgensbjerg ved Roskilde.

Forfatter af mange Artikler om Have- og Agerbrug. Se Erslevs Forfatterlexikon, 3. Bd. S. 487 og Supplement, Bd. 3, S. 576.

Fredrik Julius Christian Jensen.

Lærte Gartneri i Bot. Have, Gartner-Examen 1830. Handelsgartner i Æreskjøbing, senere i Aarhus.

Udgav Haandbog i Blomstergartneriet, Vejledning i Frugt- og Kjøkkenhave-Dyrkning, Stuegartneriet o. fl. lignende Arbejder. Bidrag i «Have-Tidende« o. s. v.

Edvard August Scharling.

Professor i Kemi.

Forfatter af flere Afhandlinger om organiske Stoffer, f. Ex. om Giftstoffet i Frøene af Agrostemma Githago, om de to nye brasilianske Planter Neea theifera og Mikania aromatica etc.

Julius Thomsen.

F. i Kjøbenhavn 1826; Cand. polyt. 1846. Lærer i Agerdyrkningskemi 1850—56. Professor i Kemi fra 1866.

Om Vexelvirkningen imellem Planten og dens Omgivelser. Kbh. 1850. 8. 80 S.

Anton Carl Luplau.

Juridisk Kandidat; Lærer ved Efterslægtsselskabets Skole og andre kjøbenhavnske Skoler. † 1852.

Forsøg til en biologisk Fremstilling af Kartoflerne, tilligemed deres Dyrkning og Anvendelse, samt enkelte Forsigtighedsregler, man bør iagttage, ved den herskende Kartoffelsygdom. Kbh. 1850. (Paa Islandsk. Reykjavik, 1850.)

Ludvig Theodor Schiötz.

F. i Roskilde $\frac{4}{9}$ 1821; Cand. pharm. 1844. Berejste Bornholm 1849; Lærer i Naturvidenskaberne ved Rødding Højskole fra Nov. 1851 — Juni 1856. Berejste Sønderjylland og Vesterhavsøerne 1858. Brygger (Albani Bryggeri, Odense).

Bidrag til Bornholms Flora. (Vidensk. Meddel., 1850, S. 49—56.)

Beretning om en botanisk Reise, foretaget i Sommeren 1858 i Landskabet mellem Slesvig, Rendsborg og Ekernførde, samt paa Vesterhavsøerne Amrom, Før og Sild. (Videnskab. Meddel., 1860, 117—168.)

Bidrag til Joh. Langes »Haandbog« samt til »Flora Danica«.

Didrik Ferdinand Didrichsen.

F. i Kjøbenhavn $\frac{3}{6}$ 1814. Læge-Examen 1840. Ansat ved Frederiks Hospital. Underskibslæge (og Botaniker) ved »Galatheas« Jordomsejling 1845—47. Overskibslæge 1849. Konstitueret Overlæge ved Armeen 1850. $\frac{29}{3}$ 1851 konstit. som Assist. og Bibliothekar ved botan. Have. $\frac{30}{3}$ 1854 Overlæge paa »Galathea«. Bibliothekar og Assistent ved botanisk Have $\frac{17}{5}$ 1856—1875. Docent i Botanik for Farmacevterne fra $\frac{21}{4}$ 1858—Oct. 1875. Docent i Botanik ved polytekn. Læreanstalt 1863—1873. $\frac{30}{9}$ 1875 Prof. ordin.

Avicularia indica beskreven af F. Didrichsen. (Botan. Notiser, 1850, S. 187—89.

Om Ligula og Vagina hos Græsserne (undertegnet »S. Didrichsen«. Ibid. 140—41).

Notits om Sporen (calcar) hos Borragineæ. (Vidensk. Meddel. 1851, S. 27—32.)

En supplementær Stigmadannelse hos en Gentianee. (Ibid. S. 49—51.)

Iagttagelser og Bemærkninger, nærmest med Hensyn til nogle ukjendte eller mindre kjendte Former af Stipler. (Vidensk. Meddel. 1852, S. 123—134.)

Plantas nonnullas musei Universitatis Hauniensis, descripsit F. Didrichsen. (Vidensk. Meddel. 1853, S. 86—89. og S. 182—200.)

Revision af de i Universitetets Museum forekommende Convolvulaceer fra Guinea. (Ibid. S. 214—237.)

Plantas nonnullas musei Universitatis Hauniensis, descripsit F. Didrichsen. Manipulus tertius. (Vidensk. Meddel. 1857, S. 122—151.)

Har Linné seet Tingen og havt Syn paa Sagen trods nogen Eftermand? Tvende botaniske Smaatilfælde. I, Stikkelsbær-tornen. II, Parkinsonia-tornen. (Schjødtes Naturhist. Tidsskr., 3. R., I, S. 119—148.)

Noget om den saakaldte Jordnød (Arachis hypogæa L.). (Botan. Tidsskr. I, 5—11, med 1 Tavle.)

Et besynderligt Synonym hos Linné. (Ibid. 37—40.)

Et lidet Modværge. (Ibid. 190—198.)

Om hans og andres Angreb paa A. S. Ørsted, se denne 1867.

For hundrede Aar siden; smaa Samlinger til et Tidsrum af den danske Botaniks Historie. (Naturhist. Tidsskr., 3. R., 6. Bd., 1869.

Andre Bemærkninger om Universitetets paatænkte nye botaniske Have. (Tidsskr. f. Havevæsen, 1870, d. 18. Nov., No. 16.)

Yderligere Bemærkninger i Anledning af Beretning om Universitetets nye botaniske Have. (Tidsskr. f. Havev., 1871, No. 20 i Tillæg.)

Bidrag til Flora Danica, Fasc. 43 (1852).

Bidrag til Langes Haandbog i d. danske Flora.

Carl Christian Howitz Grønlund.

F. i Vordingborg $\frac{14}{7}$ 1825. Student fra Kolding Skole 1843. Cand. theol. $\frac{27}{4}$ 1850. Huslærer 1850—51, først i Højen ved Vejle, siden i Hoptrup ved Haderslev. $\frac{31}{10}$ 1851 — $\frac{11}{3}$ 1864 Adjunkt ved Haderslev lærde Skole. Derefter Lærer ved »Haderslev

Læreres Skole« i Kjøbenhavn til $\frac{1}{1}$ 1880. Rejste 1868 og 1876 paa Island. Ansat ved Ny Carlsberg fra 1ste Januar 1880 som mikroskopisk Undersøger.

Avtobiografi i Thriges Indbydelsesskrift til den offentl. Examen i Haderslev lærde Skole 1852, S. 27—28.

Gummi elasticum og Gutta percha. (I »Blandinger«, udg. af Folkeskriftselskabet. 1ste Hefte. Haderslev, 1853, S. 34—39.)

Planternes Bygning og Liv. Almeenfattelig fremstillet. Haderslev 1857. 8. 144 Sider. 76 Træsnit. (Udgivet af Folkeskriftselskabet.)

Redaktør af »Dansk Ugeblad«. Et Folkeskrift af belærende og morende Indhold. Haderslev 1857. Heri flere Artikler, f. Ex. Frøet. (S. 241).

Forverdenens Planter og Dyr. Almeenfattelig Skildring, tildeels efter P. Harting, »die vorweltlichen Schöpfungen«. 141 Sider med 50 Træsnit. Haderslev 1861. 8. (Udg. af Folkeskriftselskabet.)

Svar paa Tiltale; et Forsvarsskrift af Forfatteren til »Forverdenens Planter og Dyr«. 1862.

Om Dyrkning af Potteplanter. Udg. af Folkeskriftselskabet i Haderslev. 1863.

Artikler om Stueplanter i Bentziens Havetidende 1861—62.

Om Anvendelse af Ordene Mistbænk, Drivbed og Varmebed. (Tidsskr. for Havevæsen, 1866. I. S. 110.)

Om Bladribberne hos monokotyledone Planter, navnlig hos indenlandske Arter. (Botan. Tidsskr., I, 167—189 med 1 Tavle.)

Et giftigt Halvmos. (Pharmaceutisk Tidende, 1866, S. 214.

Udgiver af: Chr. Vaupells »Planterigets Naturhistorie, til Skolebrug. 3die Oplag. Efter Forfatterens Død omarbeidet af Chr. Grønlund. 214 Sider med 290 Træsnit og Chemitypier. Kbhvn. 1866.

Sveriges plantegeographiske Bælter, dets Kjøkkenurter og Frugttræer (efter N. I. Andersson, Aperçu de la végétation et des plantes cultivées de la Suède). Tidsskr. f. Havevæsen, 2. Aarg., 297—303, 313—319, 329—337.

Medredaktør af Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening for Aargangene 1868—80.

Skildringer fra en Islandsrejse i »Fædrelandet«, 1869. No. 116—18.

Bidrag til Oplysning om Islands Flora. I. Laver. (Botan. Tidsskr. 1870, Bd. 4, S. 147.)

Islandske Naturforhold, med særligt Hensyn til Islands Plantevækst. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1870, IV. R., 2. Bd., S. 107—127.)

Om Plantehaar. (Sammesteds, S. 401—427.)

Forskellen mellem frøenes ydre udseende hos Pedicularis silvatica og P. palustris, betragtet i forhold til deres udviklingshistorie. (Botan. Tidsskr., I. R., 4. Bd. S. 272—283. Med 1 Tavle. (Tab. IV).)

Stammens og Grenenes anatomiske Bygning hos Neea theifera Ørsted, sammenholdt med andre Nyctagineer. (Videnskabel. Meddel., 1872, S. 60—79 med Tab. I og en fransk Résumé.)

Bidrag til oplysning om Islands flora. 2. Halvmosser og Mosser. (Botan. Tidsskr., II. R., 3. Bd., 1—26.)

Stivelse og Bladgrønt. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1873, IV. R., 5. Bd., S. 27—60.)

4de Udgave af Vaupells »Planterigets Naturhistorie«. 1873. Med 280 Træsnit og Chemitypier. 176 Sider, (5te Udg. 1880, 177 S. med 282 Træsnit.

Om Stivelse og Brødplanter. (Ved Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. 33 S. med 19 Figurer.)

Oplysninger i Anledning af Prof. Ed. Erslevs Angreb paa Vaupells Botanik. Et Forsvarsskrift. Kbh. 1874.

Danske Giftplanter. (Ved Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. 56 S. med 38 Træsnit.)

Bidrag til oplysning om Islands flora. 3. Höjere Kryptogamer og Fanerogamer. (Botan. Tidsskr. II. R., 4. Bd., S. 36—85.)

Om Giftplanter. 2, Opiums-Valmuen. Med 3 Træsnit. (Skrifter, udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. 22 Sider.)

Om Giftplanter. 3, Hampen. (Ibid., 14 Sider, 2 Træsnit.)

Beretning til Videnskab. Selsk. om sin Rejse til Island. (Vidensk. Selsk. Oversigt, 1876, S. 46—48.)

Bidrag til Oplysning om Græsfrugtens Bygning hos forskjellige Slægter og Arter. (Botan. Tidsskr., III. R., 1. Bd., S. 140—174 med mange Træsnit.)

Islandske Naturforhold med særligt Hensyn til Mosvæxtens Betydning for Landskabet. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., V. R., 4. Bd., 1877, S. 321—356.)

Lichener samlede i Grønland af Prof. Fr. Johnstrup i Sommeren 1874. (Vidensk. Meddel. 1877—78. S. 244—50.)

Om Giftplanter. Tobakken; Coca; Areka og Betel. Med 15 Træsnit. (Udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. 64 Sider.)

Om Kløversilken. (Udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme, 1878, S. 190—196. Med 1 Billede.)

Om Melbyg og Glasbyg samt om Midler til at fremavle den første i Steden for den sidste. En af det kgl. danske

Videnskabernes Selskab prisbelønnet Afhandling. Kjøbenhavn 1879.

Islandske Svampe, samlede 1876 af Chr. Grønlund. (Botan. Tidsskr. 1879. 11. Bd., III. R., Bd. 3, S. 72—76.)

Tillæg til Dr. Kjellmanns Afhandling: Bidrag til Kännedomen om Islands hafsalgflora. (Botan. Tidsskr. ibid. S. 81—83.)

Melbyg og Glasbyg. (Ugeskr. f. Landmænd, red. af Hertel. 1879. I. 5 R., 7. Bd., S. 365; med Diskussion.)

5te Udgave af Vaupells Botanik. 1880.

Bidrag til Langes »Haandbog«, Branth og Rostrups »Lichenes Daniæ«. (Rev. af Forf.)

Peter Lorenzen.

F. paa Als $\frac{11}{4}$ 1821. Dimitteret fra Skaarup Seminarium 1843. Efter at have været Hnslærer, senere Konservator og Præparator hos Prof. Eschricht Student 1849; Naturhistorielærer ved Friis's Realskole i Kbhvn. 1859; Lærer ved Soro lærde Skole fra $\frac{7}{11}$ 1851; nu Overlærer sammesteds.

Fortegnelse over Sorø lærde Skoles Samling af Naturalier, Bøger, Tegninger og andre Gjenstande til Brug ved den naturhistoriske Underviisning.

»Indbydelsesskrift t. d. aarl. Hovedexamen i Soro Akademis Skole i Juli 1854«.

Fortsættelse i »Indbydelsesskrift o. s. v.« 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860.

Bendt Søborg Jørgensen.

F. i Kjobenhavn $\frac{19}{9}$ 1815. 1836 polytekn. Examen i Mekanik og 1838 i anvendt Naturvidenskab. 1839—40 paa Rejser i Udlandet. 1845—1847 en Rejse til Tyskland, Holland, Belgien og Skotland. Lieutenant 1848—49. $\frac{1}{10}$ 1849 Docent i Landokonomi ved Polyteknisk Læreanstalt. Professor $\frac{25}{11}$ 1852. Vice-Præsident i D. Kgl. Landhuusholdningsselskab fra $\frac{19}{12}$ 1855. Lector i Landokonomi ved Veterinær- og Landbohojskolen fra $\frac{11}{3}$ 1858.

Medudgiver (sammen med Hald) af Tidsskrift f. Landøkonomi. Tredie Række. Fra 1853. Heri og paa mange andre Steder Afhandlinger om landøkonomiske Æmner. Se Erslew I, S. 815 og Suppl., I, S. 988.

Beretning om Landbrugsforsøg ved den kgl. Veterinær- og Landbohøiskole i Aarene:

1859 i Tidsskr. for Landøkon., 3die Række, 7de Bind, Side 379.

1860 i Tidsskr. f. Landøk. 3. R. 8. Bd. S. 379.
1861 i do. 9. Bd. S. 360.

1862 i Tidsskr. f. Landøk. 3. R. 10. Bd. S. 404.
1863 i do. 11. Bd. S. 432.
1864 & 65 i do. 4. R. 1. Bd. S. 456.
1866 i do. do. S. 601.

Dybdesaaningsforsøg ved Vet. og Landbohøisk. i Tidsskr. for Landøk., 4de Række 6te Bind, Side 382. 1872.

(Hans Biografi ved Erh. Frederiksen, se »Hjemmet«, 1879, No. 2).

Erhard Møller-Holst.

F. i Nyborg $\frac{22}{7}$ 1825. Student 1843. Studerede Theologi 1844—1848 og hørte naturhistoriske Forelæsninger. Huslærer paa Lolland 1845—46. Landmaalerexamen 1850. 1851—52 paa landøkonomiske Rejser i Tyskland, Belgien, Nord-Italien. 1853—54 paa lignende Rejser i England, Skotland, Irland, Frankrig, Belgien og Holland; 1856 i Norge. Har senere ofte besøgt Tyskland, Frankrig, England og Sverige. Fra den af ham stiftede Frøkontrol udgik Tanken om »Forening til Kulturplanternes Forbedring«. Ligeledes er fra ham udgaaet Tanken om »Fond til Landmænds Uddannelse«.

Chemiske Markprædikener af I. A. Stöckhardt. I dansk Oversættelse. Kbh. 1852. 2den Afdeling heraf 1854. — 2det Oplag 1859.

Theori om Vexeldrift; efter C. Sprengel. (Halds Tidsskr. f. Landøkonomi. XIV. 511—525.)

Chemiske Breve af Justus v. Liebig. I dansk Oversættelse. Ny Samling. Kbh. 1854.

Agriculturchemiske Meddelelser. Samlede og udgivne. 1—2 Aargang. Kbh. 1855—56.

Udgiver af »Ugeskrift for Landmænd« fra 1. Oct. 1855—31. Dec. 1873, fra 1866 i Forbindelse med J. V. T. Hertel. Derefter fortsattes Tidsskriftet af Hertel og S. C. A. Tuxen.

Udsigt over de landøkonomiske Forhold i England, Skotland og Irland, sammenstillede med lignende Forhold i Frankrig af Léonce de Lavergne. Oversat. Kbh. 1855.

Irske Landboforhold. (Dansk Maanedsskrift 1855, II.)

Grundsætninger af Agerdyrkningslæren, af Greve de Gasparin. Oversættelse. Kbh. 1859.

I Forbindelse med J. V. T. Hertel. Stifter og Udgiver af »Dansk Landbotidende« fra 1866—74. (9 Aargange.)

Die dänische Samenkontrole (»Landwirthschaftliche Versuchsstationen« XV, S. 202).

Die kultivirten Spargelarten (Ibid. XXI, S. 73).

Stifter af »Dansk Frøkontrol«, aabnet 1. Jan. 1871.

Om hårde korn. (Botan. Tidsskr. III. R., 1. Bd., S. 188—189).

Vore Kornsorter. Foredrag i Landhusholdningsselskabet. (Tidsskr. f. Landøk. 1876).

Udgiver af »Landbrugs-Ordbog for den praktiske Landmand. En udførlig, letfattelig og paa de nyeste Erfaringer grundet Fremstilling af Landbruget og samtlige dermed i Forbindelse staaende Fag«. Med talrige i Texten trykte Afbildninger. Kbh. 1876 (fortsættes endnu). Heri mange Artikler af Udgiveren, saaledes en Række Frø-Artikler, systematisk Fremstilling af Byg, Havre, Hvede m. m.

Dansk Frøkontrols Gjennemsnitstal. (Holts Lommebog for Landmænd, 1880 og 1881.)

Bidrag til Frøavlerforeningens Aarsberetning 1879 og 1880.

Jvfr. for Resten Indholdsfortegnelserne i »Ugeskrift for Landmænd«, »Tidsskrift for Landøkonomi«, 1831—66 o. a.

Bidrag til Joh. Langes Haandbog. (Rev. af Forf.)

Jacob Aall Hofman Bang.

F. i Kjøbenhavn $\frac{13}{2}$ 1810. Opdragen paa Hofmansgave, uddannet til Landøkonom i Tyskland. Forpagter i Sjælland fra 1842—1859; paa Hofmansgave fra 1860 til Dato.

Contra Berberissen. (Ugeskrift for Landmænd, anonymt).

Nogle Ord om Steenpartiers Anlæg og Anvendelse til Blomstercultur. 29 S. med 3 Afbildn. Kbh. 1859. 8vo.

Peter Alberg Holm.

F. paa Færøerne $\frac{24}{5}$ 1823. Student ved Kjøbenh. Universitet 1841. Besøgte Færøerne 1844. Cand. theol. 1847. Lærer især i Naturhistorie ved kjøbenhavnske Skoler. $\frac{20}{2}$ 1849 — $\frac{18}{8}$ 1855 Lærer ved Aarhus Kathedralskole; derefter ved Roskilde Skole.

Skildringer af Naturen paa Færøerne. (Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidensk., 2. Bd., 1855, 1—28, 200—238.)

✓ Johannes Theodor Reinhardt. 1816–1882.

F. i Kjøbenhavn $\frac{3}{12}$ 1816. Student 1834. Lærer i Naturhistorie til 1845. Deltager i Galathea-Expeditionen i 1845—47. Rejse til Lagoa Santa $\frac{1}{6}$ 1847 — $\frac{13}{3}$ 1848. 2den Rejse til Brasilien 1850—52; 3die Rejse 1854 56. Inspektør ved Zool. Mus. og Professor i Zoologi.

Nogle Bemærkninger om den Indflydelse de idelige Skovbrande have udøvet paa Vegetationen i de brasilianske Campos. (Vidensk. Meddel. 1856, S. 63—87.)

Brasiliens Urskov. Et populairt Foredrag, holdt i den naturhistoriske Forening. I Steenstrups »Dansk Maanedsskrift«, VI, 185—226 (optrykt i Lütkens »Almeenfattelige Naturskildringer«).

Nekrolog af Naturforskeren P. W. Lund i Vid. Selsk. Oversigter 1880.

F. Borchmann.

Holsteinische Flora. Ein Taschenbuch zum Bestimmen der einheimischen Phanerogamen. Kiel 1856.

✓ Hans Mortensen. 1825—1908

F. i Hesnæs, Aastrup S. p. Falst. $\frac{28}{4}$ 1825. Dimitt. fra Jonstrup Seminarium $\frac{26}{6}$ 1845 med Kar. »Udm. duelig«. Derefter Huslærer paa Corselitze, Falster; studerede 1847—49 ved den polyt. Lære-Anstalt, nærmest under H. C. Ørsteds Vejledning. $\frac{1}{6}$ 1849 Lærer ved den Classenske Agerbrugsskole paa Næsgaard; $\frac{1}{6}$ 1853 Lærer i Øverup paa Falster; $\frac{1}{2}$ 1856 Lærer ved Jonstrup Seminarium. Gjennemvandrede fra 1850 til 1879 alle danske Provinser i botanisk Øjemed. Rejste i Norge i 1871, i botanisk og geografisk Øjemed. Deltog i Naturforskermøderne i Stockholm og Upsala 1863, i Kjøbenhavn 1873 og Stockholm—Upsala 1880.

Anmeldelse af M. J. Schleidens Plantephysiologi og Planteculturens Theori, oversat af Joh. Lange. (»Fædrelandet« 1856 Nr. 130.)

Om Plante-Samlinger, deres Grundlæggelse, Indretning og Forøgelse. Kjøbenhavn 1857. 8vo. 64 S.

Naturhistorie for Ungdommen. Nærmest efter F. Martin's: »Naturgeschichte für die Jugend«. Med 262 illuminerede Afbildninger. Kjøbenhavn 1859 546 S. og 32 Tavler. Stort 8vo.

[Naturlære for Borger- og Almueskoler. Med 58 Afbildninger. Kbh. 1860. 96 S. 8vo.

Geometri for Borger- og Almueskoler. Med 99 i Texten trykte Træsnit. Kbh. 1860. 70 S. 8vo.]

Naturhistorie for Borger- og Almueskoler. Kjøbenhavn, 1860. 125 S. 8vo.

Anmeldelse af C. C. Andresens: »Om Klitformationen«. (»Flyveposten« 1861 Nr. 246.)

Naturhistorie for Borger- og Almueskoler. Se ovenfor. 2den Udg. 1864.

[Naturlære for Borger- og Almueskoler. 2den Udg. 1865. Se ovenfor.]

Beretning om en botanisk Rejse til Fyen og Jylland i Sommeren 1866. (Botanisk Tidsskrift 2. Bd. S. 13—29.)

Søndersøens Vegetation, et Bidrag til den nordsjællandske

Flora. Med et chemityperet Kort over Søndersøen. Botanisk Tidsskrift 2 Bd. S. 255—265.)

Naturhistorie for Borger- og Almueskoler. 3die Udgave. 1868. 128 S.

Naturlære for Borger- og Almueskoler. 3die Udgave. 1870. Med 56 Afbildninger. Se ovenfor.

Tredie omarbejdede og forøgede Udgave af T. Dahls Botanisk Lommebog for Skoler, til Brug for Eleverne paa botaniske Vandringer, indeholdende en letfattelig Beskrivelse af de almindeligst vildtvoxende danske Planter, samt et Tillæg med Forklaring af de i Bogen forekommende terminologiske Udtryk. Kbh. 1871.

Nordostsjællands Flora. Med et plantegeografisk Kort. Kjøbenhavn 1872. H. Hagerups Forlag. 168 Sider. (Særtryk af »Botanisk Tidsskrift« 2. R. 1. Bd. S. 8—68.)

En botanisk Excursion paa Dovre. (Et Uddrag af en Dagbog). Med et Afskedsdigt til Norge. (Botaniska Notiser, 1872, S. 110—116.)

Anmeldelse af E. Rostrups »Vejledning i den danske Flora, 4de Oplag. (»Fædrelandet« 1873.)

Beretning om den botaniske Forenings Excursion til Amager den 14de Septbr. 1873. (»Botanisk Tidsskrift« 2. R. 3. Bd. S. 207—8.)

Beretning om den botaniske Forenings Excursion til Indsøen Immelen i det nordøstlige Skåne, d. 24—28de Juli 1874. (»Botanisk Tidsskrift« 2. R. 4. Bd. S. 217—221.)

Naturhistorie for Borger- og Almueskoler. 4de Udg. 1874. 161 Sider.

Beretning om den botaniske Forenings Excursion til Jonstrup Vang, Søndersøen, Kollekolle og Frederiksdal, den 14de Juni 1874. (»Botanisk Tidsskrift« 2. R. 4. Bd. S. 216—17.)

Naturlære for Borger- og Almueskoler. 4de Udg. 1875. Se ovenfor.

• Beretning om den botaniske Forenings Excursion til Vintermøllerne og Bramsnæs, den 19de Septbr. 1875. (»Botanisk Tidsskrift« 3. R. 1. Bd. S. 179—181.)

Beretning om den botaniske Forenings Excursion til Langeland og Thorseng, den 19—22de Juli 1876. (»Botanisk Tidsskrift« 3. R. 1. Bd. S. 182—185.)

Anmældelse af G. Hartwigs »Havet med dets Dyre- og Planteverden«. 2den gjennemsete og forøgede Udgave ved P. Mariager. (»Fædrelandet« 1877.)

Anmældelse af C. Hartman's »Skandinaviens förnämsta ätliga och giftiga svampar«. (»Fædrelandet« 1877.)

Mindedigt om Elias M. Fries. † 8. Febr. 1878. (Botanisk Tidsskrift« 3. R. 3. Bd. S. 25.)

Mortensen, H. (og Joh. Lange): Oversigt over de i Aarene 1872—78 i Danmark fundne sjældne eller for den danske Flora nye Arter. (Botan. Tidsskr., 3. R., 2. Bd., S. 171.)

Anmældelse af Dr. Eug. Warmings »Haandbog i den systematiske Botanik«. (Fædrelandet, 1879.)

Marmorkirkens Flora. (Botan. Tidsskr. III. R., 3. Bd., S. 84—87.)

Den danske Floras Tilvæxt og Forandringer i den seneste Tid. (Tidsskr. f. popul. Fremstil., 1879, 476.)

Bidrag til Langes Haandbog i den danske Flora.

(Rev. af Forf.)

Thomas Jensen.

F. i Kjøbenhavn $\frac{3}{3}$ 1824. Student 1842 fra Metropolitanskolen. Cand. theol. Sommer 1849. Lærer ved Ranum Seminarium. † i Ranum 1877.

Bryologia Danica eller de danske Bladmosser. Kbh. 1856. 8. IV. 216 p., 9 tab.

Besørgede en ny Udgave af Schouws «Naturskildringer« 1856.

Ad Bryologiam Norvegicam annotationes aliquot (Vidensk. Meddel. 1858, S. 55–64.)

Bryologiske Bidrag. (Vidensk. Meddel. 1863, S. 238–244.)

Conspectus Hepaticarum Daniæ eller Beskrivelse af de danske Halvmosser. (Botan. Tidsskr., I, 55—166; i Særtryk.)

Additamenta ad bryologiam danicam, maxime e flora Lögstöriana. (Ibid., I, 230–35.)

Additamenta ad Bryologiam et Hepaticologiam Danicam e florula Bornholmiæ. (Botan. Tidsskr., Bd. 2, S. 266—289.)

Morten Thomsen Lange.

F. $\frac{16}{5}$ 1824 paa Østedgaard i Jylland. Student 1842. Deltog som Frivillig i Krigen 1848; theol. Examen 1849; privat Skolebestyrer i Sorø; foretog i 1862 en Rejse for sin Helbreds Skyld til Norditalien, derefter fra 1863—64 Præst i Ryllskov i Sonderjylland. † $\frac{13}{7}$ 1875 som resid. Kapellan i Nyborg.

Den sydfyenske Øgaards Vegetation, en floristisk Skitse. (Vidensk. Meddel. 1857, S. 199—272.)

Om Forandringen af Danmarks Plantevæxt i de sidste 2 Aarhundreder. 98 Sider. Kbh. 1859. 8.

Tillæg til Danmarks Flora. (Vidensk. Meddel., 1861. S. 1—32.)

Om Orchideernes Befrugtning ved Insekter (i Udtog efter Ch. Darwin). (Tidsskr. f. popul. Fremstill., III. R., 2. Bd., 1865, S. 273—307.

Føns Odde ved Lillebælt. (Botan. Tidsskr., Bd. 2, S. 10.)

Toscanske Mosser, et bryologisk Bidrag. (Botan. Tidsskr., 2. Bd., 1868.

Bryologiske Bidrag. (Botan. Tidsskr. III, S. 17—39.)

Bidrag til Langes »Haandbog«.

I Manuskript i Botan. Haves Bibliothek findes:

Til Fredericias Flora. 1857.

Til Sydfyens Flora. 1857.

Fortegnelse over de i S. Drejers Herbarium (tilhørende Sorø Akademi) indeholdte Planter, nedskreven og foræret til Botanisk Haves Bibliothek 1870; Fol.

√ Frederik Georg Emil Rostrup. 1831 –1907

F. $\frac{28}{1}$ 1831 paa Steensgaard paa Lolland. Studerede de forskjellige Grene af Naturvidenskaben fra 1850 til 1858, dels ved Universitetet, dels ved polyt. Læreanstalt, hvor han i 1857 tog Examen i anvendt Naturvidenskab. Fra 1858 Lærer ved det kgl. Skolelærer-Seminarium i Skaarup. Blev 1867 tilkjendt Universitetets og i 1873 Vidensk. Selsk. Belønninger for botaniske Prisopgaver.

Beskrivelse af »Gallemosen« paa Lolland. Af Cand. polyt. Rostrup. (Meddelt 12. Novbr. 1858.) (Vidensk. Meddel. 1858. Kjøbenhavn 1859, S. 121—126. I Særtryk, 6 Sider.)

Om Vegetationen i den udtørrede »Lersø« ved Kjøbenhavn. 1858. (Vidensk. Meddel. 1859. Kjøbenh. 1860. S. 1—24. Ogsaa i Særtryk.)

Plantevandringer. (Tidsskr. f. popul. Fremstil. af Naturvidensk., 1859, 2den R., 1ste Bd., S. 33—57.)

Vejledning i den danske Flora. En populær Anvisning til at lære at kjende de danske Planter. Kjøbenhavn 1860. 248 S.

Lollands Vegetationsforhold. (Meddelt 13. April 1864.) (I Vidensk. Meddel. fra den naturhist. Forening. Kjøbenh. 1864. (Trykt 1865.) S. 37—119. Ogsaa i Særtryk med egen Paginering S. 1—83.)

Vejledning i den danske Flora. Andet forøgede Oplag. Kjøbenhavn 1864. XVIII og 276 S.

Afbildning og Beskrivelse af de vigtigste Fodergræsser. En Vejledning for Landmænd til at lære Græsarterne at kjende, og den hensigtsmæssigste Maade at benytte dem paa. 61 Sider. Med 69 illuminerede Afbildninger og 37 analytiske Figurer paa 21 Tavler. Med Text af E. Rostrup. Kjøbenh. 1865. (P. G. Philipsens Forlag). 4to.

Dyrkningsforsøg med Sclerotier. (»Botanisk Tidsskrift«

1866. 1ste R., 1ste Bd. S. 199—224 og Tavle III. (Recapitulatio S. 220—224). Særtryk uden særlig Paginering).

Lichenes Daniae eller Danmarks Laver, af I. S. Deichman Branth og E. Rostrup. (Bot. Tidsskrift 1ste R. 3die Bd. S. 127—284 og 2 Kobbertavler (Tab. III og IV). Kjøbenh. 1869. Særskilt i Boghandelen fra Gads Forlag, med egen Paginering S. 1—158).

Blomsterløse Planter. Vejledning til Bestemmelse af de i Danmark hyppigst forekommende Svampe, Laver, Alger og Mosser. Kjøbenh. 1869. (P. G. Philipsens Forlag). 156 S.

Vejledning i den danske Flora. Tredie forøgede Oplag. Kjøbenhavn 1869. XVIII og 292 S.

Færøernes Flora, en floristisk Skitse, hovedsagelig grundet på Udbyttet af Rejser på disse Øer, foretagne i Sommeren 1867, af C. A. Feilberg og E. Rostrup. Af E. Rostrup. (Bot. Tidsskrift 1ste R. 4de Bd. Kjøbenh. 1870. S. 5—109. Særtryk med samme Paginering).

Om Sygdomme hos de i Marken dyrkede Planter. Først opt. i en Række af 12 Nummere af »Landmands-Blade«, udg. af Chr. Jacobsen og I. L. Jensen, for Aaret 1870. Udkom særskilt i 1871 paa Vilh. Priors Forlag, under Titel: »Om Sygdomme hos de i Marken dyrkede Planter, samt Midler til at forebygge samme«. Med 58 Fig. i Træsnit. 94 S.

Anmeldelse af A. S. Ørsteds «Løvsporeplanterne» i »Fædrelandet«, 29. April 1871, af »16—5«.

Om Sygdomme hos de i Kjældere og Kuler opbevarede Kartofler. (Landmands-Blade 1871, S. 161—165).

Vandpest. Flere Artikler under denne Titel i Svendborg Amtstidende, 28. Aug. 1871 og 5. Septbr. 1871, samt i Landmands-Blade 1. Decbr. 1871.

Agermyntens Skadelighed for Kvæget. (Landmands-Blade, 1872, S. 251).

Anmeldelse af Th. Fries's Lichenographia Scandinavica. (Botan. Tidsskr., II. R., 2. Bd. S. (11)—(16). Traduction française (16)—(20).

Gul Oxeøje, Chrysanthemum segetum. Svar paa en Forespørgsel. (Landmands-Blade, 1873, S. 446—448).

Bynkebladet Ambrosia. En fra Amerika indført Ukrudsplante. (Ugeskrift for Landmænd, 1873, S. 575—577).

Vejledning i den danske Flora. Fjerde, meget forøgede Oplag. Kjøbenhavn 1873. XXI og 374 S.

Monografi af Marktidselen. Prisafhandling. (Ined. Refereret i Overs. af d. K. D. Videnskabernes Selskabs Forhandl. 1873.

Om vildt voxende Planters Anvendelighed til Bestemmelse af Jordbundens Beskaffenhed. (Landmands-Blade 1873 Nr. 47, 48, 49, 50).

Om Kløversilken og dens Udryddelse. (Landmands-Blade Nr. 13 og 14 for 1874.)

Om et ejendommeligt Generationsforhold hos Puccinia suaveolens. Foredrag paa det 11te skandin. Naturforskermøde i Kjøbenh. 1873, af Rostrup. Kbh. 1874. (Beretningen Pag. 338—350. Særtryk med egen Paginering S. 1—13).

Om en genetisk Forbindelse imellem Puccinia Moliniae Tul. og Aecidium Orchidearum Desm. (Bot. Tidsskr. 2den R. 4de Bd. S. 10—13. Særtryk med samme Paginering). Fransk Oversættelse »Sur une relation génetique etc.« Pag. 237—239. — Anm. i Bull. soc. bot. de France, 1875, XXII, Rev. bibl. 154.)

En Rustsvamps Vandringer. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1874, S. 481.)

Brev til De Bary om Cronartium Ribicola. Botan. Zeitung, 1874, p, 79.

Om Blomsterløse Planters Indflydelse paa gængse Meninger og Skikke; nogle kulturhistoriske Smuler. (Aarsberetning for 1875 fra Skaarup Seminarium). 21 Sider.

Danske Plantesagn. Samlede af »5—16«. (Tidsskr. f. pop. Fremstil. af Naturvidsk. 1875. 5te R. 2det Bd. Rønnen S. 73—77. Hylden S. 165—171).

Ibid. 1876. 5te R. 3die Bd. Birken og Ellen. S. 145—149. Pilen S. 465—473).

Rosen, Lilien og Violen. (Illustreret Tidende (1876) Nr. 878 og 879).

Svamp i Bygninger. (Landmands-Blade 1876, S. 72—74).

Dansk Havebog. Af F. I. Chr. Jensen. Femte Udgave besørget ved E. Rostrup. Kbh. 1876. XII og 618 S.

De for Landmanden skadelige Ukrudtsplanter. Foredrag i Svendborg Amts landøkonomiske Selskab, den 16de Marts 1877. (Trykt i Referat i Selskabets Aarsberetning for 1877 Nr. 100. (Nyborg 1878). S. 38—44).

De danske Foderurter. Udarbejdet paa Grundlag af Mag. S. Drejers »Anvisning til at kjende de danske Foderurter«. Tredie Udgave, af Joh. Lange og E. Rostrup. Udg. af det kgl. Landhusholdningsselskab. Kbh. 1877. VI og 374 S.

Om de paa vore træagtige Planter, dog fortrinsvis paa Skovtræerne optrædende Uredineer eller Rustsvampe. Med 15 Træsnit. (Særskilt Aftryk med Titelblad af »Tidsskrift for Skovbrug« II. S. 111—180. 1877).

Agaricus pantherinus. (Hospitals-Tidende, 2. R. IV. 13, 1877).

En Notits om Plantevæxten i Danmark i »Broncealderen«. (Aarb. f. nord. Oldkyndighed og Hist. 1877. S. 78-82. Særtryk S. 1—5.)

Diagnoser af nye Svampearter i F. von Thümens »Diagnosen zu Thümens Mycotheca universalis«. Flora 1877, S. 169—174.

Diagnoser af nye Svampearter i F. von Thümens »Diagnosen zu Thümens Mycotheca universalis«. Flora 1878, S. 87—94.

En botanisk Rejse til Lolland i Sommeren 1877. (Ugeskrift for Landmænd, 1878. S. 641—648).

Vejledning i den danske Flora. Femte, meget forøgede Oplag. Kbh. 1878. XIX og 440 S.

Engukrudt. Foredrag i Svendborg Amts landøkonomiske Selskab, den 18de Februar 1878. (Trykt i Referat i Selskabets Aarsberetning for 1878 (Nyborg 1879) S. 19—28 og i Fyns Stiftstidende 1878, Nr. 56—57. Tidsskr. f. Landøkonomi IV. R., 13 Bd., 516—523).

Runkelroerusten, Uromyces Betæ. (»Nationaltidende«, 17. Oct. 1878, Nr. 890).

Beretning om en i nogle af de nordsjællandske Statsskove, paa Finantsministeriets Foranstaltning, i 1878 foretagen Rejse for at undersøge den Skade, som er anrettet i Naaleskovene af Agaricus melleus. Trykt som Manuskript, Kbh. 1879.

Stuegartneriet. En Vejledning til at dyrke, formere og pleje Blomster i Værelser. Af F. I. Chr. Jensen. Femte gjennemsete Oplag. ved E. Rostrup. (P. G. Philipsens Forlag). Kbh. 1879. Med 28 Afbildninger. 201 S.

En sydfynsk Aa. En naturhistorisk Skildring. (Skaarup Seminariums Aarsberetning, 1879. S. 4—30.)

Sygdomme hos Skovtræerne, foraarsagede af ikke-rustagtige Snyltesvampe. I. Naaletræer (Tidsskrift for Skovbrug IV. Særtryk med Titelblad. 1879. S. 1—86. Med 15 Træsnit).

Om Sneskimmel. (»Nationaltidende«, 1879, d. 3. April. — Ugeskr. f. Landmænd, 1879, V, Bd. 7, S. 360).

Mistelen (Vicum album). Af »5—16«. (Tidsskr. f. popul. Fremstil. 1879. S. 476—480 med 1 Tavle).

Bidrag til »Om Landbrugets Kulturplanter«, udg. af Bestyrelsen for Foreningen for indenlandsk Frøavl. 1879).

Bidrag til v. Thümens: Melampsora salicina, eine monographische Studie. Wien 1879.

I Møller Holsts Landbrugsordbog en Mængde Artikler i Aarene 1876—1879.

Bidrag leverede til: Langes Haandbog i den danske Flora. Flora Danica.

Jenssen Tusch's Nordiske Plantenavne.

Mortensens Nordostsjællands Flora.

Dr. Müllers Undersøgelser over Skovjord.

Til Langes Oversigter over nye og sjældne Planter i Botan. Tidsskrift.

Forord til Galschiöts Vejledning i Dyrkning af Handelsplanter o. s. v. (Rev. af Forf.)

Peder Andreas Christian Heiberg.

F. $\frac{29}{8}$ 1837. Student fra Odense 1854. $\frac{1}{6}$ 1860 Cand. mag. (Botanik). Dr. phil. $\frac{9}{6}$ 1863. Beskæftigede sig fra 1867 mest med Søudtørringsarbejder o. l. Redaktør af »Botanisk Tidsskr.«, udgivet af den botan. Forening, fra 1866—1868. † $\frac{20}{3}$ 1875 i Hellebæk ved Helsingør.

Om Befrugtningen hos Blomsterplanterne. (Tidsskr. for popul. Fremst. af Naturvidensk., R. I, Bd. 5, 1858, S. 323.)

Den herskende Kartoffelsygdom, dens Aarsag og Midlerne til dens Forebyggelse. Af A. de Bary. Oversat af P. Heiberg. Med 1 lithogr. Tavle. Kbh. 1862. 8. 98 S.

Conspectus criticus diatomacearum danicarum. Kritisk Oversigt over de danske Diatomer. Kjøbenhavn. I—II. 135 S. med 6 Tab. 1863. 8. (1ste Hæfte trykt som Afhandling for den filosof. Doktorgrad).

Medarbejder ved Nordisk Konversationslexikon, 1ste Udg.

Avtobiografi i Univers. Festskrift i Anl. af Reformationens Indførelse; 1863.

Étude morphologique sur l'Umbilicus pendulinus et sur les espèces voisines. (Annales des sciences nat., Ser. V, Tom. 4, p. 297).

Redaktør af »Botanisk Tidsskrift« fra 1866—1868. (Bd. 1 og 2).

Den morphologiske Værdi af Knolden hos Umbilicus pendulinus DC. og de beslægtede Arter. Med 1 Tavle. (Botan. Tidsskr., I, 236—255).

1867 førte han med 9 andre en Polemik mod Ørsted; se denne.

Den botaniske Forenings Virksomhed fra Okt. 1865 — Jan. 1867. (Botan. Tidsskr. 2 Bd., S. 1—9).

Betragtninger over den af Professor Ørsted fremsatte Tydning af Gymnospermernes Blomster. (Botan. Tidsskr., 2. Bd., 89.)

Morphologisk-anatomisk Beskrivelse af Eleocharis palustris. (Ibid., 157—233 med 3 Kobbertavler; udkom til Dels (fra S. 161 af) i 1868).

Den botaniske Forenings Virksomhed fra Januar 1867 til October 1868. (Botan. Tidsskr. III, 1869, S. 6.)

T. Dahl.

Overlærer.

Botanisk Lommebog for Skoler, til Brug for Eleverne paa botaniske Vandringer, indeholdende en letfattelig Beskrivelse af over 370 Arter af de almindeligste vildtvoxende danske Planter, samt et Tillæg med Forklaring af de i Bogen forekommende terminologiske Udtryk. Kbh. 1858. Lille 8vo.

2den Udg. 152 Sider. Kbh. 1861. — 3die ved Mortensen. 1871.

H. Harries.

Handelsgartner i Maribo.

Om den naturlige Førmering og fremadskridende Forædling i Planteriget. Med 4 coll. Afbildninger. Kjøbenh. 1861. 8.

Jakob Severin Deichmann Branth.

F. i Nykjøbing p. Mors $\frac{7}{12}$ 1831. Student fra Aalborg 1849. Cand. theol. 1857. Udenlandsrejse til Tyskland og Italien. Huslærer paa Statafgaard ved Bregentved. 1861—64 Bestyrer af en Realskole i Tønder. 1866—71 Kateket i Skjelskør. 1871—80 Sognepræst for Elling og Tolne ved Frederikshavn: fra 1880 for Ovsted og Taaning ved Skanderborg.

Lavarterne. Af Cand. theol. I. Branth. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1860, 2. R., Bd. 2, S. 339—64).

Lavernes Udbredelse i det nordlige Jylland. (Botan. Tidsskr., Bd. 2, 1867, 68—88).

Branth og E. Rostrup: Lichenes Daniæ eller Danmarks Laver. Med 2 Tavler. (Botan. Tidsskr., III, 1869, S. 127—284; i Særtryk, Kbh. 1869. 8. Med 2 Tab).

Fyrreskovens Undergang paa Lesø. (Botan. Tidsskr. 1872, II. R., 1. Bd., S. 169—176).

Gustave Adolphe Thuret; en Biografi af E. Bornet. (Tidsskr. f. popul. Fremstil., 26. Bd., 40—55).

Bidrag til: Flora Danica, Langes Haandbog, Langes Fortegnelser over nye eller sjældne danske Planters Findesteder, Nylanders Beskrivelser af nye Arter i »Flora« 1866—68, P. Nielsens Sydvest-Sjællands Flora, Grønlunds Fortegnelse over Laver samlede i Grønland af Prof. Johnstrup (Beskrivelse af en ny Art), Krempelhubers Geschichte der Lichenologie 3die Del (dansk-norsk Lichenologi), Th. Fries Lichenes Scand., Almquist's Monografier, o. s. v.

(Rev. af Forf.)

Carl Christian Andresen.

F. i Egebolle (Lolland) 1812. Sandflugtskommissær i Thisted Amt. †

Om Klitformationen og Klittens Behandling og Bestyrelse. Udg. med Indenrigsministeriets Understøttelse. Kbh. 1861. 8. Med 28 Træsnit og 1 Kort.

Hans Peter Gyllembourg Koch,

født 1807. Student 1827. Cand. theol. 1830. Præst i Nørre Vedby og Nørre Alslev. Provst for Falsters Provsti.

Om Falsters Vegetation. (Vidensk. Meddel. 1862, 73 Sider; S. 79—152).

Om jordbundens indflydelse på afændringer af Gagea stenopetala og Gagea lutea. (Botan. Tidsskr., II. R., 1. Bd., S. 194—197).

Beskrivelse af nye Arter i Index seminum etc. anno 1871 collectorum.

Jørgen Carl la Cour.

F. $\frac{8}{6}$ 1838, Skærsø ved Ebeltoft. Landbrugsexamen ved polyt. Læreanstalt 1857. Assistent ved Veterinær- og Landbohøjskolen 1858. I Krigen 1863—64. Udenlandsrejse 1865—66. Redaktør af Tidsskrift for Landokonomi 1867. Oprettede Landboskolen ved Lyngby 1867. Sekretær i det Kgl. Landhusholdningsselskab 1875.

Sygdomme i Kornet og Midlerne derimod. Foredrag i d. Kgl. Landhuusholdningsselskab d. 1. April 1863. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 16 Sider, 1863).

Landbruget i Kempen (Campinen). Tidsskrift f. Landøkonomi, 1865.

Hedernes Benyttelse. Sammesteds, 1866.

Plantesygdomme 1866. Sammesteds, 1867.

Spiringsevne ved ulige Varmegrad. Sammesteds, 1869.

Hørdyrkningen i Belgien. Sammesteds, 1870.

Hvorved foranlediges Planternes Bortfrysning. Sammesteds, 1880.

Redaktør af Tidsskrift for Landøkonomi.

✓ Johannes Eugenius Bülow Warming. 1841-1924

F. Manø $\frac{3}{11}$ 1841. Student fra Ribe 1859. Fra Febr. 1863—Oct. 1866 paa Rejse til Brasilien (Ophold hos Naturforskeren Lund). Cand. mag. 1868. I München Efteraars-Semester 1868. Dr. phil. 1871 (Disputats $\frac{17}{2}$). I Bonn Foraarssemester 1871. Fik overdraget at lede anatomiske Øvelser og holde Forelæsninger for Videregaaende $\frac{9}{1}$ 1873—Udgangen af 1875. Docent ved Polyteknisk Læreanstalt fra 1874. Docent i Botanik for Farmacevter og i Planteanatomi fra $^{30}_{12}$ 1875. (*Warmingia* Engler; inddraget fordi = *Spondias.*)

Bidrag til Vaupells »De danske Skove« (1863), f. Ex.: Meddelelser om forskjellige Pur-Krat. (Assisterede Vaupell og G. Ploug ved Udgivelsen.)

Om Lysfænomener i Planteriget (Tidsskrift for populære Fremstill. af Naturvidenskaben; 1864 (3 R., 1 Bd.), S. 140—151).

Symbolæ ad floram Brasiliæ centralis cognoscendam. Edit. Eug. Warming. Particula I (Cordiaceæ, Asperifoliæ, Vochysiaceæ, Mayaceæ), auct. Eug. Warming. (»Videnskabelige Meddelelser fra d. naturhist. Forening,« 1867, S. 1—45).

Nogle Iagttagelser over Varmeudviklingen hos en Aroidee, Philodendron Lundii. Med 1 Tavle. (Videnskab. Meddel., 1867, S. 127—144 med 2 Sider fransk Résumé. Se ogsaa Forhandl. ved Naturforskermødet i Christiania 1868, S. LXII).

Skildringer af Naturen i det tropiske Brasilien, navnlig i Camposegnene; med 1 Kort. (Tidskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidensk., 1867 (III. R., 4de Bd.), S. 147—187 og 265—300).

Medredaktør af J. A. Dybdahls »Tidsskrift for Havevæsen«, 2 Aarg., 1867—68. (Heri nogle mindre, oversatte eller bearbejdede Artikler, f. Ex.: Om Bregnernes Befrugtning og Udvikling; 368—72; om Frostens Indvirkning paa Træerne; Stikkelsbær og Ribs m. m.)

Skildringer af Naturen i det tropiske Brasilien, navnlig i Camposegnene. IV. Camposfloraen og Camposbrandene. V. Camposdyrene. (»Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidensk.«, 1868 (3. R., 5te Bd.), S. 1—34 og 193—252). — Et Ildfænomen paa det aabne Hav. (Tidsskr. for popul. Fremsill., 1868, S. 324—328).

Udgiver af »Symbolæ etc.«, Particulæ II, III, IV og V (auctoribus Progel, J. A. Schmidt. J. G. Baker, Joh. Müller, Otto Bøckeler, Otto Nordstedt) Vidensk. Meddel.; 1869.

Nogle Bemærkninger om Scopolia atropoides og andre Solaneer. (»Botanisk Tidsskr.«, 1869, S. 39—66, med 2 Tavler); Forhandl. v. Naturforskermødet i Christiania 1868, S. LXII—LXIV.

Übersicht über die wichtigsten Erscheinungen in der dänischen botanischen Literatur. I »Flora«, 1869, S. 113—116, 273—281 og 400—408.

Uber die Uaraná (Paullinia sorbilis). I »Flora«, 1869, S. 465—468.

Fra Jan. 1869 Medudgiver af Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben. — En Udflugt til Brasiliens Bjerge. (Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturv., 1869 (IV R., 1 Bd.), S. 1-34, med 1 farvetrykt Tavle). Bearbejdelse og Oversættelse: Landene omkring Nordpolen i Nutid og Fortid. Af Prof. Oswald Heer. (Sammesteds, 1869, S. 112—149.) — Drageblodstræet paa Teneriffa. (Sammesteds, S. 159—164). — Kinatræerne. (Sammesteds, S. 190-218). — De nyeste Opdagelser i Polarlandene. — Elodea Canadensis Rich. (Sammesteds, S. 322—326). — Om følsomme Planter. (Sammesteds, S. 417—441). — Spitsbergens miocene Flora; efter Oswald Heer. (Sammesteds, S. 236-237). —

Udgiver af »Symbolæ etc.«, Particulæ VI (auct. C. F. Meissner), VII (auct. A. W. Eichler), VIII (auct. E. Hampe), (Videnskabelige Meddelelser, 1870, S. 125—149, 175—210 267—296).

Udgiver af: Conspectus Algarum Brasiliæ hactenus detectarum, auctore Dr. G. de Martens. (Videnskabelige Meddelelser, 1870, S. 297—314).

Et Par Ord om Cucurbitaceernes Slyngtraad. (Videnskab. Meddel., 1870, S. 458—465 med 1 Side fransk Résumé).

Über die Entwickelung des Blüthenstandes von Euphorbia. (Flora, 1870, S. 385—397).

Übersicht über die wichtigsten Erscheinungen in der dänischen botanischen Literatur. (Flora, 1870, S. 41—52, 113-115 og S. 353—362).

Et Indlæg i den nye botaniske Haves Sag. Kjøbenhavn, d. 23. Nov. 1870. 8vo. 12 Sider (Ikke i Handelen).

Kampen for Tilværelsen blandt Planterne. (Tidsskr. for popul. Fremstill., 1870 (IV R., 2 Bd.), S. 349—374). — Om Koka- og Uaranáplanten. (Sammesteds, S. 167—172). — Lidt om Trøfler. (Sammesteds, S. 474-480).

Er Koppen hos Vortemælken (Euphorbia L.) en Blomst eller en Blomsterstand? En organogenetisk-morfologisk Undersøgelse, udgiven som Afhandling for den filosofiske Doktorgrad ved Kjøbenhavns Universitet. Med tre Kobbertavler. Kbh. 1871. 8vo, 111 Sider. (Aftrykt i Videnskab. Meddelelser, 1871, S. 1-108, med fransk Rèsumé (18 Sider).

Udgiver af »Symbolæ etc.«; Particulæ IX, auct. Kørnicke, Progel, et Warming (Fam. Thymelæaceæ et Pontederiaceæ c. Tab.) (Videnskab. Meddelelser, 1871, S. 309-325).

Udgiver af »Algæ Brasilienses circa Rio de Janeiro a clar. A. Glaziou, horti publici directore, botanico indefesso, annis 1869 et 1870 collectæ. Exposuit Dr. G. de Martens. (Videnskabelige Meddelelser, 1871, S. 144-148).

Udgiver af: Cyperaceæ quædam novæ inprimis Brasilianæ. Descripsit Dr. O. Bøckeler. (Videnskab. Meddel., 1871, S. 149—156).

Forgreningen hos Pontederiaceæ og Zostera. (Videnskabelige Meddel., 1871, S. 342—346; med fransk Résumé, S. 31—32).

Om Støvudvikling i Axer og Blade. I »Botaniska Notiser«, 1871, S. 179—185.

Oversigt over de i Danmark trykte, samt af danske Botanikere i Udlandet publicerede botaniske Arbejder (videnskabelige og populære) 1868—1870. I »Botaniska Notiser«, 1871, S. 60—65.

Autobiografi i Indbydelsesskriftet til Universitetets Fest i Anledning af Reformationens Indførelse. 1871.

Mit sidste Ord om den nye botaniske Have. Kjøbenh. 1871, 8vo, 18 Sider (Ikke i Handelen).

Kjøns- og Befrugtningsforholdene i Planteriget. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1871 (IV R., 3 Bd.), S. 208—237, 270—300, 437—460).

Forgreningsforhold hos Fanerogamerne, med særligt Hensyn til Kløvning af Vækstpunktet. (Videnskab. Selsk. Skrifter, R. 5, Bd. X; Hæfte 1., 22 Ark med 11 Tavler, 4o.). (Besvarelse af en med Guldmedaille belønnet Prisopgave fra D. K. Videnskabernes Selskab.)

Udgiver af »Symbolæ etc.« Particula X auct. E. Hampe, XI auct. C. F. Meissner, XII auct. Cas. De Candolle, XIII auct. M. Seubert, F. W. Klatt, et (Balanophoreæ) Eug. Warming. (Vidensk. Meddelelser, 1872, S. 36—59, 85—94, 109—131).

Om Forskjellen mellem Trichomer og Epiblastemer af højere Rang. (Videnskab. Meddelelser, 1872, S. 159—205 med 12 Sider fransk Résumé).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1871 i »Botaniska Notiser«, 1872, S. 123—126.

Übersicht über die Erscheinungen in der dänischen botanischen Literatur. (»Flora«, 1872, S. 457—464).

Kjøns- og Befrugtningsforholdene i Planteriget; IV, V og VI. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1872 (IV R., 4 Bd.), S. 31—49, 81—105, 428—476). — Bearbejdelse: Australien, særlig i plante-geografisk Henseende. (Sammesteds, S. 277—302). — Naturvidenskabens Udvikling i de sidste fem og tyve Aar. Et Foredrag af Prof. Ferdinand Cohn. (Oversættelse, Sammesteds, S. 367—388). — Nye Iagttagelser over Bestøvnings- og Befrugtningsforholdene hos Blomsterplanterne. (Efter Hildebrand, Delpino o. fl. A.). (Sammesteds, S. 389—400).

Untersuchungen über Pollen bildende Phyllome und Kaulome. (2det Hefte af Hansteins »Botanische Abhandlungen«, Bd. 2; 90 Sider med 6 Tav. Bonn, 1873).

Udgiver af »Symbolæ etc«, Particula XIV auct. Krempelhuber, XV auct. H. A. Weddell, Ed. Bureau et Léon Marchand, XVI (Anonaceæ), auct. Eug. Warming. (Vidensk. Meddel., 1873, S. 1—35, 48—63, 142—162).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1872 i »Botaniska Notiser«, 1873, S. 140—142.

Übersicht über die Erscheinungen in der dänischen botanischen Literatur. (Flora, 1873, S. 92—94, 102—107).

Om Planten opfattet som et Samfund. (Tidsskrift for popul. Fremstill., 1873 (IV R., 5 Bd.), S. 377—395 og 429—446).

[Udgav det til Dels færdig trykte: Præcursores floræ Centroamericanæ. Fragmentum posthumum, Auctore A. S. Ørsted. Havniæ, 1873. Apud Th. Lind].

Polemik med Erslev om dennes botaniske Lærebog; se Erslev.

Udgiver af »Symbolæ etc.« Part. XVII et XVIII (Lentibulariaceæ, Myrsinaceæ, Symplocaceæ, Styraceæ, Ebenaceæ, Rosaceæ) auct. Eug. Warming, XIX auct. E. Hampe. (Videnskab. Meddel., 1874, S. 1—21, 59—75, 131—178).

Om Rødderne hos Neottia nidus avis Lin. Med 1 Tavle. (Videnskab. Meddel., 1874, S. 26—32, med fransk Résumé, S. 5—7).

Bidrag til Kundskaben om Lentibulariaceæ. Med 3 Tavler. (Videnskabelige Meddel., 1874, S. 33—58, med fransk Résumé, S. 8—15).

Om monosymetriske Blomsters Symetriplan med særligt Hensyn til Vochysiaceernes Familie. (Skand. Naturforsk. Forhandl. ved Mødet i Kjøbenhavn 1873, S. 371—72).

Om den af Darwin opstillede Theori om Orchidéblomstens Bygning. (Sammesteds, S. 335—336).

Om Anlæggelsen af Støvets Urmoderceller. (Sammesteds, S. 356.

Bemerkungen über das Eichen. (Botanische Zeitung, 1874, no. 30 (S. 465—470).

Morphologie der Monocotyledonen und Dicotyledonen. Referater i Just's »Botanischer Jahresbericht«, Bd. I (für 1873), S. 208—251).

Om Maaderne paa hvilke Blomsterstøvet beskyttes mod Vind og Vejr. Efter A. Kerner. (Tidsskr. f. popul. Fremst., 1874 [V R., 1. Bd.], S. 105—136). — Plantevox (Efter Wiesner). En Rustsvamps Indvandring i Europa. (Sammesteds, S. 138—142). — Oversættelse eft. »American Naturalist«:

»Om de Kaliforniske Kæmpetræers Fortid«. Af Prof. Asa Gray. (Sammesteds, S. 154—179).

Om nogle ved Danmarks Kyster levende Bakterier. Med 4 Tavler. (Videnskabelige Meddelelser, 1875, S. 307—420 med et fransk Résumé paa 36 Sider: »Observations sur quelques bactéries qui se rencontrent sur les côtes du Danemark«, publ. i Aarg. 1876, S. 1—36).

Vochysicaeæ et Trigoniaceæ. (Monografier i »Flora Brasiliensis«, Fasc. 67, 16 Ark, fol., med 26 Tavler).

Udgiver af »Symbolæ etc.«, Particula XX (auct. Marc. Micheli et G. Bentham), XXI, auct. A. Grisebach. (Videnskabelige Meddelelser, 1875, S. 44—58, 59—120).

Specielle Morphologie der Monocotylen und Dicotylen. (Referater i Just's »Botanischer Jahresbericht«, Bd. II for 1874; S. 474—549; til Dels Ref. af Loew).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1873 og 1874 i »Botaniska Notiser«, 1875, S. 15—19.

Om Varmeudvikling hos Planter. (Tidsskr. for popul. Fremst., 1875 (V R., 2 Bd.), S. 125—140). — Om kjødædende Planter. (Sammesteds, S. 349—381).

Die Blüthe der Compositen. 2det Hæfte af 3die Bd. af Hansteins »Abhandlungen aus den Gebiete der Morphologie und Physiologie«; 167 Sider med 9 Tavler; 8vo. (Anm. i Lit. Centralblatt. 1877, No. 34.)

Kurvblomsterne og Cand. S. Lund. Afsluttende Bemærkninger. (Videnskabelige Meddelelser, 1876; S. 442—452).

Om Cycadé-Ægget. Foreløbig Bemærkning. (Botaniska Notiser, 1876; S. 182—183).

Om en fircellet Gonium (Dujardins Tetramonas socialis ?). (Botan. Tidsskrift udg. af d. botan. Forening; 1876, 3. R., 1. Bd., S. 69—83, med fransk Résumé S. 23—24).

Smaa biologiske og morfologiske Bidrag. 1—6. Med 5 Træsnit. (Sammesteds, S. 84—110).

Morphologie der Angiospermen. I. Morphologie der Vegetationsorgane. (Referater i Just's »Botanischer Jahresbericht« for 1875, Bd. 3, S. 419—436; Ref. til Dels af Loew).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1875 og 1876 i »Botaniska Notiser« 1876, S. 186—189.

Jul. Sachs: Om Botanikkens nuværende Tilstand. Tale paa Würzburg Universitets 200de Stiftelsesdag. (Oversættelse, Tidsskr. for popul. Fremst., 1876 (V R., 3 Bd.), S. 95—119. — A. Kerner, Alpeplanterne. (Bearbejdelse; Sammesteds, S. 245—268). — Om Forandringer i Syd-Afrikas

Plantevæxt fremkaldte ved Indførelsen af Merino-Faar. Af John Shaw. (Oversættelse; Sammesteds, S. 473—479).

Teknisk-medicinsk Botanik i Grundtræk, nærmest som Erindringsord til Brug ved Forelæsninger. (Den almindelige Del). 68 S. i 8vo. Kbh. 1877 (Eget Forlag; i Kommission hos Philipsen).

Undersøgelser og Betragtninger over Cycadeerne. Med 3 Tavler. (Overs. ov. d. Kgl. danske Vidensk. Selsk. Forh., 1877, S. 88—144; med et fransk Résumé paa 16 Sider).

Udgiver af »Symbolæ etc.«, Particula XXII, auct. Zeller. (Videnskab. Meddelelser, 1877, S. 426—432).

Udgiver af »Symbolæ etc.« Particula XXIII auct. W. P. Hiern; Particula XXIV auct. E. Hampe. (Videnskabelige Meddelelser, 1877—78, S. 37—108 og 251—274).

Smaa biologiske og morfologiske Bidrag. 7—17. (Botan. Tidsskr., 1877 (3 R., 2 Bd.), S. 52—130, med 13 Træsnit).

Om Rhizophora Mangle L. (Botaniska Notiser, 1877, S. 14—21 med 1 Tavle).

Sur les Cycadées, leur morphologie et la signification morphologique de leur ovule, I »Actes du Congrès international de botanistes etc. tenu à Amsterdam, en 1877«. 6 Sider.

Louis Pasteur og de mindste Planter. (Tidsskrift for popul. Fremstil., 1877, S. 1—48). — Lysende Ved (Efter F. Ludwig). (Sammesteds, S. 387—390). — Forkortet Oversættelse: Blomsternes Beskyttelsesmidler mod ukaldte Gjæster. Efter Prof. A. Kerner. Sammesteds, S. 444—467).

De l'ovule. (Annales des sciences naturelles, 6 Sér., vol. V, S. 177—266 med 7 Tavler).

Ein Paar nachträgliche Notizen über die Entwickelung der Cycadeen. (Botanische Zeitung, 1878, no. 47, S. 737—739.

Allgemeine Morphologie der Angiospermen. I. Morphologie der Vegetationsorgane. (Referater i Just's »Jahresbericht« for 1876, IV Bd., S. 432—454).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1877. (Botaniska Notiser, 1878, S. 74—78).

Om Farvninger navnlig af Have og ferske Vande ved smaa Organismer. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1878 (V R., 5 Bd.). S. 268—286. — Kompasplanten. (Sammesteds, S. 319—320). — Regntræet (Efter Thiselton-Dyer). Pilene ved Babylon. (Sammesteds, S. 233—238 og 240). — Oversættelse og Referat: Myretuers og Muldvarpeskuds Plantevæxt; Planterester i fossile sibiriske Næsehorn (Rhinoceros); Jord af Hexemel. (Sammesteds, S. 470—72).

Haandbog i den systematiske Botanik, nærmest til Brug for Universitets-Studerende og Lærere. Kbh. (Philipsen), 1878. 392 Sider med 333 Figurer.

Bidrag til Cycadeernes Naturhistorie. (Overs. over det Kgl. D. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1879, S. 73—88, med 2 Tavler og fransk Résumé.)

Om Planteægget og dets enkelte Deles rette Homologier. (Botan. Tidsskr., 1879 (3 R., 3 Bd.), S. 32—56 med et Résumé).

Udgiver af »Symbolæ etc.« Particula XXV, auct. A. Progel, Bøckeler, M. G. Berkeley. (Videnskab. Meddelelser, 1879—80, S. 19—34).

Udgiver af: Enumeratio muscorum hactenus in provinciis Brasiliensibus Rio de Janeiro et São Paulo detectorum. Scripsit Ernestus Hampe, Professor, phil. Doctor. Havniæ, 1879. Apud A. F. Høst & fil., bibliopolas Universitatis. 8vo. (Aftrykt med en lidt anden Titel i Videnskab. Meddelelser, 1879-80, S, 73 ff.).

Morphologie der Angiospermen. I. Morphologie der Vegetationsorgane. (Referater i Just's »Botanischer Jahresbericht« for 1877, Bd. V, S. 344—350).

Dansk botanisk Literaturfortegnelse for 1878 (Botan. Notizer 1879, S. 45—49.)

En uddød Planteverden tæt oppe ved Nordpolen. — Om den palæontologiske Oprindelse af visse Træer og Buske, der voxe i Syd-Frankrig. Af Charles Martins. (Tidsskrift for popul. Fremstill., 1879, S, 157—160). — Om Delelighed i Planteriget og Virkningen af indre og ydre Kræfter paa Organdannelsen. Efter Hermann Vøchting. (Referat i Popul. Tidsskrift, 1879, S. 359—372). — Om Insekternes Besøg i Blomsterne. (Eft. Ch. Darwin, 435 449). — Om Plantesygdomme, fremkaldte ved Rundorme. (S. 450—479).

Niels Erik Hofman (Bang).

F. paa Hofmansgave $\frac{18}{7}$ 1803. Student 1822. Studerede udenlands især hos Thaer 1827—30. Blev 1831 Direktør f. de kgl. Schæferier i Sverige. Forlod Sverige 1842. Bl a. Bestyrer af en landøkonomisk Læreanstalt ved Hofmansgave 1843—1853. Besidder af Stamhuset Hofmansgave fra 1855.

Sjørring Sø. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 1865, S. 1—20. I Særtryk.)

I Dybdahls Tidsskrift for Havevæsen findes for 1874 »Meddelelser fra Hofmansgaves Have«, hvori Beskrivelse af sjældnere Træer, deres Alder og Størrelse.

Næringsvædskernes Bevægelse i Planterne. (Tidsskr. f. Havevæsen. Bd. VI).

Om Trægrenenes Sammenpodning (Afsugning) og Nytten deraf i Pomologiens Tjeneste. (Forhandl. v. d. Skand. Naturforsk. 11te Møde i Kjøbenhavn, 1873 (udkom 1874), S. 311—335).

Mange Bidrag til Flora Danica (Tab. 2745, 2753, 2754, 2755, 2868, 2869 etc.) og til Langes Haandbog.

Hans øvrige Arbejder ere overvejende af økonomisk, pomologisk Interesse, f. Ex.: Om Dværgfrugttræers Behandling. Med 37 Afbildninger. Kbh. 1872. — Die Obstzucht. Berlin. 1872. — Vejledning til Behandling af Dværg-, Æble- og Pæretræer. Kjøbenhavn 1878. (Se for øvrigt Erslews Forfatter-Lexikon).

I 1869 forærede Etatsr. N. E. H. B. til den botaniske Haves Bibliothek en Samling Mosser, ordnede i 2 Bind, suppleret med mange Bidrag fra Prof. J. Lange, Pastor M. Lange, Th. Jensen, Dr. Zetterstedt, Caroline Rosenberg m. fl.

✓ Tyge Rothe. 1834–1887

F. i Fredensborg $\frac{13}{9}$ 1834. Rejste 1857—59 i Tyskland, Italien, Schweiz, Frankrig og Belgien, 1863 i Sverige, 1865 i Holland og Belgien, 1875 i England, Frankrig og Tyskland. Assistent ved den Kgl. Landbohøjskole $\frac{1}{10}$ 1859 — $\frac{31}{12}$ 1867. Bestyrer af den kgl. Have- og Gartnerlæreanstalt ved Rosenborg [kgl. Slotsgartner] $\frac{15}{7}$ 1866. Medlem af Anlægsudvalget for den botaniske Have: Maj 1871 — Juni 1874. Bestyrer af den kgl. Landbohøjskoles Haver $\frac{1}{10}$ 1875 — $\frac{31}{12}$ 1879.

Den internationale Planteudstilling og botanisk-gartneriske Congres i Amsterdam i April 1865. (Ugeskrift f. Landmænd, 1865, S. 227).

Ødelæggelserne i den botaniske Have i Calcutta [d. 5. Okt. 1864], oversat efter »Wochenschrift für Gärtnerei«. (Tidsskr. f. Havevæsen 1866—67. I. S. 27—30).

Rodindpodning og dens Betydning for Frugttrædyrkeren. (Tidsskr. f. Havevæsen 1866—67. I. S. 113—117).

De dyrkede Amarantaceer (oversat efter K. Kochs »Wochenschrift f. Gärtnerei). (Tidsskr. f. Havevæsen, 1866—67, I, S. 129—134 og 145—151).

Luftrødder hos drevne Vinstokke. Uddrag af en Afhandl. af I. C. Clarke i »Gardeners Magazine«. (Tidsskr. f. Havevæsen 1868—69, III, S. 73—75.)

Bonapartea juncea i Blomst. (Tidsskr. f. Havevæsen 1868—69, III, S. 187—189.

Vinterdrivning af den almindelige Champignon. (Tidsskr. f. Havevæsen 1868—69, III, S. 193—200).

Champignon. (Tidsskr. f. Havevæsen 1873—74, VIII, S. 2—5).

Havebrugsudstillingen ved Landmandsmødet i Kjøbenhavn i 1869. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 4. R., III. Bd. 1869, S. 563—584).

Et Bidrag til Oplysning om Sejglivethed hos Vinstokken. (Botan. Tidsskr., IV. Bd., 1870, S. 144).

Febergummitræet (Eucalyptus globulus). (Geogr. Tidsskr. 2. Bd. 1878, S. 24—28).

Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn med Oplysninger om Havens Anlæg og Ordning i 1871—1874. Udarbejdet i Forening med J. C. Jacobsen i Anledning af Universitetets Firehundredaars Jubelfest i Juni 1879. Kbh. 1879. Fol. med 17 Tavler. (Samme Bog paa Fransk).

Afplukning og almindelig Opbevaring af Træfrugt i Haverne. Kbh. 1880.

Dyrkning af Artiskok i Danmark. Kbh. 1880.

(Rev. af Forf.)

Jens Andreas Dybdahl.

F. $\frac{7}{9}$ 1832 i Selde ved Viborg. Præliminær-Examen 1850. 1ste Del af Artium 1852. I $1\frac{1}{2}$ Aar Elev hos Handelsgartner Carl L. Hansen paa Frederiksberg, derefter ved Rosenborg. Gartner-Examen Sept. 1855. Medhjælper i botan. Have til Dec. 1856. Student 1857. Cand. mag. 1862. Rejste i Udlandet 1863 og 64. Docent ved Landbohøiskolen fra 1864. † $\frac{12}{5}$ 1879.

Havedyrkningens Theori og Praxis eller Forsøg paa at anvende Plantephysiologiens Hovedsætninger paa de almindeligste Havearbejder, af John Lindley. Oversat, forkortet og noget omarbejdet af J. A. Dybdahl. Kbh. 1867. 389 S. med 39 Træsnit.

Kjøkkenhaveplanterne, gjennemgaaede med Hensyn til deres Oprindelse, Betydning, Varieteter, vigtigste Dyrkningsmaader, Sygdomme og de for dem skadelige Dyr. Med Træsnit. Kbh. 1877.

Jordbær- og vore vigtigste Frugtbusk-Arter, gjennemgaaede med Hensyn til deres Udvikling, Betydning, Varieteter, Dyrkning paa Friland, Sygdomme m. m. Med en Deel Træsnit og 6 Tavler med kolorerede Afbildninger. Kbh. 1879. 8.

Stiftede »Tidsskrift for Havevæsen«, der bestod til hans Død 1879 (13 Aargange og 3 Nummere af d. 14de). Heri en Mængde Artikler af ham, mest Bearbejdelser og Oversættelser; af de mere botaniske kan anføres:

Lilium speciosum. I. No. 2.

Nyere eller mindre bekjendte Planter (eft. Bot. Mag. o. a.). (Tidsskr. f. Havevæsen, I, 312, 340, 358, 374; II, 24, 121, 144, 303, 320, og følgende Bind.

Lilium curatum. I, No. 13.

De Candolles Tale ved Aabningen af den botaniske Kongres i London d. 23. Mai 1866. I, 20.

Gynerium argenteum. III, 2.

Eucalyptus globulus. III, 16.

Den botaniske Forening i Kjøbenhavn. IV. 207—10.

Nye eller lidet kjendte Frugtsorter. IV. 51—53; V, No. 22.

Kjæmpe-Drageblodstræet paa Teneriffa. V, 77.

Darwinismen. V. No. 17, 18, 19, 21, 22, 24.

Nye Gesneriaceer. V. No. 17.

Kartoffelpodning. V. No. 3.

De brogetbladede Pelargoniers Historie og Udvikling. V. No. 4.

Forfalskninger i Frøhandel og den engelske Parlamentsakt derimod. V. No. 5.

Anlæget af den nye botaniske Have. VI. No. 16, 18, 19.

Anmeldelse af »Fortegnelse over de i Veterinær- og Landbohøjskolens Haver og i Forsthaven ved Charlottenlund dyrkede Frilandstræer og Buske«. VI. No. 21.

Bemærkninger i Anledning af »Beretning om Universitetets paatænkte nye botaniske Have«. (Tidsskr. f. Havevæsen, 1870, Aarg. 5, No. 15, S. 225—236.)

Hr. Warmings »Et Indlæg i den nye botaniske Haves Sag«. (Tidsskr. f. Havevæsen, V. No. 19.)

Arboretet i den nye botaniske Have. (Ibid. S. 334.)

Vexelvirkning mellem Grundstamme og det Ædle. (VI, No. 8).

Plantelivets Forhold til stræng Kulde. VII, 4, 5.

Kunstig Krydsbefrugtning. VII, 14.

Afændring af de dyrkede Planter. Efter Darwin. (VI. No. 12, 13, 14, 16, 17, 21. VII. No. 5, 7, 8, 9, 13, 14, 15).

Cytisus Adami. (VII. No. 6.)

Saftbevægelsen hos Planterne. (VII. No. 9, 10.)

Iagttagelse af nogle Afændringer hos Hybridafkommet af krydsbefrugtede Arter. (VII. No. 13.)

Kunstig Krydsbefrugtning anvendt paa Frugttræer. (VII. No. 9.)

Dionæa muscipula eller Fluefangeren. (VII. No. 11.)

Drosera eller Soldug (VII. No. 15.)

Afændring hos de dyrkede Planter, Bd. VIII.

Om Sugeøddernes Beskadigelse ved for lav Temperatur eller ved Udtørring. (VIII. No. 4.)

Oxycoccus macrocarpa. IX, 9.

I Bd. 10, 1875—76: Kjødædende Planter; S. 23. Forandring af Vævene paa Stiklingernes Snitflade; S. 68. Kartoffelpodning; S. 83. Spiselige Svampes Næringsværdi; S. 92. Procentforholdet mellem værdifulde og værdiløse Frøplanter med Hensyn til Tiltrækning ved kunstig Krydsbefrugtning; S. 94. Gummidannelse som Sygdomsfænomen hos Frugttræer; S. 116. Kartoffelsvampen; med Afbildninger; S. 119 og 144. Puccinia Malvacearum; S. 222. Cyclamen persicum; S. 249. Kaalpodning; S. 257.

I Bind XII:
Rudolph Rothe; S. 136—49.

Forfattere, knyttede til Dybdahls Tidsskrift:

N. Andersen, Højskoleforstander og Skolelærer i Saxild ved Aarhus. Lidt om Botanik, navnlig om dens Udbredelse blandt Almuen. (Tidsskr. f. Havevæsen. V. 250—56.)

Dahlia imperialis. I, 3.

Niels Fahle, Gartner paa Bygholm. Om Grunden til Udtrykket Stedmoderblomst. III.

Et mærkeligt Tilfælde hos Crataegus Oxyacantha. IV, 7.

Morbærtræer i Nyborg. VIII, 18.

Om Vexelvirkning mellem Grundstammen og det Ædle eller Forædlingsstykket hos Viinranken. Bd. XIII. No. 3.

H. K. V. Hansen, Gartner paa Bækkeskov. Den botaniske Have ved Kew. III.

Fr. Wendt, Handelsgartner ved Roskilde. Biografi af Weilbach. III.

R. Christensen, botan. Gartner i Lund. Balantium antarctium. VII. No. 2. Cycas angulata. VIII. No. 17. Den internationale Udstilling i Køln 1875. IX.

Lidt om Bregner. XIII, 2, 3.
Wellingtonia gigantea. XIII, 9.
Nertera scapanioides. XII, 11.
Lilium giganteum. XII, 12.

C. Gentz, Stiftsgartner paa Vallø. Minder fremkaldte ved den botaniske Haves Flytning. (VIII. No. 13.)

Sirtræer og Buske i Vallø Stifts Have. XIII, 5.

G. Brøchner, De næringsydende Knolde. (Efter Wagners malerische Botanik.) (Tidsskr. f. Havevæsen, 2. Aarg., S. 228, 259, 275.

D. T. Poulsen, Assistent ved den kgl. Veterinair- og Landbohøjskole. Handelsgartner, Roeskildevej. Nogle Iagttagelser over Frostens Virkninger paa forskjellige Planter i Landbohøjskolens botaniske Have og i den forstbotaniske Have i Charlottenlund i Vinteren 1874—75. (Tidsskr. f. Havevæsen, X, 245—249.)

Nye Planter. XI, 2. XII, 1, 2, 3. Trillium grandiflorum. Kvælstoffet i Planterne. XII, 8, 9. XI, 9. Cryptomeria og Wellingtonia. XIV, 1.

Chr. Pedersen, Gartner. Kjønsforskjel hos Gynerium argenteum. (VIII. No. 10.)

Araucaria imbricata. XII, 3.

Om spiselige Svampe. (VIII. No. 13.)

Ringsygen hos Hyacinthen. XIII, 12.

Kræftsygdommen hos Æbletræer. XIII, 6.

M. O. Andersen, Gartner paa Wrams-Gunnarstorp i Skåne. Virkninger af Kryds- og Selvbestøvning i Planteriget. (Dybdahls Tidsskr. f. Havevæsen, 1879, 13. Aarg.)

Hvorfor benytter Plantedyrkeren porøse Urtepotter. VI, 6.

A. Bruun, Jægermester, Humlebæk. Systematisk Inddeling af Æbler og Pærer. I, 5.

H. D. Knutzen, Glycine (Wisteria) chinensis. I, 14.

Magnolia grandiflora. I, 22.

August Christian Schultz. F. $\frac{2}{1}\frac{1}{2}$ 1813. Admiral. Om Dyrkning af Bregner, af X., med mange Træsnit. (Tidsskr. f. Havevæsen; 2. Aarg., S. 57, 98, 128, 190, 221.

Linnæa borealis L. (Ibid., 13. Aarg., 1—3.)

J. Nagel, Havebrugskandidat. Rheum palmatum L. og Rh. officinale Baill. (Bd. X. No. 7.)

Orchideer IX 11, 12. Den Leichtlinske Have i Baden-Baden, IX, 7. Jord-Orchideer, XI, 7.

J. J. Hansen, Havebrugskandidat. Gartner paa Vedbygaard. Nogle Ord om Skovbundsplanter. Bd. XII. No. 1.

J. G. Bolvig, Havebrugskandidat. Blomstersammenstilling, IX, 15. Palmer, X, 3.

Om Tiltrækning og Fremkomst af nye og forædlede Racer eller Varieteter af Kulturplanterne. Bd. XI. S. 65.

Om Bregnernes Forkim. XI. S. 111.

Æblestamme som Grundlag for Pæretræet. XI. S. 166.

Trøflen, dens Værdi, Plantning og Indhøstning XI, No. 10 og 11.

En Reise til Australien. XII, No. 7, 9, 11, 12.

Emil D. F. Petersen, Havebrugskandidat. Reise til Wiener-Udstillingen. VIII, 7.

Holger Christensen, Handelsgartner. Kandebærere. XI, 10.

G. Carstensen, Havebrugskandidat. De dyrkede Gulerodsorters Forhold til den vilde Gulerod. XII, 1.

Valdemar Andersen, Havebrugskandidat. Egeskov. Knold-Begonier. XII, 6.

C. Frederiksen, Slotsgartner, Charlottenlund. Botanikens Indflydelse paa Udviklingen af Havebruget i Belgien. XII, 2.

Hjort-Lorenzen. Sjeldnere Coniferers Haardførhed. XII, 7.

C—n. (Cand. theol. C. Rasmussen). Erindringer fra Besøg i Provindshaver. XII, 12.
Planter til Stenhøje. XII, 9.
Gesneriaceer. XII, 5.

V. Klee. En tropisk Skov. (VI. No. 23, 24.)
Om Forholdet mellem Varme og Vegetation. (VIII. No. 4.)

Causeur Botaniste (Kammerjunker Rømer). Den internationale Udstilling for Havevæsen i Hamborg. IV, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

C. Rasmussen, Havemand (Pseudonym). (Syn. Kammerjunker Rømer; se Dagbladet 1871.)
Betragtninger over Forslaget til den botaniske Haves Flytning. (Tidsskr. f. Havevæsen, Aarg. V, No. 17, Tillæg).
Yderligere Betragtninger over »Beretning om Universitetets paatænkte nye botaniske Have«. (Ibid. No. 23, p. 353—371.)
En Berigtigelse. (Ibid. S. 378.)
Anlæget af den nye botaniske Have. (Ibid. VI, S. 241. Se ogsaa No. 18 og 19.)

L. Helveg, Havebrugskandidat, Assistent ved Landbohøjskolen. Biografi af J. A. Dybdahl, Cand. mag. og Docent ved Landbohøjskolen. (Tidsskr. f. Havevæsen. 14. Aarg. No. 3.)

Af anonyme eller oversatte og bearbejdede Artikler kan fremhæves:

X. Noget mere om Vexelvirkning mellem Grundstammen og det Ædle eller Forædlingsstykket. Bd. XIII. No. 10.
Lidt om Bevægelsen hos Planterne, af K. I. S. 151—55.
De Candolles Tale ved Aabningen af den botaniske Kongres i London d. 23. Maj 1866. I. S. 273, 294, 305.

Kew Have ved London. I. 76—77.

B. Martagon-Gruppen af Lilieslægten eller Turbanlilierne. I. 91—105.

Fersken og Nektarin paa et og samme Træ. II. 292.

Botanisk-gartnerisk Rejseberetning. II. No. 3, 4, 5, 7.

Schweiz's botaniske Haver. II, No. 4.

Noget om Vexelvirkning mellem Podekvist og Grundstamme V. 151—55.

O. Betragtninger over Planternes Hybriditet. V. No. 10, 11, 12.

Om Humledyrkning i Danmark. V. No. 17.

Forsøgshaven i Algier. (VII. No. 21, 22, 23, 24.)

Carl Hansen.

F. i Veile $\frac{5}{4}$ 1848. Havebrugsexamen 1871. 22 Maaneder i Botanisk Have i Kjøbenhavn. 1873 Rejser i Skotland og mange Egne af England (til de fleste botaniske Haver), Ophold ved Kew i London 1 Aar. 1873 Rejser i Frankrig, især det nordlige og vestlige. Ophold ved Jardin des Plantes. 1874 Rejse i Belgien, Rhinlandene, Baden, Würtemberg. 1 Semester Undervisning hos Cramer i Zürich. 1875 Italien. 1876 Østerrig, Ungarn, N. Ø. Tyskland. Gartner paa Lerchenborg, derefter fra 1879 Docent ved Landbohøjskolen.

I Dybdahls »Tidsskrift for Havevæsen« har han publiceret:

Beretning om Plantesamleren Roezl's Rejser i Amerika i 1869—70. (VII. No. 12, 13.)

Reisebemærkninger af E. Regel: Haver ved Gand, Berlin og Hannover. (VII. No. 19 og 20.)

London og dets Haver (VIII. No. 9, 10, 11.)

Poinsettia pulcherrima. (VIII. No. 18.)

Bougainvillea spectabilis, B. speciosa, B. glabra. (IX, 4.)

Eucharis amazonica, E. grandiflora, E. candida IX. No. 7.)

Syon House. (IX, No. 8.)

Nye eller lidet kjendte Foraarsblomster. (IX, No. 14.)

Syringa (Drivning af hvide Syrener). (IX, No. 17.)

Asparagus. (X, No. 7.)

Andrè Leroy's Plantesamlinger ved Angers (XI, No. 2.)

Den internationale Havebrugsudstilling i Køln 1875. (X, No. 9 og 11.)

Bindematerialier. (XI, No. 4.)

Parc Monceaux i Paris. (XI, No. 9.)

Arthur Frederik Feddersen.

F. $\frac{16}{2}$ 1835 i Kjøbenhavn. Tog 1856 1ste Del af Examen i anvendt Naturvidenskab ved den polytekn. Læreanstalt. Naturhistorielærer i Kjøbenhavn. $\frac{21}{2}$ 1861 Adjunkt ved Viborg Kathedralskole. Tog $\frac{2}{4}$ 1864 en af Ministeriet fastsat Prøve i Naturhistorie med Zoologi som Hovedfag.

Veiledning til at samle og præparere Naturgjenstande (Tildeels efter Glasl's Excursionsbuch). Med Afbildninger. Kbh. 1865. 2den Udg. Kbh. 1879.

Om Mangotræets geografiske Udbredelse (Geografisk Tidsskrift 1879).

Bidrag til Langes »Haandbog« og flere floristiske Arbejder. Se for øvrigt Erslev.

Georg Ferdinand Borch.

F. i Kjøbenhavn $\frac{14}{9}$ 1835. Student fra Borgerdydskolen paa Christianshavn 1852. Cand. med. 1858. Dr. med. 1865 $\frac{18}{12}$.

Bidrag til Læren om de planteparasitiske Hudsygdomme. Disputats for Doktorgraden. (Kbh. 1865. 8. 110 S., med 4 Tavl. Cfr. Hospitalstidende 1866 m. m. — Ørsteds Strid med Hejberg, Didrichsen etc.)

Johannes Schønberg Baagøe. 1838—1915

F. d. $\frac{5}{12}$ 1838 i Kallundborg. Cand. pharm. i Februar 1862. Botanisk Konsulent hos A. Benzon, Svaneapotheket, fra 1863—65. Provisor i Silkeborg fra $\frac{1}{11}$ 65—$\frac{1}{11}$ 76. Apotheker i Næstved fra $\frac{1}{11}$ 76.

Fortegnelse over nye Voxesteder for endeel sjeldnere danske Planter samt kritiske Bemærkninger om enkelte Arter. (Botan. Tidsskr., I. 20—36.)

Bidrag til Langes »Haandbog«.

Peter Nielsen.

F. i Vonsbæk Sogn (Haderslev Amt) $\frac{28}{7}$ 1829. Beskæftiget ved Landbruget til 1855. Dimitteret fra Jellinge Seminarium 1857. Lærer ved Flakkebjerg Institut fra $\frac{1}{11}$ 1857—$\frac{6}{7}$ 1859. Derefter Lærer i Ørslev ved Skjelskør. Begyndte 1858 floristiske Studier; lagde sig senere især efter den landøkonomiske Botanik; har fra 1877 haft aarlig Understøttelse af det Kgl. Landhusholdningsselskab til at lønne en Medhjælper for saaledes at kunne gjøre Undersøgelser og Forsøg med Kulturplanter.

Flommen ved Sorø. (Botan. Tidsskr., I, 225—229.)

Anmodning til danske Botanikere. (Ibid., I, 256.)

1869. Exsiccat-Samling af Characeer, navnlig fra Danmark.

Bemærkninger om vore Græsmarker. (Dansk Landbotidende 1869, 4. Bd. S. 243—252, 277—287, 303—311.)

Bemærkninger om enkelte Slægter, Arter og Former af danske Planter. (Botan. Tidsskr., II. R., 1. Bd., 3die Hæfte, S. 197—220.)

Beretning om en botanisk undersøgelses-rejse i egnen mellem Viborg og Skive i august 1870. (Botan. Tidsskr. II. R., 1. Bd., S. 220—244.)

Sydvestsjællands Vegetation. (Botan. Tidsskr., 1873, II. R., 2. Bd., S. 261—389. Fransk Résumé S. 389—403.

Nogle for Landmanden farlige Plantesygdomme. Dansk Landbotidende. 8. Bd., 1873, S. 81—93, 97—117, 129—144, 353—371 og 439—447, samt 9de Bind, 1874, 257—76, 289—304, 337—345, 367—383.

Dyrkningsforsøg med Hvedebrand eller Stenbrand. Ugeskrift f. Landmænd 1873, 1. Bd. S. 73—84.

Om Saahvedens Beisning (Læskning). Ugeskr. f. Landmænd 1873, 2. Bd. S. 231—238.

Hvorvidt er der Rimelighed for at Landmanden gjennem de nu begyndte Undersøgelser af Markfrø tilstrækkelig sikres mod Frøets Forfalskning, og hvorledes støttes bedst Foretagendets videre Fremme? (Foredrag i »De mindre Landbrugeres Landboforening for Sorø og tilgrænsende Amter). Ugeskrift f. Landmænd, 1873, 2. Bd. S. 376—383, 413—416.

Om Rusten paa Kornarterne og Berberisfejden. (Ugeskrift f. Landmænd, 1874, 2. Bd. S. 161—168, 183—191, 239—248, 343—348, 361—369, 375—83.

Læskningens Indvirkning paa Hvedens Spireevne og Væxt. Ugeskrift f. Landmænd 1875, 2. Bd. S. 257—264.

Om Rusten paa Vintersæden. Ugeskrift f. Landmænd, 1874, 2. Bd. S. 493—94.

Læskningens Indvirkning paa Hvedens Spireevne og Væxt. Ugeskrift f. Landmænd 1875, 1. Bd. S. 29—35.

De for Landbruget farligste Rustarter og Midlerne mod dem. (Ugeskrift f. Landmænd, 1875, 1. Bd. S. 487—500, 515—523, 549—556, 567—574.

Hvorledes kan Landmanden paa bedste Maade modarbeide de af Snyltesvampe foraarsagede Sygdomme hos Sædarterne, navnlig Brand og Rust? (Foredrag i Sorø Amts landøkonomiske Selskab). Ugeskrift f. Landmænd, 1876, 2. Bd. S. 146—160.

Forplantning af Kornets Støvbrand og Bejsning som Middel mod samme. (Ugeskrlft f. Landmænd, 1876, 2. Bd., S. 267—74.)

Humle-Kløver og Humleagtig Sneglebælg. Ugeskrift f. Landmænd, 1876, 1. Bd. S. 61—66.

Kartoffelsygdommen. Ugeskrift f. Landmænd, 1876, 1. Bd. S. 111—120, 156—162.

Nogle Bemærkninger om Græsmarken. Ugeskr. f. Landmænd, 1876, 1. Bd. S. 285—295.

Bidrag til Græsmarkens Historie. Ugeskrift f. Landmænd, 1876, 1. Bd. S. 661—674.

Bemærkninger om nogle Rustarter, navnlig om en genetisk Forbindelse mellem Æcidium Tussilaginis Pers. og Puccinia Poarum n. sp. (Botan. Tidsskr. III R., 2. Bd., S. 26—42.)

Om Brand- og Rustsvampe samt Midler til at forebygge deres Angreb paa Kornarterne. Faxe 1877, 64 Sider. (Udgivet af Præstø Amts Landboforening.)

Om Kløversilke, Cuscuta Trifolii. (Ugeskrift f. Landmænd, 1877, I. 223—238 og 311—318.)

Hørsilke. (Ibid. II, 12—17.)

Om Ukrudsplanten Følfod. (Ibid. II, 411—419, 441—453, 467—477.) Ogsaa som Særtryk, Kbh. 1878. (Roms Forlag), 3 Sider.

Om Dyrkning af Markfrø. (Foredrag, Særtryk af Loll.-Falst. Stiftstidende d. 7. April 1877; udgivet af Foreningen for indenlandsk Frøavl.) 20 Sider.

Om Kløveravlen, de angrebne Kløverplanters Udvikling og Udseende. Ugeskrift f. Landmænd, 1878, 2. Bd. S. 585—588.

Vore Græsmarker (Foredrag i det Kgl. Landhusholdnings-Selskab). (Tidsskrift f. Landøkonomi, 1878, 12. Bd. S. 620—667.)

Græsmarkerne (Foredrag ved d. 14. danske Landmandsforsamling i Svendborg d. 6. Juli 1878; optaget i Beretningen om den 14. danske Landmandsforsamling i Svendborg, Kjøbenh. 1869, S. 620—667.)

Læskning af Havre og Byg mod Angreb af Støvbrand. (Ugeskrift f. Landmænd 1879, 1. Bd. S. 326—333.)

Forsøg med Kløver- og Græsarter til Frøavl, meddelt i »Beretning om Frøavlerforeningens Virksomhed i Aarene 1876—78« Kjøbenh. 1879. S. 32—52.

Bidrag til Langes »Haandbog« i den danske Flora.

Mange Artikler i Møller-Holsts »Landbrugsordbog«, navnlig om Foderplanter, Ukrudtsplanter, Lægeplanter og Snyltesvampe. Rev. af Forf.

Harald Christian Ludvig Jenssen-Tusch.

F. $\frac{22}{8}$ 1815. Sekondlieutenant $\frac{1}{2}$ 1834. Oberst $\frac{1}{4}$ 1868. Afgaaet $\frac{3}{11}$ 1872.

Plantenavne i forskjellige evropæiske Sprog. I. Afdeling. Nordiske Plantenavne (udg. med Understøttelse af d. Kgl. danske Vidensk. Selskab). Hæfte 1—4. Kbh. 1867. 8. XVIII. 276 p. Hæfte 5, Kbh. 1870. 8. 277—358.

Navnefortegnelse til nordiske plantenavne ved H. Jenssen-Tusch. (Udg. med Understøttelse af den botaniske Forening i Kjøbenhavn). Kbh. 1871. 8. 122 S.

Opfordring til at yde Bidrag m. m. til et Værk: Plantenavne i de skandinaviske, germaniske og romanske Sprog. (Videnskab. Meddel. 1876, S. 453. Botan. Notiser, 1876, S. 127—28.

Vilhelm Storch.

F. i Kjøng (Fyen) $\frac{21}{7}$ 1837. 1ste Del af Artium 1855. Polyt. Adgangsexamen 1856. Polyt. Kandidat i anvendt Naturvidenskab 1861. Sekondlieutenant i Artilleriets Krigsreserve 1862. Kemiker paa Sodafabriken Øresund ved Kjøbenhavn 1862—63. Deltog i Krigen 1864 som Skandsekommandeur ved Dannevirke og Dybbøl. Blev Krigsfange ved Stormen paa Dybbølskandserne den 18. April 1864. Medarbejder af V. Steins analyt.-kemiske Laboratorium fra 1865. Ansat som Medarbejder af den kongl. Veterinær- og Landbohøjskoles Is- og Mælkeriforsøg under Docent Fjords Ledelse fra 1879.

Væxtforsøg i Vand eller vandige Opløsninger. (Tidsskr. f. Landoekonomi, 1867, Særtryk.)

Plantekultur i Vand og dens Betydning for Agerbruget. (Ugeskrift f. Landm., 1. Bd. 1871, Særtryk.)

Agerjordens Absorptionsevne. (Ugesk. f. Landm., 1. Bd. 1871.)

Om Plantefrøenes Spiring. (Ugesk. f. Landm., 2. Bd. 1871.)

Fosforsyrens Forhold i Jordbunden som Plantenæring. (Ugesk. f. Landm., 2. Bd. 1871.)

Rodudviklingens Afhængighed af Plantenæringsstoffernes Forekomst i Jordbunden. (Sammesteds, 1. Bd. 1872.)

Hvilke Kvælstofforbindelser ere de værdifuldeste som Gødning? (Sammesteds, 2. Bd. 1872.)

Hvilke Plantenæringsstoffer ere de mest værdifulde for Landmanden og i hvilken Tilstand bør de tilføres Jorden? (Foredrag i Præstø Amts Landboforening 1872, trykt i »Faxe Avis« og i »Dansk Landbotidende« 1874.)

L. Grandeaus Undersøgelser af Planternes mineralske Ernæring. (Ugesk. f. Landm., 1. Bd. 1873.)

W. Knops Jordundersøgelser med Hensyn til en Værdibedømmelse af Jordens Frugtbarhed. (Sammesteds, 1. Bd. 1873.)

Tab af Kvælstof i Landbruget og Midler til at forebygge et saadant. (Ugesk. f. Landm., 2. Bd. 1873.)

Kortfattet Gødningslære og Landbrugs-Statik af Prof. Dr. E. Heiden. oversat paa Dansk af J. V. T. Hertel og V. Storch, 1874.

»Gødskning« (Landbrugs-Ordbogen, 2. Del, 1878).

Om Gips og dens Anvendelse som Gødning. (Sammesteds, 2. Del, 1878.)

Kogsaltets Anvendelse som Gødning. (Sammesteds, 3. Del, 1879.)

Kulsyren, dens Forekomst i Naturen og dens Betydning som Plantenæring. (Sammesteds, 3. Del, 1879.)

Kvælstoffet, dets Forekomst i Naturen og dets Rolle som Plantenæring. (Sammesteds, 3. Del, 1879.)

Kalium, dets Forbindelser og dets Betydning som Plantenæring. (Sammesteds, 3. Del, 1879.)

Gluten, dets Bestanddele og Mængde i Hvede. (Sammesteds, 2. Del, 1878.)

Om Gødningsværdien af den saakaldte »tilbagegaaede« (præcipiterede) Fosforsyre. (Ugesk. f. Landm. 1880, Særtryk.)

»Finjord«, dens Sammensætning og Mængde i Kulturjorden. (Landbr.-Ordbogen, 2. Del, 1878.)

Absorptionsevnen hos Agerjord. (Sammesteds, 1. Del, 1877.)

Rudolf Varberg.

Udflugter paa Naturvidenskabens Enemærker. Kbh. 1868. 8.

Carl Emil Fenger.

F. i Kjøbenhavn 1814. Fra 1845 Prof. ved d. lægevidenskab. Fakultet. Direktør for Veterinær- og Landbohøjskolen, Borgmester, m. m.

Om det Virksomme ved Gjæringen, Forraadnelsen og visse Arter af Sygdomssmitte. (Hygieiniske Meddelelser, udg. af Hornemann, Bd. 5, Hæfte 2—3, 1868, S. 127.

Theodor Henrik Jens Friedrichsen.

F. i Kjøbenhavn $\frac{24}{9}$ 1827. Lærte Havekunsten hos Handelsgartner J. A. Batzke, Botanisk Have, Rosenborg. Gartner paa Lyksborg $\frac{28}{2}$ 1855—$\frac{28}{2}$ 1865. Gartner ved botan. Have i Lund fra ($\frac{1}{1}$) $\frac{1}{4}$ 1865—$\frac{30}{11}$ 1868, og ved botan. Have i Kjøbenhavn fra ($\frac{1}{11}$) $\frac{30}{12}$ 1868 til Dato.

Index seminum in horto Havniensi collectorum for Aarene 1869 til Dato.

✓ Hjalmar Frederik Christian Kiærskou. (1835–1900

F. i Kjøbenhavn $\frac{6}{8}$ 1835. Student fra Borgerdydskolen i Kjøbenhavn 1855. Cand. mag. 1862. Assistent ved Botan. Haves Museum fra 1861. Bibliothekar sammesteds fra 1875. I et Par

Aar for 1861 Lærer i Borgerdydskolen paa Kristianshavn. Deltog som værnepligtig Lieutenant i Krigen 1864 (16de Regiment). Fra 1865—76 Lærer i Latinskolen i Store Kongensgade, Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, Frøken Jacobsens Pigeinstitut og Beyer, Bohr og Femmers Lærerindekursus. Fra 1869 Redaktør af »Botanisk Tidsskrift«, udgivet af den botaniske Forening i Kjøbenhavn (fra Bd. III). Fra 1876 botanisk Medarbejder i V. Steins analyt.-kemiske Laboratorium.

Medarbejder af Nordisk Conversationslexicon (Bogstaverne A—G i 2den Udg.).

Lythrarieæ floræ Hispanicæ, i Willkomm og Langes Prodromus floræ Hispanicæ, III, Pars 1, 1874, S. 170—176.

Catalogus Filicum herbariorum horti botanici Havniensis. (Langes Beretning om Universitetets botaniske Have for Aar 1871—73. Kbh. 1874.

✓ Rasmus Pedersen. 1840 - 1905

F. i Marslev ved Odense $\frac{29}{5}$ 1840. Student fra Odense 1860. Cand. med. 1869. Opholdt sig med offentlig Understøttelse i Tyskland fra Efteraaret 1872—1876. Ansat som Laboratorieforstander paa Carlsberg 1876—77. Midlertidig Docent i Plante-Fysiologi (for 5 Aar) fra $\frac{1}{4}$ 1879 (Kgl. Resolut. $\frac{29}{5}$ 1879.

Opfatte de nyere Morphologer Begrebet Dækblad paa samme Maade som Dr. Heiberg? (Botan. Tidsskr., III, 1869, S. 6—17.

Virkningen af violet Lys hos Planterne. (Ugeskrift f. Landmænd, 1872, II, S. 168.)

Hvilken rolle spiller vækstspidsens kløvning ved forgreningen hos blomsterplanterne. (Botan. Tidsskrift, II. R., 3. Bd., S. 33—96, med 1 Tavl.) (Udgjør tillige med efterfølgende en med en Pris belønnet Besvarelse af en Opgave fra Videnskab. Selskab).

Koppens Udvikling hos Vortemælken. (Botan. Tidsskr., 1873, S. 97—110; tab. II, Fig. 7—11; fransk Oversættelse, S. 157—166.)

Haben Temperaturschwankungen als solche einen ungünstigen Einfluss auf das Wachsthum. (Sachs's Arbeiten des botan. Instituts in Würzburg, 1874.)

Beitrag zur Entwichelung des Polypodiaceenvorkeims. (Sitzungsber. d. Naturforsch. Gesellsch. zu Leipzig, 17. Juli 1874, S. 37—39; fyldigere i Schenk og Luerssens Mittheilungen, 2. Bd., Hefte 1, med 1 Tavle.)

[Om dyrfysiologiske Forsøgsstationer. Kbh. 1875. Trykt som Manuskript for Landhusholdningsselskabets Medlemmer.

Dansk, Svensk og Norsk botanisk Literatur refereret i Just's Jahresbericht for 1875, Bd. III, og for 1876, Bd. IV.

(Se en Annonce fra R. Pedersen i Botan. Notiser, 1877, S. 96.)

Landbrugs-Fysiologi med særligt Hensyn til tyske plantefysiologiske Instituters og Forsøgsstationers Arbejder. (Tidsskr. f. Landoekonomi, IV R., 11. Bd., 1877, 26 Sider.)

Hvilken Indflydelse har Atmosfærens Kulsyremængde paa Assimilitionen. (Ibid. S. 436—440.)

Berberisbusken. (Ugeskrift f. Landmænd; 1877, II, S. 290—292.)

Undersøgelser over de Faktorer, der have Indflydelse paa Formeringen af Undergjærsformen af Saccharomyces cerevisiæ. (Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet, udgivne ved Laboratoriets Bestyrelse. 1ste Hæfte. Kjøbenhavn 1878; S. 40—71, med 2 Træsnit og 1 Tavle, og fransk Résumé.)

Forsøg over den Indflydelse, som Indledning af atmosfærisk Luft i gjærende Urt under Gjæringen udøver. (Sammesteds S. 72—85, med 1 Tavle og fransk Résumé.)

Undersøgelser over Varmegradens Indflydelse paa Udskilningen af Kulsyre hos Byg-Kimplanter i Mørke. (Sammesteds, S. 86—105, med en Tavle og fransk Résumé.) De 3 sidstnævnte Afhandlinger ere oversatte paa Tysk lidt forkortede, af Fassbender i Wien.

Artikler i Møller-Holsts Landbrugsordbog. (I. Bd. S. 558—59; II, S. 141—144, 224—29, 289—97; III, S. 383—91, 403—8, 562—80; IV, S. 150—52, 162—63.)

(Rev. af Forf.)

Edvard Erslev.

F. i Jægersborg 1824. Student 1844. Cand. mag. $\frac{29}{10}$ 1850. 1850—1856 Lærer ved Roskilde lærde Skole. Derefter til 1869 Lærer (Overlærer) ved Aarhus Kathedralskole. Titulær Professor.

Nogle Ord om naturhistoriske Lærebøger tilligemed Brudstykker af en Lærebog i Botanik. Aarhus Kathedralskoles Program. 1869. (Jvfr. »Dagbladet« 1869, No. 209; »Dagstelegrafen« 1870, No. 44; se ogsaa I. Sahlertz.)

En Artikel om den botan. Have i Breslau (i Anledning af Havestriden). Fædrelandet 1871.

Den nye botaniske Have. (»Dagbladet«, 1875, No. 2.)

Planterigets Naturhistorie, en Lærebog for vore højere Skoler. Med 394 Afbildninger. Kbh. 1873. 8. — Med særskilt trykt Forord. (Svar til Sahlertz i »Dagens Nyheder«, 1873, No. 207. — Polemik med Warming i »Dagbladet«, No. 200, 211, 212, 225, 237, 241, 243.)

Om Maalet for den botaniske Undervisning i vore højere Skoler og om Grundsætningerne i vore botaniske Lærebøger. En pædagogisk Afhandling. Kbh. 1874.

Polemik med Valløe (se denne) i »Dagbladet« 1874, No. 218, 222, 227, 231, 235, 241, 247. — Polemik med Grønlund i »Dagbladet«, 1874, Nr. 295, 297.

Erslev og Feddersen, Naturens Bog, en Lærebog for Realskoler, Pige- og Borgerkoler. II. Planteriget, 1874. (Jvfr. Berlingske Tidende, No. 208.)

Naturhistorisk Lærebog for Amueskoler og Begyndere af Erslev og Feddersen. Kbh. 1877. (Jvfr. »Dagbladet«, No. 178, 187, 194, 200, Nationaltidende No. 537.

Naturens Bog. II. 2. Udg. Kbh. 1879. (Jvfr. »Dagens Nyheder Nr. 217, 222, 223, 300. »Fædrelandet«, No. 234, 246 og en lang Række til Dels anonyme Bladartikler, som drejede sig om Sahlertz's Lærebøger. Se Sahlertz. Cfr. »Dagbladet« 1880, No. 15.)

Ivan Edgard Alexander Sahlertz.

F. i Kjøbenhavn $\frac{16}{2}$ 1839. Student fra Metropolitanskolen 1859. Deltog som Lieutenant i Felttoget 1864 og i Forsvaret af Dybbøl (16de Regiment). Naturhistorielærer ved Melchiors Skole, Frk. Zahles Institut o. fl. Universitetspedel fra $\frac{1}{1}$ 1872.

Om Hr. Overlærer Erslevs »Nogle Ord om naturhistoriske Lærebøger tilligemed Brudstykker af en Lærebog i Botanik.« Kbh. 1869. (Jvfr. »Dagbladet«, 1869, No. 274.)

Anmældelse af Erslevs »Planterigets Naturhistorie«. (Dagstelegrafen, 1873, No. 193 og 195; Dagbladet 1873, No. 218).

Anmældelse af Erslev og Feddersens »Naturens Bog«, II. (Dagstelegrafen, 1874, No. 254.)

Anmældelse af Erslev og Feddersens »Naturhistorisk Lærebog for Almueskoler og Begyndere«. (Nationaltidende 1877, No. 537, d. 17. Okt.)

Anmældelse af »Naturens Bog, II.« 2. Udg. (Fædrelandet 1879, No. 234; »Dagens Nyheder« 1879, No. 300; »Dagbladet« 1879, No. 262.)

En Udflugt til Dyrerigets Grændser (hvori om Troldsmørsvampen, O. F. Müllers vidunderlige Stavdyr).

Carl August Elberling.

F. i Slagelse $\frac{16}{4}$ 1834. Student fra Slagelse 1851. 1859 $\frac{3}{6}$ Cand. mag. (Mineralogi). Fra $\frac{22}{4}$ 1863 Assistent ved det store Kgl. Bibliothek.

Undersøgelser over nogle danske Kalktufdannelser. (Videnskab. Meddelelser, 1870, S. 211—266, med 4 lithogr. Tavler. Jvfr. Vidensk. Meddel. 1864, 279—280 og Botan. Tidsskr. 2. R., 1. Bd., 1872, 2—3.

Om en Kalktufdannelse ved Veistrup Aa paa Fyen. (Videnskab. Meddel. 1875, S. 421—424.)

Julius Jens Emil Hoffmeyer.

F. $\frac{20}{4}$ 1841 i Kjøbenhavn. Student fra Sorø 1860. Cand. mag. (Botanik) 1869 $\frac{17}{2}$. Adjunkt ved Aarhus Kathedralskole fra 1869. Stiftede 1871 »Jyllandsposten«, som han redigerede til 1878.

Om spiselige Svampe. (Tidsskr. f. Havevæsen, IV, S. 41—48.)

Nogle danske Haver. (For Idé og Virkelighed 1870, 9. Hæfte.)

Protoplasma. (Theori og Praxis, red. af Paril Burmeister.)

Nyere Undersøgelser angaaende Planternes Befrugtning. (Tidsskr. f. popul. Fremst., 1870, IV R., 2. Bd., S. 33.

Anmældelse af Erslevs »Planterigets Naturhistorie«. (Fædrelandet 1873, No. 189.)

Erklæring i Anledning af Warmings Oplysning om Erslevs Planterigets Naturhistorie. (Dagbladet 1873, No. 211.)

Edvard Siderius Boje.

Student fra Nykjøbing 1847. Cand. mag. (Zoologi) $\frac{21}{1}$ 1860. Lærer ved Slesvigs lærde Skole til 1864. Lærer i Faaborg, senere Timelærer i Randers.

Lærebog i Botanik, til Skolebrug og Selvundervisning. Faaborg 1870, 109 Sider, med Register og Fortale og 136 Træsnit.

Anonymt.

Afbildninger til Planterigets Naturhistorie med oplysende Text. 2det Oplag (Hempels Forlag i Odense). (Dansk Udgave af Schuberts Atlas.)

Peter Erasmus Müller.

F. i Kjøbenhavn $\frac{25}{10}$ 1840. Student privat ved Universitetet 1863. Forstkandidat 1866. Dr. phil. $\frac{2}{12}$ 1871. Lærer i Skovbrug ved Landbohøjskolen i Kjøbenhavn $\frac{1}{1}$ 1873.

Om Ædelgranens Forekomst i nogle franske Skove. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., IV R., 3. Bd., 1871, S. 51—77.)

Tidsskrift for Skovbrug. Bd. 1—3. Kbh. 1876—78 (fortsat efter 1879). Heri en Mængde Bidrag, som til Dels gaa ind paa Botaniken. Af Udgiveren f. Ex.:

Nyere Bidrag til Skovdyrkningens Theori. I. Om Vegetationsvandet. Bd. 2. 1877. 330—35.

Løvfaldets Betydning for Jordbundens Rigdom paa Plantenæring. (Tidsskr. f. Skovbrug; 2. Bd., S. 312—336.)

Studier over Skovjord, som Bidrag til Skovdyrkningens Theori. I. (med nogle kemiske Undersøgelser af Jordbunden i Bøgeskove af C. F. A. Tuxen). (Heri ogsaa mykologiske Undersøgelser.) — (Tidsskrift for Skovbrug, 3. Bd. 1878. 147 Sider.)

Nogle Undersøgelser af Skovjord, Foredrag i det kgl. Landhusholdningsselskab d. 27de Marts 1878. (Tidsskr. f. Landøkonomi, 1878, 16 Sider.)

Nogle Træk af Skovens Naturhistorie. (Letterstedske Tidsskrift, 1879.)

Notice sur les forêts en Danemark, tiré de la revue des eaux et forêts. Copenhague 1879. (Oprindelig trykt i »Economie rurale du Danemark«, Paris 1878, i Anledning af Pariserudstillingen, og i »Revue des eaux et forêts, Paris 1879.)

Grandeau's Theori om Jordbundens Frugtbarhed, Foredrag i Landhusholdningsselskabet d. 26. Febr. 1879. (Tidsskr. f. Landøkonomi, IV. R., 13. Bd. 1879, S. 169—184. I Særtryk, 16 S. 8.) (Rev. af Forf.)

/Samsøe Lund.

F. d. 29. April 1845 i Thostrup pr. Ringsted. Student fra Borgerdydskolen i Kjøbenhavn 1864. Cand. mag. 1875. Assistent ved Dansk Frøkontrol fra 1876 og ved botanisk Have fra 1877.

Bægeret hos Kurvblomsterne, et histologiskt forsøg på at hævde udviklingens enhed i planteriget. (Botan. Tidsskrift, II. R., 2. Bd., 1. og 2. H., S. 1—120, med Træsnit.)

Bemærkninger om Bægeret hos Kurvblomsterne. En Antikritik. (Videnskab. Meddelelser, 1873, S. 75—122, tabula III; fransk Résumé, S. 10—37.).

Monograf. Beskrivelse af Marktidslen. Prisafhandling. (Se Referat i Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1873. S. 47.)

Bidrag til Marktidslens Morfologi. (Forhandlinger v. d. Skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kjøbenh., 1873, S. 351—52.)

Mange Bidrag til Møller-Holsts Landbrugs Ordbog.

Bidrag til »Landbrugets Kulturplanter«, Nr. 1. 1879. (Rev. af Forf.)

Jens Peter Jacobsen.

F, i Thisted $\frac{7}{4}$ 1847. Privat dimitteret til Universitetet 1867 Efter at have studeret Botanik i nogle Aar helligede han sig den æsthetiske Forfattervirksomhed (Marie Grubbe, Niels Lyhne).

1870 for d. botan. Foren. i Kjøbenh. en Rejse til Anholt og Læsø.

Vandt i 1873 Universitetets Prismedaille for Besvarelsen af den udsatte Opgave om Desmidiaceerne.

Oversættelse af Darwins »Origin of Species«, først under Titel: Naturlivets Grundlove, der senere ændredes til: Om Arternes Oprindelse ved Kvalitetsvalg; efter Originalens 5te Udg. 1871.

Menneskets Oprindelse og Parringsvalget, af C. Darwin, paa Dansk ved Jacobsen, med 76 Træsnit. Kbh. 1874.

Aperçu systématique et critique sur les Desmidiacèes du Danemark. Mémoire couronné par l'université de Copenhague. (Botanisk Tidsskr., II. R., 4. Bd., S. 143—215 og Tab. VII—VIII.)

Fortegnelse over de paa Læsø og Anholt i 1870 fundne Planter. (Botan. Tidsskr. 11. Bd. (3. R., 3. Bd.) S. 88—114.)

Otto Georg Petersen. 1847–1937

F. i Tersløse ved Sorø d. 26de Marts 1847. Student fra Sorø Akademis Skole 1866. Cand. mag. 1875. Naturhistorielærer ved Lyceum, Krebs Skole o. a. Assistent ved Botan. Museum fra 1878.

Bemærkninger om den anatomiske Bygning af Rod og Rodstok hos nogle Monocotyledoner. (Botan. Tidsskr., II. R., 3. Bd., S. 210—11.)

Om korkdannelsen i urteagtige stængler. (Botanisk Tidsskr., II. R., 4. Bd., S. 14—35, m. Tab. V—VI.)

Om Barkens Bygning og Stænglens Overgang fra primær til secundær Væxt hos Labiaterne. (Botan. Tidsskr., III. R., 1. Bd., S. 111—39, m. Tab. II—IV.)

Uddrag af Erindringer fra Universitetets botaniske Have ved Charlottenborg 1778—1874, ved Prof. Joh. Lange. (Tidsskr. f. Havevæsen, XII, No. 8 og 9.)

En Notits om vore indenlandske Bromus- og Poa-Arter (Botan. Tidsskr., III. R., 2. Bd., 43—47.)

En exkursion til Hesseløen. (Ibid., 48—51.)

Beretning om botanisk Forenings Exkursion til Egebæksvang. (Botan. Tidsskr. III. R., 1. Bd., 181—182.)

Zur Entwickelungsgeschichte des Mesembryanthemum-Stengels. (Botanische Zeitung, 1878, S. 785—789, med Tab. IV.)

Bidrag til Nyctaginé-Stænglens Histiologi og Udviklingshistorie. (Botan. Tidsskr., 3. R., 3. Bd., 1879. 149—176, m. 2 Tavl.)

Medarbejder ved Nordisk Conversationslexicon. 1. og 2. Udg. (H—Ø).

Carl Hansen.

Cand. pharm. Præparatør af mikroskopiske Præparater i Paris. †

Et lille Bidrag til Kundskaben om de danske Bilandes Diatomé-Flora. (Videnskab. Meddel., 1872, S. 135—146; hertil oplysende Bemærkning af Steenstrup, S. 146—149.)

Foreløbig Fortegnelse over slesvigske Diatomeer. (Botan. Tidsskr. II. R., 2. Bd., S. 27—33.)

Fortegnelse over ny findesteder for danske Diatomeer. (Botan. Tidsskr., I. R., 4. Bd., S. 227—29.

Richard Poulsen.

F. i Kornerup Præstegaard ved Roskilde $\frac{31}{10}$ 1840. Student fra Roskilde 1858. Cand. juris 1868. Assistent ved Sjællands Stiftsamts Kontor og ved Nordre Birks Kontor, samt Lærer ved Privatskoler i Kjøbenhavn 1875 Lærer ved Roskilde Borger- og Realskole. Skolelærer-Examen 1877.

Kornsorternes Hjem. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., IV. R., 4. Bd., 1872, S. 241—264.)

Christen Thomsen.

F. i Kjøbenhavn $\frac{7}{8}$ 1822. Student fra Borgerdydskolen paa Kristianshavn 1842. Studerede Medicin, men opgav Studeringerne paa Grund af Sygdom. 1847 Lærer ved Vordingborg Realskole. 1851 Adjunkt ved Randers Lærde Skole. 1857 Adjunkt ved Roskilde Lærde Skole. † $\frac{1}{12}$ 1874.

Samsøgruppens Plantevæxt. (Botan. Tidsskr., II. R., 4. Bd., S. 86—142.)

Roskildeegnens Flora. (I Roskildes lærde Skoles Indbydelsesskrift, 1874.)

Stephan Peter Nyeland.

F. i Korsør $\frac{12}{9}$ 1845. Havebrugskandidat 1865. Bot. Assistent paa Landbohøjskolen i Kbh. 1867—1874. Fra 1875 Direktør for Havebrugshøjskolen Vilvorde.

Har skrevet en Del Arbejder om Havebrug, navnlig:

Frugthavedyrkningen. Kjøbenh. 1873.

Den nyere Beskjæringsmaade anvendt paa Pære- og Æbletræer. Kjøbenh. 1873.

Kjøkkenhavedyrkningen, 1878. Blomstervennen 1878.

Alleerne i og omkring Hovedstaden. 1879.

Blomstervennen, en kortfattet pract. Veiledning til at dyrke Stueplanter. 1879.

Emil Christian Hansen. 1842-1909

F. i Ribe $\frac{8}{5}$ 1842. Først Malersvend. 1862 Huslærer paa Holsteinborg. 1864 Skolelærer-Examen i Kjøbenhavn. 1865 1ste Del af Examen artium. Huslærer paa Fyn. 1866—69 paa det Monradske Skolelærer-Kursus i Kjøbenhavn, og 1869 Examen. 1871 Student. 1872 examen philosophicum. Privat Assistent hos Steenstrup (Tørvemoseundersøgelser) 1872. 1875 Rejse til Elias Fries. 1876 Universitetets Guldmedaille. Fra $\frac{1}{1}$ 1879 Forstander for Carlsberg-Fondets fysiologiske Laboratorium. 1879 Rejse til Nägeli i München. Disputerede for d. filosof. Doktorgrad $\frac{25}{4}$ 1879.

En foreløbig Beretning om Moseundersøgelser i Eftersommeren 1873. (Videnskab. Meddel., 1873, S. 139—142.)

Om Bakterierne, de mindste levende Skabninger og deres Betydning i Naturen og Menneskelivet. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1873, S. 280 314; Oversættelse fra Tysk.)

Om Gjærsvampe. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., 1874, V. R., 1. Bd., S. 409—429.)

De danske Gjødningssvampe (Fungi fimicoli danici). (Videnskab. Meddel., 1876, S. 207 - 354, med Tab. IV—IX, og fransk Résumé, S. 37—71.)

Peziza Ripensis, spec. nova quæ a sclerotio gignitur. (Hedwigia, 1876, S. 97—98.)

Kulturplanternes Ernæring. Populært fremstillet af Ad. Mayer. Paa Dansk ved Emil Chr. Hansen. Kbh. 1877, 148 Sider.

Mærkelige Gjødningssvampe. (Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidenskaben, 25de Aarg., 1878, S. 35—49.)

Organismer i Øl og Ølurt, med 2 Tavler. Udgivet for den filosofiske Doktorgrad. Kbh. 1879, 8. 133 S., med 2 Tavler. Aftryk (med Tilføielser) i »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet«. 2. H., 1879: Bidrag til Kundskab om hvilke Organismer, der kunne forekomme og leve i Øl og Ølurt, med 2 Tavler og 5 Træsnit, S. 185—291. Fransk Résumé, p. 49—109.

Bidrag til Rabenhorst's Fungi europæi exsiccati.

Rev. af Forf.

Knud Engelbrecht Valløe.

F. i Roskilde $\frac{5}{2}$ 1833. Student 1849. Prosektor ved kirurg. Akademi fra $\frac{1}{5}$ 1860. † i Mentona $\frac{17}{5}$ 1877.

Logik, Botanik, Pædagogik og nogle andre lignende »Smaating« contra Prof. Ed. Erslev. Af »Kotteriet« a—ø, Knud Valløe og Jens Birke-Riis. Kbh. 1874. 8. (Hertil knytter sig en Polemik med Erslev i »Dagbladet« 1874, No. 218, 222, 227, 231, 235, 241, 247.)

Gjennemsaa »Vaupells Botanik« 2. Udg. for Vaupell.

Bidrag til Langes Haandbog.

[Biografi af Vallø ved C. St. A. Bille, i Valløs af hans Enke udgivne Digtsamling.]

✓ Viggo Albert Poulsen.

1855—1914

F. i Kjøbenhavn 1855. Student fra Borgerdydskolen i Kjøbenhavn 1874. Medicinsk Forberedelses-Examen 1876.

Om Forekomsten af de Rosanoffske Krystalgrupper hos Rosa. (Videnskab. Meddel., 1874, S. 121—125, med Træsnit.)

Planternes Farver. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., V. R., 2. Bd., 1875, S. 81—105.)

Om Korkdannelse paa Blade. (Videnskab. Meddel. 1875, S. 44—58 og Tab. II—III, med fransk Résumé, S. 6—9.)

Om nogle Trikomer og Nektarier. (Sammesteds, S. 242—283 og Tab. V—VI; fransk Résumé, S. 11—15.)

Frøspredningen i Planteriget. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., V. R., 3. Bd. 1876, 409.)

Pulpaens udvikling hos Citrus. (Botan. Notiser, 1877, S. 97—103, med Træsnit.)

Om udviklingen af hæfteskiverne på visse slyngtråde. (Ibid., S. 129—138, med 1 Træsnit.)

Om sværmsporens spiring hos en art af slægten Oedogonium. (Botan. Tidsskr., III. R., 2. Bd., S. 1—15, med 1 Tavle.)

Om nogle paa de nodiforme Akser hos visse Papilionaceer forekommende Nektarier. (Vidensk. Meddelelser, 1876, S. 433—441, med fransk Résumé.)

Das extraflorale Nectarium bei Batatas edulis. (Botan. Zeitung, 1877, 780—782.)

Ein neuer Fundort der Rosanoff'schen Krystalle. (Flora 1877, S. 45—48.)

Über den morphologischen Werth des Haustoriums von Cassytha und Cuscuta. Eine vorläufige Mittheilung. (Flora 1877, No. 32, S. 507—512.)

Om slyngende og klatrende Planter. (Tidsskr. f. popul. Fremstill., V., 3. Bd., 1877, 161—200.)

Om Cassytha og dens Haustorium. En anatomisk og organogenetisk Studie. (Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn, 1877, S. 154—172, med 1 Tavle.

Planternes Bygning og Liv. En almenfattelig Fremstilling. Frit bearbejdet efter Thomé. 1878 (Høst & Søn), 249 Sider, m. 58 Figurer.

Lille Plantelære. Beskrivelse af nogle Blomsterplanter som Indledning til den første Undervisning i Botanik. Kbh. 1878, 42 Sider. 8. (Brødrene Salmonsen).

Den Schwendenerske Likentheori. (Tidsskr. f. popul. Fremst., V., 5. Bd., 1879, 215—37.)

Botaniske Vægtavler til Brug ved Undervisningen i Skolerne. Tegningerne udførte af N. Skovgaard. Kbh. 1879, Fol. (10 Tavler). Forklarende Bemærkninger hertil. 8. Bielefeldts Forlag.

Det ekstraflorale Nektarium hos Capparis cynophallophora. (Videnskab. Meddel. 1879—80, S. 35, med Træsnit og 1 Tavle.)

Om nogle mikroskopiske Planteorganismer. [Sarcinoglobulus punctum; Chlamydomonas uva; Sarcina litoralis]. (Ibid. 26 pagg., med Træsnit.)

Havekunstens Historie. (I »Opfindelsernes Bog« ved A. Lütken, 1879.) (Rev. af Forf.)

✓Alfred Peter Carlslund Jørgensen.

F. i Odense $\frac{16}{10}$ 1848. Dimitt. fra Skaarup Seminarium 1868. Huslærer i Kjobelev, Laaland, 1868—70. Student ved Universitetet 1872, efter privat Forberedelse. Cand. phil. 1873.

Om Blomsternes Bestøvning. I og II. Tidsskr. f. popul. Fremst., V. R., 2. Bd., 1875, (S. 224—240 og 417—443.) Samme. Afsnit III. (Ibid., Aarg. 1876, S. 31—54.)

Charles Darwin: Reise om Jorden. Populære Skildringer. Efter den engelske Originals nyeste, af Forfatteren gjennemsete Udgave. Paa Dansk ved Emil Chr. Hansen og Alfred Jørgensen. Kbh. 1876. (Brødrene Salmonsen.)

Den anatomiske Bygning af Radix Caincæ. Ny pharmaceutisk Tidende, 1878, No. 7, 5 Spalter, med 1 Tavle.

Naturhistorie til Skolebrug. Med Afbildninger. Kjøbenhavn 1878, 80 Sider. 8. (Brødrene Salmonsen).

Bidrag til Rodens Naturhistorie. (Botan. Tidsskr., 3. R. 2. Bd., 1878, S. 144—170, med 6 Tavl. og 3. R., 3. Bd., 1879, S. 135—148, med 2 Tavl. (Rev. af Forf.)

Peter Johannes Liisberg.

F. d. 5te Juli 1855. Student fra Aarhus 1872. Cand. medicinæ Sommer 1878.

Danmarks spiselige Svampe, deres Dyrkning og Anvendelse. Efter W. Robinson og J. Arrhenius. Med Farvetryk og Træsnit. Kbh. 1876.

Carl Julius Salomonsen.

F. i Kjobenhavn $\frac{6}{12}$ 1847. Student fra Metropolitanskolen 1865. Cand. med. 1871, Sommer. Dr. med. 17. Marts 1877. Prosektor ved Kommunehospitalet.

Zur Isolation differenter Bacterienformen. (Botanische Zeitung, 1876, No. 39 (d. 29. Sept.).

Studier over Blodets Forraadnelse; med 3 Kobbertavler. Disputats for den medicinske Doktorgrad. 176 Sider. Kbh. 1877.

Notits om Forekomsten af Bakterier i metastatiske Pusansamlinger hos levende. (Nord. med. Arkiv, 1878, X, No. 25. — I Særtryk, 8, 10 S., m. fransk Résumé.)

Janus Lauritz Andreas Kolderup Rosenvinge.

F. i Kjøbenhavn $\frac{7}{11}$ 1858. Student fra Metropolitanskolen 1876. Medicinsk Forberedelses-Examen 1878.

Sphærokrystaller hos Mesembryanthemum. (Videnskab. Meddel. fra Naturh. Foren. 1877—78, S. 305—314, m. 1 Tavle.)

Bidrag til Kundskaben om Slægterne Ulothrix og Conferva, særligt med Hensyn til Væggens Bygning. (Botan. Tidsskr., 3. R., 3. Bd., 114—134, med 1 Tavle og fransk Résumé.)

Vaucheria sphærospora Nordst. β. dioica; nova varietas. (Botan. Notiser, 1879.)

Hans Zahrtmann.

F. i Vammen Præstegaard ved Viborg $\frac{14}{10}$ 1839. Cand. pharm. 1862. Senere konditioneret paa forskjellige Apotheker. 1870—81 paa Hornslet Apothek.

En botanisk Exkursion i Egnen omkring Taastrup Sø. (Botan. Tidsskr., III. R., 2. Bd., S. 16—24.

Hans Peter Ernstsen.

F. i Ballerup ved Kjøbenhavn $\frac{20}{1}$ 1843. Dimitteret fra Jonstrup Seminarium 1864. Siden Første-Lærer i Rorby ved Kalundborg.

Sammen med Joh. Lange, Beretning om Exkursionen til Lerchenborg osv. (Bot. Tidsskr. XII. Bd., p. 4.)

Beretning om botanisk Forenings Excursion til Lammefjorden og Vejrhøj. (Botan. Tidsskr., III. R., 1. Bd., S. 185—186.)

A. P. E. Toepfer.

F. i Kjøbenhavn $\frac{14}{10}$ 1840. 1860—61 Timelærer ved Viborg Kathedralskole. Derefter til 1864 Lærer ved Realskolen i Sonderborg. Frivillig i Krigen 1864. Fra 1869 Lærer ved den højere Realskole i Slagelse og ved Undervisningsanstalten paa Gl. Antvorskov.

Planterigets Naturhistorie til Skolebrug. 106 Sider. 8., med 89 Træsnit. (P. G. Philipsens Forlag). 1878.

Naturhistorie til Brug for Borgerskoler og lavere Realskoler. 218 Sider. 8. (Rom).

Mange populære Skildringer til forskjellige Dagblade og Tidsskrifter.

Jacob Christian Jacobsen.

F. i Kjøbenhavn $\frac{2}{9}$ 1811. Eier af Bryggeriet »Carlsberg«, som han anlagde 1847. Fra 1871—1874 Medlem af Komiteen for Anlæggelsen af Universitetets nye botaniske Have. Stiftede 1876 »Carlsberg-Fondet« og de derunder hørende kemiske og fysiologiske Laboratorier. Æresdoktor i Filosofien ved Universitetets Jubelfest 1879.

J. C. Jacobsen og Tyge Rothe: Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn. Med Oplysninger om Havens Anlæg og Ordning i 1871—1874. Udarbejdet i Anledning af Universitetets Firehundredaars Jubelfest i Juni 1879. Kbh. 1879. 19 Sider, XVII Tavler, stor Fol.

Thomas Gottfried Thomsen.

F. $\frac{10}{10}$ 1841. Student 1859. Cand. polyt. 1866. Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium.

Kemiske Undersøgelser over Sammensætningen af Træernes Ved. (Oversigt over d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1878. 63—86; med fransk Résumé. — Ogsaa i Tidsskrift f. Fysik og Kemi 1879, 33—54.

Erich Christian Werlauff Steenbuch.

F. i Odense d. $\frac{18}{3}$ 1850. Cand. pharm. Jan. 1872. Assistent ved Universitetets kemiske Laboratorium fra 1872 (September).

Levnetsmidlerne og deres Forfalskning. I. (Kaffe, The, Kakao). (Tidsskr. f. popul. Fremstill. 1879, Bd. 26, S. 269.)
Nyt Surrogat for Forfalskning af Kaffe, Frøene af Cassia occidentalis. Med 1 Tab. (Ny farm. Tidende, 1879, No. 23, 359—61; se Berlingske Tidende, 1879, No. 273.)

Sophus Marius Rützou.

F. i Kjøbenhavn $\frac{12}{5}$ 1851. Cand. pharm. 1873. Konditionerede til Februar 1878. Derefter Manuduktør for Farmacevter i Kjøbenh.

Bidrag til Langes og Mortensens Fortegnelser over nye eller sjældne Planters Voxesteder.
Anatomiske Tegninger i Afhandlinger af Steenbuch.

Baron Henrik Franz Alexander Eggers.

F. i Slesvig By $\frac{4}{12}$ 1844. Fra 1858 i Odense Skole. Deltog i Felttoget 1864 (8de Regiment). Gik derpaa til Østerrig. Fra April 1865 til Nov. 1867 i Mexico i Kejser Maximilians Tjeneste. Fangen ved Oajaca Okt. 1866. Berejste derpaa den sydlige Del af Mexico. Fra Marts 1868 ansat ved 8. Bataillon i Viborg. Fra Marts 1869 paa St. Thomas ved den vestind. Hærstyrke. 1870 Premierlieutenant. 1878 Kapitain.

[Erindringer fra Mexico. Kbh. 1869.]

Naturen paa de dansk-vestindiske Øer. Med 1 Tavle. (Tidsskr. f. popul. Fremstill. af Naturvidenskaben, 25. Aarg., 1878, S. 1—34, 108—131, 188–230.)

Reynosia Griseb. En hidtil ufuldstændig kjendt Slægt af Rhamnaceernes Familie. (Vidensk. Meddel. fra naturh. Forening, 1877, S. 173—176, med en autograferet Tavle.)

Rhizophora Mangle L. (Videnskab. Meddelelser, 1877, S. 177—181.)

St. Croix's Flora. (Vidensk. Meddel., Aarg. 1876, S. 33—158, med 1 Kort.)

The Flora of St. Croix and the virgin islands. (Bull. Nat. Mus., Smithson. Institution, No. 13.

Andreas Nicolaus Kornerup.

F. i Kjøbenhavn $\frac{7}{2}$ 1857. Cand. polyt. 1877. Rejse til Grønland 1876, 1878 og 1879. Docent ved Landbohøjskolen fra $\frac{1}{1}$ 1880. † den $\frac{3}{9}$ 1881.

Rige Plantesamlinger fra Grønland, bearbejdede af Joh. Lange i »Meddelelser om Grønland«.

Om det organiske Liv paa den østligste Nunatak. (Meddelelser om Grønland, Hefte I, S. 150.

Bemærkninger om Grønlands almindelige Naturforhold. (Ibid. Hefte 3, p. XXVII.)

Grundtrækkene af Jordbundslæren. Autograferet. Kbh. 1880. 4.

EFTERSKRIFT.

Da der er hengaaet mere end ét Aar, siden Begyndelsen af denne Literaturfortegnelse sendtes i Trykken, har jeg i denne lange Mellemtid kunnet samle en Del Tilføjelser og Rettelser til de først trykte Ark. Jeg foretrækker imidlertid først om længere eller kortere Tid at meddele dem i et »Tillæg«, fordi jeg haaber at faa samlet endnu flere; der er sikkert ikke lidet at tilføje og rette, og jeg beder derfor alle, som have nogen Interesse for dette Arbejde, om at meddele mig alt sligt, som de maatte blive opmærksom paa. Jeg har allerede en Tak at bringe til Prof. *Didrichsen*, der har meddelt mig en Rettelse til Oeder, som har kunnet medtages før Trykningen.

Kjøbenhavn i September 1881.

NAVNE-FORTEGNELSE.

A.

Aalborg, Niels Michelssøn 48
Abildgaard, Peder Christian 79
Andersen 85
Andersen, M. O. 218
Andersen, N. 217
Andersen, Valdemar 219
Andresen, Carl Christian 206
Anonym 229
Anonym 75
Anonym, 1809 101
Anonym, 1812 103
Aphelen, Hans von 68
Arngrim, Thorkill 51

B.

B. 220
Baagøe, Johannes Schønberg 221
Bache, Niels 75
Bang, Christian Frederik 64
Bang, Jacob Aall Hofmann 196
Bang, Jens 83
Bang, Niels Erik Hofman 213
Bang, Niels Hofman 97
Bartholin, Caspar Thomesen 51
Bartholinus, Thomas 49
Bay, Axel Olai 56
Bech Christian 107
Beck, H 119
Begtrup, Erik Gjørup 83
Begtrup, Gregers Otto Bruun 100
Bentzien, Julius August 189
Benzon, Alfred 181
Benzon, Peder Eggert 121

Bergsoe, A. F. 189
Block, Hans Rasmussen 48
Boje, Edvard Siderius 229
Bolvig, J. G 218
Borch, Georg Ferdinand 221
Borch, Ole (Olaus Borrichius) 50
Borchmann. F. 197
Born, Moritz Ludvig 126
Botaniste, Causeur (Kammerjunker Rømer). 219
Branth, Jakob Severin Deichmann 205
Brandt, Johan Ditlev Breckling 70
Bredsdorff, Jakob Hornemann 117
Bruun, A. 218
Brünnich, Morten Thrane. 71
Brøchner, G. 217
Buchhave, Rudolph 67
Buchwald, Balthasar Johannes de 56
Buchwald, Johannes de 56
Burserus, Joachim 47
Bynch, Lorents. 100

C.

Cantor, Theodor Edvard 184
Cappellinus, Sever. Jo. 53
Carstensen, G. 219
Christensen, Holger. 219
Christensen, R. 217
Clausen, Peter 125
C—n. (Cand. theol. C. Rasmussen) 219
Colsman, Johannes 84
Coninck, Louis Charles Frederik de 107
Cour, Jørgen Carl la 206

D.

Dahl, Andreas 79
Dahl, T. 205
Dau, Joh. Heinrich Christfried 123
Deinboll, Peter Wogelius. 119
Detharding, Georg. 57
Didrichsen, Didrik Ferdinand. 190
Domitzer, Johan 46
Drejer, Salomon Thomas Nicolai 128
Drewsen, Johan Christian 104
Dybdahl, Jens Andreas. 215
Dyssel, Johan Arndt 121

E.

Ecklon, L. F. 122
Egede, Hans. 59
Egede, Poul 59
Eggers, Baron Henrik Franz Alexander 237
Ekkard, Friedrich 93
Elberling, Carl August 228
Ernstsen, Hans Peter 236
Erslev, Edvard 227
Eschricht, Daniel Frederik 126
Esmarch, H. P. C. 76
Estrup, Peder Jungersen 119

F.

Fabricius, Johan Christian 74
Fahle, Niels 217
Feddersen, Arthur Frederik, ... 220
Feilberg, P. D. 128
Fenger, Carl Emil 225
Fleischer, Esaias 83
Fleischer, Georg Christian 55
Flor, Martin Richard 99
Forchhammer, Johan Georg 184
Forskål, Peter 72
Franke, Georg, paa Latin Francus de Franckenau 55
Franckenau, Georg Frederik Francus de 55
Frederiksen, C. 219
Friedrichsen, Theodor Henrik Jens 225
Fuiren, Jørgen 47

G.

Gartner, Kristian 53
Gebauer, Christian David 118
Gebhard, D. B. de 120
Gentz, C. 217
Gerner, Henrik Thomesen 52
Grimm, Hermann Nicolai 51
Grønlund, Carl Christian Howitz 191
Gunnerus, Erasmus 76
Gunnerus, Johan Ernst 67
Gunnerus, Niels Dorph 71

H.

Hagerup, Mathias 98
Halling, Magn. 57
Halling, Jochum 60
Hammer, Christopher 63

Hannemann, Johan Ludvig 52
Hansen, Carl 220
Hansen, Carl. 231
Hansen, Emil Christian 232
Hansen, Ernst Fr. 122
Hansen, H. K. V. 217
Hansen, J. J. 218
Hansen, L. 123
Harpestreng, Henrik 45
Harries, H. 205
Haugen, Johan Hartvich 60
Have-Tidende. 127
Heger, Jens Stephan 120
Heiberg, Peder Andreas Christian 204
Heltzen, Christian Ernst 99
Helveg, L. 219
Hempel, Morten Christian 125
Henrici, Robert Stephan 57
Herholdt, Johan Daniel 101
Hjaltelin, Oddur Jönsson 123
Hoffmeyer, Julius Jens Emil 224
Holbøll, Frederik Ludvig 102
Holck, Hans 104
Holm, Friderik 74
Holm, Georg Tycho (Jørgen Tyge H.) 58
Holm, Lauritz Søndermann 172
Holm, Peter Alberg 196
Holmskjold, Theodor, se Holm 64
Holst, Erhard Møller- 195
Hornemann, Jens Wilken. 88
Horsenius, Jens. 60

I.

Irgens, Joachimus 55
Isert, Paul Erdmann 79

J.

Jacobæus, Johan Adolph 56
Jacobæus, Oligerus 53
Jacobsen, Jacob Christian 237
Jacobsen Jens Peter 230
Jensen, Frederik Julius Christian 189
Jensen, Johan Georg Keller 184
Jensen, Thomas 199
Jenssen-Tusch, Harald Christian Ludvig 223
Jørgensen, Alfred Peter Carlslund 235
Jørgensen, Bendt Søborg. 194

K.

Kaasbøl, Hilarius Christopher 55
Kall, Abraham 73
Kall, Nicolai Christopher 75
Kamphøvener, Bernhard Casper 131
Kielsen, Frederik Christian 95
Kiærskou, Hjalmar Frederik Christian 225
Kjærbølling, Niels 172
Klee, V. 219
Knopf, Niels 47
Knutzen, H. D. 218
Koch, Hans Peter Gyllembourg 206
Kornerup, Andreas Nicolaus 238
Kraft, Jens 64
Krebs, Henrik Johannes 188
Krøyer, Christianus Carolus 64
Krøyer, Henrik Nikolai 128
Kylling, Peder 52
Käsemacher 74
Kønig, Johan Gerhard 72

L.

Landt, Jørgen 98
Lange, Johan Martin Christian 173
Lange, Morten Thomsen 199
Larsen, L. P. 126
Lassen, Niels Christian Nyborg 124
Laurenberg, V. 53
Liebman, Frederik Michael 158
Liisberg, Peter Johannes 235
Lorensen, Hjort- 219
Lorenzen, Peter 194
Lucoppidan, Peder Jensen 60
Lund, Niels Tønder 74
Lund, Peter Vilhelm 125
Lund, Samsøe 230
Luplau, Anton Carl 190
Lyngbye, Hans Christian 118
Løchstør, Henrik 57

M.

Major, Johan Daniel 49
Marcussen, Johan Ambrosius 84
Marschalck, Johan Friederik 53
Marum, van 86
Mauch, W. I. Th. 184
Meyer, Leopold 123

Meyer, Ludvig 123
Meier, Peter Christian 103
Mohr, Daniel Matthias Heinrich 99
Mohr, Nicolai 76
Moldenhawer, Johan Jacob Paul 83
Mortensen, Hans 197
Mossin, Christian Ludvig 57
Mygind, Frands 60
Müller, Elias 57
Müller, Otto Friederich 65
Müller, Peter Erasmus 229
Møller, Hans 93
Møller-Holst, Erhard 195
Mørch, Axel Møller 121
Mørch, Otto Josias Nicolai 126

N.

Nagel, J. 218
Niebuhr, Carsten 73
Nielsen, Peter 221
Nolte, Ernst Ferdinand 122
Nyeland, Stephan Peder 232
Nørager, Christiernus 57

O.

O. 220
Obdrup, Volradt Augustin 99
Oeder, Georg Christian 60
Olafsen, Eggert (Egerhardus Olavius) 70
Olavius, Olaf 69
Olsen, Oluf Nicolay 122
Olufsen, Oluf Christian 96
Otto 86

P.

Pauli, Biarno fil. (Bjarne Paulsen) 58
Paullini, Christian Frants 51
Pauli, Johan 58
Paulli, Simon 46
Pedersen, Chr. 218
Pedersen, Peder 183
Pedersen, Rasmus 226
Petersen, Emil D. F. 218
Petersen, Otto Georg 231
Petit, Emil Charles Nicolai 181
Piper, Harald Alfred Fedor 181
Pontoppidan 86

Pontoppidan, Erik Ludvigsen 59
Pontoppidan, Johannes 59
Poscolan, Gudmand 53
Poulsen, Christian Marinus 171
Poulsen, D. T. 217
Poulsen, Richard 232
Poulsen, Viggo Albert 233

R.

Rafn, Carl Gottlob 84
Ramus, Jonas 56
Rasmussen, C. 219
Reinhardt, Johannes Theodor 196
Retzius, Anders Johan 82
Reventlow, Christian Ditlev Frederik Greve af 102
Riegels, Niels Ditlev 76
Rink, Henrik Johannes 188
Ritter, Christian Wilhelm 106
Rohr, Julius Phil. Benjamin v. 82
Rosenberg, Caroline 180
Rosenvinge, James Lauritz Andreas Kolderup 236
Rostgaard, Frederik 60
Rostrup, Frederik Georg Emil 200
Rothe Rudolph 173
Rothe Tyge 214
Rottbøll, Christen Friis 68
Rützou, Sophus Marius 237

S.

Sahlertz, Ivan Edgard Alexander 228
Salomonsen, Carl Julius 235
Scharling, Edvard August 190
Schelhammer, Günther Christoph 53
Schiötz, Ludvig Theodor 190
Schlichtkrull, Oluf Nicolai Christopher 123
Schousboe, Peder Kofod Anker 92
Schouw, Joachim Frederik 107
Schultz, August Christian 218
Schulze, Christian Ernst Wilberg 71
Schumacher, Heinrich Christian Friedrich 86
Schäffer, Martin Gottlob 94
Schøler, Nicolai Peter 102
Schønhejder, Johan Christian 94
Schønning, Gerhard 71
Simonsen, Christian Ferdinand 119
Siricius, Johannes 54
Skonning, Hans Hanssøn 47

Smith, Christen 104
Smith, Henrik (Henricus Faber Malmogius) 45
Smidth, Jens Hansen 123
Soldin, Abraham og Salomon 96
Sommerfeldt, Søren Christian 120
Spengler, Lorentz 74
Sperling, Otto 48
Steenbuch, Erich Christian Werlauff 237
Steenstrup, Johannes Japetus Smith 183
Steffens, Henrich 93
Stephensen, Magnus 101
Storch, Vilhelm 224
Strøm, Hans 62
Strøm, Vincens 182
Suhm, Peder Friedrich 60
Sveistrup, Hans Guldberg 94
Syv, Peder 53

T.

Thaarup, Fredrik 122
Thomsen, Christen 232
Thomsen, Julius 190
Thomsen, Thomas Gottfried 237
Thonning, Peter 100
Thorstensen, Peder 70
Thunberg, Carl Pehr 81
Tode, Johan Clemens 75
Toepfer, A. P. E. 236
Tommesen, Jens Lassen 103
Tonning, Henrik 69
Trøjel, Frants Wilhelm 82
Tychsen, Nicolai 94
Tyrholm, Niels Henrik 64

V.

Vahl, Jens Lorenz Moestue 182
Vahl, Martin 79
Valløe, Knud Engelbrecht 233
Varberg, Rudolf 225
Vaupell, Christian Theodor 185
Viborg, Erik Nissen 77
Viinholdt 86
Voigt, Joachim Otto 124

W.

Waldschmiedt, Wilhelm Ulrich 54
Wallich, Nathaniel (forhen Nathan Wolff) 105

Walter, Johan Ernst Christian . . . 125
Warming, Johannes Eugenius Bülow . . . 206
Weber, Friedrich . . . 98
Weber, Georg Heinrich . . . 75
Weilbach, August . . . 172
Wendt, Frantz Wilhelm . . . 189
Wendt, Fr. . . . 217
Wendt, Johann Christian Wilhelm . . . 101
Werlauff, Erik Christian . . . 124
West, Hans . . . 82
Westbeck, Gust. . . . 58
Westen, Peder von . . . 73
Wiggers, H. F. . . . 75
Willius, Johan Valentin . . . 48
Winneke, Christian . . . 58
Wolff, Odin . . . 79
Worm, Villum . . . 55
Wormskjold, Morten . . . 103

X.

X. . . . 219

Z.

Zahrtmann, Hans . . . 236
Zoega, Johan . . . 73

Ø.

Ørsted, Anders Sandøe . . . 162

OM AXEKNUDER.

AF

SOPHUS RÜTZOU.

I Foraaret 1879 henledede Hr. Dr. Warming min Opmærksomhed paa det Forhold hos visse Planter, at Dele af Axen ved Tørring skrumpe ind til et ringere Tværmaal end den øvrige Axe, og opfordrede mig samtidig til at undersøge Grunden hertil. Det er Resultatet af disse Undersøgelser jeg her skal tillade mig at forelægge.

Som Exempel paa en Plante, hvor dette Forhold er stærkt udpræget, kan nævnes Galeopsis Tetrahit. De midterste Internodier paa et vel udviklet blomstrende Individ vil være 30—40mm. lange med en diametral Brede af c. 3mm, som i den øvre Del temmelig pludselig voxer til 6mm. for atter at aftage noget mod nodus (Tab. I. Fig. 1).

Tørres Planten vil et saadant Stængelstykke gjennemsnitlig skrumpe ind til en Tykkelse af c. 2mm.; men den øvre Deel bliver ei staaende ved en tilsvarende Formindskelse. Idetmindste et Stykke af den vil blive tyndere end det øvrige Internodium og altsaa forholdsvis være skrumpet langt stærkere ind (Tab. I. Fig. 2).

Bøies et saadant Stængelstykke vil den opsvulmede Del kunne taale den stærkeste Bøjning, og et Brud paa dette Sted give en glat Brudflade, der hurtig udtørrer concavt; medens den øvrige Del af Axen (som i det Følgende for Kortheds Skyld blot benævnes »Stænglen«, i Modsætning til den opsvulmede, stærkt sammenfaldende Del: »Axeknuden«), giver et noget splintret Brud.

En Mængde Planter have slige Knuder; de kunne ligge over nodus, som hos Mercurialis perennis (Tab. I, Fig. 5—6), eller paa begge Sider af den, som hos Mimulus luteus (Tab. I. Fig 3—4), men ville dog alle brydes og indtørre paa samme Maade.*)

Grunden til den større Bøjelighed i Axeknuden kunde være en særlig Udvikling af Seig-Bast, men dette modsiges af den glatte, hurtig indtørrende Brudflade, der snarere tyder hen paa en vis Ungdommelighed paa dette Sted, og det bliver derfor nødvendigt nærmere at undersøge Axeknudens Bygning i Sammenligning med »Stænglens«. Da Planternes Stilling i Systemet her er ligegyldig er nedenstaaende Exempler ordnede efter Ligheden i Bygning uden Hensyn til Slægtskabsforholdene. De kunne sammenstilles i 2 Grupper:

A. Planter, hvis »Stængel« ikke har Collenchym.

B. Planter, hvis »Stængel« har Collenchym.

A. UDEN COLLENCHYM.

a. Med Sclerenchymring i Barken.

Dianthus aridus**). Epidermis bestaaer af langstrakte, udadtil fortykkede og vortede Celler med porede Sideflader, som dække 3 Rækker næsten isodiametriske Parenchymceller, der ved en Række temmelig store, rectangulære, tomme eller krystalførende Celler skarpt afgrændses fra en Skede af tykvægget, poret Prosenchym (Tab. II. Fig. 9 sk), indadtil gaaende over i langstrakte, svagt collenchymatiske Celler, som paa alle Sider omgive de tangentialt strakte Karbundter. Marvcellerne ere store, rectangulære, svagt porede.

---

*) Græssene have tilsyneladende ogsaa Axeknuder, men det opsvulmede Parti er i Virkeligheden den nederste Del af Bladskeden. De lades derfor her ude af Betragtning, ligesom Actæa, Aralia og flere andre med sammenfaldende Svulster paa forskjellige Steder af Bladstilken.

**) Her, som i det Følgende, gjælde Beskrivelserne fuldt udviklede Internodier: hos fleraarige Planter, de ældre fra dette Aar; hos 1aarige Stængelstykker fra Midten af Axen paa udvoxne Individer.

I Axeknuden, som findes umiddelbart over nodus, er Barken collenchymatisk udviklet paa den ovennævnte Sclerenchymring nær, hvis Celler imidlertid her ere tyndvæggede (Tab. II. Fig. 10 sk). Barkens yderste Celler ere langstrakte, stærkt porede og temmelig uregelmæssige. Bastens Vægge stærkt collenchymatiske, Marvcellerne uregelmæssige.

Geranium robertianum ligner i Bygning en Del foregaaende, men dens 10 Karbundter ere ordnede i 2 Kredse og Sclerenchymringen (Tab. II. Fig. 1 sk) naar ind til den yderste Kreds, tiltagende i Mægtighed udfor dens Karbundter. Ligesom hos Dianthus mangler Bastprosenchym, men Blødbastens Vægge ere her ikke collenchymatøse. Bast og Ved ere omtrent lige store og begge svagt udviklede (Tab. II. Fig. 2 — et halvt Karbundt).

Axeknuden findes over nodus og udmærker sig ved de større collenchymatøse Barkceller (Tab. II. Fig. 3), og ved at Sclerenchymskeden, som er langt mere tyndvægget end i »Stænglen«, er afbrudt paa flere Steder. Paa Vedkarrene nær have alle Karbundtelementerne collenchymatøse Vægge (Tab. II. Fig. 4 — et halvt Karbundt). Marvcellerne ere mere uregelmæssige. Længdesnittet Fig. 5 viser Sclerenchymcellerne paa Overgangsstedet mellem Axeknude og »Stængel«.

b. Uden Sclerenchymring.

Mimulus luteus har en i Tværsnit 4kantet Stængel med 2 bredere convexe og 2 smalle concave eller plane Flader. Paa begge Sider af nodus tiltager Stænglen i Tykkelse og Tværsnittet bliver mere cirkelrundt, kun afbrudt af smalle Flader og de nu svagere Ribber. Epidermis er chlorophylførende, dens Celler 3—4 Gange længere end tykke med vortet Cuticula og indvendig fortykkede. Barken bestaaer af lange, cylindriske, eensdannede Celler, som tiltage i Størrelse og faae store Intercellularrum indefter. Basten har talrige Sierør, men ingen Seig-Bast. Veddet danner en sluttet, men ei tyk Ring. Stænglen huul.

Paa begge Sider af nodus er Stænglen stærkt opsvulmet (Tab. I. Fig. 3) og her er Overhudscellerne glatte og tyndvæggede, Barkcellerne delte radialt og tangentialt og deres Vægge collenchymatisk fortykkede om Intercellularrummene. I Veddet staar Karrene skarpt mod sine tyndvæggede Omgivelser. Seig-Bast findes ikke, men Blødbasten danner en sluttet Ring, medens det interfasciculære Ved*) endnu ikke er uddannet. Marvcellerne ere store, men lave, tyndvæggede og uregelmæssige og udfylde aldeles Rummet indenfor Karstrængsystemet.

Stellaria nemorum. Indenfor Epidermis med dens stærkt fortykkede Celler og fremspringende Læbeceller følger den 8—10 Rækker tykke Bark, bestaaende af tyndvæggede Celler, hvoraf de midterste ere de største, medens Intercellularrummene aftage i Størrelse ind mod den stivelseførende Skede om de 4 korsvis staaende Karbundter, 2 større og 2 mindre, alle med stærke, brede Bastbelægninger med svulmede Vægge, kun adskilte indbyrdes ved 1 à 2 Rækker Parenchym. Vedpartierne ere gjennemgaaende tyndvæggede, brede, med mange Kar; de omsluttes paa Indsiden af 2—3 Rækker collenchymatøse Celler. Marven er meget regelmæssig, næsten rectangulær i Tværsnit med 6 à 8 Rækker høie, tyndvæggede vide Celler.

Axeknuden ligger over nodus. Dens Bark er dobbelt saa mægtig som »Stænglens«, med noget uregelmæssige, kortere Celler af hvilke de yderstes Vægge ere noget svulmede. Belægningerne om Veddet mere collenchymatisk, Marven omtrent uforandret.

---

*) Herved menes det af Cambium dannede Ved uden Hensyn til Sammensætningen, altsaa i videre Betydning end hos Sanio: Vergleichende Untersuchungen über die Zusammensetzung des Holzkörpers. Bot. Zeit. 1863.

B. MED COLLENCHYM I »STÆNGLEN«.

a. Collenchymet i Grupper.

Polygonum aviculare. Den tykvæggede Epidermis dækker paa Stænglens Ribber Sclerenchymbundter, i Mellemrummene mellem disse chlorophylførende Barkceller, hvoraf de inderste ere noget større og ofte føre morgenstjerneformede Krystalgrupper af oxalsur Kalk. Schlerenchymcellerne ere lange, paa tværs rumdelte. Deres Intercellularsubstans farves ikke med Chlorzinkjod, medens derimod den yderste Del af Væggen hos mange af dem bliver violet. Det samme skeer i Reglen med hele Væggen (minus en Midtlamel) hos de yderste Celler i Grupperne og ofte med enkelte i Midten (Tab. III. Fig. 1 C). Forfølges Sclerenchymet ned mod Basis af Internodiet til Axeknuden, som findes lidt over nodus, vil Mængden af den violetfarvende Del af Væggen tiltage, saaledes at umiddelbart før Knuden vil hver Sclerenchymcelle kun have en fin Ring ind mod lumen med bastagtig Charakter, medens den øvrige Del af Væggen reagerer som Collenchym. Det er altsaa, hvad Haberlandt*) benævner: provisorisk Collenchym.

Den indre Deel af Barken er storcellet med Intercellularrum, men kun faa Rækker: indenfor Ribberne 1—2, indenfor de chlorophylførende Celler 4—5. Bastprosenchymet danner halvmaaneformede Belægninger om Blødbasten, hvis Vægge ofte ere collenchymatisk opsvulmede. I Veddet ofte uforvedede Celler mellem de midtstillede Kar (Tab. III, Fig. 1 U). Marven, i hvilken forekommer større Hulrum, bestaar af høie, vide Celler med forholdsvis smaa Intercellularrum; Garvesyregange baade i Marv og Bark.

---

*) Entwickelungsgeschichte des mekanischen Gewebesystems der Pflanzen. Leipzig 1879, Pag. 51.

Ned mod Internodiets Basis svulmer Axen jævnt og naar sin største Tykkelse noget over nodus for atter at aftage mod denne. I Knuden ere Sclerenchympartierne fuldkommen collenchymatiske — hele Væggen lige ind til de smaa uregelmæssige lumina (Tab. III. Fig. 2 B) farves violet med Chlorzinkjod.

De chlorophylførende Celler ligne »Stænglens«, men ere tilstede i ringere Antal. Bastbelægningerne have tynde collenchymatiske Vægge og af Veddet giver neppe mere end de faa (4—5) Kar Phloroglucinreaktion. Marven er huul, bygget af store, ofte plasmaførende Celler med hvide glindsende Vægge.

b. Med Collenchym hele »Stænglen« rundt.

Polygonum sp. Barken under den meget tykvæggede Epiderm bestaaer yderst af faa Rækker lange Celler med collenchymatiske Vægge, nogle — i Reglen i lodrette Rækker — føre oxalsur Kalk; derpaa kortere, videre, tangentialt strakte Celler ind til en sluttet, 2 Rækker tyk Sclerenchymskede. Basten er svagt udviklet i Forhold til Veddet med dets store Ring- og Skruekar. Det danner i Forbindelse med et karløst Interfasciculærved et bredt Bælte om den af store isodiametriske Celler byggede Marv, der ligesom Barken har Rækker af Celler med morgenstjerneformede Krystalmasser af oxalsur Kalk og tillige lange, smalle, garvesyreførende Gange. I Midten er Stænglen huul.

Axeknuden findes over nodus som en jævnt tiltagende Udvidelse af Axen. Barken er Collenchym med Intercellularrum. De Celler, som danne Sclerenchymringen i den øvrige Stængel, findes ogsaa her, men ufortykkede. I Karbundterne er Alt med Undtagelse af Karrene tyndvægget. Marvcellerne meget store; Stængelen ikke huul. Mængden af oxalsur Kalk culminerer i et vandret Bælte i nodus.

Mercurialis perennis. Stænglen er firkantet, de 2 modstaaende Kanter afrundede, de 2 andre med fremspringende Ribbe (Tab. I. Fig. 5), dannet af collenchymatisk

Parenchym, der herfra strækker sig videre om Stænglen, men kun som eet Cellelag og dette er endda ofte kun collenchymatisk fortykket paa den med Epidermis fælles Væg. Derunder c. 6 Rækker Celler med smaa Intercellularrum og svagt collenchymatøse Vægge (stærkest mod Peripherien). Karbundterne brede, uden Seig-Bast, med tykvægget Ved, hvori mange, vide, regelmæssigt stillede Kar. Tykvægget Interfasciculærved. Marven storcellet.

Over nodus er Stænglen opsvulmet. Her er hele Barken collenchymatisk; ligeledes det interfasciculære Ved. I Karbundterne ere kun Karrene tykvæggede og forvedede.

Impatiens noli tangere. De tangentialt strakte Epidermceller dække 2—3 Lag Collenchym og 3—4 Lag forholdsvis meget stort, tyndvægget Parenchym. En tydelig Endoderm med bølgede Vægge omgiver Karstrængsystemet, hvis Veddel er tykvægget, medens Basten er tyndvægget, uden Seig-Bast, tangential strakt og staaer ikke frem foran de interfasciculære Partier med deres tykvæggede Ved og uden eller med kun 2—3 Celler brede Bastdele (Tab. II. Fig. 6: et interfasciculært Parti). Marven er storcellet med Delingsvægge i forskjellige Retninger, indadtil sammenfalden, i Midten huul.

Paa begge Sider af nodus er Stænglen opsvulmet og compakt. Overhudscellerne næsten isodiametriske, Collenchymet 6—8 Cellelag (Tab. II. Fig. 7), den øvrige Bark med talrige, hyppigst tangentiale Delingsvægge. Karbundterne ufortykkede; de interfasciculære Væv ligeledes (Tab. II. Fig. 8).

Hele Planten har i Grundvævet mange Celler med Raphidebundter og i Marven tillige Cellerækker med Garvesyre.

Mirabilis Jalapa. Under Epidermis 3—4 Lag Collenchym udenfor lige saa mange Lag chlorophylførende Celler, som paa mange Steder træde ud til Overhuden i 3—6 Celler brede Partier (Tab. IV. Fig. 1 Chl.). Indenfor Barken en Kreds af Karbundter uden Seig-Bast, men med tykvægget

Veddel og Interfasciculærved (Tab. IV. Fig. 2). I den storcellede Marv spredte Karstrænge med tyndvæggede Elementer.

I den basal stillede Knude 6—8 Lag Collenchym (Tab. IV. Fig. 3) og 2—3 Lag tyndvægget Parenchym, som intetsteds naaer Epidermis. Tyndvæggede Karbundter (Tab. IV. Fig. 4) og collenchymatøst Interfasciculærvæv.

Circæa lutetiana. Under Epidermis 2—3 Rækker Celler med collenchymatiske Vægge, derpaa høie Celler ofte med Raphidebundter. Karbundtsystemet danner en sluttet Ring med enkelte peripheriske, meget lange Bastprosenchymceller og eensartet Ved, paa hvis Marvside findes Blødbast. Store, regelmæssige Marvceller med vide Intercellularrum.

Axeknuden findes umiddelbart over nodus;*) den har under Overhuden et dobbelt saa mægtigt collenchymatisk Væv som »Stænglen«. Seig-Bast er ikke udviklet og i Veddet staae Karrene skarpt mod den øvrige tyndvæggede Del. Marvcellerne ere mere uregelmæssige. I Basten enkelte store Celler med Raphider.

Circæa intermedia ligner i Bygning aldeles foregaaende.

Asperula odorata har en firkantet »Stængel« med afstumpede Hjørner og concave Flader. Under Epidermis følger paa Fladerne een, i Hjørnerne indtil 6 Rækker collenchymatiske Celler. I Hjørnerne ere Væggene stærkest fortykkede og porede. Derpaa følge store afrundede med Intercellulærrum forsynede Celler; inderst en regelmæssig Endoderm, som let brister, hvorved Barken løsnes fra Karstrængsystemet, der danner en sluttet Ring om den storcellede Marv og har en temmelig betydelig Mængde Bast uden Seig-Bast og et regelmæssigt, især af Skruekar og Prosenchym, bestaaende Ved.

I Axeknuden, som findes lige over nodus, ere Fladerne næsten plane og Hjørnerne noget mere afrundede end paa »Stænglen«. I disse ere de 8—9 yderste Cellerækker kantet collenchymatiske; paa Fladerne er det samme Tilfældet med 2—3 Rækker, men i noget mindre Grad. Barkens øvrige Celler vide, tyndvæggede. Basten har collenchymatiske Vægge aftagende i Tykkelse ind mod Veddet, hvis Cellevægge, paa Karrenes nær, ligeledes ere svulmede. Marven som i »Stænglen«.

---

*) Afbildet i Bot. Tidsskrift, Bd. 10, Pag. 88.

Galeopsis Tetrahit. »Stænglen« er budt firkantet med plane eller lidt concave Flader. Under den chlorophylførende Epidermis strækker sig et Bælte af Collenchym, i Hjørnerne c. 8 Rækker, aftagende til 1 à 2 Rækker paa Fladerne, hvor det flere Steder afbrydes af de tyndvæggede, chlorophylførende, med Intercellularrum forsynede Celler, som danner den indre Del af Barken; inderst Endoderm. Karstrængsystemet bestaaer af 4 store Karbundter i Hjørnerne, 4 mindre midt paa Fladerne og i Reglen 8 smaa mellem de andre. Basten tæller kun ganske faa Prosenchymceller; Veddet har talrige Kar i radiale Rækker, dets øvrige Elementer saavel som Interfasciculærveddet stærkt fortykket og danner en fast Ring om den ei betydelige Marv med dens aabne, kantede, høie Celler (Tab. III. Fig. 4); Stænglen huul.

Op under nodus er Axen betydelig tykkere, Hjørnerne mere afrundede og Fladerne oftest concave. Epidermis er uforandret, men Barken betydelig mægtigere og Collenchymet gaaer jævnt over i den øvrige Bark, hvis Cellevægge ere collenchymatisk fortykkede om Intercellularrummene — stærkest i de ydre Celler, jævnt aftagende mod Skeden; kun denne og de den nærmeste Cellerækker ere tyndvæggede. Seig-Bast findes ikke og i Veddet træde Karrene skarpt frem mod den øvrige Del, der er tyndvægget ligesom de interfasciculære Væv (Tab. III. Fig. 3). Marven er ikke huul, men hele Rummet indenfor Karbundtsystemet udfyldes af store, lave, saftfyldte Celler.

Galeopsis versicolor og bifida har selvsamme Bygning som G. Tetrahit, dog ligger Axeknuden hos G. bifida over nodus.

Pogostemum Patchouly har under Epidermis et Bælte af 4—6 Rækker Collenchym afbrudt paa c. 8 Steder af chlorophylførende Celler. Den øvrige Del af den primære Bark storcellet med Intercellularrum. Den sluttede Karbundtring har yderst et brudt, 1 til 2 Celler tykt Lag af udviklet Seig-Bast; hele Vedringen er tykvægget; Marven storcellet. Kork dannes tidligt i det subepidermale Cellelag; der afkastes altsaa intet af Collenchymet.

Axeknuden ligger over nodus, har mægtigere — 8—10 Rækker — Collenchym og tyndvæggede Karbundter uden Seig-Bast. Korkdannelse er ei begyndt.

Til denne Gruppe hører ogsaa mange Acanthaceer, der ligne hverandre meget i Bygning. Som Type kan opstilles:

Beloperone nemorosa. Under den flercellede Overhud med talrige Cystolither et bredt Bælte af Collenchym med i lumina fremspringende Fortykkelser. Det afbrydes paa 4 Steder af chlorophylførende Celler, som udgaa fra den indre, storcellede, tyndvæggede Del af Barken; Basten har Grupper af Prosenchym indleirede i skarpt afgrændset Intercellularsubstans (Tab. IV. Fig. 7 b). Alle Veddets Elementer ere tykvæggede, ligeledes de interfasciculære Partier. Marvens Celler porede.

I den umiddelbart over nodus værende Knude vise Collenchymets Fortykkelser sig i Tværsnit firkantede, medens det i Reglen i »Stænglen« ved Fremspringningerne ville være cirkelrunde; Barken ellers temmelig uforandret. Basten mangler Prosenchymbundterne og i Veddet ere kun Karrenes Vægge fortykkede. Marvens Celler ere glatte, bløde afrundede, lavere og mere uregelmæssige end i »Stænglen«.

Eranthemum nervosum slutter sig nøie til foregaaende, men Bastprosenchymcellerne ere her kraftigere og oftest enkelte. Cystolither findes tillige i Marven og ere større end hos Beloperone; i Reglen lig 8 Naboceller, men ikke sjelden meget længere. Den største, jeg har iagttaget, svarede til 22 Marvceller og maalte 503 μ.

Schaueria calicotriche har Bastprosenchymbundter, men de enkelte Celler ligge ikke i tangentiale Rækker, som hos Beloperone (Tab. IV. Fig. 5). Collenchymet er her poret og i Axeknuden findes ogsaa Bastprosenchym, medens Veddet er ufortykket. Bygningen ellers lig Beloperones.

Peristrophe speciosa har Cystolither i Epidermis og tillige spredte i hele den primære Bark. Bygningen saavel af »Stængel« som af Knude lig Beloperones, dog mangler Seig-Bast aldeles.

Meniminia turgida. Under Epidermis med dens talrige Cystolither c. 4 Lag collenchymatiske Celler, som jævnt, baade med Hensyn til Størrelse og Væggens Svulming, gaa over i stort, chlorophylførende Parenchym, der paa 4 Steder naar helt til Overhuden, og af hvilket nogle Celler i Rækken nærmest Collenchymet ere sclerenchymatiske. I Basten smaa Bundter af Prosenchym (2—6 Celler i hver Bundt). Iøvrigt som Beloperone. Den opsvulmede Del af Stængelstykket findes ved Basis; det har c. 6 Lag vel udviklet Collenchym oftest med i lumina fremspringende Fortykninger, ingen Sclerenchym, Seig-Bast eller fortykkede Vedpartier.

Stephanophysum pulchellum. Under den 2—4 cellede Overhud med talrige Cystolither poret Collenchym med fremspringende Fortykninger; det afbrydes paa mange, c. 20, Steder af det underliggende chlorophylførende Væv, som er storcellet, aftagende i Størrelse mod Endodermen. Basten med spredte Prosenchymceller, enkelte eller parvis samlede. Sluttet Vedring; poret Marv.

Axeknuden over nodus har Collenchym hele Stænglen rundt uden Fremspringninger. I Karstrængene kun Karrene fortykkede. Marven glat.

Goldfussia isophylla. »Stænglen« adskiller sig fra Beloperones ved poret Collenchym, enkelte Bastprosenchymceller og Cystolither ogsaa i Basten og Marven. Axeknuden ved at have Seig-Bast.

Dipteracanthus Schauerianus som Beloperone, men har i »Stænglen« spredte enkelte eller parvis samlede Bastprosenchymceller.

Asteracanthus longifolius afviger ved éncellet Overhud, derunder 3—4 Lag Collenchym, storcellet Parenchym og i Basten enkelte, sporadiske ei stærkt fortykkede Seigbastceller. Axeknuden (over nodus) har ligesom Goldfussia enkelte Seigbastceller; iøvrigt 6—7 Rækker Collenchym; det indenfor liggende Parenchym noget sammentrykt; fortykkede Vedelementer.

Schwabea ciliaris har indadtil poret Epiderm; 3—4 Rækker poret Collenchym, adskilt ved 2—3 Rækker meget uregelmæssigt, chlorophylførende Parenchym fra et Par Lag mere regelmæssige, porede Celler, som omgive Karbundtsystemet. En enkelt periferisk Række Seig-Bast.

I Axeknuden, som ligger over nodus, er Overhudens Indervægge collenchymatøse; Collenchymet udgjør 7—8 Rækker; der er intet uregelmæssigt Aandevæv, men 3 Rækker storcellet Parenchym ind til Basten, som mangler Seig-Bast, men hvis yderste Celler derimod har collenchymatøse Vægge, ligesom de inderste Celler i de interfasciculære Væv og i Vedpartierne.

De her omtalte Planter have altsaa alle et Parti af deres Internodier, som i Bygning afviger fra den øvrige Del. Beliggenheden er forskjellig — i Reglen tæt over eller under nodus —, men er constant for Arten.

Afvigelsen bestaar i dette Partis Mangel paa Sclerenchym, Seig-Bast og overhovedet fortykkede Celler, samt i en særlig Udvikling af Collenchym; mange af dets Celler ere plasmafyldte og i Begreb med at dele sig; det Hele har et ungdommeligt Udseende og gjør Indtrykket af at være Internodiets yngste Del. Dette synes at bekræftes ved en Del Maalinger, som viste at den sidste Strækning af Internodiet netop skete i Knuden.*)

---

*) Maalingerne udførtes paa den først af Münter (Flora 1843) angivne Maade: Ved Hjælp af et Tandhjul, hvis Tænders Yderkanter nøjagtig havde en indbyrdes Afstand af 1 mm. og som kunne

Forskjellen i Bygning er imidlertid ikke forbigaaende, men hos mange fremtræder den allerede kjendelig i ganske unge, kun et Par Millimeter lange Stængelstykker og kan følges helt ned til de ældste endog 2—3 Aar gamle.

Gjennemgaas for Exempel Cyrthantera magnifica, Meniminia turgida eller en anden af de nævnte fleraarige Acanthaceer Stængelstykke for Stængelstykke, vil man let kunne gjenkjende Axeknuden med dens afvigende Bygning hele Veien nedefter, selv paa et Par Aar gamle Axer, og allerede makroskopisk vil der paa Tværsnittene være tydelig Forskjel paa dette Parti og den øvrige Stængel. Dog gjælder dette kun den overjordiske Del. Tab. I. Fig. 8 viser det nederste af Stænglen hos Aristolochia Clematitis; under Linien a—a, som betegner Jordoverfladen, sés ingen Opsvulminger. I Botanisk Tidsskrift Bd. 10, Pag. 88 er Circæa lutetiana afbildet med sine Udløbere; saalænge de ere under Jorden, er der ingen, Axeknuder, de komme først paa den overjordiske Del og det samme vil være Tilfældet med de andre her omtalte Planter.

Axeknuderne ere altsaa eiendommeligt byggede Dele af overjordiske Internodier, som i Reglen uddannes tidligt og vedblive at have en fra den øvrige Axe forskjellig Bygning og oftest ogsaa Form.

Men findes saadanne specielt uddannede Partier, maa de vel ogsaa have en vis Betydning i Plantens Liv.

Undersøgelsen af Bygningen viste i Axeknuderne et Maximum af Collenchym og et Minimum af Bast (i Schwendenersk Forstand). Collenchymet maa her altsaa overtage Bastens Function; det er et betydelig svagere Væv i mekanisk Henseende, (er derfor tilstede i forholdsvis større Mængde), men tilsteder til Gjengjæld en større Bøielighed. Axeknuderne kunde maaske altsaa have til Hensigt at give

---

rotere om en i den gaffelformede Ende af et Haandtag anbragt Axe, inddeltes med Stempelsværte de unge Internodier i millimeterstore Stykker og disses Tilvæxt maaltes Dag for Dag.

Planterne Midler ihænde til at forandre Stænglens Retning, naar denne af en eller anden Grund er bleven ugunstig, med andre Ord, være et Slags Bøieled for Stænglen. Og denne Antagelse synes at bekræftes; thi disse Planter ville, naar de holdes nedbøiede, reise den frie Stængeldel i Veiret ved en skarp Bøining netop i Axeknuden. Dette kan vises ved Forsøg med Planter i Urtepotte, som lægges paa Siden, men man vil ogsaa let i den fri Natur finde Planter, hvis Stængler paa denne Maade har forandret Væxtretning.

Sachs giver i Würzburger Arbeiten *) Resultaterne af Bøiningsforsøg med forskjellige Stængler, først med saadanne, hvis Internodier havde en større Længde (5—20 ctm.); deres nedadvendte Side voxede i Længde og Stængelstykket dannede en Bue for at Stænglen atter kunde indtage den lodrette Stilling. Dernæst har han en Række Forsøg med Græsstraa. »Sættes et udvoxet Internodium horizontalt i Sand i Mørke krummes det opad paa det Sted, som udvendig betegnes ved Bladskedens Opsvulmning. Vendes Objectet finder det samme Sted — nu altsaa i modsat Retning — indtil Axen er ret, og det krummede og nu rettede Stykke er nu lig Længden af den convexe Side af første Krumstykke , ... Prosenchymcellerne deltage i Forlængelsen; de ere her ikke forvedede som høiere oppe.«

Axeknuderne afvige i Bygning fra det øvrige Stængel paa samme Maade som Græsknæene fra det øvrige Straa, og det tør vel anses for sandsynligt at begge — specielt altsaa Axeknuderne —, ere Bøieled beregnede paa atter at kunne gjengive Stænglen dens normale Stilling, naar denne af en eller anden Grund er bleven forrykket.

---

*) Sachs: Längenwachsthum der Ober- und Unterseite horizontal gelegter sich aufwärts krummende Sprosse.

FORKLARING TIL TAVLERNE.

Tavle I.

Fig. 1.	Galeopsis Tetrahit. Fra den midterste Del af Stænglen. Axeknuden ses under nodus.
Fig. 2.	Galeopsis Tetrahit. Den samme Del af Stænglen efter Tørring.
Fig. 3 & 4.	Mimulus luteus før og efter Tørring. Axen er opsvulmet paa begge Sider af nodus.
Fig. 5 & 6.	Mercurialis perennis før og efter Tørring. Fig. 6 viser 5 efter hinanden følgende Internodier og den gradvis mindre Sammenfaiden af Axeknuden nedefter mod Basis af Stænglen.
Fig. 7.	Aristolochia Clematitis. Dele af de 2 nederste Internodier og det første underjordiske; aa. Jordoverfladen.
Fig. 8.	Tværsnit af Stænglen af Galeopsis Tetrahit midt paa et Internodium $\frac{10}{1}$.
Fig. 9.	Samme Plante. Tværsnit af den tilsvarende Axeknude $\frac{10}{1}$.
Fig. 10.	Beloperone nemorosa. Tværsnit af Collenchym midt i et Internodium $\frac{285}{1}$.
Fig. 11.	Beloperone nemorosa. Tværsnit af Collenchymet i Axeknuden. I begge Figurer pege Pilene mod Epidermis $\frac{285}{1}$.

Tavle II.

Fig. 1—5.	Geranium robertianum.
Fig. 1.	Epidermis og Bark af »Stænglen«. E. Epidermis. Ch. Chlorophylførende Celler. Sk. Skede. Kb. Karbundt. $\frac{160}{1}$.
Fig. 2.	Et halvt Karbundt af »Stænglen«. $\frac{160}{1}$.
Fig. 3.	Epidermis og de yderste Cellerækker af Barken i Axeknuden (Bogstaverne som i Fig. 1).
Fig. 4.	Et halvt Karbundt af Axeknuden $\frac{160}{1}$.
Fig. 5,	Længdesnit af Stænglens basale Parti med Skedens nederste Celler $\frac{40}{1}$,

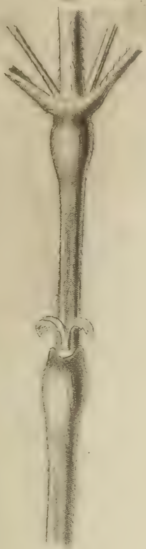

1.

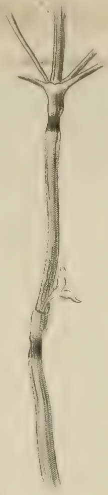

2.

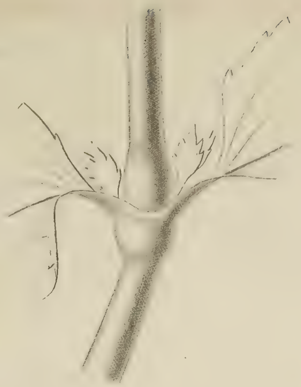

3.

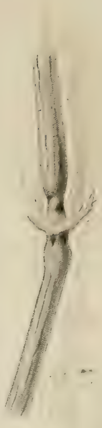

4.

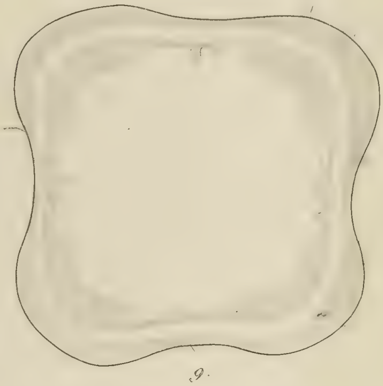

9.

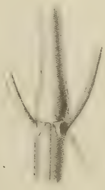

5.

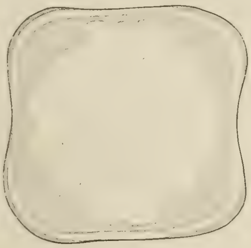

8.

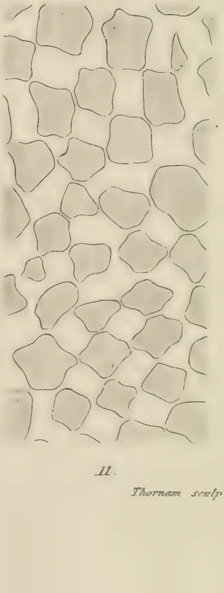

11.

6.

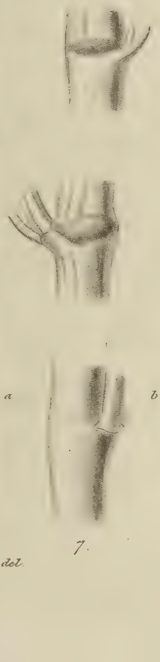

7.

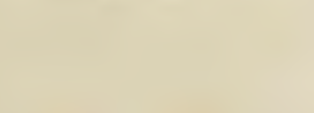

10.

S. M. Rützou ad nat. del.

Thornam sculp

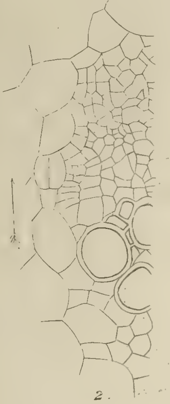
2.

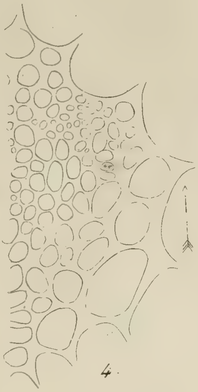
4.

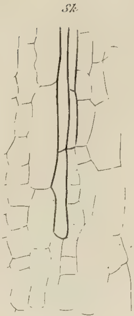

5.

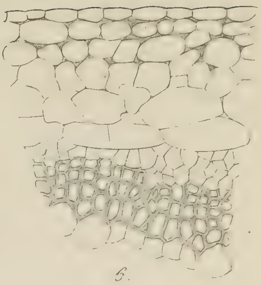
6.

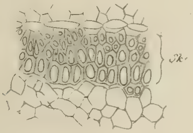

9.

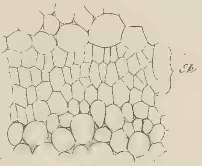

10.

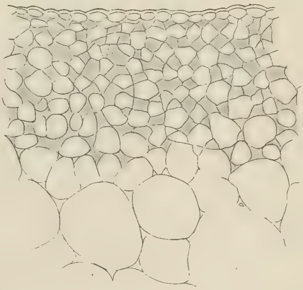
7.

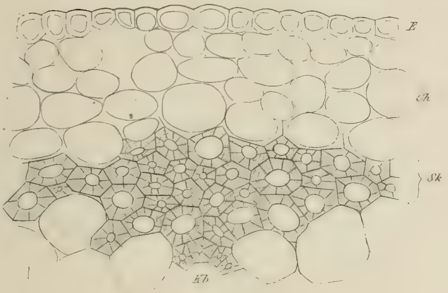

1.

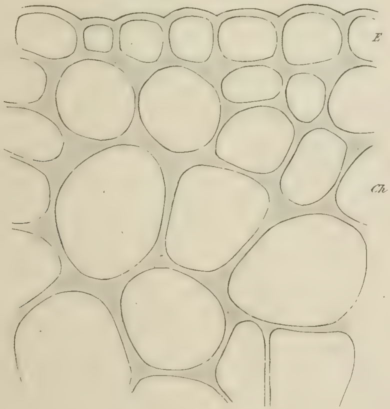

3.

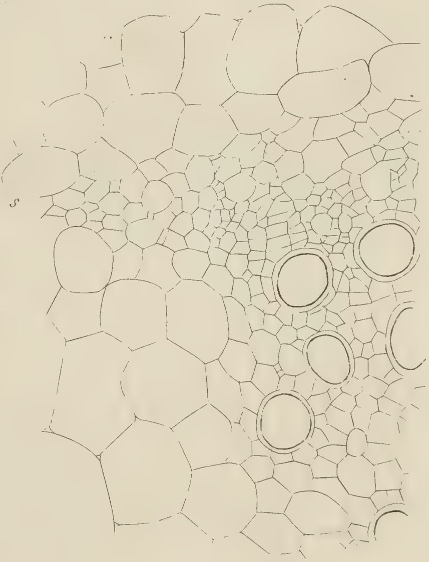

8.

S. M. Rützou ad nat. del.

Thornam sculp.

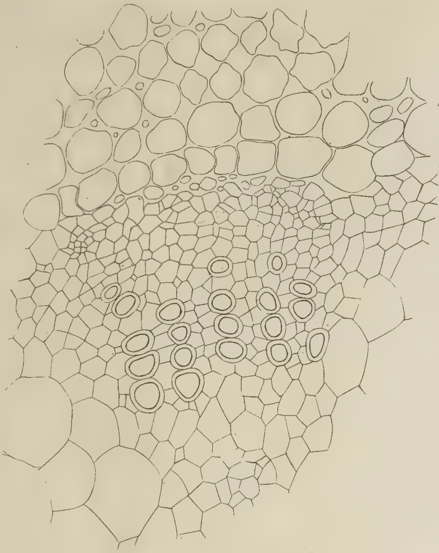

3.

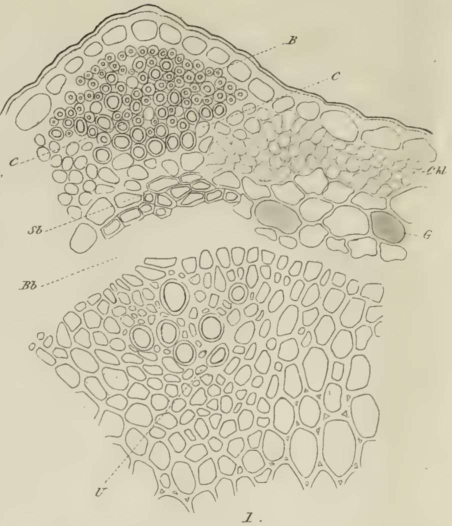
B
C
C
Chl
Sb
G
Bb
U

1.

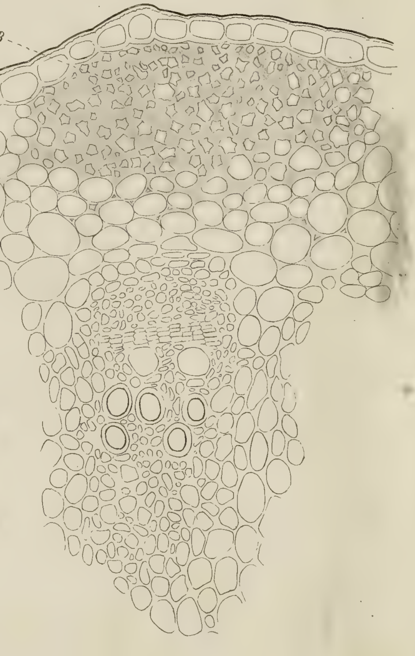

2.

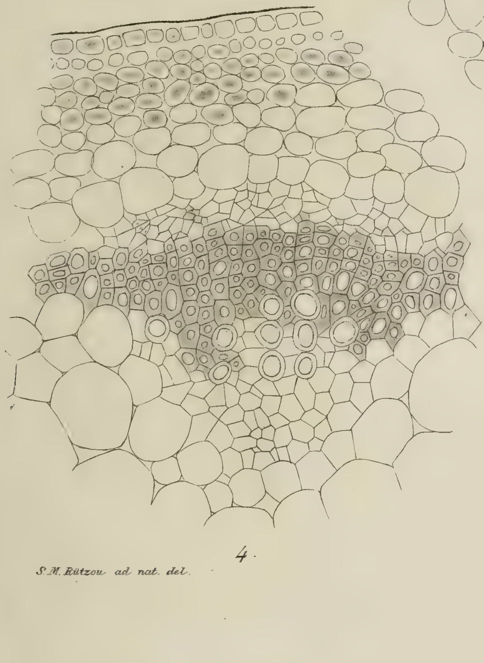

4.

S.M. Rützou ad nat. del. *Thornam sculp.*

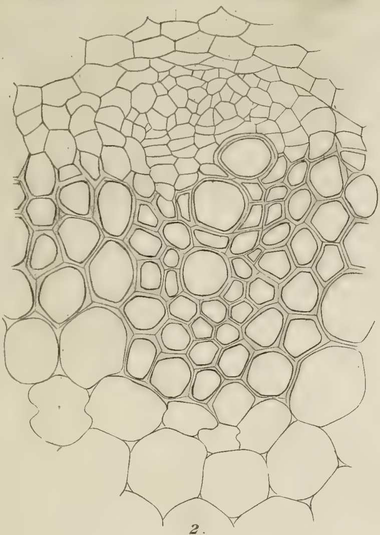

2.

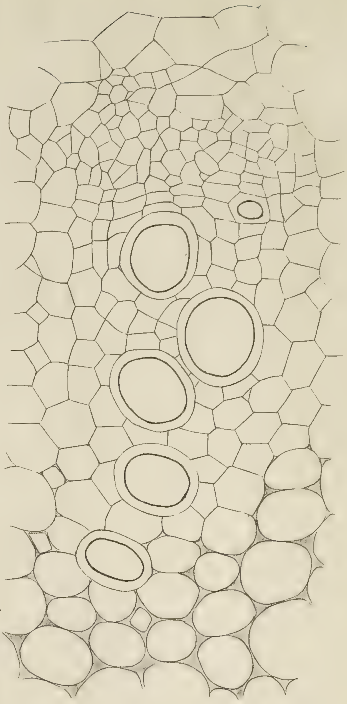

4.

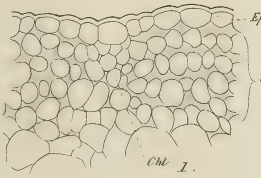

1.

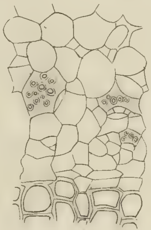

5.

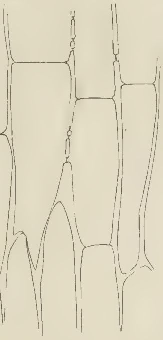

6.

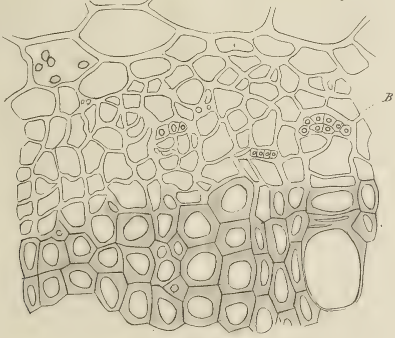

7.

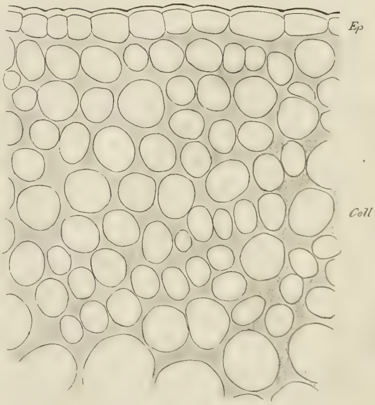

3.

S. M. Rützou ad nat. del.

Thornam sculp.

Fig. 6—8. *Impatiens noli tangere.*

Fig. 6. Tværsnit af »Stænglen« med Epidermis, Bark og et interfasciculært Parti $\frac{120}{1}$.

Fig. 7. Tværsnit af Axeknudens Collenchym og nærmest tilstødende Barkparenchym $\frac{120}{1}$.

Fig. 8. Tværsnit af en Del af et Karbundt fra Axeknuden. S. Endoderm $\frac{120}{1}$.

Fig. 9—10. *Dianthus aridus.*

Fig. 9. Tværsnit af Sclerenchymringen i »Stænglen« $\frac{160}{1}$.

Fig. 10. Tværsnit af det tilsvarende Vedparti i Axeknuden $\frac{160}{1}$.

Tavle III.

Fig, 1. *Polygonum aviculare.* Tværsnit gjennem Midten af et Internodium. $\frac{150}{1}$.

Fig. 2. Tværsnit af et tilsvarende Parti i Axeknuden af samme Plante $\frac{150}{1}$.

Fig. 3, *Galeopsis Tetrahit.* Tværsnit af en Del af »Stænglen« $\frac{160}{1}$.

Fig. 4. Tværsnit af den tilsvarende Del af Axeknudens Karbundt og indre Bark af samme Plante $\frac{160}{1}$.

Tavle IV.

Fig. 1—4. *Mirabilis Jalapa.*

Fig. 1. Tværsnit af Overhud og Collenchym i »Stænglen« $\frac{160}{1}$.

Fig. 2. Tværsnit af et Karbundt i »Stænglen« med dets nærmeste Omgivelser $\frac{285}{1}$.

Fig. 3 & 4. Tværsnit af de til Fig. 1 & 2 svarende Partier i Axeknuden $\frac{285}{1}$.

Fig. 5. *Schaueria calicotriche.* Tværsnit af et Bastparti af Stænglen $\frac{285}{1}$.

Fig. 6. Længdesnit af Collenchymet hos samme Plante $\frac{285}{1}$.

Fig. 7. *Beloperone nemorosa.* Tværsnit af Basten med tilstødende Bark og Ved $\frac{415}{1}$.

REGISTER OVER NOGLE AF DE ANFØRTE PLANTENAVNE.

An. = Anatomi. Hst. = Historie. Kf. = Kulturform. Mf. = Morfologi. Sst. = Systematik.

Abies Douglasii (Kf.) 10.
Aristolochia Clematitis (An. —Mf.) 260.
Asperula odorata (An.—Mf. 255.
Asteracanthus longifolius (An. —Mf.) 259.
Beloperone nemorosa (An.—Mf.) 257.
Beta vulgaris (Kf.) 10.
Circæa intermedia (An.—Mf. 255.
— lutetiana (An.—Mf.) 255, 260.
Cyrthantera magnifica (An.—Mf.) 260.
Daucus Carota (Kf.) 10.
Dianthus aridus (An. – Mf.) 249.
Dipteracanthus Schauerianus (An.—Mf.) 258.
Eranthemum nervosum (An.—Mf.) 257.
Galeopsis bifida (An.—Mf.) 256.
— Tetrahit (An.—Mf.) 248, 256.
— versicolor (An.—Mf.) 256.
Geranium robertianum (An.—Mf.) 250.
Goldfussia isophylla (An.—Mf.) 258.
Impatiens noli tangere (An.—Mf.) 254.
Kartoffel (Kf.) 10.
Knudekaal (Kf.) 10.
Miniminia turgida (An.—Mf.) 258, 260.
Mercurialis perennis (An.—Mf.) 249, 253.
Memulus luteus (An.—Mf.) 249, 250.
Mirabilis Jalapa (An.—Mf) 254.
Peristrophe speciosa (An.—Mf.) 258.
Pogostemum Patchouly (An. —Mf.) 257.
Polygonum aviculare (An.—Mf.) 252, 253.
Rutabaga (Kf.) 10.
Schaueria calicotriche (An.—Mf.) 257.
Schwabea ciliaris (An.—Mf.) 259.
Stellaria nemorum (An.—Mf.) 251.
Stephanophysum pulchellum (An.—Mf.) 258.
Turnips (Kf.) 10.
Vaucheria (Hst.—Sst.) 11.
— sphærospora Nordst. β. dioica Kold. Rosenv. (nov. var.) (Sst.) 11.

RÉSUMÉ FRANÇAIS.

ETUDES SUR LA FLORE DU GROENLAND.

PAR

M JOH. LANGE.

Les observations suivantes, qui n'ont pu être insérées dans mon Aperçu sur la Flore du Groenland[1]), me semblent assez nécessaires pour l'entente des matériaux de géographie botanique, qui se trouvent dans cet ouvrage.

En 1857, j'ai composé un tableau des plantes du Groenland qui a été publié comme supplément à l'ouvrage de Mr. *Rink* »Description géographique et statistique du Groenland«, mais dans lequel je n'ai nommé que 320 espèces différentes. Depuis ce temps, les recherches botaniques au Groenland se sont continuées, et avec un tel succès, que ce tableau comprend maintenant environ 378 espèces de plantes.[2]) Cet accroissement des dernières années d'une soixantaine d'espèces, au moyen duquel on est à même de faire une description bien plus complète de la flore de ce pays qu'en 1857, on le doit surtout aux voyages d'exploration qu'ont organisés différentes nations (la Suède, l'Allemagne, la Grande-Bretagne et les États-Unis de l'Amérique du Nord), particulièrement le Danemark. Le gouvernement de ce dernier pays, par ses fréquentes expéditions, a eu pour but de faire explorer les différentes parties du Groenland danois occidental. Il est à présumer que le nombre des espèces groenlandaises augmentera encore, si ces voyages, comme il faut l'espérer, se continuent et viennent à s'étendre jusqu'à la côte orientale du pays.

Le tableau qui fut publié alors, avait en grande partie pour base les riches collections apportées du Groenland par M. *J. Vahl*, après un séjour de 8 ans, outre les collections assez considérables, recueillies par M. M. *Holbøll* et *Rink*, tandis que les collections de plantes groenlandaises, faites avant le séjour de M. *Vahl* dans le pays, par M.M. *Giesecke*, *Raben* et *Wormskjold* étaient, partie moins complètes, partie d'une valeur secondaire, les stations des plantes n'étant ordinairement point indiquées.

---

[1]) Conspectus florae Groenlandicae, auctore Joh. Lange. Kjøbenhavn 1880.

[2]) Ce nombre ne comprend pourtant pas de variétés, ni plusieurs espèces du Groenland dont la présence dans ce pays nous semble problématique.

Voici les collections que j'ai eu l'occasion d'étudier après la publication de l'ouvrage de M. *Rink*:

1) Les envois successifs de plantes faits par M. *Rink* (1858—63).

2) Choix de plantes de Disco et de ses environs, recueillies et envoyées en cadeau au jardin des plantes de Copenhague par le docteur *R. Brown* (Campster), membre de l'expédition de Whymper, en 1867.

3) Plantes du Groenland septentrional, recueillies par M. M. *Berggren* et *Th. Fries* dans les voyages au Groenland de M. *Nordenskjöld*, en 1870 et 1871.

4) Plantes, recueillies par M.M. *Copeland* et *Pansch* pendant l'expédition de l'Allemagne du Nord à l'est du Groenland en 1869—70, classifiées par M.M. *Buchenau* et *Focke*.

5) Plantes, recueillies pendant les expéditions danoises au Groenland méridional par M. *Kornerup*, en 1876, 1878 et 1879.

Il faut nommer encore les contributions de M M. *Normann*, *Olrik*, *Pfaff* et *Schiødte*, des dames *M. Krarup-Smith*, *T. Thygesen*, et de plusieurs autres.

De l'autre côté, je n'ai pu réussir à voir des exemplaires de plusieurs plantes groenlandaises, citées dans le texte d'après les collections de M. M. *Kane*, *Lyall*, *J. Taylor*, *Dickie*, *Walker* et *Hart*.

Une partie du contenu de ces collections a été nommée dans »The 1 part of the outlines of the distribution of arctic plants (Trans. Linn. soc. 1861, reprinted 1875)« par Sir *J. D. Hooker*, où se trouve une liste complète (tabulated view of arctic flowering plants, etc.) de toutes les plantes de l'Amérique arctique et du Groenland que connaissait le célèbre auteur.

Le traité de Sir J. D. Hooker est un des documents les plus précieux pour l'étude de la flore arctique, et surtout celle du Groenland. Il est fondé sur des matériaux considérables, et, à ce qu'il paraît, les dernières observations exceptées, assez complets. Il nous fait une description fort intéressante de la répartition des plantes arctiques, l'auteur cherchant à en expliquer les motifs conformément aux théories de M. *Darwin* sur cette question.

Par plusieurs raisons, je n'entamerai point ici la question difficile et étendue de l'origine des plantes arctiques, notamment de celles du Groenland. Je me bornerai à une comparaison entre les différentes parties du Groenland, tant entr'elles que dans leurs rapports avec les autres pays arctiques. Bien qu'il m'en coûte de me prononcer contre un auteur comme Sir *J. D. Hooker* qui, de plein droit, est considéré comme une autorité, notamment dans les questions qui nous occupent, je ne saurais m'abstenir de faire quelques objections à plusieurs prémisses de l'ouvrage nommé, qui, selon moi, ont besoin de quelques modifications, ce qui nécessairement influera sur les conclusions générales qui en ont été tirées.

D'abord je ferai observer qu'il n'est guère heureux que *Hooker ait voulu placer au cercle polaire les limites entre les végétations arctique et non-arctique.*

Le Finmark, au nord de 66°, avec son climat plus doux, possède une végétation plus riche, d'un caractère moins spécialement arctique que plusieurs contrées bien plus méridionales de l'Amérique du Nord et du Groenland. De l'autre côté, on peut poser en fait, que tout le Groenland, et même le Labrador, situé encore plus au sud, ont une flore plus arctique que les contrées, scandinaves situées au nord du cercle polaire. D'après mon avis. il serait donc plus juste d'en *régler les limites sur les lignes isothermes* Et, choisissant l'isotherme de 0°, on aurait au nord de celui-ci : le Labrador*), les parties septentrionales de l'Amérique du Nord, tout le Groenland, la côte septentrionale de l'Islande et la partie septentrionale de la Laponie ; tandis qu'au sud on aurait : une partie plus grande de la Laponie, tout le Finmark et la partie méridionale et plus grande de l'Islande. La Sibérie au nord du lac de Baikal (55°—60°) et la partie septentrionale du Kamschatka seront aussi situées au nord de l'isotherme de 0°.

Cette délimitation donnera sans doute une idée plus parfaite du caractère de la flore arctique que les limites réglées sur les degrés de latitude — c'est ce qu' une comparaison entre la flore du Labrador et celle du Finmark rendrait évident. Cependant une limitation, telle que je viens de la proposer, des régions de la flore arctique, amènera nécessairement plusieurs modifications importantes dans les résultats qu'a obtenus M. *Hooker.*

Au lieu de diviser le Groenland en une zône arctique au nord et une zône non-arctique au sud du cercle polaire, je regarderai donc ici préalablement *tout le Groenland comme faisant partie de la région de la flore arctique;* et la justesse d'un tel point de vue sera prouvée par l'étude du caractère de toute la flore groenlandaise, flore qui, du moins jusqu'à 60°—61°, est purement arctique. En tout, il y a 197 des 378 espèces de plantes groenlandaises qui se trouvent aussi bien au sud qu'au nord de 67°, tandis que 50 espèces n'ont été trouvées qu'au nord du cercle polaire, 118 seulement au sud du même cercle. De ces 118 espèces, la plupart sont restreintes à la partie la plus méridionale — à moins que, ce qui est le cas avec plusieurs des 118 espèces nommées, elles ne se retrouvent dans les régions arctiques des autres pays. (Voyez, sur ce sujet, les listes n° 1, plantes trouvées au Groenland au S., mais pas au N. de 67°, et 2, pl. groenlandaises trouvées au N., mais pas au S. de 67°; pages 5—7 dans le texte danois).

---

*) Selon Berghaus, la température moyenne annuelle à Nain au Labrador (57° 10′ de latitude nord) coïncide avec celle de la Laponie (à 68° 40′).

En parcourant ces listes. on trouvera que, parmi les plantes groenlandaises trouvées au nord et non au sud du cercle polaire, les 18 (c'est à dire 36 pour cent), imprimées en caractères italiques, sont des types américains; les 3 (c'est à dire 6 p. c.) imprimées en caractères espacés, sont des types européens, tandis que les autres 29 (ou 58 p. c.) ont été trouvées en Amérique aussi bien qu'en Europe, à l'exception de quelques-unes qui tantôt sont particulières au Groenland, tantôt se retrouvent et dans ce pays et dans le Spitsberg. Des espèces, trouvées au sud, mais non au nord du cercle polaire, les 14 au contraire (ou 12 p. c.) sont des types américains, les 30 (ou 25 p. c) des types européens et les 74, tantôt des espèces arctiques ordinaires, tantôt communes à l'Amérique et à l'Europe (avec les mêmes exceptions que la liste 1).

Il est donc évident que ces espèces, dont l'apparition au Groenland est restreinte, constituent à peine la moitié de la végétation groenlandaise (168 contre environ 200 qui sont répandues dans tout le Groenland), et que les types en sont tout aussi bien européens qu' américains, les derniers étant prédominants au nord, les premiers au sud du Groenland.

Cherchons maintenant, en prenant pour base les expériences sur la flore groenlandaise qui jusqu' à présent sont disponibles, à comparer la végétation de ce pays à celle des pays qui, sous un point de vue géographique, s'y rattachent naturellement; nous aurons les résultats suivants:

1) L'Amérique arctique, située entre les montagnes Rocheuses, la mer polaire, le golfe de Baffin et le golfe de Hudson[1]) possède en commun avec tout le Groenland: 286 espèces.

2) Le Labrador[2]) a 135 espèces de commun avec le Groenland (en ajoutant le Labrador à la section 1, nommée ci-dessus — et il ne possède que 14 espèces qui ne s'y trouvent pas aussi — nous verrons que tout le Groenland, en total, a 300 espèces de commun avec cette partie de l'Amérique).

3) La Sibérie orientale et arctique entre le détroit de Bering et la rivière d'Ob.[3]) Cette région a de commun avec le Groenland: 203 espèces.

4) Le Kamschatka:[4]) 90 espèces de commun avec le Groenland.

5) La Russie arctique entre la rivière d'Ob et la Mer Blanche, ainsi que le Novaja-Zemlia: 238 espèces de commun avec le Groenland.

6) La partie septentrionale de la Scandinavie. de la Laponie

---

[1]) d'après W. J. Hooker: Flora Boreali — Americana 1840.

[2]) d'après E. Meyer: de plantis Labradoricis 1830.

[3]) d'après Ledebour: Flora Rossica, 1842—53, Trautvetter: Flora terræ Tschuktschorum 1878, et autres. Une comparaison plus exacte pourra se faire lorsque paraîtront les résultats de l'expédition de Vega.

[4]) Ledebour: Flora Rossica.

et du Finmark jusqu' à (et avec) les montagnes de Dovre:[1]) 297 espèces de commun avec le Groenland.

7) Le Spitsberg et l'île des Ours:[2]) 106 espèces de commun avec le Groenland.

8) L'Islande:[3]) 230 espèces de commun avec le Groenland.

S'y rattachent encore:

Les îles Færoe: 143 espèces de commun avec le Groenland.
La Grande-Bretagne: 169 — - — - - —
Le Danemark: 127 — - — - - —

Les plus hautes montagnes de l'Europe méridionale: 178 espèces de commun avec le Groenland.

Pour la comparaison entre les végétations du Groenland, de l'Amérique arctique et de l'Europe arctique, il serait intéressant de savoir le nombre de toutes les espèces groenlandaises qui ne se trouvent point dans l'Amérique arctique, mais que possède l'Europe arctique, et vice versa. C'est ce que les listes 3, (plantes de la flore groenlandaise qui se trouvent dans la Scandinavie, mais manquent dans l'Amérique arctique et vice versa), et 4, (pl. groenlandaises se trouvant dans l'Amérique arctique, mais pas au nord de la Scandinavie ni de la Russie; (v. le texte dan. p. 9 et 10) pourront éclaircir.

Il faut cependant remarquer que, parmi les types européens cités dans la liste 3, ceux qui sont marqués d'une † n'ont été trouvés ni dans la Laponie, ni dans le Finmark, ni à Dovre, mais seulement dans les contrées méridionales de la Scandinavie. Ainsi ils ne pourront guère être compris dans le nombre des plantes arctiques proprement dites, et celui des plantes arctiques-européennes trouvées jusqu' à présent au Groenland, sera réduit à 50. De l'autre côté, il y a des espèces qui, de bon droit, peuvent être regardées comme américaines, se trouvant en Amérique, au Groenland, et au Spitsberg (voir la liste 5, espèces communes à l'Amérique, au Groenland et au Spitsberg; texte dan. p. 11) en Islande (voir la liste 6, espèces communes à l'Amérique, au Groenland et à l'Islande; texte dan. p. 11), ou en Sibérie (voir la liste 7, espèces communes à l'Amérique, au Groenland et à l'est de la Sibérie, ou au Kamschatka; texte dan. p. 11), tandis qu'elles manquent sur le continent européen.

Si l'on ajoute ces types non-européens, dont il faut chercher le centre dans l'Amérique septentrionale, il y a en tout 60 espèces qui pourront être regardées comme types américains.

D'après ce raisonnement, le nombre des types américains au Groenland sera plus grand (60) que celui des types européens (50, où, en tout, 57), et un tel résultat est tout à fait contraire à celui sur lequel insiste Sir *J. D. Hooker* en soutenant que la flore groenlandaise est presque exclusivement européenne, avec une augmentation fort peu considérable de types américains ou asiatiques.[1]) En tout cas, la différence entre les espèces américaines et européennes du Groenland sera bien moins considérable qu'on ne serait porté à le croire d'après l'exposé de M. Hooker. Et, si l'on tient compte des recherches botaniques bien plus complètes de la Scandinavie, comparées à celles du Groenland et de l'Amérique arctique, il faut bien recommander quelque précaution avant d'en tirer des conclusions générales. Au point où en sont nos connaissances, cette question ne peut guère être formulée autrement qu'en disant que la *végétation du Groenland tient presque autant de celle de l'Amérique que de celle de l'Europe*, ajoutant que — ce que prouve une comparaison entre les listes 1 et 2, 3 et 4 — les types américains prédominent par excellence au nord, les types européens au sud.

---

[1]) Hartman: Skand. Flora. Blytt: Norges Flora (La flore de Norvége), Fries: S. Veg. Skand.

[2]) Voir les écrits de Malmgren et Th. Fries 1862—69.

[3]) Groenlund: Bidrag til Oplysning om Islands Flora (Étude sur la flore de l'Islande. Bot. Tidsskrift, II, 4, p. 36).

Puis, Sir *J. D. Hooker*, dans le traité cité plus haut, a appelé l'attention sur un trait caractéristique de la végétation groenlandaise, savoir: *son manque frappant des espèces et des familles que l'on trouve dans les autres flores arctiques.*[2]) Je ne saurais souscrire sans réserve une telle remarque, bien qu'il faille reconnaître que l'absence au Groenland[3]) d'un assez grand nombre d'espèces qui se trouvent au nord du cercle polaire en Amérique comme en Europe, est assez frappante. *Hooker* en fait le compte, il y en a, en tout, 188 espèces.[4]) Cependant il faut remarquer que, des espèces citées dans ce tableau, les 13 espèces de la liste 8 ont été trouvées ou du moins indiquées au Groenland; une partie des espèces marquées d'un *) sont même désignées comme groenlandaises dans le »tabulated view of arctic flowering plants« par M. *Hooker*. (v. le texte dan. p. 12.)

Il y aurait encore lieu d'amoindrir le contenu de la liste en déduisant un certain nombre d'espèces que d'après leur étendue géographique, l'on trouverait à peine au Groenland, savoir: les 42 espèces citées dans la liste 9 (v. le texte dan. p. 13).

---

[1]) „The Flora of the Greenland district is almost exclusively Lapponian, having an extremely slight admixture of American or Asiatic types". (Outlines of the distrib. of arctic plants p. 198.)

„Greenland, though so favorably situated for harbouring an arctic-American vegetation and so unfavourably for an arctic-European one, presents little trace of the botanical features of the great continent, to which it geographically belongs, and an almost absolute identity with those of Europa" (l. c. p. 199).

[2]) Another singular feature of both arctic and temperate Greenland is its wanting a vast number of arctic plants, which are European and are found also in America (l. c. p. 218).

[3]) Il s'agit ici de tout le Groenland, et non pas seulement de la partie située au nord du cercle polaire.

[4]) Sont exceptées 15 espèces comme aquatiques ou croissant en peu d'endroits. La somme totale de la liste de Hooker est de 230 espèces (p. 221). mais il faut supposer que ce doit être 203 (nombre qui résulte de l'addition de 188 et 15).

En déduisant ces 42 espèces et les 13 espèces, nommées plus haut, de la liste de M. *Hooker* sur les espèces dont il trouve l'absence au Groenland si frappante, le nombre en sera réduit à 133 espèces, parmi lesquelles se trouvent plusieurs que vraiment on pourrait s'étonner de ne point retrouver dans la flore groenlandaise. Cependant je ferai observer que la possibilité d'en trouver plusieurs et même d'en trouver d'autres encore au Groenland n'a point disparu, et que tout ce qu'on a dit ici sur le Groenland, peut être appliqué — avec plus ou moins de raison — à d'autres flores arctiques de la même étendue, et pour l'exploration desquelles il reste autant à faire. Il est évident que l'exploration du Groenland, par suite de la grandeur du pays, de la difficulté d'y voyager, du manque de botanistes habitant le pays, etc., est beaucoup moins parfaite que celle des autres pays arctiques et surtout du Finmark et de la Laponie, où plusieurs botanistes ont été établis pendant de longues années, et qui ont été le but de tant de voyages botaniques depuis le temps de Linné jusqu' à nos jours; d'où il résulte que la vraisemblance d'une augmentation du nombre d'espèces connues jusqu' à présent, est plus grande pour la flore groenlandaise que pour celle des pays nommés.

Encore moins serais-je à même de souscrire cette autre assertion de M. *Hooker* — qui se joint étroitement à celle que je viens de traiter — que *le Groenland, comparé aux régions des autres flores arctiques* (la Scandinavie au nord du cercle polaire, le nord et l'est de la Sibérie, l'Amérique du Nord-ouest et l'Amérique arctique de l'est) *est un pays bien pauvre malgré sa grandeur, et qu'on ne saurait nommer une seule espèce, particulière au Groenland, qui n'ait été trouvée dans l'un ou l'autre des pays dont il est question ici* (l. c. p. 217).[1]

Si l'on veut taxer la richesse ou la pauvreté d'un pays, quant aux espèces de ses plantes, d'après la grandeur du pays, il n'est guère permis d'y comprendre d'autres contrées que celles qui offrent vraiment les conditions d'une végétation. Et, dans ce cas, il faut se rappeler que le Groenland, plus qu'aucune autre des contrées avec lesquelles on le compare, contient une grande région sans aucune végétation, savoir les champs de glace de l'intérieur. La seule partie du Groenland qui soit couverte de plantes et qui puisse servir à une comparaison, (les fjords et les îles le long de la côte) n'est que fort petite relativement aux grandes contrées dépourvues de toute végétation.

Mais si l'on ne compte pas toute la grande contrée des glaces de l'intérieur, la région groenlandaise couverte de plantes se montrera plus petite que chacune des régions auxquelles on l'aura comparée. La Sibérie arctique est bien plus vaste que le Groenland, et le terrain couvert de plantes y est plus étendre, et pourtant *Hooker* n'y a su nommer que 233 espèces, tandis que le Groenland arctique possède 250 espèces et tout le Groenland 378 espèces connues. Que, de l'autre côté, le Groenland, comparé au nord de la Scandinavie, soit pauvre en espèces, voilà un fait incontestable, facile, cependant, à expliquer; car non seulement la végétation de cette dernière contrée est plus généralement répandue sur le terrain, mais l'exploration en a été bien plus minutieuse et enfin la position géographique en est beaucoup plus favorable.

---

[1] „In area Arctic Greenland exceeds any other arctic district except the Asiatic, but ranks lowest of all in number of contained species“ (l. c. p. 216).

Quant à cette autre assertion, que le Groenland ne possède aucune espèce qui lui soit particulière,¹) elle a aussi besoin de quelques modifications. D'après les faits qui jusqu' à présent me sont connus, tout le Groenland possède 19 espèces qu'on ne sait trouvées dans aucun autre pays (voir la liste 10; texte dan. p. 15).

Les espèces marquées d'un * dans la liste 10 ont aussi été trouvées au nord du cercle polaire. Bien qu'il soit encore douteux, si une de ces espèces (Carex pratensis) n'est pas identique à une espèce américaine (C. adusta), il reste encore 18 espèces, qui provisoirement doivent être regardées comme particulières au Groenland. De ces dernières, les 3 (Pedicularis Kanei, Lepidium Groenlandicum et Potentilla Sommerfeltii) ne sont que peu connues, et par là encore douteuses. Les 4 (Calamagrostis hyperborea, Carex Drejeriana, Potentilla Ranunculus et P. Frieseana) ont été indiquées après 1875, c'est à dire après la publication du traité de M. *Hooker*, et par conséquent elles n'ont pu être connues par l'auteur. Mais, abstraction faite de ces espèces, il en reste pourtant 11 (dont 6 espèces arctiques) qui sont particulières au Groenland, et les 2 sont même citées dans la liste de M. *Hooker*. Il faut supposer que tout le reste n'ait pas été remarqué par lui, ou bien qu'il n' ait pas voulu les reconnaître comme espèces indépendantes.

Si l'on ajoute les espèces *connues seulement au Groenland et au Spitsberg*, le nombre en montera jusqu' à 5, savoir:

Glyceria vilfoidea (And.), Th. Fries.
— Vahliana (Liebm.), Th. Fries.
Taraxacum phymatocarpum. J. Vahl.
Draba arctica, J Vahl.
Poa filipes, Lange.

Ce nombre de 24 espèces trouvées seulement dans la flore

---

¹) „The arctic Greenland contains no peculiar species whatever". Hooker l. c. p. 217.

du Groenland—Spitsberg, est fort considérable relativement à la végétation totale de ces deux pays.

Une question d'assez grand intérêt serait *la comparaison entre la végétation de l'ouest et de l'est du Groenland.* Cependant, il faudra tout d'abord faire observer que cette dernière côte n'est encore que fort imparfaitement explorée, et qu'un nouvel examen donnera lieu, à l'avenir, sous le point de vue botanique, à des modifications notables dans la comparaison que l'on pourrait faire au moyen des ressources actuelles. C'est ce que démontre l'accroissement des expériences sur la végétation des degrés de latitude plus élevés (73°—76°), qui est dû aux collections apportées par l'expédition polaire allemande de 1869—70, en tout 89 espèces de plantes cryptogames vasculaires et phanérogames, avec les espèces trouvées plus tôt sur la même côte par *Scoresby* et *Sabine.*

Tandis que nous connaissons aujourd' hui environ 370 espèces de plantes de la côte occidentale du Groenland, on n'a pu indiquer que 205 espèces et 11 variétés de la côte orientale. Mais la différence sera encore plus grande, si l'on compare les espèces de la flore de la côte d'ouest qui ne sont point trouvées sur la côte d'est, et vice versa. *Car 167 espèces de l'ouest du Groenland n'ont pas été observées à l'est* (Voir la liste 12; texte dan. p. 17); de l'autre côté on n'a trouvé que 7 *espèces à l'est, que le Groenland occidental ne possède pas* (Voir la liste 13; texte dan. p. 19).

Ainsi le nombre d'espèces trouvées à l'est et non à l'ouest n'est que $\frac{1}{24}$ des espèces qui se trouvent à l'ouest et non à l'est (167), et un peu plus de la moitié de toutes les plantes groenlandaises sont communes aux pays de l'ouest et de l'est.

Les contrées de l'est du Groenland qui ont été explorées par les botanistes, sont la côte méridionale de 60° à env. 65° et les côtes septentrionales avec les îles entre 73° et 77°. Entre 65° et 73° il y a donc une zône de la côte d'est du Groenland dont la végétation est complètement inconnue. En comparant les espèces trouvées à l'est du Groenland septentrional et méridional, on verra que 113 espèces et 5 variétés ont été trouvées au sud et non au nord, tandis que 50 espèces et 4 variétés ont été indiquées dans la partie septentrionale et non dans la partie méridionale de cette côte. Seulement 41 espèces et 3 variétés sont communes à tout le Groenland oriental. Ces dernières sont aussi à l'ouest répandues sur toute la côte explorée de 60° jusqu' à environ 73°, tandis que plus de la moitié des espèces observées seulement dans la partie septentrionale de l'est du Groenland sont aussi à l'ouest des types du nord dont les limites au sud se trouveront aux environs du cercle polaire.

Quant à la statistique des plantes, il nous reste encore à indiquer *les relations entre les espèces des différentes sections principales, entre la durée différente des plantes, et entre le nombre des espèces d'un côté, celui des genres et des familles de l'autre.*

On verra alors que parmi les phanérogames et les cryptogames vasculaires du Groenland:

les dicotylédones y comptent	228	espèces;
les monocotylédones —	125	—
les gymnospermes —	1	—
les cryptog. vasculaires	24	—
en tout	378	—

C'est à dire:

que	les Cryptog. vasculaires	: monocotylédones	= 1 : $5,_0$,
-	les — —	: dicotylédones	= 1 : $9,_0$,
-	les monocotylédones	: dicotylédones	= 1 : $1,_8$,
d'après Hooker:	- —	: —	= 1 : $2,_0$.

De ces espèces:

les	28	sont	ligneuses	environ $\frac{11}{12}$ du nombre total,
-	320	-	pérennes	
-	5	-	bisannuelles	environ $\frac{1}{12}$ du nombre total.
-	25	-	annuelles	

Voici la relation entre les familles, les genres et les espèces de la flore groenlandaise. Les 378 espèces sont divisées en 151 genres apartenant à 55 familles. Ainsi les familles sont aux genres comme 1 : $6,_8$; les genres aux espèces comme 1 : $2,_5$ (D'après Hooker, les familles seraient aux espèces comme 1 : $6,_6$, les genres aux espèces comme 1 : $3,_3$, dans tout le Groenland).

Quant à la relation réciproque entre les différentes familles, voir le texte danois, page 21.

Avant de terminer ces remarques, il serait bon, je crois, d'y ajouter quelques observations pouvant servir à expliquer la différence assez considérable entre les indications de M. Hooker et les miennes, non seulement dans les proportions que nous venons de citer, mais aussi et surtout concernant la question de la flore groenlandaise comparée à celles du reste du Haut-Nord. — On peut en partie en chercher la raison dans la différence des matériaux dont nous nous sommes servis, M. Hooker ayant été à même d'étudier quelques collections dont je n'ai pu faire la connaissance, tandis que de l'autre côté il n'a pu utiliser, pour l'édition de 1875 de son traité, les plantes observées depuis au Groenland, lesquelles étaient à ma disposition. Mais outre ces divergences, il y en a d'autres de différente nature qui ne sauraient provenir de la différence des matériaux, mais bien d'une nomenclature différente, d'une limitation différente des espèces ou d'autres raisons. Si l'on fait une comparaison exacte entre la liste de M. Hooker et mon tableau de la flore groenlandaise, on trouvera d'abord environ 40 espèces qui se trouvent chez Hooker, mais pas dans mon apercu, (voir la liste 14)*).

Les 51 espèces de la liste 15 (v. le texte dan p. 24), que l'ai comprises dans mon tableau et dont, pour la plupart, j'ai eu des exemplaires entre mes mains, ne se trouvent pas, au contraire, dans la liste de Hooker.

---

*) Les remarques suivantes se rapportent au texte danois, pages 22, 23, 24, 25, 26.

Page 22.

1) Signification des signes, selon le „Tabulated view“ de Hooker: G. = le Groenland en général; S. = le sud du Groenland; E. = l'est du Groenland; N. E. = le nord-est du Groenland.

2) Les 4 espèces de Deyeuxia et de Calamagrostis ne se trouvent dans aucune des collections à ma portée ni dans d'autres tableaux de la flore groenlandaise. Quelques-unes appartiennent peut-être aux *Calamagrostis hyperborea* Lge. et aux *C. stricta* Hartm., que j'ai citées, mais qui ne se trouvent pas chez Hooker.

3) Je ne sais ce qui autorise Hooker à prétendre la présence, dans l'est du Groenland, de l'Aira cæspitosa. On ne la trouve ni dans la liste des plantes de Scoresby ni dans les traités de Buchenau et Focke sur les plantes apportées par l'expédition allemande. L'A. (Deschampsia) brevifolia étant spécialement nommée, il ne peut y avoir fusion avec celle-ci.

4) Le véritable Agropyrum repens, n'a jamais, que je sache, été trouvé au Groenland. L'A. violaceum Horn. en diffère beaucoup et est d'ailleurs cité par Hooker.

5) La Carex microglochin ne se trouvant pas dans la liste de Hooker, on pourrait supposer une confusion des noms entre cette plante et la C. microstachya. Je n'ai trouvé nulle autre part cette dernière comme appartenant au Groenland.

6) Que la C. Heleonastes soit donnée comme venant du Groenland, provient sans doute de ce que Gay rapportait l'espèce nommée par Hornem. C. elongata du Groenland à la C. Heleonastes. Drejer cependant a montré (Rev. crit. Car bor.), que la C. elongata de Hornemann appartient à la C. lagopina, et que ni la C. elongata, ni la C. Heleonastes ne sont connues comme se trouvant au Groenland.

7) La C. stenophylla de Hongrie et d'Autriche ne se trouve guère au Groenland. Peut-être indique-t-on par ce nom la C. duriuscula C. A. Mey., qui ne se trouve pas dans la liste de Hooker. Celle-ci diffère pourtant bien assez de la C. stenophylla Wahlenb.

Page 23.

1) Je n'ai pas vu la C. salina comme venant du Groenland, mais bien la *C reducta* Drej., qui tient le milieu entre la C. salina et la C. subspathacea, et à laquelle on vise sans doute par ce nom.

2) La Betula fruticosa que Hooker rapporte au sud du Groenland, est peut-être la même espèce que j'ai indiquée sous le nom de B. intermedia Thom., ce qui pourtant est difficile à dire, comme il y a au Groenland plusieurs autres espèces de bouleaux (B. glutinosa, B. alpestris et B. odorata var. tortuosa).

3) Le Polemonium coeruleum est indiqué comme provenant de l'est du Groenland, le P. humile au contraire comme appartenant au nord du Groenland. Il n'y a pas de doute que le dernier seul et non pas le P. coeruleum L. se trouve sur la côte orientale du Groenland, et que la même plante ait été désignée par deux noms différents.

Si toutes les espèces citées dans la liste 11 se trouvaient vraiment au Groenland, les divergences que nous venons de relever donneraient une augmentation de 40 espèces au nombre d'espèces que j'ai nommées, de sorte que la somme totale des plantes groenlandaises serait de 410. Ces divergences deviennent encore plus nombreuses par des différences de nomenclature, lesquelles n'augmentent pourtant pas le nombre d'espèces, mais doivent provenir ou d'une désignation différente de la même plante, ou de l'application de synonymes différentes. Les espèces de la liste 16 (v. le texte dan. p. 25), sont citées différemment dans la liste de Hooker et la mienne.

Les noms de la liste 17 (v. le texte dan. p. 25), citées dans la liste de Hooker sous deux ou trois numéros, ne sont, du moins pour le Groenland, que de simples synonymes.

Page 23.

[4] L'Armeria vulgaris, l'A. Sibirica et l'A. Labradorica, toutes citées comme groenlandaises par Hooker, doivent, je suppose, être rapportées à une seule et même espèce. Moi, du moins, je n'ai pas vu d'autres espèces du Groenland que celle que j'ai désignée sous le nom d'A. Sibirica Turcz., que sans doute est synonyme de A. Labradorica Wallr.

[5] Durand (Plantae Kaneanae) donne du nord du Groenland la *R. aquatilis var. arctica,* plante douteuse qui, d'après la description, semble tenir plus du R. hederaceus que du R. aquatilis et constitue peut-être même une espèce distincte. Si le R. aquat. de Hooker ne provient que de cette indication, il y a tout lieu de l'effacer de la flore du Groenland.

[6] Dans mon aperçu sur la flore groenlandaise, j'ai donné les raisons pourquoi je prétends que les Cochleariae du Groenland doivent être rapportées à la C. Groenlandica L. et à la C. fenestrata R. Br. Je n'ai vu que deux types de ce genre du Groenland, et je n'en ai vu aucun qui répondît aux 2 espèces citées par Hooker, dont pourtant plusieurs auteurs du Groenland nomment la C. anglica.

Page 24.

[1] Je n'ai vu nulle autre part le *Lepigonum salinum* parmi les plantes groenlandaises; mais M. Lyall (Trans. Linn. soc. 1857) a nommé l'Arenaria rubra de Disco. Peut-être est-ce cette plante que H. a désignée sous le nom de Lepigonum salinum.

[2] La désignation de la *Lychnis dioeca* comme venant de l'est du Groenland vient des plantes de Sabine, classifiées par W. J. Hooker (L. dioeca var. nana). Buchenau et Focke prétendent qu'il a voulu désigner par là une forme naine du Melandrium affine.

[3] Tout ce que j'ai vu du Groenland sous le nom de P. verna, je l'ai rapporté à la P. maculata; la véritable P. verna n'y a pas été trouvée, que je sache.

Page 25; liste 16.

[1] L'espèce découverte au Groenland par J. Vahl et représentée dans la „Flora danica“, tabl. 2343, sous le nom de Poa pendulina, ne doit pas être confondue avec la Glyceria pendulina (Colpodium pendulinum Læstad.) qui en diffère beaucoup et qui se trouve dans la partie septentrionale de la Laponie, près Torneå et dans le pays des Samoïèdes. Cette dernière est représentée dans la Fl. Dan., supplém. tabl. 126; dans la note du texte j'ai proposé de nommer l'espèce groenlandaise Arctophila (Glyceria) effusa.

Il est bien possible que par les 41 noms cités dans la liste 17, on n'ait pensé à désigner que les 20 espèces auxquelles je les ai réduits, mais une méprise peut en tous cas facilement avoir lieu, chaque plante étant munie d'une marque pour désigner qu'elle se trouve au Groenland, de sorte qu' il faut croire qu' il a au moins été question ici de deux différentes formes de la même espèce. Quoi qu' il en soit, la divergence entre les espèces que Hooker a citées pour le Groenland et celles qui se trouvent dans mon aperçu sur la flore groenlandaise, est assez remarquable. Il est évident que cette divergence ne peut qu'avoir une influence considérable sur les résultats généraux, car si l'on veut se servir d'un tel ouvrage pour faire des comparaisons sur le domaine de la géographie botanique ou statistique, il est surtout nécessaire d'avoir un point de départ sûr pour l'estimation des différentes espèces.

Page 25; liste 17.

[2]) La véritable Ranunculus Flammula, je ne l'ai vu indiquer d'aucun endroit du Groenland. Si le R. reptans L. en est une variété ou forme une espèce indépendante, c'est une chose dont on n'est pas tout-à-fait d'accord.

Page 26.

[1]) Au Groenland on n'a pas, que je sache, trouvé la forme principale de la S. Hirculus, mais seulement une variété β, alpina Engl.

[2]) L'identité des P. Koenigii et hyperborea à été traitée plus longuement par moi dans le texte de Fl. Dan. fasc. 50 et les remarques à ce texte (Acad. des Sciences, Compt. Rendu 1880).

[3]) L'Eriophorum latifolium Hpp., nommé aussi par quelques-uns E. polystachyon, ne se trouve cité pour le Groenland que par Giesecke, mais je regarde comme fort douteux qu'il s'y trouve réellement.

SUR CERTAINS GONFLEMENTS DE L'AXE DANS QUELQUES PLANTES.

PAR

M. S. RÜTZOU.

M. le docteur Warming a appelé mon attention sur un cas particulier chez certaines plantes, où l'axe, par l'exsiccation, se rétrécit en quelques endroits plus qu'en d'autres, et m'a engagé à en chercher les motifs et la valeur.

Je citerai comme un exemple où ce problème se produit très visiblement, le Galeopsis Tetrahit. Les entre-noeuds intermédiaires d'un individu en fleurs bien développé auront environ 30 à $40^{\mathrm{mm.}}$ de longueur sur $3^{\mathrm{mm.}}$ environ de grosseur diamétrale, laquelle, dans la partie supérieure, se gonfle subitement jusqu'à $6^{\mathrm{mm.}}$, pour diminuer un peu de nouveau vers le noeud (pl. I, fig. 1).

Si l'on fait sécher la plante, un tel entre-noeud se rétrécira jusqu'à une grosseur diamétrale moyenne de $2^{\mathrm{mm.}}$, tandis que la partie supérieure et plus grosse de la tige ne se tiendra pas à un rétrécissement analogue, mais deviendra plus mince que le reste de l'entre-noeud et se sera donc relativement rétrécie bien davantage (pl. I, fig. 2).

La partie gonflée d'un tel entre-noeud est flexible au plus haut degré; si elle se rompt, la cassure en est plate, sèche très vite et devient concave, tandis que le reste de l'axe, que dans la suite, pour plus de brièveté, nous nommerons »tige«, par opposition à la partie gonflée et fortement rétrécie: »le gonflement«, donne une cassure un peu dentelée. Ces »gonflements« se retrouvent dans un grand nombre de plantes, ou sous le noeud, comme ici dans le Galeopsis Tetrahit, ou par dessus. — Mercurialis perennis (pl. I, fig. 5 & 6) — ou bien des deux côtés — Mimulus luteus (pl. I, fig. 3 & 4) — mais ils se rompent et sèchent tous de la même manière. *)

---

*) Les herbes paraissent aussi avoir des »gonflements«, mais la partie gonflée ne constitue que la partie inférieure de la gaîne. Nous n'en tiendrons donc pas compte, aussi peu que de l'Actée, de l'Aralia et d'autres plantes à tumeurs rétrécies sur différentes parties du pétiole.

Voici la structure de la tige du Galeopsis Tetrahit:

La cassure de la »tige« est carrée et à surfaces plates ou un peu concaves. Sous l'épiderme chlorophyllifère s'étend une zone de collenchyme, composée d'environ 8 couches aux coins, qui vont en diminuant, jusqu'à une ou deux couches aux faces, où elle est interrompue en plusieurs endroits par les cellules chlorophyllifères à membranes minces, qui forment la partie intérieure de l'écorce; plus intérieurement encore, il y a l'endoderme.

Le système fibro-vasculaire est composé de quatre grands faisceaux vasculaires aux coins, de quatre moindres aux faces, et en général d'un petit faisceau de chaque côté de ceux-ci. Le liber ne compte que très peu de cellules prosenchymatiques; le xylème a de nombreux vaisseaux disposés en rayons; les autres éléments, ainsi que le xylème interfasciculaire, en sont fort épaissis et forment un anneau serré autour du peu de moëlle aux grandes cellules anguleuses et allongées; au milieu, la tige est creuse (pl. III, fig. 4).

Immédiatement sous le noeud, l'axe est considérablement plus gros, les coins en sont plus arrondis et les faces plus concaves. L'épiderme est toujours la même, mais l'écorce est bien plus puissante et le collenchyme s'étend insensiblement dans le reste de l'écorce, dont les cellules sont collenchymateusement épaissies autour des méats intercellulaires, surtout dans les cellules extérieures, et diminuent graduellement du côté de la gaîne; celle-ci seule, et les cellules adjacentes, ont les membranes minces. Il n'y a pas de liber dur et les vaisseaux du xylème se distinguent bien du reste, dont les membranes sont minces comme les tissus interfasciculaires (pl. III, fig. 3). La tige n'est pas creuse. mais tout l'espace en dedans du xylème fibro-vasculaire est rempli de grandes cellules moëlleuses courtes et succulentes.

La différence entre la »tige« et le gonflement est donc le manque de liber dur et de cellules épaissies en général de celui-ci, accompagné d'un excédant de collenchyme. Cette structure se trouve aussi dans d'autres espèces de Galeopsis (G. bifida. G. versicolor, etc.), et encore, pour tous les points essentiels, dans une foule d'Acanthacées telles que les Beloperone nemorosa, Eranthemum nervosum, Schaueria calicotriche, Peristrophe speciosa et autres; en outre dans des plantes de différentes familles, telles que l'Asperula odorata, les Circæa lutetiana et intermedia, Mirabilis Jalapa, Impatiens noli me tangere et autres (Comp. pl. II, fig. 6 avec 7 & 8, pl. IV, fig. 1 & 2 avec 3 & 4).

Le Polygonum aviculare n'a pas, comme les plantes précédentes, de collenchyme par toute la tige, mais en groupes seulement, formant des côtes sur la surface. C'est cependant ce que Haberlandt*) appelle collenchyme »provisoire«, et qui plus tard se développe en sclérenchyme (»Liber«, Schwendener, Haberlandt).

---

*) Haberlandt: Entwickelungsgeschichte des mekanischen Gewebesystem der Pflanzen, Leipzig 1879, p. 51.

Un autre groupe ne contient pas du tout de collenchyme dans la tige, tandis qu'un tissu de cette nature est plus ou moins développé dans le »gonflement«. Comme exemples on pourrait nommer le Dianthus aridus, plusieurs Géraniums, le Mimulus luteus et le Stellaria nemorum (Comp. pl. II, fig. 1 & 2 avec 3 & 4 et la description des planches).

Chez toutes ces plantes on trouve donc une partie des entre-noeuds qui en structure dévie du reste de la tige; elle est différemment placée, mais se trouve le plus souvent tout près du noeud, ou presque dans celui-ci, et la position en est constante pour l'espèce. La déviation consiste, pour cette partie, dans le manque de sclérenchyme, de liber dur et de cellules épaissies en général, tandis que le collenchyme y est fortement développé; plusieurs des cellules sont pleines de plasma et sur le point de se diviser; le tout a un air de jeunesse et paraît être la partie la plus jeune de l'entre-noeud. Ceci semble constaté par une série de mesures, qui ont montré que la dernière extension de l'entre-noeud avait précisément lieu dans le »gonflement«.

La différence de structure n'est cependant point passagère, mais chez plusieurs jeunes plantes déjà fort visible dans des entre-noeuds de deux ou trois millimètres de longueur seulement, et peut se poursuivre jusque dans les plantes les plus âgées, même celles de deux ou trois ans. Dans la Cyrthanthera magnifica et d'autres Acanthacées, par exemple, le »gonflement« avec sa forme et sa structure spéciales, est même macroscopiquement visible depuis les axes les plus âgés jusqu'à ceux de deux ans.

Ceci ne regarde cependant que la partie de la tige qui est élevée au-dessus du sol. Pl. I. fig. 8 nous montre la partie inférieure de la tige de l'Anristolochia Clematites; sous la ligne aa, désignant la surface du sol, on ne voit point de gonflements. Dans le Journal de Botanique, vol. 10, page 88, est représentée la Circæa lutetiana; ici on ne voit pas non plus de gonflements aux stotones tant qu'il sont sous terre: C'est au-dessus du sol seulement que ceux-ci se montrent, et il en est de même des autres plantes que nous avons nommées.

»Les »gonflements« sont donc des parties d'entre-noeuds au-dessus du sol de structure particulière, qui en général se forment de bonne heure et continnent à différer en structure, et le plus souvent même en forme, du reste de l'axe.«

L'examination de la structure a montré, dans les gonflements, un maximum de collenchyme et un minimum de liber (comme l'entend Schwendener). La différence entre ces deux tissus mécaniques consiste surtout dans la plus grande flexibilité, mais en même temps dans le moins de solidité du premier, ce qui s'accorde fort bien avec la grande quantité qu'on en trouve dans les gonflements, la facilité avec laquelle ceux-ci se rompent et leur souplesse, qui fait que l'on peut les courber plus fort avant la rupture.

Le rôle des »gonflements« pourrait donc bien être de mettre les plantes en état de changer la direction de leur croissance quand celle-ci par une raison quelconque est moins heureuse; et c'est ce que l'on peut constater par quelques essais avec des plantes en pots que l'on couche d'un côté: les plantes se relèveront en général au moyen d'une courbure très accentuée dans le »gonflement« même (tandis que d'autres plantes se relèvent en se courbant dans toute la longueur de la tige), et l'on trouve même souvent des exemples analogues parmi les plantes sauvages. Il faut donc présumer que les »gonflements« sont une sorte d'articulations devant servir à rendre à la tige sa position normale, quand celle-ci, par une raison quelconque, a été abandonnée.

EXPLICATION DES PLANCHES.

Planche I.

Fig. 1.	Galeopsis Tetrahit, pris du milieu de la tige. On voit le »gonflement« sous le noeud.
Fig. 2.	Galeopsis Tetrahit. Même partie de la tige après l'exsiccation.
Fig. 3—4.	Mimulus luteus avant et après l'exsiccation. L'axe est gonflé des deux côtés du noeud.
Fig. 5—6.	Mercurialis perennis avant et après l'exsiccation. Fig 6 montre 5 entre-noeuds consécutifs et la diminution graduelle du »gonflement« par le bas, vers la base de la tige.
Fig. 7.	Aristolochia clematitis. Parties des deux entre-noeuds inférieurs et du premier entre-noeud souterrain; aa, surface du sol.
Fig. 8.	Coupe transversale de la tige du Galeopsis Tetrahit, au milieu de l'entre-noeud. $\frac{10}{1}$.
Fig. 9.	Même plante. Coupe transversale du »gonflement« correspondant. $\frac{10}{1}$.

Fig. 10. Beloperone nemorosa. Coupe transversale de collenchyme au milieu d'un entre-noeud. $\frac{285}{1}$.

Fig. 11. Beloperone nemorosa. Coupe transversale du collenchyme du »gonflement«. Dans les deux dernières figures, les flèches montrent l'épiderme. $\frac{285}{1}$.

Planche II.

Fig. 1—5. Geranium robertianum.
- Fig. 1. Épiderme et écorce de la »tige«. E. = épiderme, Ch. = cellules chlorophyllifères, Sk. = gaîne, Kb. = faisceaux vasculaires. $\frac{160}{1}$.
- Fig. 2. Demi-faisceau vasculaire de la »tige«. $\frac{160}{1}$.
- Fig. 3. Épiderme et cellules extérieures de l'écorce dans le »gonflement«. (Les lettres comme à la fig. 1.)
- Fig. 4. Demi-faisceau vasculaire du »gonflement«, $\frac{160}{1}$.
- Fig. 5. Coupe longitudinale de la partie basale de la tige, avec les cellules inférieures de la gaîne. $\frac{40}{1}$.

Fig. 6—8. Impatiens noli tangere.
- Fig. 6. Coupe transversale de la tige, avec épiderme, écorce et une partie interfasciculaire. $\frac{120}{1}$.
- Fig. 7. Coupe transversale du collenchyme du »gonflement« et du parenchyme d'écorce adjacent. $\frac{120}{1}$.
- Fig. 8. Coupe transversale d'une partie de faisceau vasculaire du »gonflement«. S. = endoderme. $\frac{120}{1}$.

Fig, 9—10. Dianthus aridus.
- Fig. 9. Coupe transversale de l'anneau de sclérenchyme de la »tige«. $\frac{160}{1}$.
- Fig. 10. Coupe transversale de la partie de tissu correspondante du »gonflement«. $\frac{160}{1}$.

Planche III.

Fig. 1. Coupe transversale par le milieu d'un entre-noeud du Polygonum aviculare.

Fig. 2. Coupe transversale d'une partie correspondante du »gonflement« de la même plante. $\frac{150}{1}$.

Fig. 3. Galeopsis Tetrahit. Coupe transversale d'une partie de la »tige«. $\frac{160}{1}$.

Fig. 4. Coupe transversale de la partie correspondante du faisceau vasculaire du gonflement et de l'écorce intérieure de la même plante. $\frac{160}{1}$.

Planche IV.

Fig. 1—4. Mirabilis Jalapa.
  Fig. 1. Coupe transversale de l'épiderme et du collenchyme de la »tige«. $\frac{160}{1}$.
  Fig. 2. Coupe transversale d'un faisceau vasculaire de la »tige«, avec entourages adjacents. $\frac{285}{1}$.
  Fig. 3—4. Coupe transversale des parties du »gonflement« correspondant aux fig. 1 & 2.

Fig. 5. Schaueria calicotriche. Coupe transversale d'une partie du liber de la tige. $\frac{285}{1}$.

Fig. 6. Coupe longitudinale du collenchyme de la même plante. $\frac{285}{1}$.

Fig. 7. Beloperone nemorosa. Coupe transversale du liber, avec écorce et xylème adjacents. $\frac{415}{1}$.

FEB 12 '80